

Bundel - Vergadering Algemeen Bestuur GSP van 14 oktober 2022

- 1 Opening en vaststellen agenda
[0 Agenda AB 14 oktober 2022.pdf](#)
- 2 Mededelingen en inkomende / uitgaande stukken
- 2.a Planning
[2a 2022-09-27 LTA AB GSP 2022.pdf](#)
- 2.b Verzonden jaarrekening en begroting, inclusief accountantsverklaring toezichthouder
[2b Brief GR aan Min BZK met jaarrekening 2021 en progr begroting 2023 - 20220713MH0001093619.pdf](#)
[2b REQ6702207 21 A - Machtigingsbrief en controleverklaring jaarrekening 2021 GR GSP \(dg 15-07-2022\).pdf](#)
[2b REQ7702227 21 A - Accountantsverslag 2021 GR Havenschap Groningen Seaports \(w.g. 15-07-2022\) \(002\).pdf](#)
[2b S Programmabegroting 2023 GR Havenschap GSP.pdf](#)
- 3 Verslag van de vergadering van 8 juli 2022
[3. Verslag openbare verg. AB GR GSP d.d. 08-07-2022.pdf](#)
- 4 Zaken betreffende de GR Groningen Seaports
- 4.a Halfjaarlijkse financiële rapportage GR
[4a1 tulentijdsse financiële rapportage 2022.pdf](#)
[4a3 finrapp Q2 2022 - Resultaat GR.pdf](#)
- 5 Aandeelhoudersaangelegenheden
- 5.a Jaarrekening Groningen Seaports N.V.
[5a1 Advies rekening NV 2021.pdf](#)
[5a2 AvA notitie vaststellen jaarrekening GSP NV 2021 - 20220902KO0000146950.pdf](#)
[5a3 Jaarverslag GSP NV 2021.pdf](#)
[5a4 Aandeelhoudersbesluit vaststelling Jaarverslag 2021 - 20220902KO0000147030.pdf](#)
- 5.b Ondererfpacht HNL FERRY TERMINAL BV
[5b1 ondererfpacht HNL.pdf](#)
[5b2 20220920KO0001691829 AvA notitie Ondererfpacht HNL 4 ha.pdf](#)
[5b3 20220920KO0001691829 Bijlage 1 - Tekening 15799_20revL.pdf](#)
- 6 Rondvraag
- 7 Sluiting

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

Ons kenmerk: 2022.
Onderwerp: Agenda AB vergadering
d.d. 14 oktober 2022

Aan de leden van het Algemeen Bestuur van
GR Havenschap Groningen Seaports

Delfzijl, 30 september 2022

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Namens de voorzitter nodig ik u hierbij uit voor het bijwonen van een vergadering van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports, die zal worden gehouden op **14 oktober a.s. om 9.30 uur** op het kantoor van Groningen Seaports, Handelskade Oost 1 Delfzijl.

De agenda voor deze vergadering luidt als volgt:

1. Opening en vaststellen agenda
2. Mededelingen en ingekomen stukken
 - a. Termijnagenda
 - b. Verzonden jaarrekening en begroting, inclusief accountantsverklaring toezichthouder
3. Verslag van de vergadering van 8 juli 2022
Ter vaststelling.
4. GR aangelegenheden
 - a. Halfjaarlijkse financiële rapportage GR (informatie)
5. Aandeelhoudersaangelegenheden
 - a. Jaarrekening Groningen Seaports N.V. (besluitvorming)
 - b. Ondererfpacht HNL FERRY TERMINAL BV (besluitvorming)
6. Rondvraag
7. Sluiting

Lange Termijn Agenda GR Havenschap Groningen Seaports 2022 / 2023 (27-9-2022)

Planning 2022 / 2023

Vergadering van het Algemeen Bestuur			
Verzenden	Datum	Tijd	Onderwerp
23-9-2022	14-10-2022	9.30 – 11.00	- Jaarrekening NV (ava)
02-12-2022	16-12-2022	9.30 – 11.00	- Programma van eisen jaarrekening 2022 - LTA en vergaderrooster 2023 - Bedrijfsplan NV (ava)
14-04-2023	12 mei 2023	11.00-12.30	- Rapportage stavaza borgstelling (art 8.1 ovk borgstelling) - Jaarrekening NV (ava) - Vaststelling vergoeding ogv dienstverleningsovereenkomst (art 4.1. DV ovk) (AB) ⁱ - Rapportage havenmeester
23-06-2023	14-07-2023	9.30 – 11.00	- Vaststelling rekening 2021 (AB) (58 lid 4 Wgr) ¹ - Vaststelling begroting 2023 (AB) (58 lid 2 Wgr) ²
12-9-2023	13-10-2023	9.30 – 11.00	
01-12-2023	22-12-2023	9.30 – 11.00	- Programma van eisen jaarrekening 2021 - LTA en vergaderrooster 2023 - Bedrijfsplan NV (ava)

	Vakanties 2022	Vakanties 2023
Voorjaarsvakantie	19 feb – 27 feb	25 feb – 05 mrt
Meivakantie	30 april – 8 mei	29 april – 7 mei
Zomervakantie	16 juli – 28 augustus	22 juli – 3 sept
Herfstvakantie	15 oktober – 23 oktober	21 okt – 29 okt
Kerstvakantie	24 december – 8 januari	23 dec – 7 jan

¹ Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

² Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 1 augustus van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Lange Termijn Agenda GR Havenschap Groningen Seaports 2022 / 2023 (27-9-2022)

Tekst = wijziging van de planning of toevoeging

Tekst = aandachtspunt

Tekst = afgehandeld

Datum = aanleverdata besluitvorming ava

AB: doorgeleiding naar AB

adhs: besluit n.a.v. aandeelhouderstrategie

ava: aandeelhoudersbesluit

Qx: Afspraak in kwartaal overleg

-
- i Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports inzicht geven in:
1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond.
 2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden.
 3. De omvang van de geldleningen waarvoor door de GR borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR geen borgtochten heeft afgegeven.
 4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

Ons kenmerk: 20220713MH0001093619
Onderwerp: Jaarrekening 2021 en
Programmabegroting 2023
GR Havenschap Groningen Seaports

De Minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
t.a.v. E.F. Buijn
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Projectnr: -

Bijlage(n): 1. Jaarrekening GR 2021 incl.
accountantsverslag
2. Programmabegroting GR 2023

Uw brief d.d.: -

Uw kenmerk: -

Delfzijl, 15 juli 2022

Geachte heer Buijn,

In de vergadering van 11 juli 2022 heeft het Algemeen Bestuur van de
Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports de Jaarrekening
2021 en de Programmabegroting 2023 definitief vastgesteld.

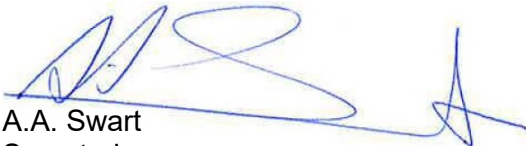
Conform artikel 58 Wet gemeenschappelijke regelingen doen wij u deze documenten
toekomen.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en verzoeken u een
bevestiging van ontvangst van deze brief en bijlagen te sturen.

Indien er vragen of opmerkingen zijn ten aanzien van de inhoud van de stukken, dan
kunt u hiervoor contact opnemen met de secretaris van de Gemeenschappelijke
Regeling. Dit kan via telefoonnummer 0596 640400 of via e-mail:
a.swart@groningen-seaports.com.

Met vriendelijke groet,

GR HAVENSCHAP GRONINGEN SEAPORTS

A.A. Swart
Secretaris

C.c.: emil.buijn@minbzk.nl

Het algemeen bestuur van
Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
T.a.v. de heer A. Swart
Postbus 20004
9930 PA DELFZIJL

Groningen, 15 juli 2022

REQ6702207/LdV/bj

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Hierbij ontvangt u een gewaarmerkt exemplaar van de jaarstukken van Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2021, voorzien van onze controleverklaring d.d. 15 juli 2022.

Wij machtigen u, onder de condities genoemd in bijgaand informatieblad Openbaarmaking van controleverklaringen, onze in de bijlage opgenomen controleverklaring op te nemen en openbaar te maken in de jaarstukken voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2021, die overeenkomen met het bijgevoegde gewaarmerkte exemplaar, mits het algemeen bestuur de gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan samen met de jaarstukken.

Onze controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder handtekening. Wij verzoeken u onze controleverklaring zonder handtekening op te nemen in de te deponeren en openbaar te maken jaarstukken.

Wij sluiten één exemplaar bij van onze controleverklaring voorzien van een handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van uw archief. Het publiceren van de door ons voor identificatiedoeleinden gewaarmerkte jaarstukken is niet toegestaan.

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot het algemeen bestuur omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog voor de vergadering van het algemeen bestuur waarin de vaststelling van de jaarrekening staat geagendeerd moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde machtiging.

Indien u deze jaarstukken waaronder de door de accountant gecontroleerde jaarrekening opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("U verlaat de beveiligde jaarstukken, waaronder de door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Een exemplaar van de jaarrekening dient te worden ondertekend door de leden van het dagelijks bestuur en te worden aangeboden aan het algemeen bestuur. Deze jaarrekening dient te worden vastgesteld in een vergadering van het algemeen bestuur en de vaststelling dient te worden genotuleerd.

Tot het geven van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

L.M. de Vries MSc EMA RA

Bijlagen: controleverklaring zonder handtekening ten behoeve van opname in de jaarstukken
 controleverklaring voorzien van een handtekening ten behoeve van uw archief
 gewaarmerkt exemplaar van de jaarstukken
 informatieblad Openbaarmaking van controleverklaringen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
(hierna: GR Havenschap Groningen Seaports)

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van GR Havenschap Groningen Seaports te Delfzijl gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van GR Havenschap Groningen Seaports op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 17 december 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2021;
- de balans per 31 december 2021;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 17 december 2021 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van GR Havenschap Groningen Seaports zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 21.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 1.050 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- de inleiding;
- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 17 december 2021.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 17 december 2021, het Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten, alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 15 juli 2022

Ernst & Young Accountants LLP

L.M. de Vries MSc EMA RA

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
(hierna: GR Havenschap Groningen Seaports)

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van GR Havenschap Groningen Seaports te Delfzijl gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van GR Havenschap Groningen Seaports op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 17 december 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2021;
- de balans per 31 december 2021;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 17 december 2021 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van GR Havenschap Groningen Seaports zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 21.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 1.050 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- de inleiding;
- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 17 december 2021.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 17 december 2021, het Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten, alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 15 juli 2022

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. L.M. de Vries MSc EMA RA

Jaarstukken 2021

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

Handelskade Oost 1 • P.O. Box 20004 • 9930 PA Delfzijl • The Netherlands

Phone +31 (0)596 64 04 00 • a.swart@groningen-seaports.com • www.groningen-seaports.com

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Jaarverslag	5
2.1	Programmaverantwoording	12
2.2	Paragrafen	14
2.2.1	A. Lokale heffingen	15
2.2.2	B. Weerstandvermogen en risicobeheersing	15
2.2.3	C. Onderhoud kapitaalgoederen	21
2.2.4	D. Financiering	21
2.2.5	E. Bedrijfsvoering	24
2.2.6	F. Verbonden partijen	25
2.2.7	G. Grondbeleid	29
3	Jaarrekening	31
3.1	Balans per 31 december 2021	31
3.2	Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2021	33
3.3	Toelichtingen	34
3.3.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	34
3.3.2	Toelichting op de balans per 31 december 2021	38
3.3.3	Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2021	47
3.3.4	Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	49
3.3.5	Taakvelden	52

1 Inleiding

Voor u liggen de Jaarstukken 2021 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Havenschap Groningen Seaports. De vaststelling van deze Jaarstukken is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van 8 juli 2022.

Dit document is ingedeeld in twee delen:

- Jaarverslag (bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen)
- Jaarrekening 2021

Verzelfstandiging Groningen Seaports

Per 1 januari 2013 is Groningen Seaports N.V. opgericht en zijn de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports ondergebracht in Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports treedt op als aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. en verstrekker van borgstellingen voor de financiering van Groningen Seaports N.V. Verder is de GR Havenschap Groningen Seaports belast met de uitvoering van de publieke taak. De uitvoering daarvan heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. Afspraken over de rol en verantwoordelijkheidsverdeling tussen Groningen Seaports N.V. en de GR Havenschap Groningen Seaports zijn vastgelegd in een verzelfstandigingsovereenkomst.

Borgstelling door de GR Havenschap Groningen Seaports

Het AB heeft op 12 februari 2016 besloten dat de GR Havenschap Groningen Seaports voor een lange termijn (2033) borg staat voor de financiering van Groningen Seaports N.V. Hiertoe is een borgstellingsovereenkomst aangegaan met Groningen Seaports N.V, waarmee een 100% borgstelling wordt gerealiseerd voor de financiering van Groningen Seaports N.V. De borgstelling is nodig om zekerheden voor financiële instellingen die leningen verstrekken aan Groningen Seaports N.V. te realiseren. De maximale hoogte van de borgstelling is ten tijde van aangaan van de borgstellingsovereenkomst gebaseerd op geaccordeerde projecten, vervangingsinvesteringen en interne projecten, gezamenlijk met een maximum van € 268,1 mln en de bijstortingsverplichting van een derivaat (CSA) van € 84,5 mln¹.

Bij de verzelfstandiging zijn alle activa (gronden en infrastructuur) juridisch in eigendom gebleven van de GR Havenschap Groningen Seaports, zodat deze niet zonder tussenkomst van de GR Havenschap Groningen Seaports door Groningen Seaports N.V. kunnen worden ingezet als zekerheid.

¹ Overeenkomst houdende volledige borgstelling 12 februari 2016.

De wijze van borgstelling is getoetst op aspecten van staatssteun. Op basis van die toetsing is de conclusie getrokken dat de 100% borgstelling niet zal leiden tot ongeoorloofde staatssteun, zolang:

1. de financiering toeziet op reeds op de datum van verzelfstandiging geaccordeerde projecten en
2. hiervoor een marktconforme vergoeding wordt betaald door Groningen Seaports N.V.

De hoogte van de genoemde marktconforme vergoeding wordt in periodiek overleg tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. (voorlopig) vastgesteld voor 1 juli van het lopende jaar. De definitieve vaststelling geschied na afloop van het boekjaar.

De GR Havenschap Groningen Seaports ontvangt voor de borgstelling een zogenaamde safe-harbour premie. Deze premie is opgebouwd uit een rentevergoeding en een vergoeding voor de beheerskosten van de GR Havenschap Groningen Seaports. De GR Havenschap Groningen Seaports is van mening dat nieuwe initiatieven van Groningen Seaports N.V. zoveel als mogelijk zelfstandig door de onderneming zelf moeten worden gefinancierd. In het geval de initiatieven een investering vragen van meer dan € 5,0 mln. is op basis van de statuten van de N.V. (art 15.3) instemming vereist van de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. Zolang het borgstellingsplafond niet wordt overschreden kan overeen worden gekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports borg staat voor de lening die ten behoeve van die investering wordt aangetrokken.

Publieke taak

In de verzelfstandigingsovereenkomst is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports belast is met de uitvoering van de publieke taak. Daarmee wordt bedoeld het feitelijk (doen) uitvoeren van publieke taken binnen en in verband met het beheergebied van de GR Havenschap Groningen Seaports, voor zover verband houdende met nautisch beheer, de scheepvaart, de havens en vaarwegen en voor wat betreft de uitvoering van enig publiekrechtelijke taak van de GR Havenschap Groningen Seaports, de provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en/of de gemeente Eemsdelta. De uitvoering heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. Jaarlijks betaalt de GR Havenschap Groningen Seaports hiervoor een dienstenvergoeding aan Groningen Seaports N.V.

2 Jaarverslag

Onderzoek doorontwikkeling organisatie Groningen seaports

In 2013 is de onderneming Groningen Seaports N.V. opgericht als resultaat van verzelfstandiging van taken die tot dat moment onder de verantwoordelijkheid van de GR Havenschap Groningen Seaports vielen. De rol van de GR Havenschap Groningen Seaports is daardoor gewijzigd in (onder andere) enig aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. Om aan deze nieuwe rol goed uitvoering te kunnen geven is in 2016 een aandeelhoudersstrategie vastgesteld. Deze strategie is tot stand gekomen in samenwerking tussen de GR Havenschap Groningen Seaports, Groningen Seaports N.V. en de colleges, raden en staten die tezamen de GR Havenschap Groningen Seaports vormen. In de aandeelhoudersstrategie zijn enerzijds diverse doelen geformuleerd die de GR Havenschap Groningen Seaports met het aandeelhouderschap tracht te realiseren en anderzijds acties vastgesteld die beogen deze doelen te behalen.

De doelen uit de aandeelhouderstrategie zijn intussen vertaald in de bedrijfsstrategie van de deelneming (Groningen Seaports N.V.) en zijn bij de besluitvorming het afwegingskader voor de GR Havenschap Groningen Seaports. De activiteiten die in de aandeelhoudersstrategie zijn genoemd voor de GR Havenschap Groningen Seaports en de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports NV gezamenlijk, hebben vooral betrekking op het door ontwikkelen van de samenwerking tussen de deze entiteiten.

Bij het opstellen van de aandeelhoudersstrategie werd al geconstateerd dat de huidige structuur ook zijn knelpunten kent. Het AB heeft er op dat moment voor gekozen om geen directe formele wijzigingen door te voeren, maar wel open te staan voor een onderzoek naar verbetermogelijkheden in de governancestructuur Groningen Seaports. Een wezenlijke wijziging in de werkwijze vraagt een besluit van de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports, te weten de colleges, gemeenteraden en staten van de gemeenten Het Hogeland en Eemsdelta en de provincie Groningen.

Het Dagelijks Bestuur (DB) heeft de huidige governancestructuur in beeld laten brengen. Dat levert een uitgebreid web op van rollen, bevoegdheden, raakvlakken en verwevenheden tussen de GR Havenschap Groningen Seaports, Groningen Seaports N.V. en de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports. Dit geeft op bepaalde momenten een juridisch en bestuurlijk complex beeld. Dit heeft aanleiding gegeven tot het besluit van het DB om samen met de directie en de RvC van Groningen Seaports N.V. te onderzoeken of daarin een verbeterlag mogelijk is. De resultaten van het onderzoek worden in het tweede kwartaal van 2022 verwacht.

Aandeelhoudersstrategie

Eind 2016 heeft de GR Havenschap Groningen Seaports haar aandeelhoudersstrategie vastgesteld. Het doel van de aandeelhoudersstrategie is om ervoor te zorgen dat de beoogde effecten van de verzelfstandiging ook daadwerkelijk worden behaald. Deze strategie is in 2021 de basis geweest voor de besluitvorming van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder. De aandeelhoudersstrategie biedt een handvat voor de besluiten van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. Het AB van de GR Havenschap Groningen Seaports is exclusief bevoegd om besluiten te nemen over de wijze waarop de stem op de aandelen wordt uitgebracht. Voorstellen die de GR Groningen Seaports heeft ontvangen als aandeelhouder zijn telkens door het AB aan de strategie getoetst alvorens een besluit wordt genomen over de wijze waarop de stem als aandeelhouder wordt uitgebracht. Dit gebeurt door middel van een vast format waarmee de voorstellen aan het AB worden aangeboden en de effecten van het besluit worden afgezet tegen de doelen uit de strategie.

Door Groningen Seaports N.V. worden bij het opstellen van rapportages, plannen en voorstellen aan de aandeelhouder, de doelen van de aandeelhoudersstrategie als uitgangspunt genomen en inzichtelijk gemaakt. De wijze waarop de N.V. invulling geeft aan de doelstellingen van de aandeelhouder is opgenomen in het bedrijfsplan van de Groningen Seaports N.V. Dit geeft de GR Havenschap Groningen Seaports extra aanknopingspunten om de koers van Groningen Seaports N.V. te blijven toetsen. Groningen Seaports N.V. heeft de aandeelhoudersstrategie vertaald in het eigen beleid, zoals het Deelnemingenbeleid en het Gronduitgifte- en vestigingsbeleid.

Onderzoek aankoop gronden

Op dinsdag 11 mei 2021 werd de GR Havenschap Groningen Seaports geconfronteerd met een reportage van Nieuwsuur. In deze reportage worden diverse aantijgingen gedaan aan het bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports en de directie van Groningen Seaports N.V.

De aantijgingen zijn gericht op de wijze waarop gronden zijn aangekocht bedoeld voor de uitbreiding van de Eemshaven Zuid Oost. De besluitvorming die daarmee gemoeid was, heeft deels voor, en ook na de oprichting van Groningen Seaports N.V. plaatsgevonden. De rol en verantwoordelijkheid van de GR Havenschap Groningen Seaports en daarmee die van het AB als hoogste orgaan van de GR Havenschap Groningen Seaports is na de verzelfstandiging substantieel gewijzigd ten opzichte van de periode daarvoor.

Onderzoeksopdracht

De GR Havenschap Groningen Seaports is van mening dat over de manier waarop hij zijn taken en bevoegdheden heeft uitgevoerd geen enkel misverstand mag bestaan. Daarom is besloten om de in de reportage aangehaalde transacties en daaraan ten grondslag liggende besluitvorming en uitvoering daarvan onafhankelijk te laten onderzoeken. Met het onderzoek dient in beeld te worden gebracht welke orgaan welke bevoegdheden had gedurende het traject. Er dient een feitenrelaas te worden opgesteld, waarna wordt geanalyseerd welke besluiten op welk moment door welk orgaan zijn genomen als het gaat over de grondtransacties verband houdend met de uitbreiding van de Eemshaven Zuid Oost. Daarbij moet worden vastgesteld of deze besluiten zijn genomen met inachtneming van alle zorgvuldigheidsvereisten en overeenkomstig de wet- en regelgeving alsmede contractuele verplichtingen (rechtmatigheid).

Meer specifiek dient het onderzoek antwoord te geven op vragen als:

- Formele regeling: hoe was sturing, controle en verantwoording voor 2013 geregeld en hoe is de governance met de oprichting van Groningen Seaports N.V. veranderd en ontwikkeld?
- Feitelijk functioneren: welke besluiten zijn op welk moment door welk orgaan genomen als het gaat over de aangehaalde grondtransacties? Op welke informatie is de besluitvorming gebaseerd? Welk deel van de besluitvorming heeft voor en welk deel heeft na de oprichting van Groningen Seaports N.V. plaatsgevonden?
- Beoordeling governance: zijn de besluiten genomen met inachtneming van de vigerende afspraken ten aanzien van sturing, controle, verantwoording en andere besluiten?

De onderzoeksvragen zijn behandeld door raden en staten. De onderzoekers is gevraagd om zaken die bij die behandeling naar voren zijn gekomen mee te nemen in het onderzoek.

Onafhankelijkheid onderzoek

Het is van belang dat het onderzoek onafhankelijk wordt uitgevoerd. Deze zoektocht naar een onderzoeker heeft enige tijd in beslag genomen. Er is gezocht naar een onderzoeker of onderzoeksbureau dat op geen enkele wijze enige vorm van betrokkenheid heeft gehad bij een van de betrokken partijen. Tegelijkertijd dient voldoende expertise aanwezig te zijn op zowel het terrein van privaatrecht als publiekrecht en daarmee samenhangende governancestructuur zoals wij die nu kennen.

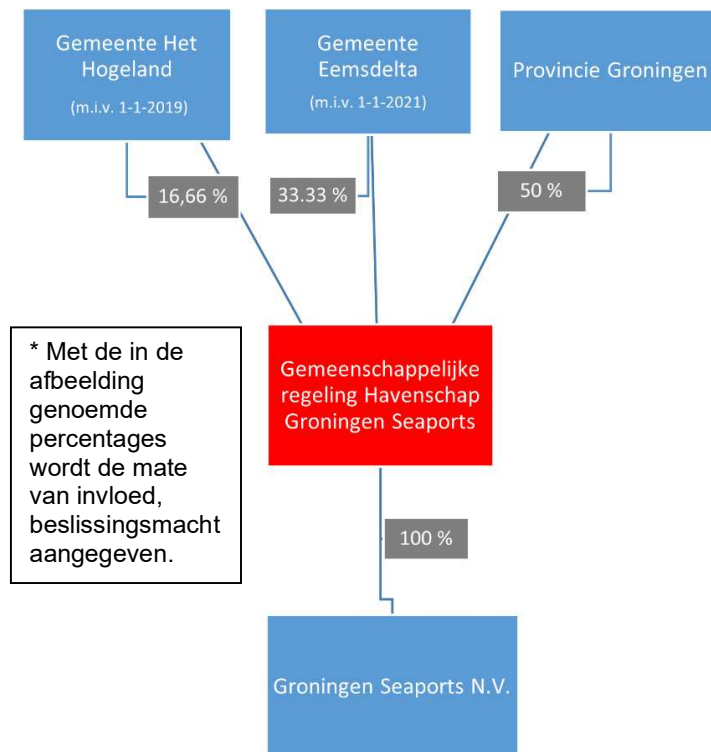
Op basis van de objectieve inhoudelijke criteria is er voor gekozen om Prof. Dr. M. J. G. J. A. Boogers de opdracht tot het onderzoek te geven. Professor Boogers is hoogleraar Innovatie en Regionaal Bestuur aan de Universiteit Twente en onderzoeker bij Necker van Naem. Teneinde de onderzoekers onafhankelijk te laten functioneren wordt ervoor gekozen dat bestuurders geen rol nemen in de begeleiding van het onderzoek. De secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports fungeert als eerste aanspreekpunt. Vanzelfsprekend hebben er in het kader van het onderzoek wel gesprekken met (voormalige) DB en AB leden plaatsgevonden.

Status onderzoeken

De uitkomsten van beide onderzoeken zijn inmiddels gerapporteerd. Beide rapporten bevelen zeer nadrukkelijk aan om de governance structuur te vereenvoudigen. De voorzitter van de GR heeft kenbaar gemaakt hiermee aan de slag te gaan.

Interne organisatie

De GR Havenschap Groningen Seaports is aangegaan door Provinciale Staten van Groningen,

Gedeputeerde Staten van Groningen en de colleges van burgemeester en wethouders en de gemeenteraden van de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland.

De gemeente Eemsdelta ontstond op 1 januari 2021 na een fusie van de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum. De nieuwe gemeente maakt nu deel uit van de GR Havenschap Groningen Seaports zijnde de rechtsopvolger van de gemeente Delfzijl.

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens het houden van de aandelen van Groningen Seaports N.V, verstrekken van financiering (langlopende lening) en borgstelling voor de

financiering van Groningen Seaports N.V., geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports. Behalve dat de secretaris verantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

Zowel het AB, DB, als de voorzitter hebben diverse bevoegdheden gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënt verlopen.

Ook het afgelopen jaar heeft een groot deel van de vergaderingen van zowel de AB als het DB digitaal via het programma Microsoft Teams plaatsgevonden. Ook ambtelijke afstemming vond zo veel als mogelijk via de digitale weg plaats. Daarmee werd invulling gegeven aan de oproep van het kabinet om zo veel mogelijk thuis te werken en fysiek contact te beperken. De vergaderingen van het AB die digitaal hebben plaatsgevonden zijn live gestreamd via de website van de gemeente Het Hogeland. De vergaderingen moeten op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling openbaar en toegankelijk zijn voor publiek. De Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming provincies, gemeenten, waterschappen en openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba schrijft voor aan welke vereisten digitale beraadslaging en besluitvorming moet voldoen. In hoofdstuk 4 van deze wet is geregeld dat tijdelijk mag worden afgeweken van de in de Wet gemeenschappelijke regelingen voorgeschreven fysiek te houden besluitvormende vergaderingen van het bestuur van een gemeenschappelijke regeling. Daarvoor in de plaats kan het bestuur in een digitale omgeving besluiten nemen, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Zo moet de openbaarheid worden geborgd door belangstellenden de mogelijkheid te bieden live mee te kijken. Ook moet elk lid van het bestuur afzonderlijk digitaal toegang hebben tot de vergadering en dienen leden zichtbaar en hoorbaar zijn, zodanig dat hun identiteit kan worden vastgesteld. Het AB heeft gebruik gemaakt van het programma Teams om te vergaderen. Bij aanvang van de vergadering heeft de voorzitter telkens de aanwezige leden opgeroepen en verzocht zich te identificeren door het uitspreken van zijn/haar naam, waarmee de identiteit kon worden vastgesteld. De secretaris hield vervolgens op basis van het aanwezigheidsoverzicht in de software bij dat ieder lid afzonderlijk was aangemeld. Daarmee werd aan de vereisten voor digitale besluitvorming voldaan.

Uitvoering publieke taak

In de statuten van Groningen Seaports N.V. is vastgelegd dat de havenmeester jaarlijks voor 1 maart verslag doet over de wijze waarop de publieke taken in het jaar daaraan voorafgaand zijn vervuld. De havenmeester is verantwoordelijk voor het toezicht op de haven en de havenwerken. Tevens is hij belast met het handhaven van de openbare orde en de veiligheid in de haven. In april van 2021 heeft het DB kennis genomen van de rapportage over 2020 van de havenmeester en deze ter informatie gezonden aan het AB.

Uit de rapportage blijkt dat de coronapandemie in 2020 niet alleen impact had op de havens van Groningen Seaports, maar ook op de schepen in de haven, de mensen daarop en de werkzaamheden op de kades en natuurlijk ook binnen Groningen Seaports als organisatie. Het Nautisch Service Centrum is onderdeel van de vitale infrastructuur die een haven voorhanden heeft voor de op- en overslag van goederen.

De pandemie was aanleiding voor Groningen Seaports N.V. om de interne “Procedure afhandeling infectie-ziekten” te updaten. Dit is uiteraard in afstemming met de artsen van de GGD gedaan. Deze update is het startpunt geweest van veel contact met diverse overheidspartijen; naast de GGD is afstemming gezocht met o.a.: Ministerie VWS, Veiligheidsregio, gemeente Eemsdelta en gemeente Het Hogeland. Daarnaast was er ook overleg/afstemming met de stakeholders in de haven. Er is voor gekozen om proactief met de omgeving te communiceren. Daarnaast is overleg opgestart met het Loodswezen, om met hen procedures te bespreken waarop de individuele loodsen hun werkzaamheden kunnen uitvoeren, zonder dat hun persoonlijke veiligheid in gevaar zou worden gebracht. Dit is mede gedaan om de veiligheid en de continuïteit van scheepvaart en de havens te borgen. De, op grond van mondiale wetgeving, verplicht gestelde “Melding Infectie-ziekten”, die de schepen verplicht zijn te vertrekken, heeft inzicht gegeven in de situatie aan boord. Aan de hand van deze informatie konden dienstverleners als Loodswezen, Bootlieden, maar ook de Koninklijke Marechaussee en Douane voorafgaand aan de binnenkomst van een schip, passende maatregelen nemen ter beveiliging van eigen personeel.

Op de Saipem 7000, het op twee na grootste kraanschip ter wereld, welke een regelmatige bezoeker van de haven is, werd een ernstig geval van Corona gesignaleerd op 23 maart. Deze persoon is besmet en had dermate ernstige klachten dat hij opgenomen moest worden in het ziekenhuis. Het schip is in “lockdown” gegaan.

In 2020 heeft zich een aantal, meest kleine(re), oliemorsingen voorgedaan. In een aantal gevallen was dit terug te herleiden naar het bunkeren van schepen. Ook is er een kleine hoeveelheid bitumen te water geraakt. Dit is door de veroorzaker gemeld en opgeruimd. Aan landzijde is enkele malen vastgesteld dat een kade of terminal dermate was vervuild dat hierop is geacteerd.

Er hebben zich enkele branden voorgedaan in het havengebied. Hierbij ging het om twee scheepsbranden. Eén aan boord van een schip dat wilde vertrekken na een lange werfperiode. Deze machinekamerbrand was snel onder controle. Meer ernstig was de brand aan boord van de P44, het lokale politievaartuig. Ook hier ging het om een machinekamerbrand. Dit schip bevond zich bij het uitbreken van de brand in de monding van Eemsdelta. De brand kon met eigen middelen geblust worden. Het schip is vervolgens naar haar ligplaats gesleept. Tot slot was er nog een biomassabrand bij RWE in de Eemshaven.

Voor een meer gedetailleerde beschrijving van de werkzaamheden en resultaten van de publieke taken wordt verwezen naar de jaarlijkse rapportages van de havenmeester.

Havenverordening

Als gevolg van nieuwe regelgeving is de Havenverordening in december 2021 geactualiseerd en grotendeels in overeenstemming gebracht met de verordeningen van de grootste Nederlandse zeehavens. (inwerkingtreding 1-1-2022). De Nederlandse zeehavens hebben in het verleden de afspraak gemaakt om de verordeningen zoveel mogelijk gelijklopend te laten zijn zodat schepen niet in iedere haven met andere regels geconfronteerd worden.

Consequentie van aansluiten bij de Amsterdamse/Rotterdamse verordeningen is dat een aantal niet-nautische bepalingen niet meer in de havenverordening is opgenomen. Denk hierbij aan parkeren in het beheersgebied of regels met betrekking tot het gebruik van openbare kade- en haventerreinen. Deze onderwerpen zullen zo nodig op een andere wijze worden geregeld.

De inhoud van de havenverordening is verder beperkt tot de publiekrechtelijke bevoegdheden die de GR Havenschap Groningen Seaports daadwerkelijk overgedragen heeft gekregen van haar deelnemers.

De havenverordening vervangt de havenbeheersverordening en het havenreglement uit 2014.

Verantwoording

Naast de oplevering van een jaarverslag en een jaarrekening worden er ook halfjaarlijkse tussenrapportages opgesteld. Halfjaarlijks verschijnt er een financiële rapportage van de GR Havenschap Groningen Seaports en een overzicht van de door Groningen Seaports N.V. onder de borgstelling vallende aangetrokken kasgeldleningen.

Met ingang van de controle van het boekjaar 2017 is na een aanbestedingsprocedure door het AB opnieuw EY als accountant benoemd voor een periode van vier jaar. 2020 is het laatste jaar van dit contract. Wel is er een verlengingsoptie opgenomen waarvan voor 2021 gebruik is gemaakt. Er is in 2021 in samenwerking van Groningen Seaports N.V. gestart met de Europese aanbesteding van de accountantsdiensten voor de komende jaren. Bij de verzelfstandiging hebben de GR Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. afgesproken dat indien mogelijk gebruik wordt gemaakt van hetzelfde accountantskantoor.

Situatie/oorlog in Oekraïne

Gedurende 2022 is er in Oekraïne een oorlog uitgebroken. De oorlog heeft invloed op de wereldeconomie en dus ook op de omgeving waarin de enige deelneming van de GR Groningen Seaports, Groningen Seaports N.V., opereert. Mogelijke risico's zouden bijvoorbeeld vermindering van scheepvaart(gerelateerde) opbrengsten en opbrengsten uit terreinen kunnen zijn. Groningen Seaports N.V. is zich ondanks de crisis blijven focussen op de afgesproken kerntaken. Dit betekent dat door Groningen Seaports N.V. is ingezet op het operationeel houden van de havens en havenactiviteiten, waardoor bedrijven in staat werden gesteld hun activiteiten te continueren, hetgeen dus ook gebeurde. De contacten met de bedrijven in het beheersgebied zijn ook in stand gebleven. De situatie/oorlog in Oekraïne heeft geen impact gehad op de (begrote) resultaten en liquiditeitspositie van de gemeenschappelijke regeling en haar deelneming Groningen Seaports N.V. De vooruitzichten voor de komende twaalf maanden zijn niet negatief bijgesteld door de gevolgen van de oorlog. GR Havenschap Groningen Seaports is in staat de risico's vanuit haar reguliere bedrijfsvoering op te vangen.

2.1 Programmaverantwoording

De enige activiteiten in de GR Havenschap Groningen Seaports, zijn de taken als aandeelhouder, borgsteller, financier (i.v.m. verstrekte langlopende leningen) en de uitvoering van de publieke taak. Daarom wordt één programma "Havenschap Groningen Seaports" geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma's met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant, omdat er bij de

GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

De voor een beleidsindicator relevante gegevens zijn gegeven de aard van de organisatie en activiteiten niet beschikbaar voor de GR Havenschap Groningen Seaports.

De Raambegroting 2021 is tijdens de vergadering van het AB van 25 juni 2020 vastgesteld. Het begrote resultaat bedraagt € 0. Het werkelijke resultaat bedraagt € 0.

Hierna wordt via de programmaverantwoording en de paragrafen verantwoording afgelegd over de realisatie van het bij de begroting 2021 voorgenomen beleid voor dat jaar.

Onderstaand is een overzicht van de baten en lasten opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2021	Realisatie begrotingsjaar 2021	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Baten	1.956	2.105	2.354
Lasten	1.956	2.105	2.354
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in paragraaf 3.3.3.

Algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand is een overzicht van algemene dekkingsmiddelen opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2021	Realisatie begrotingsjaar 2021	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-	-	-
Algemene uitkeringen	-	-	-
Dividend	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie	1.296	1.445	2.163
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	1.296	1.445	2.163

Onvoorzien

Onderstaand is een overzicht van het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2021	Realisatie begrotingsjaar 2021	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	-	-	-

2.2 Paragrafen

Op grond van het Besluit en Verantwoording (BBV) dient zowel in de begroting als in de jaarstukken een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen. Hieronder zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen:

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid

2.2.1 A. Lokale heffingen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van de publieke taken uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Voor de uitvoering van de publieke taken geldt het volgende:

Een van de taken is gericht op het vlot, veilig en efficiënt afhandelen van het scheepvaartverkeer en daardoor het waarborgen van de veiligheid van de havens in het beheergebied. Het Nautisch Service Centrum (NSC) fungeert hiertoe zowel intern als extern als opdrachtnemer. Het NSC, in casu de Havenmeester, beschikt over een zelfstandige bevoegdheid om, indien de omstandigheden dat in termen van veiligheid vereisen, op korte termijn naar eigen inzicht en volgens zelf gestelde prioriteiten te handelen. De Havenmeester dient daarbij te handelen binnen de kaders zoals vastgelegd in de door het AB van de GR Havenschap Groningen Seaports vastgestelde havenbeheersverordening. In de havenbeheersverordening worden de huisregels beschreven waar de scheepvaart zich aan moet houden in het gebied. Het belangrijkste doel is om de veiligheid te waarborgen in het gebied. De havenmeester is verantwoordelijk voor de uitvoering en de handhaving daarvan.

In de ‘Algemene voorwaarden en tarieven 2021 Groningen Seaports N.V.’ worden de tarieven nader toegelicht. De heffing en invordering is uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Op basis van artikel 9 van de dienstverleningsovereenkomst exploiteert Groningen Seaports N.V. de havens, daaronder begrepen de havenbekkens en de kades en is diens gevolg rechthebbende op de zeehavengelden en binnenhavengelden, en al de overige inkomsten in verband met de exploitatie van de havens, die van het gebruik van de havenbekkens en de kades daaronder begrepen. Thans is de verschuldigdheid en invordering daarvan ondermeer geregeld middels de Algemene Voorwaarden 2021. Zeehavengelden en binnenhavengelden, en alle andere inkomsten, hoe ook genaamd, die met de exploitatie verband houden (ontvangen kosten en rente daarover begrepen) worden voor zover deze niet rechtstreeks door Groningen Seaports N.V., maar door de GR van derden worden ontvangen, binnen 14 dagen na ontvangst daarvan door de GR aan Groningen Seaports N.V. voldaan. De GR Groningen Seaports doet daarbij verplicht afstand van eventuele verrekenings- en opschortingsrechten. De baten zijn daarmee voor rekening en risico van Groningen Seaports N.V. en niet verantwoord in de jaarstukken van de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Voor de beoordeling van de vraag of de GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie worden gelegd tussen het risicoprofiel en de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit betreft middelen en mogelijkheden om niet begrote

kosten die onverwachts en substantieel zijn te kunnen afdekken. Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en risico's is dat de beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk is aan de boekwaarde van de deelneming en de verstrekte lening. Eventuele risico's worden ten laste van de beschikbare weerstandscapaciteit gebracht.

Risico's

Risico's bestaan voor de GR Havenschap Groningen Seaports uit:

1. Waardering van de 100%-deelneming in Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de marktwaarde van de deelneming onder de verkrijgingsprijs en huidige boekwaarde (€ 198,1 mln.) komt te liggen. Op basis van het verschil tussen de intrinsieke waarde van het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. en de boekwaarde bij GR Havenschap Groningen Seaports wordt dit risico als laag ingeschat.
2. Waardering van de lening aan Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de verstrekte lening ter hoogte van € 22,0 mln niet terugbetaald kan worden door Groningen Seaports N.V. Op basis van het verschil tussen de intrinsieke waarde van het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. en de boekwaarde van de deelneming in Groningen Seaports N.V. bij GR Havenschap Groningen Seaports wordt dit risico als laag ingeschat.
3. Borgstellingen voor Groningen Seaports N.V. te weten:
 - a. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling (€ 268,0 mln.) die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen, en
 - b. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het derivaat (met een nominale waarde van € 100,0 mln.) dat van de GR Havenschap Groningen Seaports is overgezet naar Groningen Seaports N.V. Bij afbouw van de borgstelling aan Groningen Seaports N.V. nemen bovenstaande risico's af. Op basis van het beschikbare weerstandsvermogen en de jaarlijks positieve kasstromen van Groningen Seaports N.V. wordt het risico als zeer laag ingeschat.
4. Naleving wet- en regelgeving; de risico's als gevolg van het eventueel niet naleven van wet- en regelgeving zijn gelet op de aard en omvang van de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports beperkt.
5. VPB-plicht; het risico dat de GR Havenschap Groningen Seaports vennootschapsbelasting verschuldigd is. Op basis van de uitgevoerde analyse is geconcludeerd dat door de GR Havenschap Groningen Seaports geen belastbare activiteiten worden uitgevoerd.

Afdekking risico's

Bovenstaande risico's worden als volgt afgedekt:

1. Ultimo 2021 bestaat de weerstandscapaciteit van de GR Havenschap Groningen Seaports uit een algemene reserve van € 219,9 mln. De weerstandscapaciteit is minimaal gelijk aan de waardering van de deelneming Groningen Seaports N.V. Dit is voldoende om een eventuele afwaardering van de deelneming te kunnen dekken.
2. Financiers zijn voor de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. niet bereid om zonder zekerheden leningen te verstrekken. Er is bij Groningen Seaports N.V. sprake van in omvang beperkte onderpanden, gezien het feit dat het juridische eigendom van de gronden in het beheersgebied bij de GR Havenschap Groningen Seaports ligt. Groningen Seaports N.V. is bij gebrek aan onderpanden niet in staat om zelfstandig voldoende zekerheden te verstrekken. Om die reden staat de GR Havenschap Groningen Seaports sinds de verzelfstandiging borg voor door Groningen Seaports N.V. aangetrokken financiering.

Op 12 februari 2016 is de herfinanciering van Groningen Seaports N.V. gerealiseerd en vastgelegd in de borgstellingsovereenkomst "overeenkomst houdende volledig geborgde financiering". De leningen die door de GR Havenschap Groningen Seaports voor de verzelfstandiging zijn aangetrokken voor de financiering van diverse projecten, zijn overgenomen door Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports blijft borg staan voor de leningen voor zover deze betrekking hebben op projecten die geaccordeerd zijn voor de datum van verzelfstandiging. Op 15 juli 2019 heeft Groningen Seaports N.V. de 7-jaars lening ad € 50 miljoen geherfinancierd, waarmee de borgstelling op deze lening is komen te vervallen.

Door Groningen Seaports N.V. zijn ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports zakelijke zekerheden verstrekt in de vorm van achtereenvolgens (i) het (voor)behouden van juridische eigendom (en daarmee de beschikkingsmacht) bij de levering van economische eigendom van de gronden betrekking hebbende op de onderneming aan Groningen Seaports N.V. (ii) een eerste recht van hypotheek op de aan Groningen Seaports N.V. toebehorende opstal- en erfpachtrechten, alsmede (iii) een eerste recht van pand op inkomsten uit hoofde van achtereenvolgens erfpacht, opstal en economisch eigendom.

Per 15 juli 2019 heeft Groningen Seaports N.V. de volgende zekerheden aan de BNG verstrekt:

- stil pandrecht, eerste rang, op alle bestaande en toekomstige (erfpacht) vorderingen van Groningen Seaports N.V. met alle daaraan verbonden afhankelijke rechten en nevenrechten op al haar bestaande en toekomstige debiteuren;
- het recht om hypotheek te vestigen op de thans en in de toekomst aan Groningen Seaports N.V. in eigendom toebehorende onroerende zaken en terreinen.

De waarde van de aan de GR Havenschap Groningen Seaports gegeven zekerheden bedroeg ten tijde van het opstellen van de borgstellingsovereenkomst op 12 februari 2016 bij benadering € 433 mln, terwijl de vordering van de GR Havenschap Groningen Seaports op Groningen Seaports N.V. circa € 22 mln. bedroeg.

Groningen Seaports N.V. investeert voornamelijk in duurzaam renderende ontwikkelingen in de haven, om zodoende een continue stroom aan inkomsten te genereren en zo de schuldenlast, waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports borg staat, te verlagen.

Gezien het investeringsprofiel van Groningen Seaports N.V. en de aard van de verstrekte zekerheden is het risico laag, dan wel nihil, dat de schuldenpositie van Groningen Seaports N.V. de door de GR Havenschap Groningen Seaports verstrekte zekerheden overstijgt.

3. Groningen Seaports N.V. rapporteert tweejaarlijks over het weerstandsvermogen van de onderneming. Het weerstandsvermogen (risicoreserve) van Groningen Seaports N.V. is de relatie tussen:
 - de waardering van de gronden en verstrekte zekerheden (weerstandscapaciteit);
 - alle risico's van Groningen Seaports N.V. waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Op basis van de uitgevoerde analyse in 2019 is een benodigde weerstandscapaciteit berekend van € 26,6 mln. In 2015 was dit € 25,0 mln. Deze uitkomst kan worden gerelateerd aan het in de jaarrekening 2021 van Groningen Seaports N.V. gerapporteerde vermogen van € 267,0 mln. Het beschikbare weerstandsvermogen van Groningen Seaports N.V. is voldoende om de beschreven risico's af te dekken. Er heeft in 2021 nog geen hernieuwde rapportage plaatsgevonden.

In de borgstellingsovereenkomst tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is verder expliciet opgenomen dat sprake is van borgtocht en geen hoofdelijke verbondenheid, zodat de GR Havenschap Groningen Seaports pas aansprakelijk zal kunnen worden gehouden onder een borgtocht, indien en zodra Groningen Seaports N.V. in verzuim is met de voldoening van haar verplichtingen jegens de derde, de derde Groningen Seaports N.V. hierop heeft aangesproken en deze niet alsnog heeft voldaan casu quo heeft kunnen voldoen aan haar verplichtingen (i.e. het beginsel van subsidiariteit, ofwel 'getrapte aansprakelijkheid').

Op basis van het gevoerde beleid wordt op de langere termijn een verdere verlaging van de risico's voor de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports voorzien, waardoor het risicoprofiel voor de GR Havenschap Groningen Seaports en daarachter zijn deelnemers in de tijd verder zal afnemen.

4. Het proces van besluitvorming en afhandeling van besluiten is zodanig ingericht dat de risico's met in achtneming van de beperkte activiteiten van de GR maximaal zijn geborgd

De beschikbare weerstandscapaciteit is afdoende om de bovenstaande risico's op te vangen indien deze zich allen zouden voordoen.

Coronavirus (COVID-19)

COVID-19 heeft in 2021 geen impact gehad op de (begrote) resultaten en liquiditeitspositie van de gemeenschappelijke regeling en haar deelneming Groningen Seaports N.V. De gemeenschappelijke regeling en Groningen Seaports N.V. hebben geen gebruik gemaakt van steunmaatregelen in het kader van COVID-19. De vooruitzichten voor de komende twaalf maanden zijn niet negatief bijgesteld door de gevolgen van de pandemie. GR Havenschap Groningen Seaports is in staat de risico's vanuit haar reguliere bedrijfsvoering op te vangen.

Kengetallen

In relatie tot de genoemde risico's zijn voor de GR Havenschap Groningen Seaports de volgende kengetallen toe te lichten:

1. Netto schuldquote
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte

5. Belastingcapaciteit

1. Netto schuldquote

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een netto schuldquote van 9%.

Realisatie 2020: 8% en begroot 2021: 10%.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt (per saldo een netto vordering) -/- 1.036%. Realisatie 2020: -/- 927% en begroot 2021: -/- 1.115%.

Berekening netto schuldquote: $(A+B+C-E-F-G) / H$

Berekening netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: $(A+B+C-D-E-F-G) / H$

(bedragen x € 1.000,-)	2021	Begroting 2021	2020
A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	-	-	-
B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	-	-	-
C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	2.243	2.243	2.393
D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	22.006	22.006	22.006
E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	2.019	2.052	2.202
F Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	34	1	1
G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	-	-	-
H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	2.105	1.956	2.354

2. Solvabiliteitsratio

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een solvabiliteit van 98,9% (EV/TV). Realisatie 2020: 98,8% De omvang van het eigen vermogen is voldoende om aan de financiële verplichtingen te voldoen.

3. Grondexploitatie

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare. Omdat de in erfpacht uitgegeven gronden niet classificeren als bouwgronden in exploitatie en de GR Havenschap Groningen Seaports eveneens niet beschikt over andere bouwgronden in exploitatie, is het kengetal grondexploitatie niet van toepassing.

4. Structurele exploitatieruimte

De GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over voldoende structurele baten om haar structurele lasten te dekken. Er is geen sprake van incidentele baten of structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Het gerealiseerde totaal saldo van de baten en lasten bedraagt nihil. De realisatie 2021 en begroting 2021 vertonen hetzelfde beeld ten aanzien van de structurele exploitatieruimte.

5. Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit zoals gedefinieerd voor provincies en gemeenten is niet van toepassing op de verantwoording van de GR Havenschap Groningen Seaports, daar de GR geen belastingen heft.

2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen

De gronden en de infrastructuur in het havengebied zijn het economisch eigendom van Groningen Seaports N.V. en het juridisch eigendom van de GR Havenschap Groningen Seaports. Omdat het economisch eigendom niet in handen is van de GR Havenschap Groningen Seaports, worden de activa niet op de balans van de GR Havenschap Groningen Seaports verantwoord. Het onderhoud van de kapitaalgoederen is de verantwoordelijkheid van Groningen Seaports N.V. Het gaat hierbij om het onderhoud van wegen, infrastructuur, riolering, water, groen en gebouwen. Om deze reden is de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen niet van toepassing op de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.4 D. Financiering

Algemeen

De activa van de GR Havenschap Groningen Seaports van in totaal € 222,3 mln bestaan grotendeels uit een kapitaalverstrekking aan Groningen Seaports N.V. van € 198,1 mln. en uit een verstrekte lening uit hoofde van de inbreng per 1 januari 2013 aan Groningen Seaports N.V. van € 22,0 mln. Dit wordt grotendeels gefinancierd door middel van eigen vermogen.

In de verzelfstandigingsovereenkomst is afgesproken dat de financiering en derivaten zijn overgedragen aan Groningen Seaports N.V. Deze portefeuille kan niet geherfinancierd worden zonder dat garanties worden afgegeven. In een borgstelling- en dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken hieromtrent vastgelegd. De borgstellingsovereenkomst van 12 februari 2016 vormt de basis voor de borgstelling vanuit de GR Havenschap Groningen Seaports ten behoeve van Groningen Seaports N.V. Doordat de GR Havenschap Groningen Seaports geen externe leningen heeft is voldaan aan de kasgeldlimiet en renterisiconorm.

Jaarlijkse rapportage

Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports N.V. inzicht geven in:

1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond;
2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden;
3. De omvang van de geldleningen waarvoor borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports geen borgtochten heeft afgegeven; en
4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

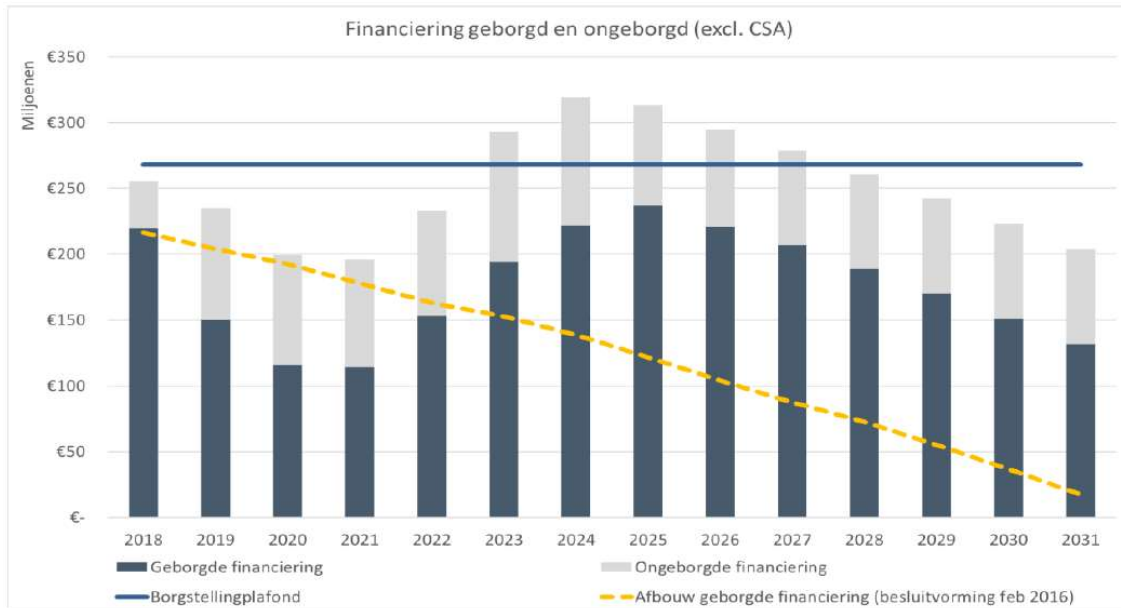
In de borgstellingsovereenkomst van 12 februari 2016 is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports 100% borg staat voor financiering van Groningen Seaports N.V. voor de projecten waarover voor de verzelfstandiging een besluit is genomen. Daarnaast kan de GR Groningen Seaports op verzoek borg staan voor andere door Groningen Seaports N.V. aan te trekken kredieten.

Intussen investeert Groningen Seaports N.V. ook door gebruik te maken van een financieringsfaciliteit die niet onder de borgstelling valt. Dit sluit aan op de doelstellingen van de GR Havenschap Groningen Seaports als het gaat om te streven naar zelfstandige financiering door Groningen Seaports N.V. Groningen Seaports N.V. heeft daartoe met haar financiers gewerkt aan een financieringsarrangement waarbij (een deel van) de investeringen separaat zullen worden gefinancierd buiten de geborgde financiering.

Borgstellingsplafond

De lange termijn financiering van Groningen Seaports N.V. is begin 2016 geëffectueerd.

De geborgde financiering, zoals weergegeven in onderstaande grafiek, is overgenomen uit het bedrijfsplan 2022-2026 van Groningen Seaports N.V. Dit bedrijfsplan is op 18 maart 2022 vastgesteld.

Het borgstellingplafond is gesteld op € 268 miljoen, de verwachte geborgde financiering blijft ruim onder dit plafond. In 2016 is afgesproken om in de loop van de tijd de borgstelling af te bouwen, over deze afbouw zijn geen harde afspraken gemaakt en is bovenstaande geel gearceerde lijn als mogelijke afbouw geschetst. In deze voorgestelde afbouw is echter geen rekening gehouden met nieuwe investeringen.

De huidige oplopende financiering onder de borgstelling is het gevolg van de oplopende financieringsbehoefte als gevolg van de toegenomen verwachte investeringen (versnelling) in onder andere Heveskes, ontwikkeling van terreinen aan de Oosterhorn Zuid en de ontwikkeling van het terrein en de kade voor VMI. Ook na 2026 zijn additionele investeringen te verwachten welke nog niet zijn opgenomen in bovenstaande financieringsbehoefte.

Op het moment dat in de komende jaren nieuwe langlopende financiering (naar verwachting in 2023 of 2024) zal worden aangetrokken, dienen hierover nadere afspraken tussen de GR Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. worden gemaakt.

Het renterisico is tot 2042 middels het derivaat afgedekt voor € 100,0 mln. Het beschikbaarheidsrisico is afgedekt met twee roll-over-faciliteiten van € 50,0 mln voor termijnen van 10 en 12 jaar. Voor het overige deel van de geborgde financiering wordt een kasgeldlening aangetrokken op basis van de voortschrijdende 12-maandsprognose. De GR Havenschap Groningen Seaports staat thans borg voor een leenarrangement van maximaal van € 215,0 mln. bij de BNG. Dit valt ruim binnen de afspraak tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V.

De leningen van Groningen Seaports N.V. welke door GR Havenschap Groningen Seaports zijn geborgd, betreffen:

(bedragen x € 1.000,-)	Bedrag per 31-12-2021	Bedrag per 31-12-2020
Kasgeldfaciliteit (A124400.1)	29.000	15.700
Roll-over-faciliteit 12 jaars (A012400.5)	50.000	50.000
Roll-over-faciliteit 10 jaars (A012402)	50.000	50.000
Kasgeld bijstortingsverplichting derivaat (A12402)	55.600	72.300
Totaal	184.600	188.000

De ultimo 2020 en 2021 door GR Havenschap Groningen Seaports geborgde leningen van Groningen Seaports N.V. zijn lager dan het maximum in de overeenkomsten tussen:

- GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V.:
 - o Maximum geborgde leningen van 268,1 mln.
 - o Bijstortingsverplichting van een derivaat (CSA) van € 84,5 mln
- GR Havenschap Groningen Seaports en de BNG (€ 215,0 mln).

2.2.5 E. Bedrijfsvoering

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports. Behalve dat de secretaris verantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

Door de beperkte omvang van de organisatie heeft de GR Havenschap Groningen Seaports nog geen Functionaris gegevensbescherming benoemd. Op grond van artikel 37 van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is dit een verplichting voor overheidsinstanties en publieke organisaties. Bij besluit van 27 oktober 2021 heeft het DB Gedeputeerde Staten van Groningen verzocht om hierin ondersteuning te bieden. Op dit moment zijn de gesprekken daarover gaande.

Zowel het AB, het DB, als de voorzitter hebben diverse bevoegdheden gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënt verlopen. De administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports staat los van de organisatie van Groningen Seaports N.V.

De coördinatie en uitvoering van de werkzaamheden door en ten behoeve van de organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports liggen bij de secretaris. Voor specifieke en complexe vraagstukken wordt externe deskundigheid ingehuurd. Zo wordt het opstellen van de begroting en de jaarrekening uitgevoerd door een derde partij. Administratieve ondersteuning wordt op verzoek verricht door medewerkers van Groningen Seaports N.V.

Voor de werkzaamheden die Groningen Seaports N.V. ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports uitvoert, wordt een beheervergoeding berekend.

In het eerste en tweede kwartaal van 2021 is er een formele onrechtmatigheid geweest betreffende het niet naleven van de wet verplicht schatkistbankieren. Deze formele onrechtmatigheid betreft een overschrijding van het drempelbedrag in het eerste en tweede kwartaal van 2021. Beide overschrijdingen zijn ontstaan doordat het saldo op de Rabobank rekening was opgelopen door een aantal grotere ontvangsten, welke in het derde kwartaal weer zijn afgeroomd. Het saldo ultimo 2021 was daardoor weer lager dan het drempelbedrag.

2.2.6 F. Verbonden partijen

Verbonden partij betreft alleen Groningen Seaports N.V. waar de GR Havenschap Groningen Seaports 100% (ultimo 2021: eveneens 100%) aandeelhouder in is. De verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 198,1 mln.

De GR Havenschap Groningen Seaports staat borg voor Groningen Seaports N.V., zie paragraaf Financiering. Periodiek wordt door Groningen Seaports N.V. gerapporteerd over de ontwikkelingen in

de financiële positie en de ontwikkelingen van de vreemd vermogenspositie ten opzichte van de borgstellingscurve.

Aandeelhoudersstrategie

Op 25 oktober 2016 heeft het AB de aandeelhouderstrategie vastgesteld. Hiermee zijn de uitgangspunten voor het beleid van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder vastgelegd. De reden voor het opstellen van de strategie is dat alle bedrijfsmatige en publieke activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports zijn ondergebracht bij Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports is enig aandeelhouder. In deze constellatie kunnen de belangen van beide partijen uiteenlopen, daarom is besloten een aandeelhouderstrategie op te stellen waarmee Groningen Seaports N.V. de ruimte heeft te ondernemen en waarmee de aandeelhoudersbelangen van de GR Havenschap Groningen Seaports (en daarmee de daarin deelnemende overheden) zijn geborgd.

De strategie is tot stand gekomen op basis van gesprekken met diverse betrokkenen. Met behulp van de door Groningen Seaports N.V. ter beschikking gestelde gegevens zijn analyses gemaakt van de bedrijfsvoering, maar ook van de economische, maatschappelijke en bestuurlijke omgeving waarin het bedrijf zich beweegt.

Het doel van de aandeelhouderstrategie is het hebben van een handvat waaraan het strategisch beleid van Groningen Seaports N.V. getoetst kan worden, zodanig dat het publieke belang van de aandeelhouder geborgd wordt. Deze publieke belangen zijn, naast de wettelijke taken van de havenmeester die bij Groningen Seaports N.V. zijn neergelegd:

1. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid; en
2. Duurzaamheid.

Deze algemene uitgangspunten zijn in de strategie ook nader gespecificeerd, te weten:

- Ad.1. Gemiddelde groei van werkgelegenheid van 2% per jaar;
- Ad.2. 40% CO₂ reductie tussen 2015 en 2030.

Het is de bedoeling dat Groningen Seaports N.V. in zijn meerjarenbegrotingen en verantwoording rekenschap geeft van de wijze waarop zij werkt aan deze doelstellingen. De strategie biedt hiervoor handvatten. De wijze waarop de N.V. invulling geeft aan de doelstellingen van de aandeelhouder wordt jaarlijks in het bedrijfsplan van de Groningen Seaports N.V. verwoord. Dit geeft de GR Havenschap Groningen Seaports extra handvatten om de koers van Groningen Seaports N.V.

te blijven toetsen. Verder heeft Groningen Seaports N.V. invulling gegeven aan de kaderstellende aandeelhouderstrategie van de GR Havenschap Groningen Seaports door vaststelling van (bijgestelde) beleidsdocumenten:

- Deelnemingenbeleid;
- Gronduitgifte- en vestigingsbeleid.

Met de aandeelhoudersstrategie is tevens aangegeven dat de met de verzelfstandiging beoogde risicobeperking niet in gevaar mag komen. Dit wordt voor een groot deel bereikt doordat Groningen Seaports N.V. zich op basis van deze strategie alleen met haar kerntaken mag bezig houden.

Om te bepalen of een activiteit een kerntaak is, zijn vijf ‘toetsingscriteria’ opgenomen. Bij iedere business case zou expliciet de afweging moeten worden gemaakt of een project binnen de scope past op basis van:

- De bijdrage aan doelstellingen en rendementseisen van de aandeelhouders;
- Passend in het beheersgebied van Groningen Seaports;
- Het risicoprofiel van het project bezien in het licht van de bestaande kerntaken van Groningen Seaports;
- De beschikbaarheid van benodigde competenties voor het project binnen de organisatie van Groningen Seaports;
- De vraag of marktpartijen het betreffende project ook zouden kunnen oppakken.

Deze uitgangspunten vormen de basis voor het deelnemingenbeleid dat door Groningen Seaports N.V. gevoerd moet worden.

Corporate governance

Hoewel een aandeelhouderstrategie zich primair richt op de wijze waarop de aandeelhouder sturing geeft, wordt in deze strategie nadrukkelijk ook aandacht geschonken aan de governance van zowel Groningen Seaports N.V. als de GR Havenschap Groningen Seaports; dus de aandeelhouder zelf.

Het blijft een continu aandachtspunt voor de GR Havenschap Groningen Seaports en haar deelnemers om te werken aan de best passende governance structuur. De governance moet zijn ingegeven door de wijze waarop de balans van zelfstandigheid, transparantie, slagkracht en financiële afhankelijkheid er uit ziet en komt te zien.

Net als in ieder ander bedrijf heeft de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder invloed op ingrijpende gebeurtenissen binnen de vennootschap. Daarnaast is er via de

statuten een behoorlijke mate van invloed op het beleid, o.a. door middel van het vaststellen van strategische plannen, benoeming en ontslag van bestuurders en RvC en zeggenschap over investeringen en andere financiële commitments boven € 5,0 mln.

De GR Havenschap Groningen Seaports vormt een extra laag in de communicatie tussen overheden en Groningen Seaports N.V. en vervult daarbij tevens meer rollen dan uitsluitend die van aandeelhouder.

In 2021 is een opdracht tot onderzoek verstrekt om te bezien of er verbeteringen mogelijk zijn in de governance, vanzelfsprekend met inachtneming van de gestelde doelen. In het tweede kwartaal van 2022 wordt het onderzoeksresultaat verwacht.

Kerngegevens:

Naam:	Groningen Seaports N.V.
Vestigingsplaats:	Delfzijl
Belang:	GR Havenschap Groningen Seaports heeft op 31 december 2020 en 2021 een 100% belang in de aandelen van Groningen Seaports N.V.
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt:	De vennootschap heeft als doel: 1. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen; 2. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van niet havengebonden terreinen; 3. Het ondersteunen van de GR Havenschap Groningen Seaports bij haar taken; en 4. Het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied; 5. Alles in de ruimste zin van het woord. Voorts heeft de vennootschap ten doel om door (nieuwe) vormen van financiering kansrijke ontwikkelingen in het haven- en

	industriegebied mogelijk te maken of te bespoedigen.
Veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de GR Havenschap Groningen Seaports in de verbonden partij heeft:	Geen.
Eigen vermogen:	31 december 2020: € 260,9 mln * 31 december 2021: € 266,9 mln *
Vreemd vermogen (incl. voorzieningen):	31 december 2020: € 300,5 mln * 31 december 2021: € 284,9 mln *
Resultaat boekjaar:	2020: € 32,6 mln * 2021: € 6,1 mln *
Risico's met betrekking tot de deelneming	Voor de risico's met betrekking tot de deelneming in Groningen Seaports N.V. wordt verwezen naar paragraaf 2.2.2 inzake het weerstandsvermogen en risicobeheersing.

(*) Cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2021 van Groningen Seaports N.V.

2.2.7 G. Grondbeleid

Met de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. is besloten het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports te laten berusten. Het economische eigendom is bij de verzelfstandiging door het vestigen van rechten op erfpacht op de gronden, ingebracht in Groningen Seaports N.V. Het aan- en verkoopbeleid van Groninger Seaports N.V. is de uitwerking van de kaders zoals vastgelegd in de aandeelhoudersstrategie van GR Havenschap Groningen Seaports. Voor de terreinen die door de GR Havenschap Groningen Seaports namens Groninger Seaports N.V. zijn aangekocht ná de verzelfstandiging, geldt ook dat het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports berust en het economisch eigendom is overgedragen van de GR Havenschap Groningen Seaports naar Groninger Seaports N.V. Voor het deel van de gronden waarop nog geen erfpacht recht is gevestigd, geldt dat de economische voor- en nadelen door GR Havenschap Groningen Seaports eveneens zijn overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze gronden worden dientengevolge ook verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports NV.

Deze gronden kunnen door Groningen Seaports N.V. in ondererfpacht worden uitgegeven dan wel worden verkocht in samenspraak met de GR Havenschap Groningen Seaports. De juridische levering geschied bij verkoop door de GR Havenschap Groningen Seaports. Dergelijke transacties kunnen niet plaatsvinden zonder goedkeuring van de GR Havenschap Groningen Seaports.

3 Jaarrekening

3.1 Balans per 31 december 2021

(bedragen x € 1.000,-)		
ACTIVA	31-12-2021	31-12-2020
Vaste activa		
Materiële vaste activa	2	2
- Investerings met een economisch nut	<u>2</u>	<u>2</u>
Financiële vaste activa	220.064	220.064
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	198.058	198.058
- Leningen aan:		
- deelnemingen	<u>22.006</u>	<u>22.006</u>
Totaal vaste activa	220.066	220.066
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	52	6
- Overige vorderingen	<u>52</u>	<u>6</u>
Liquide middelen	34	1
- Banksaldi	<u>34</u>	<u>1</u>
Overlopende activa	2.158	2.388
-Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.498	1.728
-Overige nog te ontvangen bedragen	<u>660</u>	<u>660</u>
Totaal vlottende activa	2.244	2.395
Totaal activa	222.310	222.461

(bedragen x € 1.000,-) PASSIVA	31-12-2021	31-12-2020
Vaste passiva		
Eigen vermogen	219.876	219.876
- Algemene reserve	219.876	219.876
- Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	-	-
Totaal vaste passiva	219.876	219.876
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	191	191
- Overige schulden	191	191
Overlopende passiva	2.243	2.394
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	2.243	2.394
Totaal vlottende passiva	2.434	2.585
Totaal passiva	222.310	222.461
Gewaarborgde geldleningen	184.600	188.000

3.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2021

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2021	Realisatie begrotingsjaar 2021	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten	1.956	2.105	2.354
Totaal saldo programma	1.956	2.105	2.354
Algemene dekkingsmiddelen:			
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-	-	-
Algemene uitkeringen	-	-	-
Dividend	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie			
- Financiële baten	1.956	2.105	2.354
- Financiële lasten	-	-	-
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal algemene dekkingsmiddelen	1.956	2.105	2.354
Kosten van de overhead	-	-	-
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Het gerealiseerde resultaat	-	-	-

3.3 Toelichtingen

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Gezien de aard van de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports zijn enkele op grond van het BBV verplichte toelichtingen niet van toepassing op de GR Havenschap Groningen Seaports.

Deze zijn daarom niet opgenomen in de jaarrekening. Het betreft de volgende toelichtingen:

- overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen, daar gezien de aard van de activiteiten van GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van incidentele baten en lasten;
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves, daar geen sprake is van toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Daarnaast is gezien de aard van de activiteiten van GR Havenschap Groningen Seaports slechts sprake van één programma: Havenschap Groningen Seaports.

Verantwoording van de financiering

Tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is op 12 februari 2016 een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is afgesproken dat de GR Havenschap Groningen Seaports volledig borg staat voor de betreffende kasgeldleningen alsmede de opgenomen langlopende schulden voor de geborgde projecten en de uit de afgesloten derivaten (renteswap) voortvloeiende verplichtingen.

De borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports bedroeg ultimo 2021 65% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. en heeft betrekking op:

- geborgde projecten met een maximum van € 268,0 mln;
- bijstortingsverplichting van een derivaat (CSA) € 84,5 mln.

De financiering die onder de geborgde projecten valt bedraagt per ultimo 2021 € 129,0 mln.

De financiering die onder de borgtocht van de bijstortingsverplichting van het rentederivaat (CSA) valt bedraagt per ultimo 2021 € 55,6 mln.

De volledig gewaarborgde leningen bedragen per ultimo 2021 in totaal € 184,6 mln.

Als tegenprestatie voor de verplichtingen heeft Groningen Seaports N.V. de verplichting om haar bedrijfsvoering zodanig in te richten en uit te voeren, dat zij op zo kort mogelijke termijn financieel onafhankelijk van de GR Havenschap Groningen Seaports kan functioneren.

Incidentele baten en lasten

Er is geen sprake van incidentele baten en lasten in 2021.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend wordt vastgesteld.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

Met de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. is besloten het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports te laten berusten. Het economische eigendom is bij de verzelfstandiging door het vestigen van rechten op erfpacht op de gronden, ingebracht in Groningen Seaports N.V. Het aan- en verkoopbeleid van Groninger Seaports N.V. is de uitwerking van de kaders zoals vastgelegd in de aandeelhoudersstrategie van GR Havenschap Groningen Seaports. Voor de terreinen die door de GR Havenschap Groningen Seaports namens Groninger Seaports N.V. zijn aangekocht ná de verzelfstandiging, geldt ook dat het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports berust en het economisch eigendom is overgedragen van de GR Havenschap Groningen Seaports naar Groninger Seaports N.V. Voor het

deel van de gronden waarop nog geen erfpacht recht is gevestigd, geldt dat de economische voor- en nadelen door GR Havenschap Groningen Seaports eveneens zijn overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze gronden worden diensgevolge ook verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports NV.

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen) geldt als verkrijgingsprijs. Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van N.V.'s en B.V.'s (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Tot dusver is een dergelijke waardevermindering niet noodzakelijk gebleken.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid e BBV sprake als de GR Havenschap Groningen Seaports participeert in het aandelenkapitaal van een N.V. of B.V.

Leningen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs, verminderd met de jaarlijkse aflossingen en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa

De overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de GR Havenschap Groningen Seaports gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling om het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2021

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 1-1-2021	Reclassificatie	Investerings	Desinvesterin gen	Boekwaarde per 31-12- 2021
Investerings met economisch nut					
Gronden en terreinen					
In erfpacht uitgegeven gronden	1.357	12	-	-7	1.362
Bruto voorraad Groningen Seaports	830	-12	3	-13	808
Totaal investeringen met economisch nut	2.187	-	3	-20	2.170

De gronden en terreinen worden gewaardeerd tegen een registratiewaarde van € 1 per hectare.

De reclassificatie betreft de in het boekjaar in erfpacht uitgegeven gronden ad € 12.

In erfpacht uitgegeven gronden (deels in ondererfpacht uitgegeven door Groningen Seaports N.V.)

De in erfpacht uitgegeven gronden betreffen de gronden welke door de GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports N.V. zijn uitgegeven en welke door Groningen Seaports N.V.:

- in ondererfpacht zijn uitgegeven aan dan wel zijn teruggenomen van externe partijen;
- langdurig worden verhuurd aan externe partijen of waarvoor opstalrecht is verleend aan externe partijen;
- in gebruik zijn voor infrastructuur.

Per 31 december 2020 betroffen de totaal uitgegeven terreinen 1.357 hectare (registratiewaarde € 1.357). Per saldo bedraagt de mutatie in 2021 5 hectare (registratiewaarde € 5). Per 31 december 2021 bedragen de totaal uitgegeven gronden 1.362 hectare (registratiewaarde € 1.362).

Bruto voorraad GSP

Dit betreffen de gronden welke door de GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports N.V. zijn uitgegeven en welke tot de (bruto-)voorraad grond van Groningen Seaports N.V. behoren. Dit betekent dat het uitgeefbare gedeelte van deze gronden (dus exclusief de gronden voor kabel- en leidingstroken en gronden met een groenbestemming)) door Groningen Seaports N.V. nog kunnen worden verkocht of in (onder)erfpacht kunnen worden uitgegeven.

Per 31 december 2020 betroffen deze gronden 830 hectare (registratiewaarde van € 830). Per saldo bedraagt de mutatie in 2021 +/- 22 hectare (registratiewaarde € 22) en resteert per 31 december 2020 808 hectare (registratiewaarde € 808).

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	198.058	198.058
Leningen aan:		
- deelnemingen	22.006	22.006
Totaal	220.064	220.064

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft per 14 juni 2013 een 100% belang verkregen in Groningen Seaports N.V. In het kader van de verzelfstandiging is de verkrijgingsprijs hiervan gesteld op € 198,1 mln. Op de deelneming Groningen Seaports N.V. vinden conform BBV geen vermogensmutaties plaats tenzij de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs. Hiervan is ultimo 2021 geen sprake.

De verstrekte lening heeft een onbepaalde looptijd en Groningen Seaports N.V. is niet verplicht om tussentijds af te lossen. De maximale aflossing bedraagt 5% per jaar. De verstrekte lening is direct opeisbaar (Hoofdstuk 4, artikel 4.1 van de akte van inbreng en vestiging rechten van erfpacht) indien:

- Groningen Seaports N.V. tekort schiet in enige betalingsverplichting jegens de GR Havenschap Groningen Seaports;
- een door een derde aan Groningen Seaports N.V. ter leen verstrekte geldsom bevoegd wordt opgeëist en Groningen Seaports N.V. dienaangaande jegens die derde in verzuim is;
- Groningen Seaports N.V. zonder voorafgaande toestemming van de GR Havenschap

- Groningen Seaports partij is of zal zijn bij een fusie of splitsing;
- Groningen Seaports N.V. als rechtspersoon wordt ontbonden, nietig wordt verklaard, in staat van faillissement is verklaard dan wel voorlopige surseance van betaling wordt verleend;
- Indien de dienstverleningsovereenkomst/erfpachten tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. eindigen.

Bovenstaande situaties hebben zich niet voor gedaan gedurende 2021.

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen zekerheden verkregen ter waarborging van de nakoming van de verplichtingen door Groningen Seaports N.V. Groningen Seaports N.V. is jaarlijks over de hoofdsom een rente van 3% per jaar verschuldigd.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Overige vorderingen		
- Te vorderen rente	-	-
- Te vorderen borgstellingsvergoeding	-	-
- Overige vorderingen	52	6
Totaal overige vorderingen	52	6

De overige vorderingen betreft een vordering op Groningen Seaports N.V. in verband met kosten Havenschap Groningen Seaports die zijn doorbelast aan Groningen Seaports N.V.

Drempelbedrag schatkistbankieren

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de begroting van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor de Gemeenschappelijke Regeling is dat voor 2021 een bedrag van € 250.000. In het eerste en tweede kwartaal van 2021 is er een formele onrechtmatigheid geweest betreffende het niet naleven van de wet verplicht schatkistbankieren. Deze formele onrechtmatigheid betreft een overschrijding van het drempelbedrag in het eerste en tweede kwartaal van 2021. Beide overschrijdingen zijn ontstaan doordat het saldo op de Rabobank rekening was opgelopen door een

aantal grotere ontvangsten, welke in het derde kwartaal weer zijn afgeroomd. Het saldo ultimo 2021 was daardoor weer lager dan het drempelbedrag.

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

In de volgende tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2021 is geweest (bedragen x € 1.000):

(bedragen x € 1.000,-)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	276	493	75	29
Drempelbedrag	250	250	1.000	1.000
Ruimte onder drempelbedrag	-	-	925	971
Overschrijding van het drempelbedrag	26	243	-	-

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Banksaldi	34	1
Totaal liquide middelen	34	1

Overlopende activa

De in de balans opgenomen overlopende activa kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Overlopende activa		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.498	1.728
- Overige nog te ontvangen bedragen	660	660
Totaal overige vorderingen	2.158	2.388

De post overige nog te ontvangen bedragen ad € 660.000 betreft de rente die Groningen Seaports N.V. verschuldigd is op de langlopende lening.

De post verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen betreft:

- de te vorderen borgstellingsvergoeding ad € 1.445.000 betreft de vergoeding over de borgstelling die door de GR Havenschap Groningen Seaports is afgegeven aan Groningen Seaports N.V.
- een vordering ad € 53.000 op Groningen Seaports N.V. in verband met kosten Havenschap Groningen Seaports die zijn doorbelast aan Groningen Seaports N.V.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Algemene reserve	219.876	219.876
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	-	-
Totaal	219.876	219.876

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de reserves weer gedurende het jaar 2021:

(bedragen x € 1.000,-)	Saldo per 01- 01-2021	Resultaat- bestemming 2021	Toevoegingen 2021	Onttrek- kingen 2021	Saldo per 31-12- 2021
Algemene reserve	219.876	-	-	-	219.876
Totaal algemene reserve	219.876	-	-	-	219.876

Vlottende passiva

De in de balans opgenomen vlottende passiva bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2021
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	191	191
Overlopende passiva	2.243	2.394
Totaal	2.434	2.585

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Overige schulden		
- Rekening-courant Groningen Seaports N.V.	191	191
Totaal overige schulden	191	191

Over de rekening-courantverhouding wordt geen rente vergoed en/of in rekening gebracht.

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen		
- Vergoeding diensten Groningen Seaports N.V.	2.105	2.354
- Accountantskosten	37	35
- Overige nog te betalen kosten	101	5
Totaal	2.243	2.394

De post overige nog te betalen kosten ad € 101.000 betreft openstaande facturen voor onderzoek aankoop gronden en advies inzake governance.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Waarborgen en garanties

Voor zover leningen door de gemeenschappelijke regeling gewaarborgd zijn, is buiten de balansstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Aard van de borgstelling	Bedrag per 31-12-2021	Bedrag per 31-12-2020
Kasgeldfaciliteit (A124400.1)	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	29.000	15.700
Roll-over-faciliteit 12 jaars (A012400.5)	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	50.000	50.000
Roll-over-faciliteit 10 jaars (A012402)	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	50.000	50.000
Kasgeld bijstortingsverplichting derivaat (A12402)	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	55.600	72.300
Totaal		184.600	188.000

Het oorspronkelijke bedrag van de gewaarborgde geldleningen bedroeg € 222 mln. Begin 2021 stond hier nog een bedrag van € 188,0 mln open. Eind 2021 was dit een bedrag van € 184,6 mln.

In het kader van de verzelfstandiging is tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is opgenomen dat zolang Groningen Seaports N.V. niet financieel onafhankelijk is, de GR Havenschap Groningen Seaports zich borg zal stellen voor de verplichtingen van Groningen Seaports N.V.

De borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports bedroeg ultimo 2021 65% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. en heeft betrekking op:

- geborgde projecten met een maximum van € 268,0 mln.
- bijstortingsverplichting van een derivaat (CSA) € 84,5 mln.

De financiering die onder de geborgde projecten valt bedraagt per ultimo 2021 € 129,0 mln.

De financiering die onder de borgtocht van de bijstortingsverplichting van het rentederivaat (CSA) valt bedraagt per ultimo 2021 € 55,6 mln. De volledig gewaarborgde leningen bedragen per ultimo 2021 in totaal € 184,6 mln.

Naast de verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen is geen sprake van overige niet in de balans opgenomen materiële financiële verplichtingen.

Er hebben in 2021 uit hoofde van de verstrekte borgstellingen geen betalingen aan Groningen Seaports N.V. plaatsgevonden.

3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2021

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie begrotingsjaar 2021	Raming begrotingsjaar 2021	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar	Realisatie begrotingsjaar 2020
Programma Havenschap Groningen Seaports				
Lasten				
- Dienstenvergoeding	2.105	1.956	-	2.354
- Accountants- en administratiekosten	43	35	-	40
- Secretariaat- en beheerskosten	47	40	-	30
- Advieskosten	111	20	-	4
- Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.	-201	-95	-	-74
Totaal saldo programma	2.105	1.956	-	2.354
Algemene dekkingsmiddelen:				
Saldo van de financieringsfunctie				
Financiële baten				
- Rente lening Groningen Seaports N.V.	660	660	-	660
- Safe harbour premie Groningen Seaports N.V.	1.445	1.296	-	1.694
Saldo totaal financiële baten	2.105	1.956	-	2.354
Financiële lasten				
- Rente deelnemers	-191	-191	-	-191
- Overige	-	-	-	-
Doorbelasting rente aan Groningen Seaports N.V.	191	191	-	191
Saldo totaal financiële lasten	-	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie	2.105	1.956	-	2.354
Totaal algemene dekkingsmiddelen	2.105	1.956	-	2.354
Kosten van de overhead	-	-	-	-
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-	-
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	-	-	-	-
Het gerealiseerde resultaat	-	-	-	-

Onderstaand is een overzicht van algemene dekkingsmiddelen opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie begrotingsjaar 2021	Raming begrotingsjaar 2021	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-	-	-
Algemene uitkeringen	-	-	-
Dividend	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie	2.105	1.956	2.354
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	2.105	1.956	2.354

Onderstaand is een overzicht van het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie begrotingsjaar 2021	Raming begrotingsjaar 2021	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	-	-	-

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

De financiële baten hoger uitgevallen doordat de safe harbour premie is berekend over een hoger bedrag aan gewaarborgde leningen. De advieskosten zijn, zoals aangekondigd in de vergadering van het AB op 2 juli 2021, hoger uitgevallen door enerzijds het onderzoek aankoop gronden en anderzijds het advies inzake governance. De accountants- en administratiekosten en secretariaat- en beheerskosten zijn diengevolge eveneens hoger uitgevallen.

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelastingheffing

Op 1 januari 2016 is de Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd, waardoor een groot aantal directe en indirecte overheidsondernemingen onder voorwaarden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) zijn geworden. Provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid worden belastingplichtig, voor zover zij een fiscale onderneming drijven. De regeling kent een aantal algemene en specifieke vrijstellingen op basis waarvan de Vpb-plicht mogelijk (deels) beperkt kan worden.

In 2016 en 2017 heeft de GR Havenschap Groningen Seaports de gevolgen voor de invoering van de vennootschapsbelastingplicht in kaart gebracht. Op basis van een door externe adviseurs uitgevoerde

analyse stelt de GR Havenschap Groningen Seaports zich op het standpunt dat de GR niet belasting- en aangifteplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Voornaamste reden hiervoor is dat op basis van de uitgevoerde analyse verdedigbaar is dat geen fiscale onderneming wordt gedreven.

Op basis van de in 2017 uitgevoerde analyse en de herijking hiervan ultimo 2021 is geconcludeerd dat door de GR Havenschap Groningen Seaports geen belastbare activiteiten worden uitgevoerd. Er is derhalve geen sprake van te betalen vennootschapsbelasting. In de jaarrekening 2021 is een bedrag van € nihil aan vennootschapsbelasting verantwoord.

De Belastingdienst heeft mondeling toegelicht dat er geen aanleiding is een aangifte formulier vennootschapsbelasting toe te sturen aan de GR Havenschap Groningen Seaports.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In 2021 hebben conform de begroting geen toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves plaatsgevonden.

3.3.4 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd. Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor GR Havenschap Groningen Seaports is € 209.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2017 voor de eerste twaalf kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

Bezoldiging topfunctionarissen

Bij de GR Havenschap Groningen Seaports kwalificeren de leden van het AB en DB als topfunctionaris. De leden van het AB van de Gemeenschappelijke Regeling bestaat uit leden die deze functie vervullen vanuit de rol van gemeenteraadslid, statenlid of lid van het college van

Burgemeester en Wethouders of Gedeputeerde Staten. Bestuursleden ontvangen daarom geen vergoeding voor de werkzaamheden.

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling wordt gevormd door het AB en een uit haar midden aangewezen DB. Ook zijn er vervangers door de deelnemers aangewezen in het geval van ontstentenis van het betreffende lid. Ook het DB ontvangt geen vergoeding voor de werkzaamheden. Om deze reden gaan wij hierna niet nader in op de bezoldiging van de leden van het DB en AB, daar deze nihil bedraagt.

Leden AB:

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder			
Gegevens 2021:			
Gemeente/provincie	Naam topfunctionaris	Functie	Opmerking
Provincie Groningen	Gerrit Jan Steenbergen	lid	
Provincie Groningen	Hans Haze	lid	
Provincie Groningen	Fleur Gräper-van Koolwijk	lid	
Provincie Groningen	Eddy Kuiper	plv. lid	Tot 3 februari
Provincie Groningen	Henk Marquart Scholtz	plv. lid	m.i.v. 3 februari
Provincie Groningen	IJzebrand Rijzebol	voorzitter	
Provincie Groningen	Nienke Homan	plv. lid	Tot 1 december
Gemeente Eemsdelta	Hans Ronde	plv. voorz.	m.i.v. 27 januari
Gemeente Eemsdelta	Jan Menninga	lid	m.i.v. 27 januari
Gemeente Eemsdelta	Edward Stulp	lid	m.i.v. 27 januari
Gemeente Eemsdelta	Iwan Poucki	lid	m.i.v. 27 januari
Gemeente Eemsdelta	Pier Prins	plv.lid	m.i.v. 27 januari
Gemeente Eemsdelta	Harold Kol	plv.lid	m.i.v. 17 februari
Gemeente Het Hogeland	Eltjo Dijkhuis	lid	
Gemeente Het Hogeland	Kristel Rutgers	lid	
Gemeente Het Hogeland	Janny Klei	lid	
Gemeente Het Hogeland	Attje Waal	lid	
Gemeente Het Hogeland	Anne Marie Smits	plv. lid	

Voor alle (plaatsvervangende) leden van het AB alsmede de voorzitter geldt dat de omvang van het dienstverband (in FTE) nihil bedraagt. Daarnaast is de beloning gesteld op nihil en zijn daarnaast geen belastbare onkostenvergoedingen alsmede beloningen betaalbaar op termijn uitgekeerd.

Dit betekent dat de bezoldiging over 2021 voor alle (plaatsvervangende) leden van het AB alsmede de voorzitter € nihil bedraagt.

Leden DB:

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder			
Gegevens 2021:			
Gemeente/provincie	Naam topfunctionaris	Functie	Opmerking
Provincie Groningen	IJzebrand Rijzebol	voorzitter	
Gemeente Eemsdelta	Hans Ronde	plv. voorzitter	
Gemeente Het Hogeland	Eltjo Dijkhuis	lid	

Voor alle (plaatsvervangende) leden van het DB alsmede de voorzitter geldt dat de omvang van het dienstverband (in FTE) nihil bedraagt. Daarnaast is de beloning gesteld op nihil en zijn daarnaast geen belastbare onkostenvergoedingen alsmede beloningen betaalbaar op termijn uitgekeerd. Dit betekent dat de bezoldiging over 2021 voor alle (plaatsvervangende) leden van het DB alsmede de voorzitter € nihil bedraagt.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2021 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WNT zijn of hadden moeten worden vermeld.

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018).

3.3.5 Taakvelden

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning			
0.4 Overhead, ondersteuning organisatie	201	-201	-
0.5 Treasury	2.296	-191	2.105
2. Verkeer, vervoer en waterstaat			
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-2.105	-2.105

Gegeven karakter van de GR Havenschap Groningen Seaports is er geen sprake van overhead kosten. Alle kosten worden gemaakt ter uitvoering van de primaire taak van de gemeenschappelijke regeling.

1 Condities

De machtiging om de controleverklaring openbaar te maken wordt gegeven onder de volgende condities:

- ▶ Indien na het verlenen van deze machtiging feiten en omstandigheden bekend worden die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept, is nader overleg met de accountant noodzakelijk.
- ▶ De machtiging heeft ook betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het ten behoeve van de algemene vergadering uit te brengen verslag, waarin ook de opgemaakte jaarrekening wordt opgenomen.
- ▶ De machtiging heeft ook betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het bij het handelsregister te deponeren verslag, mits de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt.
- ▶ De voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening waarin op grond van artikel 2:397 BW vereenvoudigingen zijn aangebracht, dient te zijn ontleend aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening. Een concept van deze voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening dient aan ons ter inzage te worden gegeven.
- ▶ De controleverklaring kan ook worden toegevoegd indien de jaarrekening op elektronische wijze, bijvoorbeeld op internet, wordt openbaar gemaakt. Deze jaarrekening dient de volledige jaarrekening te zijn en deze dient goed te zijn afgescheiden van andere gelijktijdig elektronisch openbaar gemaakte informatie.
- ▶ Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is voor het opnemen van de controleverklaring daarbij opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2 Toelichting op de condities

2.1 Raad van commissarissen en raad van bestuur

De accountant zendt zijn controleverklaring doorgaans aan de raad van commissarissen en de raad van bestuur. Dit is in overeenstemming met Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) dat in artikel 393 onder meer zegt: "De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring". "De accountant brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van commissarissen en aan het bestuur."

2.2 Algemene vergadering

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan na uitdrukkelijke toestemming van de accountant. In dit kader wordt onder openbaarmaking verstaan het beschikbaar stellen voor het publiek, dan wel aan een zodanige kring van personen dat deze met het publiek gelijk is te stellen. Verspreiding onder aandeelhouders c.q. leden valt ook onder dit begrip openbaar maken, zodat voor het opnemen van de controleverklaring in het verslag dat aan de algemene vergadering wordt uitgebracht machtiging van de accountant nodig is.

2.3 Controleverklaring plus verantwoording

De machtiging heeft betrekking op publicatie in het verslag waarin tevens is opgenomen de jaarrekening waarop de controleverklaring betrekking heeft. Deze conditie stoelt op de beroepsregels die zeggen dat het de accountant verboden is toestemming te geven tot openbaarmaking van zijn verklaring anders dan tezamen met de verantwoording waarop die verklaring betrekking heeft. De accountant zal ook altijd de overige inhoud van het verslag willen zien, omdat het hem niet toegestaan is toestemming tot openbaarmaking van zijn verklaring te verlenen indien door de inhoud van de gezamenlijk openbaar gemaakte stukken een onjuiste indruk omtrent de betekenis van de jaarrekening wordt gewekt.

2.4 Gebeurtenissen tussen datum controleverklaring en algemene vergadering

Aandacht dient geschonken te worden aan het feit dat zich tussen de datum van de controleverklaring en de datum van de algemene vergadering waarin omtrent de vaststelling van de jaarrekening wordt beslist, feiten of omstandigheden kunnen voordoen die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept. De accountant dient namelijk op grond van COS 560 controlewerkzaamheden te verrichten die er op gericht zijn toereikende controle-informatie te verkrijgen dat alle gebeurtenissen voor de datum van de controleverklaring die aanpassing van of vermelding in de jaarrekening vereisen, zijn gesignaleerd.

Indien de accountant gebeurtenissen ter kennis komen, die van materiële betekenis kunnen zijn voor de jaarrekening, dient de accountant te overwegen of die gebeurtenissen juist zijn verwerkt en toereikend zijn vermeld in de toelichting bij de jaarrekening. Als de accountant tussen de datum van de controleverklaring en de datum dat de jaarrekening openbaar wordt gemaakt, kennis neemt van een feit dat de jaarrekening materieel zou kunnen beïnvloeden, dient de accountant te beoordelen of de jaarrekening moet worden gewijzigd, de kwestie te bespreken met de leiding en te handelen zoals op grond van de omstandigheden noodzakelijk is.

2.5 Handelsregister

De jaarrekening wordt (bij onder titel 9 BW2 vallende rechtspersonen samen met het jaarverslag en de overige gegevens) overgelegd aan de algemene vergadering. De algemene vergadering beslist over de vaststelling van de jaarrekening. Pas na de vaststelling van de jaarrekening door de algemene vergadering is sprake van een vennootschappelijke jaarrekening. Deze jaarrekening zal in de regel in ongewijzigde vorm worden vastgesteld. Aan de vennootschappelijke jaarrekening moet als onderdeel van de overige gegevens de controleverklaring worden toegevoegd. De tekst hiervan is normaal gesproken identiek aan de eerder afgelegde controleverklaring. Het is de vennootschappelijke jaarrekening die samen met het jaarverslag en de overige gegevens bij het handelsregister wordt openbaar gemaakt. Onder de overige gegevens behoort dan te zijn opgenomen de controleverklaring die behoort bij de volledige jaarrekening. Indien de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt, kan de controleverklaring worden toegevoegd aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening en bij tijdige deponering van het verslag ten kantore van het handelsregister als onderdeel van dit verslag worden openbaar gemaakt.

2.6 Openbaarmaking op andere wijze

De jaarrekening kan ook worden openbaar gemaakt op andere wijze dan door deponering bij het handelsregister. De controleverklaring kan ook dan worden toegevoegd, mits het gaat om openbaarmaking van de volledige jaarrekening. Indien een deel van een jaarrekening dan wel een verkorte jaarrekening openbaar wordt gemaakt, is het niet toegestaan dat daarbij enigerlei door de accountant gegeven mededeling wordt openbaar gemaakt, tenzij:

- a. hij tot het oordeel is gekomen dat in de gegeven omstandigheden het desbetreffende stuk toereikend is; of
- b. op grond van wettelijke voorschriften met openbaarmaking van het desbetreffende stuk kan worden volstaan.

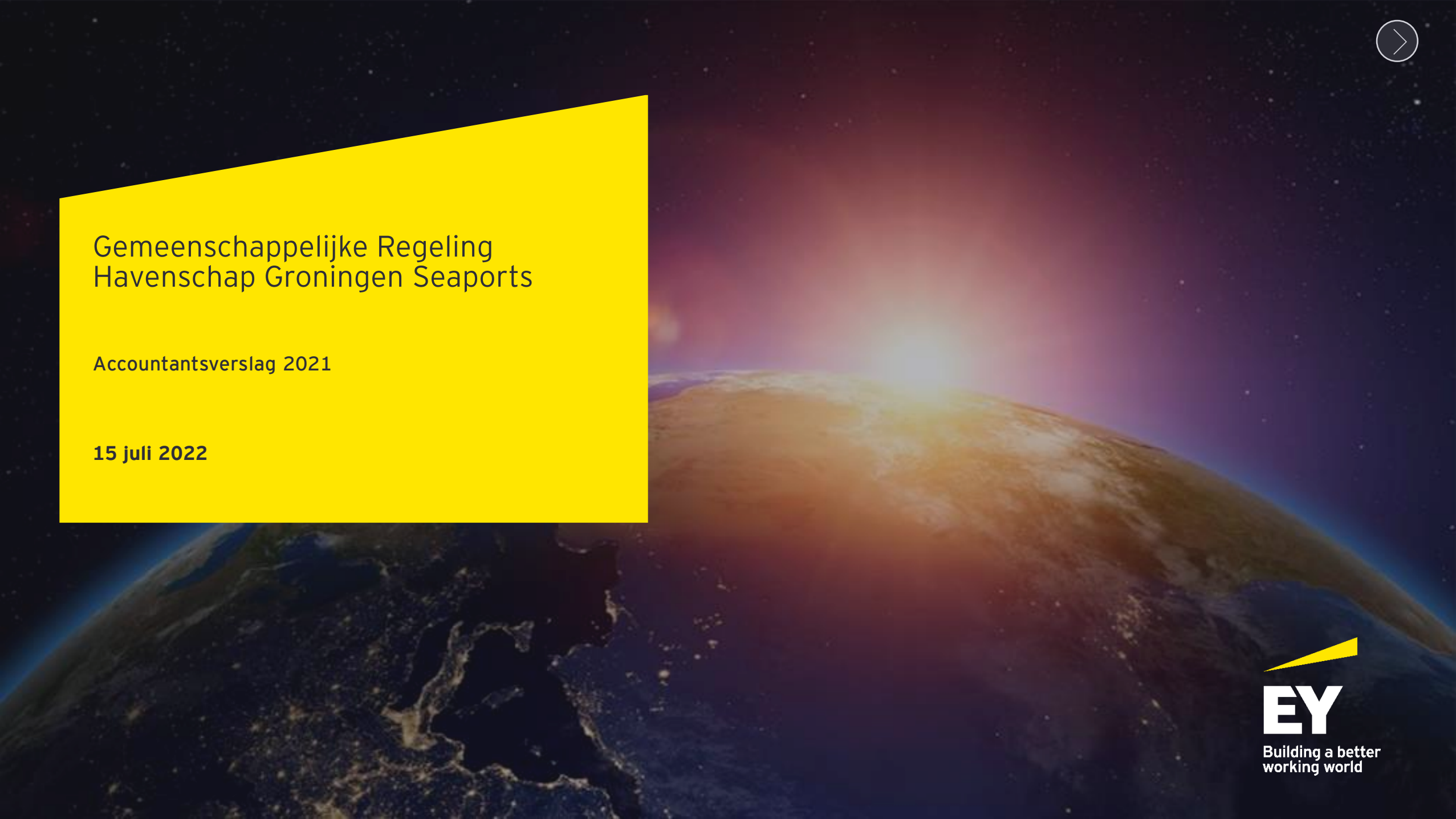
Indien niet de volledige jaarrekening wordt openbaar gemaakt, is nader overleg met de accountant noodzakelijk. Bij het opnemen van de jaarrekening en de controleverklaring op internet dient gewaarborgd te worden dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internetsite. De scheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat.

2.7 Opnemen in een ander stuk

Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is sprake van een nieuwe openbaarmaking en is opnieuw toestemming van de accountant nodig. Een voorbeeld van deze situatie is de publicatie van een emissieprospectus met daarin opgenomen de jaarrekening, nadat dezelfde jaarrekening tezamen met de andere jaarstukken is gedeponeerd bij het handelsregister. Voor elke nieuwe openbaarmaking is dus opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2.8 Gebeurtenissen na de algemene vergadering

Indien na de vaststelling van de jaarrekening feiten en omstandigheden bekend zijn geworden waardoor de jaarrekening niet langer het wettelijk vereiste inzicht geeft, moet niettemin de bij de vastgestelde jaarrekening afgegeven controleverklaring worden gehandhaafd, evenals de bij het handelsregister neergelegde controleverklaring. In dat geval dient de rechtspersoon over deze feiten en omstandigheden een mededeling bij het handelsregister te deponeren, voorzien van een controleverklaring. Ook in deze situatie is nader overleg met de accountant noodzakelijk.

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

Accountantsverslag 2021

15 juli 2022

Ernst & Young Accountants LLP
Leonard Springerlaan 17
9727 KB Groningen, Netherlands
Postbus 997
9700 AZ Groningen, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 25 05
ey.com

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

VERTROUWELIJK

Het algemeen bestuur van
Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
T.a.v. de heer A. Swart
Postbus 20004
9930 PA DELFZIJL

Groningen, 15 juli 2022

REQ6702227/LdV/mj

Geachte leden van het algemeen bestuur,

In aansluiting op onze controle van de jaarrekening 2021 van Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (hierna: GR Havenschap Groningen Seaports) hebben wij het genoegen u hierbij de resultaten van onze controle te presenteren. Dit accountantsverslag bevat de onderwerpen waarvan wij het van belang vinden om met u te delen, alsmede de onderwerpen waar wij vanuit wet- en regelgeving verplicht zijn om over te rapporteren. De resultaten uit onze controle zijn in een open en transparante dialoog op dinsdag 12 juli jl. besproken met de secretaris namens het dagelijks bestuur. Wij spreken onze waardering uit voor de plezierige samenwerking met de medewerkers van GR GSP.

Dit verslag is uitsluitend bestemd voor gebruik door het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur en mag niet door anderen worden gebruikt.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

w.g. L.M. de Vries MSc EMA RA

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

Managementsamenvatting

Wij hebben onze controle van de jaarrekening afgerond. Onze controle is uitgevoerd zoals gepland. Wij hebben op vrijdag 15 juli 2022 een goedkeurende controleverklaring verstrekt bij de jaarrekening voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Uitkomsten controle

Goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2021 van GR Havenschap Groningen Seaports een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva per 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Goedkeurend oordeel ten aanzien van rechtmatigheid Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van GR Havenschap Groningen Seaports.

Ongecorrigeerde controleverschillen In de jaarrekening 2021 resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen met betrekking tot getrouwheid. Het totaalbedrag van de geconstateerde financiële rechtmatigheidsfouten bedraagt € nihil.

Geen bevindingen ten aanzien van de WNT-verantwoording Wij hebben de WNT-verantwoording van GR Havenschap Groningen Seaports gecontroleerd met inachtneming van het Controleprotocol WNT 2021. Wij hebben vastgesteld dat de opgenomen toelichting in de jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Volledigheidshalve merken wij op dat wij - conform het Controleprotocol WNT 2021 - de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet hebben gecontroleerd.

Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent GR Havenschap Groningen Seaports en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat.

Op de volgende pagina hebben wij de belangrijkste onderwerpen van onze controle opgenomen die wij met u willen delen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

Managementsamenvatting

Uitkomsten controle

Waardering deelneming en verstrekte lening Groningen Seaports N.V.	De kapitaalverstrekking aan de deelneming Groningen Seaports N.V., alsmede de verstrekte lening aan Groningen Seaports N.V., zijn juist gewaardeerd in de jaarrekening 2021.
Verplichtingen uit hoofde van de borgstellings-overeenkomst	De verplichtingen uit hoofde van de borgstellingsovereenkomst zijn juist en volledig toegelicht in de jaarrekening 2021.
Vennootschaps-belastingplicht	De door de gemeenschappelijke regeling ingenomen positie met betrekking tot de vennootschapsbelastingplicht is toereikend toegelicht in de jaarrekening 2021.
Opvolging (media) beschuldigingen	In het afgelopen jaar zijn beschuldigingen geuit aan het adres van Groningen Seaports N.V. (GSP N.V.) en haar moeder GR Havenschap Groningen Seaports (GR GSP), onder meer op 11 mei 2021 in Nieuwsuur. Gegeven de aard van de beschuldigingen en het feit dat de beschuldigingen toezien op zowel GR GSP als GSP N.V., hebben wij deze beschuldigingen in afstemming met het dagelijks bestuur van GR GSP en de directie/auditcommissie van GSP N.V. samen met het controleteam van GSP N.V. opgevolgd. Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden en bevindingen concluderen wij dat wij geen afwijking van materieel belang in de jaarrekening 2021 van GR GSP hebben geconstateerd.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Waardering
deelneming en lening

Borgstelling

WNT

Vennootschaps-
belasting

Rechtmatigheid

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

Onze kernpunten uit de controle

Wij hanteren een top-down en risk-based controleaanpak. Hierbij richten wij relatief meer aandacht op onderdelen met een hoger risico of met een grotere impact op de jaarrekening. Wij hebben de belangrijkste aandachtspunten geïdentificeerd als kernpunten van de controle.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Waardering
deelneming en lening

Borgstelling

WNT

Vennootschaps-
belasting

Rechtmatigheid

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

Waardering deelneming in en verstrekte lening aan Groningen Seaports N.V.

Kernpunt

Na de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. in juni 2013 bestaan de activa van GR Havenschap Groningen Seaports vrijwel geheel uit de deelneming in Groningen Seaports N.V. (boekwaarde ultimo 2021: € 198,1 miljoen) en een verstrekte langlopende lening aan Groningen Seaports N.V. (boekwaarde ultimo 2021: € 22,0 miljoen). Omdat dit de belangrijkste activa van de gemeenschappelijke regeling betreffen, hebben wij tijdens onze controle expliciet aandacht besteed aan de waardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. en de verstrekte lening aan Groningen Seaports N.V.

Onze aanpak

Voor onze controle van de waardering van de deelneming in en de verstrekte langlopende lening aan Groningen Seaports N.V. hebben wij onder meer kennisgenomen van de jaarrekening 2021 van Groningen Seaports N.V.

Belangrijkste observaties

- Op grond van het BBV dienen de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen gewaardeerd dienen te worden tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde. Voor GR Havenschap Groningen Seaports bedraagt de verkrijgingsprijs € 198,1 miljoen, zijnde het geplaatst kapitaal van Groningen Seaports N.V. De waardering van de verstrekte lening ad € 22,0 miljoen aan Groningen Seaports N.V. vindt plaats op basis van verkrijgingsprijs, verminderd met aflossingen, afschrijvingslasten en eventuele afwaarderingen als gevolg van bijzondere waardeverminderingen. Zolang geen indicatie aanwezig is voor een duurzame waardevermindering, vindt derhalve waardering plaats tegen de

verkrijgingsprijs van (gezaamenlijk) € 220,1 miljoen.

- Als uitgangspunt voor onze analyse hebben wij het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. conform de jaarrekening 2021 gehanteerd. Ultimo 2021 bedraagt het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. € 266,9 miljoen. Op basis van het financieel meerjarenplan 2022-2026 van Groningen Seaports N.V. is de verwachting dat Groningen Seaports N.V. aan haar verplichtingen met betrekking tot de door GR Havenschap Groningen Seaports verstrekte langlopende lening kan voldoen.
- Hiermee is ultimo 2021 een afwaardering van de deelneming en/of de verstrekte lening niet aan de orde. Verder hebben wij op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden geen (andere) indicaties dat de sprake is van een duurzame waardevermindering van de deelneming in en/of verstrekte lening aan Groningen Seaports N.V.
- Mocht het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. in de toekomst als gevolg van verliezen onder de verkrijgingsprijs van € 198,1 miljoen dalen (dan wel de marktwaarde van de deelneming en/of de verstrekte langlopende lening duurzaam lager liggen dan de verkrijgingsprijs), dan dient in de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling een afwaardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. en/of de verstrekte lening aan Groningen Seaports N.V. plaats te vinden naar deze lagere waarde.

Conclusie

De kapitaalverstrekking aan de deelneming Groningen Seaports N.V., alsmede de verstrekte lening aan Groningen Seaports N.V. zijn juist gewaardeerd in de jaarrekening 2021.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Waardering
deelneming en lening

Borgstelling

WNT

Vennootschaps-
belasting

Rechtmatigheid

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

Verplichtingen uit hoofde van de borgstellingsovereenkomst

Kernpunt

In 2016 heeft GR Havenschap Groningen Seaports een volledige (100%) borgstelling afgegeven aan Groningen Seaports N.V. voor de nieuwe lange termijn financiering die in 2016 door Groningen Seaports N.V. is aangetrokken, omdat is gebleken dat financiële instellingen zonder volledige borgstelling door GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. geen financiering willen verstrekken.

Onze aanpak

Wij hebben onder meer de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Kennisnemen van de geldende overeenkomsten rondom de door GR Havenschap Groningen Seaports verstrekte borgstelling, alsmede eventuele wijzigingen hierop.
- Inwinnen van inlichtingen inzake de hoogte van de borgstelling en de benutting hiervan gedurende 2021 bij de secretaris van GR Havenschap Groningen Seaports.
- Inspectie van de opgenomen financiering onder de borgstelling op basis van de jaarrekening 2021 van Groningen Seaports N.V.

Belangrijkste observaties

- Op grond van de afgesloten borgstellingsovereenkomst heeft GR Havenschap Groningen Seaports een 100%-borgstelling verleend aan Groningen Seaports N.V. voor de projecten waarvoor voor de verzelfstandiging een besluit is genomen, met een maximum van € 268,0 miljoen. Daarnaast heeft GR Havenschap Groningen Seaports een onvoorwaardelijke borgstelling verleend ter hoogte van € 84,5 miljoen voor de uit de lopende renteswap van Groningen Seaports N.V. voortvloeiende verplichtingen.

- Deze renteswap heeft een hoofdsom van € 100,0 miljoen en een looptijd tot 2042.
- Het verloop van de maximale borgstelling kan als volgt schematisch worden weergegeven:

Maximale borgstelling	Ultimo 2021	Ultimo 2020
Geborgde projecten	€ 268 miljoen	€ 268 miljoen
Bijstortingsverplichting derivaat (CSA)	€ 84,5 miljoen	€ 84,5 miljoen
Totaal	€ 352,5 miljoen	€ 352,5 miljoen

Conclusie

Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden en bevindingen concluderen wij dat de uit de borgstelling voortvloeiende verplichtingen juist en volledig zijn toegelicht in de jaarrekening 2021 van GR Havenschap Groningen Seaports.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Waardering
deelneming en lening

Borgstelling

WNT

Vennootschaps-
belasting

Rechtmatigheid

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

Naleving Wet normering topinkomens (WNT)

Kernpunt

De WNT-verantwoording en de bijbehorende toelichting in de jaarrekening was een specifiek aandachtspunt in onze controleaanpak vanwege de van toepassing zijnde specifieke wet- en regelgeving, materialiteitseisen en specifieke toelichtingsvereisten.

Onze aanpak

Wij hebben de in de WNT-verantwoording in de jaarrekening opgenomen bezoldigingsgegevens van de binnen uw organisatie geïdentificeerde leidinggevende- en toezichthoudende topfunctionarissen gecontroleerd met inachtneming van het Controleprotocol WNT 2021. Op basis hiervan hebben wij onder meer de volgende werkzaamheden uitgevoerd om vast te stellen dat de WNT over 2021 is nageleefd en dat de toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen:

- ▶ Inwinnen van inlichtingen bij de verantwoordelijke medewerkers inzake de totstandkoming van de WNT-verantwoording.
- ▶ Aansluiten van de WNT-verantwoording in de jaarrekening met onderliggende bescheiden uit de salarisadministratie en financiële administratie.
- ▶ Vaststellen of de bedragen in de WNT-verantwoording tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de WNT.
- ▶ Analyse van de volledigheid van functionarissen die verantwoord dienen te worden in het kader van de WNT.
- ▶ Analyse volledigheid van de in de verantwoording opgenomen looncomponenten en vergoedingen, zowel vanuit de salaris- als de financiële administratie.

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 onderdeel n en o Uitvoeringsregeling WNT.

Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of geen sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen. Dit hebben wij in onze controleverklaring ook kenbaar gemaakt in een paragraaf ter benadrukking van overige aangelegenheden.

Belangrijkste observaties

- ▶ In overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving kwalificeren de leden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports als leidinggevende topfunctionaris.
- ▶ Wij hebben vastgesteld dat de secretaris van de GR terecht niet als topfunctionaris wordt aangemerkt.

Conclusie

Wij hebben vastgesteld dat GR Havenschap Groningen Seaports over 2021 de WNT heeft nageleefd en dat de WNT-verantwoording in de jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de WNT.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Waardering
deelneming en lening

Borgstelling

WNT

**Vennootschaps-
belasting**

Rechtmatigheid

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

Vennootschapsbelastingplicht

Kernpunt

Op 1 januari 2016 is de Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd, waardoor een groot aantal directe en indirecte overheidsondernemingen onder voorwaarden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) zijn geworden. Provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid worden belastingplichtig, voor zover zij een fiscale onderneming drijven. Hetzelfde geldt voor door provincies/gemeenten beheerste stichtingen en verenigingen. Veel kapitaaldeelnemingen, waaronder bv's, nv's en coöperaties, worden zelfs belastingplichtig voor ál hun activiteiten. De regeling kent een aantal algemene en specifieke vrijstellingen op basis waarvan de Vpb-plicht mogelijk (deels) beperkt kan worden.

In 2017 heeft GR Havenschap Groningen Seaports de gevolgen voor de invoering van de vennootschapsbelastingplicht nader in kaart laten brengen door een externe adviseur. Op basis van de door de externe adviseur uitgevoerde analyse stelt GR Havenschap Groningen Seaports zich op het standpunt dat de GR niet belasting- en aangifteplichtig is. De voornaamste reden hiervoor is dat het naar mening van GR Havenschap Groningen Seaports verdedigbaar is dat geen fiscale onderneming wordt gedreven. In december 2021 heeft de betrokken extern adviseur namens GR Havenschap Groningen Seaports een verzoek tot vooroverleg rondom de vennootschapsbelasting positie ingediend, met als doel met de Belastingdienst overeenstemming te bereiken over het standpunt van GR Havenschap Groningen Seaports dat deze niet belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Wij hebben begrepen dat de Belastingdienst inmiddels mondeling heeft teruggekoppeld dat deze op basis van de ontvangen brief van GR Havenschap Groningen Seaports geen aanleiding ziet een aangifteformulier vennootschapsbelasting toe te sturen.

Onze aanpak

Wij hebben kennisgenomen van het door GR Havenschap Groningen Seaports opgestelde position paper rondom de vennootschapsbelastingplicht en de namens GR Havenschap Groningen Seaports verstuurd brief naar de Belastingdienst met het verzoek om vooroverleg.

Belangrijkste observaties

- ▶ GR Havenschap Groningen Seaports heeft haar standpunt omtrent de belasting- en aangifteplicht met de Belastingdienst gecommuniceert, die op basis hiervan heeft aangegeven geen aanleiding te zien een aangifteformulier vennootschapsbelasting toe te sturen.
- ▶ Wij wijzen u erop dat er een kans bestaat dat alsnog zou kunnen blijken dat GR Havenschap Groningen Seaports voor een deel van haar activiteiten belastingplichtig is. Op basis van de in afgelopen jaar uitgevoerde analyses is GR Havenschap Groningen Seaports van mening dat deze niet belasting- en aangifteplichtig is. Om deze reden is in de jaarrekening 2021 een bedrag van € nihil aan vennootschapsbelasting verantwoord.
- ▶ Op basis van de door GR Havenschap Groningen Seaports uitgevoerde analyses naar de vennootschapsbelastingplicht kunnen wij instemmen met de door GR Havenschap Groningen Seaports in de jaarrekening ingenomen positie in het kader van de vennootschapsbelasting.

Conclusie

Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden concluderen wij dat de door GR Havenschap Groningen Seaports ingenomen positie met betrekking tot de vennootschapsbelastingplicht aanvaardbaar is en toereikend is toegelicht in de jaarrekening 2021.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Waardering
deelneming en lening

Borgstelling

WNT

Vennootschaps-
belasting

Rechtmatigheid

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

Rechtmatigheid

Algemeen

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de het algemeen bestuur geautoriseerde begroting. Wij hebben geen overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting geconstateerd die niet worden gecompenseerd door hogere baten. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is door het dagelijks bestuur een analyse van het overzicht van baten en lasten opgenomen. De afwijkingen zijn toereikend toegelicht. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Kredieten

De gemeenschappelijke regeling is juridisch eigenaar van de in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports N.V. uitgegeven gronden. Op het moment dat door Groningen Seaports N.V. een grondtransactie wordt verricht (zowel zijnde verkoop als uitgifte in ondererfpacht), dient hiervoor goedkeuring van de gemeenschappelijke regeling verkregen te worden. Gezien het feit dat de gemeenschappelijke regeling juridisch eigenaar is van de betreffende gronden, leidt een grondtransactie van Groningen Seaports N.V. tevens tot een mutatie in de materiële vaste activa van de gemeenschappelijke regeling. Gezien geen sprake is van “reguliere” investeringen in materiële vaste activa is echter geen sprake van investeringskredieten.

Mutaties in reserves

In 2021 hebben geen stortingen, dan wel onttrekkingen aan de reserves plaatsgevonden.

Bevindingen ten aanzien van het voorwaardencriterium

Wij hebben ten aanzien van het voorwaardencriterium (waaronder de rechtmatigheid van de inkopen en aanbestedingen) geen financiële rechtmatigheidsfouten geconstateerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Wij hebben ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik geen financiële rechtmatigheidsfouten geconstateerd.

Formele rechtmatigheidsfouten

In het eerste en tweede kwartaal van 2021 heeft GR Havenschap Groningen Seaports het geldende drempelbedrag op grond van de Wet verplicht schatkistbankieren overschreden. Deze overschrijdingen zijn ontstaan doordat in het eerste en tweede kwartaal van 2021 enkele relatief grotere betalingen zijn ontvangen, die in het derde kwartaal zijn afgeroomd.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Waardering
deelneming en lening

Borgstelling

WNT

Vennootschaps-
belasting

Rechtmatigheid

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

Rechtmatigheid

Vanaf het derde kwartaal van 2021 wordt weer voldaan aan de vereisten conform de Wet verplicht schatkistbankieren. Wij hebben vastgesteld dat deze aangelegenheid toereikend is toegelicht in de toelichting op de jaarrekening onder “Drempelbedrag schatkistbankieren” en de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag. In overeenstemming met de Kadernota rechtmatigheid hebben wij deze overschrijding van het drempelbedrag in het eerste en tweede kwartaal 2021 aangemerkt als formele rechtmatigheidsfout.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag. Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij de gemeenschappelijke regeling betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

Uw jaarverslag en onze observaties

In het kader van onze controle van de jaarrekening is het onze taak om na te gaan of het jaarverslag voldoet aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en of het verenigbaar is met de jaarrekening, en ook om na te gaan of het jaarverslag, in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent GR Havenschap Groningen Seaports en haar omgeving, geen materiële onjuistheden bevat.

Vereisten jaarverslag

Uw jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording, de paragrafen en overige informatie. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten bepaalt nadere voorschriften voor het jaarverslag.

In overeenstemming met de omvang en complexiteit van GR Havenschap Groningen Seaports bevat het jaarverslag een evenwichtige en uitvoerige analyse van de financiële situatie op de verslagdatum, ontwikkelingen tijdens het boekjaar en inkomsten, alsmede een beschrijving van de risico's en onzekerheden.

Daarnaast dient in het jaarverslag de verwachte gang van zaken te worden opgenomen.

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag:

- ▶ alle informatie bevat die op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is vereist;
- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat op basis van de verkregen kennis bij de jaarrekeningcontrole.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

Uw jaarverslag en onze observaties

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, die informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2021 is gevoerd.

Uit de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag blijkt dat de risico's van GR Havenschap Groningen Seaports voornamelijk betrekking hebben op de waardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. (ultimo 2021: € 198,1 miljoen; ultimo 2020: € 198,1 miljoen), alsmede de waardering van de aan Groningen Seaports N.V. verstrekte langlopende lening (ultimo 2021: € 22,0 miljoen; ultimo 2020: € 22,0 miljoen).

Daarnaast loopt de GR risico uit hoofde van de verstrekte borgstellingen aan Groningen Seaports N.V. De maximale omvang van de borgstellingen ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen bedraagt € 268 miljoen. Daarnaast is door GR Havenschap Groningen Seaports een borgstelling van maximaal € 84,5 miljoen verstrekt aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van de lopende renteswap met een hoofdsom van € 100,0 miljoen. Het risicoprofiel van GR Havenschap Groningen Seaports hangt hiermee nauw samen met de risico's van Groningen Seaports N.V.

Toereikendheid weerstandsvermogen

Ultimo 2021 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit van GR Havenschap Groningen Seaports € 219,9 miljoen, zijnde de omvang van de algemene reserve. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement concludeert GR Havenschap Groningen Seaports dat de beschikbare weerstandscapaciteit van € 219,9 miljoen voldoende is om een eventuele afwaardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. te kunnen afdekken (daar de beschikbare weerstandscapaciteit vrijwel gelijk is aan de waardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V.).

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft voldoende inzicht

Wij merken op dat door GR Havenschap Groningen Seaports in haar beoordeling primair wordt ingegaan op de waardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. Indien tevens de aan Groningen Seaports N.V. verstrekte lening ad € 22,0 miljoen wordt meegewogen, bedraagt de maximale positie waarover GR Havenschap Groningen Seaports risico loopt € 220,1 miljoen.

Conclusie

Wij achten de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar. Daarnaast kunnen wij ons - op basis van de verkregen controle-informatie - verenigen met het standpunt van het dagelijks bestuur dat geen sprake is van gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

Fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Frauderisico's en bevindingen

In aanvulling op het door de Nederlandse controlestandaarden veronderstelde risico op oneigenlijke beïnvloeding van de jaarrekening door het dagelijks bestuur, hebben wij geen specifieke frauderisico's geïdentificeerd. Om het risico op oneigenlijke beïnvloeding van de jaarrekening door het dagelijks bestuur te adresseren, hebben wij onder meer de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- ▶ testen van de (afsluitende) journaalposten en overige correcties in het kader van het opstellen van de jaarrekening in de financiële administratie;
- ▶ beoordelen van de schattingsposten in de jaarrekening op eventuele management bias;
- ▶ beoordelen van de rationale rondom significante ongebruikelijke transacties.

Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden en bevindingen hebben wij geen (indicaties voor) fraude en/of (indicaties voor) significante ongebruikelijke transacties geconstateerd.

Signalen & aanwijzingen

De volgende signalen voor fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving zijn ons bekend geworden en achten wij relevant om (nogmaals) met u te delen:

▶ (Media) beschuldigingen
Wij verwijzen naar de volgende pagina voor een nadere toelichting.▶ Signalen/aanwijzingen voor fraude
In aanvulling op bovenstaande, zijn ons geen (andere) noemenswaardige signalen/aanwijzingen voor fraude bekend worden. | <ul style="list-style-type: none">▶ Niet-naleving van wet- en regelgeving
Wij hebben vastgesteld dat GR Havenschap Groningen Seaports geen functionaris gegevensbescherming heeft aangesteld, ondanks de wettelijke verplichting die voor publiekrechtelijke instellingen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, op basis van artikel 37(1) van de AVG geldt. GR Havenschap Groningen Seaports is op dit moment in gesprek met de provincie Groningen om te onderzoeken of gezamenlijk een functionaris gegevensbescherming kan worden aangesteld. |
|---|---|

Frauderisicobeheersing

Wij hebben geen bijzonderheden geconstateerd met betrekking tot de frauderisicobeheersing van GR Havenschap Groningen Seaports. Voor een beschrijving van de verantwoordelijkheden van de raad van toezicht, de directie en van de accountant ten aanzien van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving verwijzen wij naar de bijlage Verplichte communicatie.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

Fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Opvolging media beschuldigingen

Inleiding en achtergrond (media) beschuldigingen

In de afgelopen maanden zijn beschuldigingen geuit aan het adres van Groningen Seaports N.V. (GSP N.V.) en haar moeder GR Havenschap Groningen Seaports (GR GSP), onder meer op 11 mei 2021 in Nieuwsuur.

GR GSP heeft opdracht gegeven aan Necker van Naem (hierna: NvN) om eerdergenoemde beschuldigingen te onderzoeken. In overleg met GR GSP en de directie en auditcommissie van GSP N.V. hebben wij - mede gegeven de reikwijdte van dit onderzoek - besloten om niet te steunen op de uitkomsten van het onderzoek uitgevoerd door NvN. Daarop is met GSP c.s. afgesproken dat EY de beschuldigingen op een rij zet, GSP N.V. alle beschuldigingen onderzoekt en van een reactie voorziet, die vervolgens door ons is getoetst in het licht van de jaarrekeningcontrole. In aanvulling op het NvN onderzoek, heeft GR GSP een analyse laten uitvoeren door Deloitte Financial Advisory B.V. (hierna: Deloitte) ten aanzien van de meest passende governancestructuur voor de GR GSP (en GSP N.V.). Deloitte heeft op 12 mei 2022 een rapport uitgebracht getiteld "Doorontwikkeling governance Groningen Seaports".

Governance en beheersing

In de rapporten van NvN en Deloitte staan observaties en aanbevelingen genoemd. Voor de observaties en aanbevelingen verwijzen wij naar de rapportages van NvN en Deloitte. Wij onderschrijven het belang van opvolging van deze aanbevelingen. GR GSP en GSP N.V. hebben aangegeven aan de slag te gaan met de aanbevelingen van NvN en Deloitte.

Opvolging van (media) beschuldigingen

Gegeven de aard van de beschuldigingen en het feit dat de beschuldigingen toezien op zowel GR GSP als GSP N.V., hebben wij deze beschuldigingen in afstemming met het dagelijks bestuur van GR GSP en de directie/auditcommissie van GSP N.V. samen met het controleteam van GSP N.V. opgevolgd.

Geen sprake van geconstateerde materiële afwijkingen naar aanleiding van opvolging (media) beschuldigingen

Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden en bevindingen concluderen wij dat wij geen afwijking van materieel belang in de jaarrekening 2021 van GR GSP hebben geconstateerd.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Fraude

Interne beheersing

Bijlagen

Onze visie op uw interne beheersing

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2021 van GR Havenschap Groningen Seaports hebben wij de interne beheersmaatregelen, die onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw GR, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole. Derhalve kunnen wij u ook geen oordeel over de interne beheersing per proces geven.

Gezien de beperkte omvang van de organisatie en activiteiten heeft GR Havenschap Groningen Seaports de taken op het gebied van onder andere het voeren van de financiële administratie en het verrichten van betalingen uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden inzake de interne beheersing van de GR hebben wij de volgende bevindingen geconstateerd:

- ▶ Voorgaand jaar hebben wij geconstateerd dat binnen de procuratiematrix van de Rabobank de financial controller van Groningen Seaports N.V. bevoegd is tot zowel het inzien, aanmaken, wijzigen en verwijderen van betalingen, alsmede het zelfstandig verrichten van betalingen vanaf de betaalrekening van GR Havenschap Groningen Seaports. De tweede handtekening is pas vereist vanaf een minimale omvang van € 5.000. Naast bovenstaande constateren wij dat beide directeurs van Groningen Seaports N.V. rechten binnen de betaalapplicatie van Rabobank hebben waarbij zelfstandig betalingen verricht kunnen worden vanaf de betaalrekening van GR Havenschap Groningen Seaports. Het risico bestaat dat onrechtmatige betalingen worden verricht. Wij hebben vastgesteld dat deze bevinding begin 2021 is opgevolgd door GR Havenschap Groningen Seaports door de rechten van de hiervoor genoemde functionarissen in te perken.
- ▶ Wij hebben geconstateerd dat binnen het inkoopproces functiescheiding ontbreekt ten aanzien van het aangaan van overeenkomsten, het goedkeuren van de prestatielevering inzake de aangegane overeenkomsten en het autoriseren van de betaling van ontvangen facturen. Het risico bestaat dat de kosten onrechtmatig/kosten waarvoor geen prestatie is geleverd worden verantwoord in de jaarrekening.

In het kader van onze controle hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden verricht teneinde bovenstaande risico's tot een aanvaardbaar laag risico terug te brengen. Vanuit deze gegevensgerichte werkzaamheden zijn geen bevindingen naar voren gekomen aangaande bovenstaande risico's.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Materialiteit

Verslaggevingsvereisten

Continuïteit en fraude

Structuur van onze controle

Verplichte communicatie

Controleaanpak
rechtmatigheid

Bijlagen

In de bijlagen hebben wij informatie opgenomen die wij vanuit de controlestandaarden of andere regelgeving aan u moeten melden.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Materialiteit

Verslaggevingsvereisten

Continuïteit en fraude

Structuur van onze controle

Verplichte communicatie

Controleaanpak
rechtmatigheid

Bijlage: Controleverschillen

Gecorrigeerde controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die GR Havenschap Groningen Seaports heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dienen te worden opgenomen of gerapporteerd. Wij hebben tijdens onze controle geen materiële controleverschillen geconstateerd.

Ongecorrigeerde controleverschillen

In de jaarrekening 2021 van GR Havenschap Groningen Seaports resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Materialiteit

Verslaggevingsvereisten

Continuïteit en fraude

Structuur van onze controle

Verplichte communicatie

Controleaanpak
rechtmatigheid

Bijlage: Wij zijn onafhankelijk

Hierbij brengen wij u schriftelijk verslag uit over onze onafhankelijkheid en vergoedingsgerelateerde onderwerpen krachtens de Nederlandse en internationale controlestandaarden, evenals de toepasselijke Nederlandse wet- en regelgeving inzake onafhankelijkheid. In onderstaande tabel brengen wij u verslag uit over de aan u in rekening gebrachte vergoedingen tijdens de door de jaarrekening bestreken periode voor de jaarrekeningcontrole, overige controlediensten en niet-controlediensten die door EY zijn verleend aan GR Havenschap Groningen Seaports.

De totale kosten voor het boekjaar zijn als volgt:

Geleverde diensten (bedragen in €)	Ernst & Young Accountants LLP	EY Netwerk-bedrijven in Nederland	Andere EY Netwerk-bedrijven	Totaal
Controlediensten	21.518*	-	-	21.518
Andere assurance-diensten	-	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-	-
Totale diensten	21.518	-	-	21.518

* Exclusief kosten voor onze uitgevoerde aanvullende werkzaamheden in verband met de (media) beschuldigingen.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Materialiteit

Verslaggevingsvereisten

Continuïteit en fraude

Structuur van onze controle

Verplichte communicatie

Controleaanpak
rechtmatigheid

Bijlage: Wij zijn onafhankelijk

Gebruik van niet-EY-accountants en -specialisten

Wij hebben bij de uitvoering van onze controle geen gebruikgemaakt van niet-EY-accountants of externe specialisten.

Urenbesteding

De onderstaande tabel geeft aan hoe veel partner- en teamuren zijn verwacht te besteden (voorcalculatie) en daadwerkelijk zijn besteed (nacalculatie) aan de uitvoering van de controle.

Overzicht van de gebudgetteerde en werkelijke controle-uren	Begrote controle-uren jaarrekening 2021	Werkelijke controle-uren jaarrekening 2021*
Partner	24	75
(Senior) manager	50	46
Overige teamleden	97	189
Totaal aantal controle-uren	171	310

De werkelijke uren zijn (fors) hoger uitgevallen dan begroot als gevolg van de vereiste aanvullende werkzaamheden inzake de opvolging van de (media) beschuldigingen.

* Inclusief verwachte uren afronding van de controle van de jaarrekening 2021 in de week van 11 juli 2022.

Onafhankelijkheidsverklaring

Wij kunnen u bevestigen dat Leon de Vries, in zijn functie als externe accountant, Ernst & Young Accountants LLP, haar netwerkfirma's en haar partners, senior managers en managers, die de controle uitvoeren, onafhankelijk zijn van GR Havenschap Groningen Seaports.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Materialiteit

Verslaggevingsvereisten

Continuïteit en fraude

Structuur van onze controle

Verplichte communicatie

Controleaanpak
rechtmatigheid

Bijlage: Verbonden partijen

Wij rapporteren u over onze werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van onze aandachtspunten in dit accountantsverslag.

Ten aanzien van de verbonden partijen van GR Havenschap Groningen Seaports hebben wij vastgesteld dat:

- ▶ de (significante transacties met) verbonden partijen voor zover van toepassing toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf Verbonden partijen;
- ▶ geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, die indicaties geven voor fraude;
- ▶ geen sprake is van meningsverschillen met het dagelijks bestuur over de verwerking en toelichting van significante transacties met verbonden partijen;
- ▶ geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Materialiteit

Verslaggevingsvereisten

Continuïteit en fraude

Structuur van onze controle

Verplichte communicatie

Controleaanpak
rechtmatigheid

Bijlage: Materialiteit

Materialiteit is het bedrag waarboven afwijkingen invloed kunnen hebben op de economische beslissingen die gebruikers nemen op basis van uw jaarrekening. Naast kwantitatieve aspecten kunnen kwalitatieve aspecten een rol spelen in de materialiteit die wij hanteren bij de omvang en diepgang van onze werkzaamheden.

Op grond van het Bado wordt de goedkeuringstolerantie die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren vastgesteld door het algemeen bestuur. Op 17 december 2021 zijn de goedkeuringstolerantie en het normenkader vastgesteld door het algemeen bestuur, ten aanzien van toleranties zijn geen wijzigingen ten opzichte van het Bado aangebracht.

Op grond van de jaarrekening 2021 bedraagt de goedkeurings-tolerantie voor fouten afgerond € 21.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden afgerond € 63.000 (3% van de lasten).

Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium.

De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, hebben wij bepaald op € 1.050. Daarnaast kunnen wij kleinere afwijkingen rapporteren indien deze om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	< 1%	> 1 < 3%	-	> 3%
Onzekerheden in de jaarrekening (% lasten)	< 3%	> 3 < 10%	> 10%	-

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Materialiteit

Verslaggevingsvereisten

Continuïteit en fraude

Structuur van onze controle

Verplichte communicatie

Controleaanpak
rechtmatigheid

Bijlage: Ontwikkelingen in verslaggevingsstandaarden die van toepassing zijn op uw jaarrekening

Overzicht van de ontwikkelingen in verslaggeving (BBV) die op GR Havenschap Groningen Seaports van toepassing zijn:

Nieuwe Kadernota rechtmatigheid 2023

De commissie BBV geeft via de nieuwe kadernota rechtmatigheid haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording van de decentrale overheden. Aanleiding voor de actualisatie van de kadernota rechtmatigheid is de (voorgenomen) wetwijziging inzake het afgeven van een verklaring over de rechtmatigheid bij decentrale overheden over het verslagjaar 2023 (N.B.: dit was eerst 2022, maar is inmiddels met een jaar uitgesteld als gevolg van vertraging in de besluitvorming rondom de vereiste wetwijzigingen). Met ingang van het verslagjaar 2023 wordt de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur voor de rechtmatigheid benadrukt, doordat het dagelijks bestuur een verantwoording over rechtmatigheid af moet gaan geven. Tot en met 2022 geeft de externe accountant deze verklaring af, als onderdeel van de jaarlijkse accountantscontrole en controleverklaring bij de jaarstukken.

Addendum Kadernota rechtmatigheid 2021 en 2022

Een aantal onderdelen uit de nieuwe Kadernota rechtmatigheid 2023 staan los van de voorgenomen wetwijziging inzake de rechtmatigheidsverantwoording. De commissie BBV heeft besloten dat deze onderdelen als addendum op de kadernota rechtmatigheid 2018 worden gepubliceerd. Deze onderdelen zijn daarmee van toepassing voor het verslagjaar 2021 (en 2022).

(Verwachte) impact op GR
Havenschap Groningen Seaports

GR Havenschap Groningen Seaports dient – onder voorbehoud van de verdere parlementaire goedkeuring – in de jaarrekening 2023 een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen. Het management dient zorg te dragen voor een toereikende onderbouwing als grondslag voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Het addendum op de Kadernota rechtmatigheid heeft naar verwachting geen belangrijke gevolgen voor GR Havenschap Groningen Seaports.

INHOUD

[Home](#)

Bijlagen

[Controleverschillen](#)[Onafhankelijkheid](#)[Verbonden partijen](#)[Materialiteit](#)

Verslaggevingsvereisten

[Continuïteit en fraude](#)[Structuur van onze controle](#)[Verplichte communicatie](#)[Controleaanpak
rechtmatigheid](#)

Bijlage: Ontwikkelingen in verslaggevingsstandaarden die van toepassing zijn op uw jaarrekening

Overzicht van de ontwikkelingen in verslaggeving (BBV) die op GR Havenschap Groningen Seaports van toepassing zijn:

(Verwachte) impact op GR
Havenschap Groningen Seaports

Notitie paragraaf bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering is sinds de introductie van het Besluit begroting en verantwoording in 2004 een verplichte paragraaf in de begroting en het jaarverslag. In deze paragraaf moet ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering worden gegeven. Deze formulering geeft veel ruimte om – per decentrale overheid – specifiek invulling te geven aan deze paragraaf. Vanuit provincies en gemeenten is gebleken dat er een brede behoefte was aan een nadere duiding van de inhoud en reikwijdte van de paragraaf bedrijfsvoering. De commissie BBV heeft derhalve besloten om naast de actualisatie van de Kadernota rechtmatigheid een Notitie paragraaf bedrijfsvoering op te stellen. De aangescherpte vereisten vanuit deze notitie betreffen de verschaffing van aanvullende informatie over de individueel geconstateerde afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording, een beschrijving van acties die worden ondernomen de afwijkingen in de toekomst te voorkomen en een toelichting op niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van de bepalingen in de Wet Fido en bijhorende Regelingen.

De paragraaf bedrijfsvoering in de jaarstukken 2022 dient te voldoen aan de vereisten uit deze nieuwe notitie. Naar verwachting heeft dit voor GR Havenschap Groningen Seaports geen belangrijke wijzigingen tot gevolg.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Materialiteit

Verslaggevingsvereisten

Continuïteit en fraude

Structuur van onze controle

Verplichte communicatie

Controleaanpak
rechtmatigheid

Bijlage: Continuïteit en fraude - Rapportage in controleverklaring

Uitgebreidere rapportage over continuïteit en fraude in de controleverklaring

Accountants van niet-OOB's worden vanaf het boekjaar 2022 verplicht om in hun controleverklaring, bij alle controles en specifiek per entiteit, een beschrijving te geven van de onderkende risico's, de uitgevoerde werkzaamheden en indien mogelijk en relevant ook de uitkomsten van die werkzaamheden. Deze informatie dient te worden opgenomen in een afzonderlijke "sectie Controleaanpak continuïteit" en in een afzonderlijke "sectie Controleaanpak frauderisico's". Voor OOB's hebben wij deze aanpassing in de controleverklaring reeds doorgevoerd voor het jaar 2021. Als accountant informeren wij u nu over deze wijziging die in zal gaan met ingang van volgend boekjaar (zijnde boekjaar 2022), maar waarbij het accountants is gevraagd deze wijziging al vervroegd toe te passen voor boekjaar 2021. Voor GR Havenschap Groningen Seaports is dit laatste niet aan de orde.

Deze uitgebreidere rapportage, in afzonderlijke secties, is in aanvulling op eventuele kernpunten van de controle (zogenaamde key audit matters (KAM's) zoals opgenomen in de uitgebreide controleverklaringen bij OOB's.

Indien er al (of ook) sprake is van een kernpunt in de controle die bijvoorbeeld continuïteit betreft kan hiernaar verwezen worden in de "sectie Controleaanpak continuïteit". Hetzelfde geldt voor risico's die wij hebben onderkend met betrekking tot fraude. Indien sprake van een onzekerheid van materieel belang zal dit niet in een KAM worden weergegeven maar in een afzonderlijke paragraaf worden opgenomen die deze onzekerheid van materieel belang verwoord.

Voor verdere informatie over de uitgebreidere rapportage in de controleverklaring verwijzen wij naar de brochure "Verplichte rapportage over fraude en continuïteit in de controleverklaring bij de jaarrekening – wat betekent dit voor u als klant" van de Koninklijke Nationale Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) en naar de "Continuïteitsgids" van de NBA.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Materialiteit

Verslaggevingsvereisten

Continuïteit en fraude

Structuur van onze
controle

Verplichte communicatie

Controleaanpak
rechtmatigheid

Bijlage: Structuur van onze controle en het gebruik van specialisten

Wij hebben de samenstelling van ons team afgestemd op de organisatiestructuur van GR Havenschap Groningen Seaports. Ons team bestaat naast diverse (gevoerde) assistenten uit:

L.M. (Leon) de Vries MSc EMA RA
Associate Partner

J.E. (Job) Nauta MSc EMA RA
Manager

F. (Frank) Buigel MSc
Senior Staff

Inschakeling van specialisten

Wij hebben bij de uitvoering van onze controle geen gebruikgemaakt van interne specialisten.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Materialiteit

Verslaggevingsvereisten

Continuïteit en fraude

Structuur van onze controle

Verplichte communicatie

Controleaanpak
rechtmatigheid

Bijlage: Verplichte communicatie

Onderwerp	Onze opmerkingen
Verklaring van onafhankelijkheid	Zie bijlage Onafhankelijkheid.
Belangrijkste bij de controle betrokken controle partners	Zie bijlage Onafhankelijkheid.
Controleaanpak, timing van de controle, geïdentificeerde risico's en eventuele wijzigingen hierin	Onze controleaanpak is consistent met ons controleplan.
Controleaanpak balans- en winst-en-verliesrekeningposten	Wij hebben conform voorgaand jaar een gegevensgerichte aanpak gehanteerd voor alle balansposten en posten in het overzicht van baten en lasten.
Materialiteit	Zie bijlage Materialiteit.
Toelichting en documentatie	Door het management zijn ons alle vereiste toelichtingen en documenten verstrekt.
Relevante zaken voor onze beoordeling van de afweging van de directie of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen.	Wij hebben geen gebeurtenissen of omstandigheden geïdentificeerd die mogelijk aanzienlijke twijfel doen rijzen of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Materialiteit

Verslaggevingsvereisten

Continuïteit en fraude

Structuur van onze controle

Verplichte communicatie

Controleaanpak
rechtmatigheid

Bijlage: Verplichte communicatie

Onderwerp	Onze opmerkingen
Significante kwesties, zoals besproken met het management, met betrekking tot onze benoeming of continuering	Geen.
Significante moeilijkheden die tijdens de controle zijn ondervonden, significante kwesties die voortvloeien uit de controle en die zijn besproken, of waarover is gecorrespondeerd, met het management; en andere kwesties die voortvloeien uit de controle en die, naar het professionele oordeel van de auditor, van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslagleggingsproces	Geen.
Significante problemen in de omgang met het management tijdens de controle	Geen.

INHOUD

[Home](#)

Bijlagen

[Controleverschillen](#)[Onafhankelijkheid](#)[Verbonden partijen](#)[Materialiteit](#)[Verslaggevingsvereisten](#)[Continuïteit en fraude](#)[Structuur van onze controle](#)

Verplichte communicatie

[Controleaanpak
rechtmatigheid](#)

Bijlage: Verplichte communicatie

Onderwerp	Onze opmerkingen
Significante verslaggevingsrichtlijnen, inclusief kwalitatieve aspecten en onze beoordeling van toelichtingen door het management	Naar onze mening zijn de verslaggevingsrichtlijnen acceptabel en consistent toegepast. Tevens zijn de transacties in de juiste periode verantwoord en op juiste wijze toegelicht.
Zijn materiële alternatieven voor in verslaggevingsrichtlijnen besproken met het management	Geen.
Significante schattingen, inclusief onze conclusie over de redelijkheid	Wij hebben geen bijzonderheden geconstateerd met betrekking tot de in de jaarrekening 2021 opgenomen schattingsposten.
Significante ongebruikelijke transacties	Op basis van onze controle hebben wij geen significante ongebruikelijke transacties geïdentificeerd, welke zich buiten het kader van de normale bedrijfsvoering van GR Havenschap Groningen Seaports bevinden.
Complexe zaken waarvoor consultatie buiten het controleteam nodig is	Wij hebben ons Directoraat Vaktechniek geconsulteerd in verband met de opvolging van de (media) beschuldigingen richting GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de sectie "Fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving" van dit verslag.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Materialiteit

Verslaggevingsvereisten

Continuïteit en fraude

Structuur van onze controle

Verplichte communicatie

Controleaanpak
rechtmatigheid

Bijlage: Verplichte communicatie

Onderwerp	Onze opmerkingen
Gecorrigeerde onjuistheden/afwijkingen met betrekking tot rekeningen en openbaarmakingen	Zie bijlage Controleverschillen.
Niet-gecorrigeerde onjuistheden/afwijkingen met betrekking tot rekeningen en openbaarmakingen die door het management als immaterieel worden beschouwd	Zie bijlage Controleverschillen.
Fraude en niet-naleven van de wet- en regelgeving	Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de sectie “Fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving” van dit verslag.
Significante problemen in de omgang met het management tijdens de controle	Geen.
Overige belangrijke observaties	Geen.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Materialiteit

Verslaggevingsvereisten

Continuïteit en fraude

Structuur van onze controle

Verplichte communicatie

Controleaanpak
rechtmatigheid

Bijlage: Verplichte communicatie

De verantwoordelijkheden van de accountant

Verantwoordelijkheden ten aanzien van de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening voor 2021 van GR Havenschap Groningen Seaports gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met de van toepassing zijnde grondslagen van financiële verslaggeving (BBV). Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring over de jaarrekening te verstrekken.

Onze controle is verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het Controleprotocol WNT 2021 en het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol.

Het tijdspad van onze werkzaamheden was als volgt:

- ▶ Planningswerkzaamheden: december 2021.
- ▶ Tussentijdse/interim-werkzaamheden: december 2021.
- ▶ Werkzaamheden voor de jaarafsluiting: februari-juli 2022.

De aard van onze opdracht is nader uiteengezet in onze opdrachtbevestiging d.d. 7 januari 2022. GR Havenschap Groningen Seaports heeft volledige medewerking verleend en heeft ons alle gevraagde toelichtingen en documenten verstrekt.

Verantwoordelijkheden ten aanzien van fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en het ontdekken van fraude en het naleven van wet- en regelgeving (hierna: onregelmatigheden) berust zowel bij het dagelijks bestuur als het algemeen bestuur. Het is van belang dat het dagelijks bestuur, onder toezicht van het algemeen bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude en onregelmatigheden. Hierdoor kunnen de gelegenheden tot het plegen van fraude en onregelmatigheden afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude en onregelmatigheden te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten, fraude (Standaard 240) of non-compliance (Standaard 250) bevat. Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden. Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 en 250 vereiste werkzaamheden, zoals het identificeren van risico's, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude. Het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Materialiteit

Verslaggevingsvereisten

Continuïteit en fraude

Structuur van onze controle

Verplichte communicatie

Controleaanpak
rechtmatigheid

Bijlage: Verplichte communicatie

De verantwoordelijkheden van de accountant

Schriftelijke bevestiging van het management

Wij hebben het dagelijks bestuur gevraagd om een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening (letter of representation). Er zijn geen specifieke paragrafen toegevoegd naar aanleiding van specifieke situaties bij GR Havenschap Groningen Seaports ten opzichte van onze standaard bevestiging bij de jaarrekening voor decentrale overheden.

INHOUD

[Home](#)

Bijlagen

[Controleverschillen](#)[Onafhankelijkheid](#)[Verbonden partijen](#)[Materialiteit](#)[Verslaggevingsvereisten](#)[Continuïteit en fraude](#)[Structuur van onze controle](#)[Verplichte communicatie](#)[Controleaanpak
rechtmatigheid](#)

Bijlage: Controleaanpak rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2021 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het programma van eisen/ controleprotocol voor de jaarrekeningcontrole van GR Havenschap Groningen Seaports, die d.d. 17 december 2021 is vastgesteld door het algemeen bestuur. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ De totstandkoming van het normenkader en toetsingskader van GR Havenschap Groningen Seaports.
- ▶ Het rechtmatigheidsbeheer.
- ▶ De naleving van het voorwaarden criterium.
- ▶ De begrotingsrechtmatigheid.
- ▶ De kredieten.
- ▶ Mutaties in de reserves.
- ▶ Het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium.
- ▶ De niet-financiële beheershandelingen.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het bestuur is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma/productgroep. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Met de geautoriseerde begroting (en begrotingswijzigingen) wordt toestemming gegeven voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van het management om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren. Door een goede inrichting van de planning- en controlcyclus zorgt het management ervoor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd.

Voor onze conclusies en bevindingen ten aanzien van de controle van voorgenoemde rechtmatigheidsaspecten verwijzen we naar het hoofdstuk Rechtmatigheidsbeheer van dit verslag.

Programmabegroting 2023
Gemeenschappelijke Regeling
Havenschap Groningen Seaports

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
Handelskade Oost 1 • P.O. Box 20004 • 9930 PA Delfzijl • The Netherlands
Phone +31 (0)596 64 04 00 • a.swart@groningen-seaports.com • www.groningen-seaports.com

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Beleidsbegroting	6
2.1 <i>Het programmaplan</i>	6
2.2 <i>Paragrafen</i>	6
2.2.1 A. Lokale heffingen	7
2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	8
2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen	12
2.2.4 D. Financiering	12
2.2.5 E. Bedrijfsvoering	15
2.2.6 F. Verbonden partijen	15
2.2.7 G. Grondbeleid	20
3. Financiële begroting	21
3.1 <i>Wijzigingen t.o.v. eerdere begrotingen</i>	21
3.2 <i>Begroting winst- en verliesrekening 2023</i>	21
3.3 <i>Algemene toelichting op de begroting 2032</i>	22
3.4 <i>Toelichting begroting winst- en verliesrekening 2023</i>	22
4. Meerjarenraming 2023 – 2026	24
4.1 <i>Begroting winst- en verliesrekening 2023-2026</i>	24
4.2 <i>Toelichting winst- en verliesrekening 2023-2026</i>	24
4.3 <i>Balansprognose 2023-2026</i>	25
4.4 <i>Toelichting balansprognose 2023-2026</i>	26

1. Inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Havenschap Groningen Seaports. De vaststelling van deze Programmabegroting is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 8 juli 2022.

Groningen Seaports

De GR Havenschap Groningen Seaports treedt op als aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. en verstrekker van borgstellingen voor de financiering. Per 1 januari 2013 is Groningen Seaports N.V. opgericht en zijn de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports ondergebracht in Groningen Seaports N.V. Verder is de GR Havenschap Groningen Seaports belast met de uitvoering van de publieke taak. Wat hieronder wordt verstaan, wordt later in dit hoofdstuk toegelicht. De uitvoering daarvan heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports wordt gevormd door Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van de Provincie Groningen en de colleges van burgemeester en wethouders en de raden van de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland. Het Hoogste orgaan binnen de GR Havenschap Groningen Seaports is het Algemeen Bestuur. De dagelijkse gang van zaken en de voorbereidingen van de vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn een verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur en de Voorzitter. De Voorzitter vertegenwoordigt de GR Havenschap Groningen Seaports in- en buiten rechte. Er is een secretaris ter ondersteuning van deze drie organen.

Borgstelling door de GR Havenschap Groningen Seaports

Het Algemeen Bestuur heeft op 12 februari 2016 besloten dat de GR Havenschap Groningen Seaports voor een lange termijn (2033) borg staat voor een aantal financieringen van Groningen Seaports N.V. (met een maximum van € 268,0 mln) en de bijstortingsverplichting van een derivaat van € 84,5 mln. Hiertoe is een overeenkomst houdende de volledige borgstelling aangegaan met Groningen Seaports N.V. Het feitelijke bedrag waarvoor de GR Groningen Seaports borg staat is maximaal € 215,0 mln. Hiervoor is een akte van borgtocht getekend jegens de BNG.

De borgstelling is nodig om zekerheden voor de financiële instellingen die leningen verstrekken aan Groningen Seaports N.V. te realiseren. Bij de verzelfstandiging zijn alle activa (gronden en infrastructuur) in juridische handen gebleven van de GR Havenschap Groningen Seaports, zodat deze niet door Groningen Seaports N.V. zonder toestemming van de GR Groningen Seaports kunnen worden ingezet als zekerheid. De wijze van borgstelling is getoetst op aspecten van staatssteun. Het resultaat van deze toets was de conclusie van partijen dat 100% borg niet zal leiden tot staatssteun, zolang:

1. de financiering toeziet op reeds op de datum van verzelfstandiging geaccordeerde projecten en
2. hiervoor een marktconforme vergoeding wordt verstrekt.

In 2019 heeft de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. toestemming verleend om een rechtsverhouding ter zake van een econoom te bezwaren met een pandrecht van maximaal € 40 mln. Ook is toestemming verleend aan Groningen Seaports N.V. tot het vestigen van een eerste hypotheekrecht voor maximaal 1,5 maal de te lenen hoofdsom van € 50 mln. Binnen deze kaders kan Groningen Seaports N.V. gelden aantrekken die niet vallen onder de eerder aangehaalde borgstellingsovereenkomst.

De hoogte van de genoemde vergoeding wordt in periodiek overleg tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. (voorlopig) vastgesteld voor 1 juli van het lopende jaar. De definitieve vaststelling geschied na afloop van het boekjaar.

De GR Havenschap Groningen Seaports ontvangt voor de borgstelling een zogenaamde safe-harbour premie. Deze premie is opgebouwd uit een rentevergoeding en een vergoeding voor de beheerskosten van de GR Havenschap Groningen Seaports. De GR Havenschap Groningen Seaports is van mening dat nieuwe initiatieven van Groningen Seaports N.V. zoveel als mogelijk zelfstandig door de onderneming zelf moeten worden gefinancierd. In het geval de initiatieven een investering vragen van meer dan € 5,0 mln. is op basis van de statuten van de N.V. (art 15.3) instemming vereist van de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder van Groningen Seaports N.V.

Publieke taak

De GR Havenschap Groningen Seaports is belast met de uitvoering van de publieke taak. Daarmee wordt bedoeld het feitelijk (doen) uitvoeren van publieke taken binnen en in verband met het beheergebied van de GR Havenschap Groningen Seaports, voor zover verband houdende met nautisch beheer, de scheepvaart, de havens en vaarwegen en voor wat betreft de uitvoering van enig publiekrechtelijke taak van de GR Havenschap Groningen Seaports, de provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en/of de gemeente Eemdelta. De uitvoering heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. Jaarlijks betaalt de GR Havenschap Groningen Seaports hiervoor een dienstenvergoeding aan Groningen Seaports N.V. De wijze waarop deze vergoeding tot stand komt is vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst.

Begroting 2023

Ingevolge Artikel 58b van de Wet gemeenschappelijke regelingen dient het Dagelijks Bestuur vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van de deelnemende provincies te zenden. In dit geval zijn deze kaders

opgenomen in deze begroting. Raden en Staten kunnen hierop een zienswijze indienen als bedoeld in artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waarna het Algemeen Bestuur een definitief besluit neemt en de begroting vaststelt.

Na verwerking van de opbrengsten en kosten, resteert een geprognoseerd resultaat van naar verwachting 'nihil'.

Oorlog Oekraïne en het coronavirus (COVID-19)

De begin 2022 uitgebroken oorlog in Oekraïne en de uitbraak van het coronavirus in 2020 hebben invloed op de wereldeconomie en dus ook op de omgeving waarin de enige deelneming van de GR Groningen Seaports; Groningen Seaports N.V., opereert. Mogelijke risico's zouden bijvoorbeeld vermindering van scheepvaart(gerelateerde) opbrengsten en opbrengsten uit terreinen kunnen zijn. Groningen Seaports N.V. is zich ondanks de crisis blijven focussen op de afgesproken kerntaken. Dit betekent dat door Groningen Seaports N.V. is ingezet op het operationeel houden van de havens en havenactiviteiten, waardoor bedrijven in staat werden gesteld hun activiteiten te continueren, hetgeen dus ook gebeurde. De verwachting is dat de contacten met de bedrijven in het beheersgebied in stand blijven en er nieuwe gronduitgiften zullen plaatsvinden. Naar verwachting zal hebben de oorlog in Oekraïne en het coronavirus vooralsnog geen impact op de resultaten en liquiditeitspositie van de gemeenschappelijke regeling hebben.

Onderzoeken

In 2021 heeft de GR Havenschap Groningen Seaports opdracht gegeven tot het uitvoeren van twee onderzoeken. Het eerste onderzoek richt zich op de vraag of de huidige governancestructuur nog past bij de doelen van de GR Havenschap Groningen Seaports, zoals verwoord in de aandeelhoudersstrategie. De aanleiding van het tweede onderzoek waren berichten in de media over grondaankopen door Groningen Seaports. De uitkomsten van beide onderzoeken zijn inmiddels gerapporteerd. Beide rapporten bevelen zeer nadrukkelijk aan om de governance structuur te vereenvoudigen. De voorzitter van de GR heeft kenbaar gemaakt hiermee aan de slag te gaan.

Delfzijl, 7 april 2022,

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

2. Beleidsbegroting

2.1 Het programmaplan

Behoudens de taken als aandeelhouder, borgsteller en de uitvoering van de publieke taak vinden er geen activiteiten plaats binnen de GR Havenschap Groningen Seaports. Daarom wordt één programma “Havenschap Groningen Seaports” geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma's, met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant, omdat er bij de GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

De voor een beleidsindicator relevante gegevens zijn niet beschikbaar voor de GR Havenschap Groningen Seaports.

Tevens is geen overzicht van algemene dekkingsmiddelen en een uiteenzetting met betrekking tot het gebruik van het geraamde bedrag ‘onvoorzien’ opgenomen, omdat deze eveneens niet relevant en niet van toepassing zijn.

2.2 Paragrafen

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient in de programmabegroting een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen. Hieronder zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen:

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicomanagement
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid

2.1.1 A. Lokale heffingen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van de publieke taken uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Voor de uitvoering van de publieke taken geldt het volgende:

Een van deze taken is gericht op het vlot, veilig en efficiënt afhandelen van het scheepvaartverkeer en daardoor het waarborgen van de veiligheid in de havens binnen het beheersgebied van de GR Havenschap Groningen Seaports. Het Nautisch Service Centrum (NSC) fungeert hiertoe zowel intern als extern als opdrachtnemer. Het NSC, in casu de Havenmeester, beschikt over een zelfstandige bevoegdheid om, indien de omstandigheden dat in termen van veiligheid vereisen, op korte termijn naar eigen inzicht en volgens zelf gestelde prioriteiten te handelen. De Havenmeester dient daarbij te handelen binnen de kaders zoals vastgelegd in de door het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports vastgestelde Havenverordening Groningen Seaports 2022. In de die verordening worden de huisregels beschreven waar de scheepvaart zich moet houden in het gebied. Het belangrijkste doel is om de veiligheid te waarborgen in het gebied. De havenmeester is verantwoordelijk voor de uitvoering en de handhaving daarvan.

In de 'Algemene voorwaarden en tarieven 2022' worden de tarieven nader toegelicht. De heffing en invordering is uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Op basis van artikel 9 van de dienstverleningsovereenkomst exploiteert Groningen Seaports N.V. de havens, daaronder begrepen de havenbekkens en de kades en is diens gevolg rechthebbende op de zeehavengelden en binnenhavengelden, en al de overige inkomsten in verband met de exploitatie van de havens, die van het gebruik van de havenbekkens en de kades daaronder begrepen. Thans is de verschuldigdheid en invordering daarvan geregeld middels de Algemene Voorwaarden en tarieven 2022. Zeehavengelden en binnenhavengelden, en alle andere inkomsten, hoe ook genaamd, die met de exploitatie verband houden (ontvangen kosten en rente daarover begrepen) worden voor zover deze niet rechtstreeks door Groningen Seaports N.V., maar door de GR van derden worden ontvangen, binnen 14 dagen na ontvangst daarvan door de GR aan Groningen Seaports N.V. voldaan. De GR Groningen Seaports doet daarbij verplicht afstand van eventuele verrekenings- en opschortingsrechten. De baten zijn daarmee voor rekening en risico van Groningen Seaports N.V.

Jaarlijks brengt de havenmeester voor 1 maart een verslag uit aan het Dagelijks Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports en de bestuursorganen die hem zijn bevoegdheden hebben opgedragen. In het verslag rapporteert de havenmeester over de wijze waarop de publieke taken zijn vervuld in het daaraan voorafgaande kalenderjaar. Ook het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports wordt met behulp van dit verslag geïnformeerd.

2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Voor de beoordeling van de vraag of de GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie worden gelegd tussen de beschikbare weerstandscapaciteit, kengetallen en de daarmee af te dekken risico's.

Risico's

Risico's bestaan voor de GR Havenschap Groningen Seaports uit:

1. Waardering van de 100%-deelneming in Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de marktwaarde van de deelneming onder de verkrijgingsprijs (€ 198,1 mln.) komt te liggen. Op basis van de waarde van de deelneming en het beschikbare weerstandsvermogen van Groningen Seaports N.V. wordt dit risico als nihil ingeschat.
2. Waardering van de lening aan Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de verstrekte lening ter hoogte van € 22,0 mln niet terugbetaald kan worden door Groningen Seaports N.V. Op basis van de waarde van de deelneming en het beschikbare weerstandsvermogen van Groningen Seaports N.V. wordt dit risico als nihil ingeschat.
3. Borgstellingen voor Groningen Seaports N.V. te weten:
 - a. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling (met een plafond tot € 268,0 mln.) die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen, en
 - b. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het derivaat (met een nominale waarde van € 100,0 mln.) dat van de GR Havenschap Groningen Seaports is overgezet naar Groningen Seaports N.V.

Door de ingezette afbouw van de borgstelling aan Groningen Seaports N.V. vanaf 2026, zullen bovenstaande risico's op lagere termijn afnemen. Op basis van het beschikbare weerstandsvermogen van Groningen Seaports N.V. wordt dit risico als nihil ingeschat.

4. Naleving wet- en regelgeving; de risico's als gevolg van het eventueel niet naleven van wet- en regelgeving zijn gelet op de aard en omvang van de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports beperkt.
5. VPB-plicht; het risico dat de GR Havenschap Groningen Seaports vennootschapsbelasting verschuldigd is. Op basis van de uitgevoerde analyse is geconcludeerd dat door de GR Havenschap Groningen Seaports geen belastbare activiteiten worden uitgevoerd.

Afdekking risico's

Bovenstaande risico's worden als volgt afgedekt:

1. Ultimo 2021 bestaat de weerstandscapaciteit van de GR Havenschap Groningen Seaports uit een algemene reserve van € 219,9 mln. De weerstandscapaciteit is minimaal gelijk aan de waardering van de deelneming Groningen Seaports N.V. Dit is voldoende om een eventuele afwaardering van de deelneming te kunnen dekken.
2. Financiers zijn voor de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. niet bereid om zonder zekerheden leningen te verstrekken. Er is bij Groningen Seaports N.V. sprake van in omvang beperkte onderpanden, gezien het feit dat het juridische eigendom van de gronden in het beheersgebied bij de GR Havenschap Groningen Seaports ligt. Groningen Seaports N.V. is bij gebrek aan onderpanden niet in staat om zelfstandig voldoende zekerheden te verstrekken. Om die reden staat de GR Havenschap Groningen Seaports sinds de verzelfstandiging borg voor door Groningen Seaports N.V. aangetrokken financiering.

Op 12 februari 2016 is de herfinanciering van Groningen Seaports N.V. gerealiseerd en vastgelegd in de borgstellingsovereenkomst "overeenkomst houdende volledig geborgde financiering". De leningen die door de GR Havenschap Groningen Seaports voor de verzelfstandiging zijn aangetrokken voor de financiering van diverse projecten, zijn overgenomen door Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports blijft borg staan voor de leningen voor zover deze betrekking hebben op projecten die geaccordeerd zijn voor de datum van verzelfstandiging. Op 15 juli 2019 heeft Groningen Seaports N.V. de 7-jaars lening ad € 50 miljoen geherfinancierd, waarmee de borgstelling op deze lening is komen te vervallen.

Door Groningen Seaports N.V. zijn ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports zakelijke zekerheden verstrekt in de vorm van achtereenvolgens (i) het (voor)behouden van juridische eigendom (en daarmee de beschikkingsmacht) bij de levering van economische eigendom van de gronden betrekking hebbende op de onderneming aan Groningen Seaports N.V. (ii) een eerste recht van hypotheek op de aan Groningen Seaports N.V. toebehorende opstal- en erfpachtrechten, alsmede (iii) een eerste recht van pand op inkomsten uit hoofde van achtereenvolgens erfpacht, opstal en economisch eigendom.

Per 15 juli 2019 heeft Groningen Seaports N.V. de volgende zekerheden aan de BNG verstrekt:

- stil pandrecht, eerste rang, op alle bestaande en toekomstige (erfpacht) vorderingen van Groningen Seaports N.V. met alle daaraan verbonden afhankelijke rechten en nevenrechten op al haar bestaande en toekomstige debiteuren;
- het recht om hypotheek te vestigen op de thans en in de toekomst aan Groningen Seaports N.V. in eigendom toebehorende onroerende zaken en terreinen.

De waarde van de aan de GR Havenschap Groningen Seaports gegeven zekerheden bedroeg ten tijde van het opstellen van de borgstellingsovereenkomst op 12 februari 2016 bij benadering € 433 mln, terwijl de vordering van de GR Havenschap Groningen Seaports op Groningen Seaports N.V. circa € 22 mln. bedroeg.

Groningen Seaports N.V. investeert voornamelijk in duurzaam renderende ontwikkelingen in de haven, om zodoende een continue stroom aan inkomsten te genereren en zo de schuldenlast, waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports borg staat, te verlagen.

Gezien het investeringsprofiel van Groningen Seaports N.V. en de aard van de verstrekte zekerheden is het risico laag, dan wel nihil, dat de schuldenpositie van Groningen Seaports N.V. de door de GR Havenschap Groningen Seaports verstrekte zekerheden overstijgt.

3. Groningen Seaports N.V. rapporteert tweejaarlijks over het weerstandsvermogen van de onderneming. Het weerstandsvermogen (risicoreserve) van Groningen Seaports N.V. is de relatie tussen:

- de waardering van de gronden en verstrekte zekerheden (weerstandscapaciteit);
- alle risico's van Groningen Seaports N.V. waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Op basis van de uitgevoerde analyse in 2019 is een benodigde weerstandscapaciteit berekend van € 26,6 mln. In 2015 was dit € 25,0 mln. Deze uitkomst kan worden gerelateerd aan het in de jaarrekening 2021 van Groningen Seaports N.V. gerapporteerde vermogen van € 267,0 mln. Het beschikbare weerstandsvermogen van Groningen Seaports N.V. is voldoende om de beschreven risico's af te dekken. Er heeft in 2021 nog geen hernieuwde rapportage plaatsgevonden.

In de borgstellingsovereenkomst tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is verder expliciet opgenomen dat sprake is van borgtocht en geen hoofdelijke verbondenheid, zodat de GR Havenschap Groningen Seaports pas aansprakelijk zal kunnen

worden gehouden onder een borgtocht, indien en zodra Groningen Seaports N.V. in verzuim is met de voldoening van haar verplichtingen jegens de derde, de derde Groningen Seaports N.V. hierop heeft aangesproken en deze niet alsnog heeft voldaan casu quo heeft kunnen voldoen aan haar verplichtingen (i.e. het beginsel van subsidiariteit, ofwel 'getrapte aansprakelijkheid').

Op basis van het gevoerde beleid wordt op de langere termijn een verdere verlaging van de risico's voor de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports voorzien, waardoor het risicoprofiel voor de GR Havenschap Groningen Seaports en daarachter zijn deelnemers in de tijd verder zal afnemen.

4. Het proces van besluitvorming en afhandeling van besluiten is zodanig ingericht dat de risico's met in achtneming van de beperkte activiteiten van de GR maximaal zijn geborgd

De beschikbare weerstandscapaciteit is afdoende om de bovenstaande risico's op te vangen indien deze zich allen zouden voordoen.

Kengetallen

In relatie tot de genoemde risico's zijn voor de GR Havenschap Groningen Seaports de volgende kengetallen voor 2023 toe te lichten:

1. Netto schuldquote
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

1. Netto schuldquote

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een netto schuldquote van € 8%.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt (per saldo een netto vordering) +/- 896%.

Berekening netto schuldquote: $(A+B+C-E-F-G) / H$

Berekening netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: $(A+B+C-D-E-F-G) / H$

A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)

B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)

C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)

D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)

E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)

F Liquide middelen (cf art. 40 BBV)

G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)

H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))

2. Solvabiliteitsratio

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een solvabiliteit van 98,7% (EV/TV).

De omvang van het eigen vermogen is voldoende om aan financiële verplichtingen te voldoen.

3. Grondexploitatie

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare. Gezien de geringe waardering van de gronden bestaat er geen grondexploitatieisico.

4. Structurele exploitatieruimte

De GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over voldoende structurele baten om haar structurele lasten te dekken.

5. Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit zoals gedefinieerd voor provincies en gemeenten is niet van toepassing op de verantwoording van de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van het onderhoud kapitaalgoederen uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Het gaat hierbij om het onderhoud van wegen, infrastructuur, riolering, water, groen en gebouwen. Om deze reden is de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen niet van toepassing op de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.4 D. Financiering

Algemeen

De activa kant van de balans van de GR Havenschap Groningen Seaports bestaat grotendeels uit een kapitaalverstrekking aan Groningen Seaports N.V. en uit een verstrekte lening uit hoofde van de inbreng per 1 januari 2013 aan Groningen Seaports N.V. Dit wordt volledig gefinancierd door middel van eigen vermogen.

In de verzelfstandigingsovereenkomst is afgesproken dat de financiering en derivaten worden overgedragen aan Groningen Seaports N.V. Deze portefeuille kan niet geherfinancierd worden zonder dat garanties worden afgegeven. In zowel een borgstelling- als een dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken hieromtrent vastgelegd. De borgstellingsovereenkomst vormt de basis voor de borgstelling vanuit de GR Havenschap Groningen Seaports ten behoeve van Groningen Seaports N.V.

Jaarlijkse rapportage

Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports N.V. inzicht geven in:

1. de omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond;
2. de aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden;
3. de omvang van de geldleningen waarvoor borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports geen borgtochten heeft afgegeven; en
4. de aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

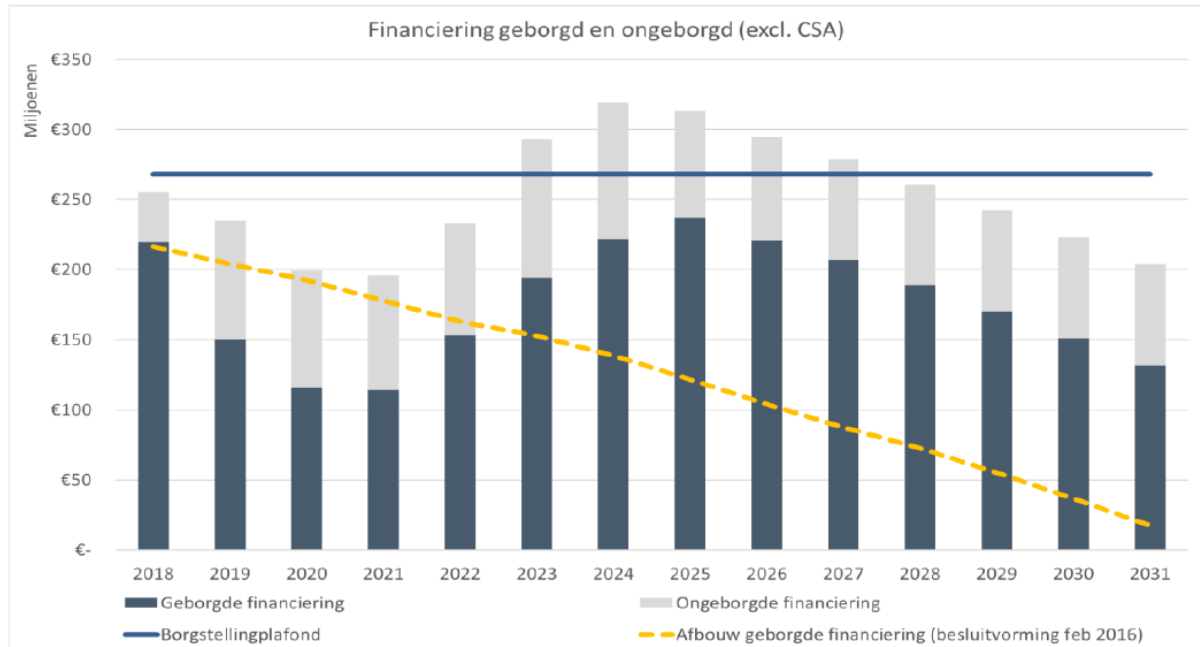
In de borgstellingsovereenkomst van 12 februari 2016 is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports 100% borg staat voor financiering van Groningen Seaports N.V. voor de projecten waarover voor de verzelfstandiging een besluit is genomen. Daarnaast kan de GR Groningen Seaports op verzoek borg staan voor andere door Groningen Seaports N.V. aan te trekken kredieten.

Intussen investeert Groningen Seaports N.V. ook door gebruik te maken van een financieringsfaciliteit dat niet onder de borgstelling valt. Dit sluit aan op de doelstellingen van de GR Havenschap Groningen Seaports als het gaat om te streven naar zelfstandige financiering door Groningen Seaports N.V. Groningen Seaports N.V. heeft daartoe met haar financiers gewerkt aan een financieringsarrangement waarbij (een deel van) de investeringen separaat zullen worden gefinancierd buiten de geborgde financiering. Tevens is vanaf 2019 een deel van de bestaande geborgde financiering van 50,0 mln buiten de borgstelling gebracht, deze zijn ‘op het eigen boek’ van Groningen Seaports N.V. geherfinancierd.

Borgstellingsplafond

De lange termijn financiering van Groningen Seaports N.V. is begin 2016 geëffectueerd.

De geborgde financiering, zoals weergegeven in onderstaande grafiek, is overgenomen uit het bedrijfsplan 2022-2026 van Groningen Seaports N.V. Dit bedrijfsplan is op 18 maart 2022 vastgesteld.

Het borgstellingplafond is gesteld op € 268 miljoen, de verwachte geborgde financiering blijft ruim onder dit plafond. In 2016 is afgesproken om in de loop van de tijd de borgstelling af te bouwen, over deze afbouw zijn geen harde afspraken gemaakt en is bovenstaande geel gearceerde lijn als mogelijke afbouw geschetst. In deze voorgestelde afbouw is echter geen rekening gehouden met nieuwe investeringen.

De huidige oplopende financiering onder de borgstelling is het gevolg van de oplopende financieringsbehoefte als gevolg van de toegenomen verwachte investeringen (versnelling) in onder andere Heveskes, ontwikkeling van terreinen aan de Oosterhorn Zuid en de ontwikkeling van het terrein en de kade voor VMI. Ook na 2026 zijn additionele investeringen te verwachten welke nog niet zijn opgenomen in bovenstaande financieringsbehoefte.

Op het moment dat in de komende jaren nieuwe langlopende financiering (naar verwachting in 2023 of 2024) zal worden aangetrokken, dienen hierover nadere afspraken tussen de GR Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. worden gemaakt.

Het renterisico is 2042 met het derivaat afgedekt voor € 100,0 mln. Het beschikbaarheidsrisico is afgedekt met twee roll-over-faciliteiten van € 50,0 mln voor termijnen van 10 en 12 jaar. Voor het

overige deel van de geborgde financiering wordt een kasgeldlening aangetrokken op basis van de voortschrijdende 12-maandsprognose. De GR Havenschap Groningen Seaports staat thans borg voor een leenarrangement van maximum van € 215,0 mln. bij de BNG. Dit valt ruim binnen de afspraak tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V.

2.2.5 E. Bedrijfsvoering

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft dan ook geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports. Behalve dat de secretaris verantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

Door de beperkte omvang van de organisatie heeft de GR Havenschap Groningen Seaports nog geen Functionaris gegevensbescherming benoemd. Op grond van artikel 37 van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is dit een verplichting voor overheidsinstanties en publieke organisaties. Bij besluit van 27 oktober 2021 heeft het DB Gedeputeerde Staten van Groningen verzocht om hierin ondersteuning te bieden. Op dit moment zijn de gesprekken daarover gaande.

Zowel het Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur, als de voorzitter hebben diverse bevoegdheden gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënt verlopen. De administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports staat los van de organisatie van Groningen Seaports N.V.

De coördinatie en uitvoering van de werkzaamheden door en ten behoeve van de organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports liggen bij de secretaris. Voor specifieke en complexe vraagstukken wordt externe deskundigheid ingehuurd. Zo wordt het opstellen van de begroting en de jaarrekening uitgevoerd met ondersteuning van een derde partij. Administratieve ondersteuning wordt op verzoek verricht door medewerkers van Groningen Seaports N.V.

Voor de werkzaamheden die Groningen Seaports N.V. ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports uitvoert, wordt een beheervergoeding berekend.

2.2.6 F. Verbonden partijen

Verbonden partij betreft alleen Groningen Seaports N.V. waar de GR Havenschap Groningen Seaports 100% aandeelhouder in is. De verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 198,1 mln.

De GR Havenschap Groningen Seaports staat borg voor Groningen Seaports N.V., (zie paragraaf financiering). Er is afgesproken dat periodiek door Groningen Seaports N.V. wordt gerapporteerd over de ontwikkelingen in de financiële positie en de ontwikkelingen van de vreemd vermogenspositie ten opzichte van de borgstellingscurve.

Aandeelhoudersstrategie

Op 25 oktober 2016 heeft het Algemeen Bestuur de aandeelhouderstrategie vastgesteld. Hiermee zijn de uitgangspunten voor het beleid van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder vastgelegd. De reden voor het opstellen van de strategie is dat alle bedrijfsmatige en publieke activiteiten van GR Havenschap Groningen Seaports zijn ondergebracht bij de Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports is enig aandeelhouder. In deze constellatie kunnen de belangen van beide partijen uiteenlopen, daarom is besloten een aandeelhouderstrategie op te stellen waarmee Groningen Seaports N.V. de ruimte heeft te ondernemen en waarmee de aandeelhoudersbelangen van de GR Havenschap Groningen Seaports (en daarmee de daarin deelnemende overheden) zijn geborgd.

De strategie is tot stand gekomen op basis van gesprekken met diverse betrokkenen. Met behulp van de door Groningen Seaports N.V. ter beschikking gestelde gegevens zijn analyses gemaakt van de bedrijfsvoering, maar ook van de economische, maatschappelijke en bestuurlijke omgeving waarin het bedrijf zich beweegt.

Het doel van de aandeelhouderstrategie is het hebben van een handvat waaraan het strategisch beleid van Groningen Seaports N.V. getoetst kan worden, zodanig dat het publieke belang van de aandeelhouder geborgd wordt. Deze publieke belangen zijn, naast de wettelijke taken van de havenmeester die bij Groningen Seaports N.V. zijn neergelegd:

1. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid en
2. Duurzaamheid.

Deze algemene uitgangspunten zijn in de strategie ook nader gespecificeerd, te weten:

- Ad.1. Gemiddelde groei van werkgelegenheid van 2% per jaar;
- Ad.2. 40% CO₂ reductie tussen 2015 en 2030.

Groningen Seaports N.V. dient in zijn meerjarenbegrotingen en verantwoording rekenschap te geven van de wijze waarop zij werkt aan deze doelstellingen. De aandeelhouderstrategie is hiervoor de basis.

Tegelijkertijd wordt in de aandeelhouderstrategie aangegeven dat de met de verzelfstandiging beoogde risicobeperking niet in gevaar mag komen. Dit wordt voor een groot deel bereikt doordat

Groningen Seaports N.V. zich op basis van deze strategie alleen met haar kerntaken mag bezig houden. Om te bepalen of een activiteit een kerntaak is, zijn vijf 'toetsingscriteria' opgenomen. Bij iedere business case zou expliciet de afweging moeten worden gemaakt of een project binnen de scope past op basis van:

- De bijdrage aan doelstellingen en rendementseisen van de aandeelhouders
- Passend in het beheersgebied van Groningen Seaports
- Het risicoprofiel van het project bezien in het licht van de bestaande kerntaken van Groningen Seaports
- De beschikbaarheid van benodigde competenties voor het project binnen de organisatie van Groningen Seaports
- De vraag of marktpartijen het betreffende project ook zouden kunnen oppakken

Corporate governance

Hoewel een aandeelhouderstrategie zich primair richt op de wijze waarop de aandeelhouder sturing geeft, wordt in deze aandeelhouderstrategie nadrukkelijk ook aandacht geschonken aan de governance van zowel Groningen Seaports N.V. als de GR Havenschap Groningen Seaports; dus de aandeelhouder zelf. In 2022 is een onderzoek uitgevoerd naar de vraag of het nodig en / of wenselijk is om verbeteringen aanbrengen in de bestuurlijk juridische organisatie van de GR havenschap Groningen Seaports en zijn deelnemers versus Groningen Seaports N.V., waarbij gekeken is naar de welke wijze de geformuleerde doelen op een nog efficiëntere wijze kunnen worden bereikt, zonder concessies te doen op de risicobeperkingen. Daarmee dient de democratische legitimiteit van de te nemen besluiten gewaarborgd te blijven of te verbeteren. In het tweede kwartaal van 2022 wordt het onderzoeksresultaat verwacht.

Met de verzelfstandiging is er bewust voor gekozen om Groningen Seaports N.V. meer op afstand te zetten. Dit om onder andere een beperking van risico's en transparantie in governance te bereiken. Tegelijkertijd is het noodzakelijk om voldoende invloed op Groningen Seaports N.V. te kunnen uitoefenen. In de eerste plaats is het vanwege de publieke belangen wenselijk om gepast invloed te kunnen uitoefenen op de koers van het bedrijf. Ten tweede staat Groningen Seaports N.V. nog niet geheel financieel op afstand door het bestaan van borgstelling voor de financiering en daarmee is invloed op de financiële gang van zaken gewenst.

Huidige situatie

De GR Havenschap Groningen Seaports vormt een extra laag in de communicatie tussen overheden en Groningen Seaports N.V. en vervult daarbij tevens meer rollen dan uitsluitend die van aandeelhouder. De GR Havenschap Groningen Seaports zet met het initiëren van de onderzoeken de eerste stap op basis van de in de aandeelhoudersstrategie benoemde gesprek met de stakeholders aan te gaan over de governancestructuur.

Net als in ieder ander bedrijf heeft de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder invloed op ingrijpende gebeurtenissen binnen de vennootschap. Daarnaast is er via de statuten een behoorlijke mate van invloed op het beleid, o.a. door middel van het vaststellen van strategische plannen, benoeming en ontslag van bestuurders en RvC en zeggenschap over investeringen en andere financiële commitments boven € 5,0 mln.

Overzicht verbonden partijen.

Naam:	Groningen Seaports N.V.
Vestigingsplaats:	Delfzijl
Belang:	GR Havenschap Groningen Seaports heeft op 31 december 2020 en 2021 een 100% belang in de aandelen van Groningen Seaports N.V.
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt:	De vennootschap heeft als doel: 1. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen; 2. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van niet havengebonden terreinen; 3. Het ondersteunen van de GR Havenschap Groningen Seaports bij haar taken; en 4. Het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied; 5. Alles in de ruimste zin van het woord. Voorts heeft de vennootschap ten doel om door (nieuwe) vormen van financiering kansrijke ontwikkelingen in het haven- en industriegebied mogelijk te maken of te bespoedigen.
Veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de GR Havenschap Groningen Seaports in de verbonden partij heeft:	Geen.
Eigen vermogen:	31 december 2020: € 260,9 mln * 31 december 2021: € 266,9 mln *
Vreemd vermogen (incl. voorzieningen):	31 december 2020: € 300,5 mln * 31 december 2021: € 284,9 mln *
Resultaat boekjaar:	2020: € 32,6 mln * 2021: € 6,1 mln *

(*) Cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2021 van Groningen Seaports N.V.

2.2.7 G. Grondbeleid

Met de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. is besloten het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports te laten berusten. Het economische eigendom is bij de verzelfstandiging door het vestigen van rechten op erfpacht op de gronden, ingebracht in Groningen Seaports N.V. Het aan- en verkoopbeleid van Groninger Seaports N.V. is de uitwerking van de kaders zoals vastgelegd in de aandeelhoudersstrategie van GR Havenschap Groningen Seaports. Voor de terreinen die door de GR Havenschap Groningen Seaports namens Groninger Seaports N.V. zijn aangekocht ná de verzelfstandiging, geldt ook dat het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports berust en het economisch eigendom is overgedragen van de GR Havenschap Groningen Seaports naar Groninger Seaports N.V. Voor het deel van de gronden waarop nog geen erfpacht recht is gevestigd, geldt dat de economische voor- en nadelen door GR Havenschap Groningen Seaports eveneens zijn overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze gronden worden diensgevolge ook verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports NV.

Deze gronden kunnen door Groningen Seaports N.V. in ondererfpacht worden uitgegeven dan wel worden verkocht in samenspraak met de GR Havenschap Groningen Seaports. De juridische levering geschied bij verkoop door de GR Havenschap Groningen Seaports. Dergelijke transacties kunnen niet plaatsvinden zonder goedkeuring van de GR Havenschap Groningen Seaports.

Het gronduitgifte beleid is door Groningen Seaports N.V. vastgelegd in de notitie gronduitgifte en vestigingsbeleid 2018-2028. Deze nota is op 28 juni 2018 besproken in het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports en zal het toetsingskader zijn voor gronduitgifte. Op 15 maart 2019 heeft de GR Groningen Seaports kennis genomen van het aankoopbeleid van Groningen Seaports N.V.

Als hoofddoelstelling van zowel de gronduitgifte als de aankoop geldt het realiseren van economische ontwikkeling en werkgelegenheid ten behoeve van de vestiging van bedrijven die tevens bijdragen aan duurzaamheid. Afgeleide doelstelling is dat vanuit de grondexploitatie financiële middelen worden gegenereerd die worden aangewend voor:

1. Lange termijn haven- en klantcontractuele verplichtingen, waaronder eeuwigdurend groot onderhoud/ herstel, vervangingsinvesteringen en baggerwerkzaamheden
2. Afbouw van de borgstelling
3. Aflossen externe financiering door Groningen Seaports N.V.
4. Bijdrage aan de zelfstandige financierbaarheid van Groningen Seaports N.V.
5. Herinvestering in nieuwe activiteiten met een duurzaam financieel rendement (6,5%)
6. Overige toekomst vaste investeringen voor waard creatie (bijvoorbeeld haveninfrastructuur)

3. Financiële begroting

3.1. Wijzigingen t.o.v. eerdere begrotingen

Het gerealiseerde resultaat 2021 van de GR Havenschap Groningen Seaports komt overeen met het geprognosticeerde resultaat 2021.

Voor de lasten vindt er jaarlijks een doorbelasting plaats welke inzichtelijk is gemaakt in de jaarstukken 2021 en in de programmabegroting (zie toelichting op overzicht baten en lasten).

3.2 Begroting winst- en verliesrekening 2023

(bedragen x € 1,-)	Begroting 2023
	Saldo
Lasten	2.244.000
Subtotaal lasten	2.244.000
Financiële baten	2.244.000
Financiële lasten	0
Saldo financiële baten en lasten	2.244.000
Begroot resultaat	0

3.3 Algemene toelichting op de begroting 2023

Algemeen

De begroting over het boekjaar 2023 is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

3.4 Toelichting begroting winst- en verliesrekening 2023

(bedragen x € 1,-)		Begroting 2023
Lasten		
Dienstenvergoeding		2.244.000
Accountants- en administratiekosten		40.000
Secretariaat- en beheerskosten		45.000
Advieskosten		120.000
Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.	-	205.000
Totaal lasten		2.244.000

De dienstenvergoeding die jaarlijks door de GR aan Groningen Seaports N.V. is verschuldigd voor de werkzaamheden zoals omschreven in de Dienstverleningsovereenkomst zal jaarlijks vooraf door de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. in onderling overleg worden vastgesteld, met als uitgangspunt dat de vergoeding gelijk zal zijn aan de integrale kostprijs van de door Groningen Seaports N.V. te verrichten diensten, vermeerderd met een jaarlijks vooraf vast te stellen winst- en risico-opslag.

De advieskosten hebben voor € 100.000 betrekking op de uitvoering van de eventuele aanbevelingen van de in 2021 gestarte onderzoeken betreffende de corporate governance en de aankoop gronden.

(bedragen x € 1,-)	Begroting 2023
Financiële baten	
Rente lening aan Groningen Seaports N.V.	660.000
Safe harbour premie Groningen Seaports N.V.	1.584.000
Totaal financiële baten	2.244.000

De rente baten lening aan Groningen Seaports N.V. bestaan uit 3,0% (2,2% + 0,8%) vaste rente (waarvan 80 basispunten safe harbour premie).

Groningen Seaports N.V. is aan de GR Havenschap Groningen Seaports voor de afgegeven borgstellingen jaarlijks een marktconforme vergoeding verschuldigd, oftewel een safe harbour premie. De safe harbour premie bedraagt 80 basispunten en is per jaar achteraf verschuldigd over de geborgde projecten en over de geborgde rentederivaat (bijstortings)verplichtingen, telkens uiterlijk op 31 december van het betreffende jaar.

(bedragen x € 1,-)	Begroting 2023
Financiële lasten	
Rente deelnemers	-191.000
Overige	-500
Doorbelasting rente deelnemers t.l.v. Groningen Seaports N.V.	191.500
Totaal financiële lasten	0

De rente deelnemers betreft een rentevergoeding welke jaarlijks aan de deelnemers in de GR wordt uitbetaald.

4. Meerjarenraming 2023 – 2026

4.1. Begroting winst- en verliesrekening 2023-2026

(bedragen x € 1,-)	2023	2024	2025	2026
Lasten				
Dienstenvergoeding	2.244.000	2.436.000	2.564.000	2.436.000
Accountants- en administratiekosten	40.000	40.000	40.000	40.000
Secretariaat- en beheerskosten	45.000	45.000	45.000	45.000
Advieskosten	120.000	95.000	70.000	45.000
Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.	-205.000	-180.000	-155.000	-130.000
Saldo totaal lasten	2.244.000	2.436.000	2.564.000	2.436.000
OPERATIONEEL RESULTAAT	2.244.000	2.436.000	2.564.000	2.436.000
Financiële baten en lasten				
Rente lening aan Groningen Seaports N.V.	660.000	660.000	660.000	660.000
Rente (safe harbour) borgstelling	1.584.000	1.776.000	1.904.000	1.776.000
Rente deelnemers gemeenschappelijke regeling	-191.000	-191.000	-191.000	-191.000
Rente overige	-500	-500	-500	-500
Doorbelasting rente deelnemers en overige aan Groningen Seaports N.V.	191.500	191.500	191.500	191.500
Saldo totaal financiële baten en lasten	2.244.000	2.436.000	2.564.000	2.436.000
NETTO RESULTAAT	0	0	0	0

4.2. Toelichting winst- en verliesrekening 2023-2026

De dienstenvergoeding, de rente lening aan Groningen Seaports N.V. en de rente (safe harbour) borgstelling, zijn ingeschat op basis van de financieringsbehoefte zoals vastgelegd in het bedrijfsplan 2022-2026 van Groningen Seaports N.V.

De advieskosten hebben voor respectievelijk € 100.000, € 75.000, € 50.000 en € 25.000 betrekking op de uitvoer van de adviezen van de in 2022 lopende onderzoeken betreffende de corporate governance en de aankoop gronden.

De directie en RvC van Groningen Seaports N.V. hebben ingestemd de accountants- en administratiekosten, secretariaat- en beheerskosten, advieskosten, rente deelnemers en rente overige ten laste van Groningen Seaports N.V. te brengen.

4.3. Balansprognose 2023-2026

(bedragen x € 1.000,-)	2023	2024	2025	2026
	31-dec	31-dec	31-dec	31-dec
ACTIVA				
Materiële vaste activa	2	2	2	2
Deelneming Groningen Seaports N.V.	198.058	198.058	198.058	198.058
Leningen aan Groningen Seaports N.V.	22.006	22.006	22.006	22.006
Financiële vaste activa	220.064	220.064	220.064	220.064
Overige vorderingen	2.641	2.808	2.911	2.758
Liquide middelen	1	1	1	1
Vlottende activa	2.642	2.809	2.912	2.759
TOTAAL ACTIVA	222.708	222.875	222.978	222.825
PASSIVA				
Eigen vermogen	219.876	219.876	219.876	219.876
Overige schulden	191	191	191	191
Overlopende passiva	2.641	2.808	2.911	2.758
Vlottende passiva	2.832	2.999	3.102	2.949
TOTAAL PASSIVA	222.708	222.875	222.978	222.825

4.4. Toelichting balansprognose 2023-2026

Aangezien de deelneming in Groningen Seaports N.V. is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en er geen sprake is van dividendbeleid, zullen ontwikkelingen in Groningen Seaports N.V. niet direct leiden tot een wijziging in de balansprognose van de GR Havenschap Groningen Seaports.

In het bedrijfsplan 2022-2026 van deelneming Groningen Seaports N.V. is de volgende balansprognose opgenomen.

	2021 31-dec	2022 31-dec	2023 31-dec	2024 31-dec	2025 31-dec	2026 31-dec
Activa						
Materiële vaste activa	415.150	440.020	485.456	517.381	518.314	521.828
Financiële vaste activa	57.392	65.135	82.600	80.013	77.376	61.191
Vlottende activa	18.645	18.246	17.694	17.139	16.580	16.018
Totaal Activa	491.187	523.401	585.750	614.533	612.270	599.037
Passiva						
Eigen vermogen	260.875	266.594	263.571	265.639	271.319	274.914
Voorzieningen	10.866	4.569	4.962	5.162	5.362	5.562
Langlopende lening (GR)	22.006	22.006	22.006	22.006	22.006	22.006
Langlopende lening	158.350	156.850	195.350	223.700	221.950	220.000
Kortlopende financiering	15.037	58.071	79.460	74.013	69.705	53.857
Kortlopende schulden	18.333	18.333	18.333	18.333	18.333	18.333
Netto resultaat	5.719	-3.023	2.067	5.681	3.595	4.365
Totaal Passiva	491.187	523.401	585.750	614.533	612.270	599.037

Op basis van de balansprognose van Groningen Seaports N.V. is er sprake van een stille reserve, zijnde het verschil tussen het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. en de balanswaardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V.

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een netto schuld van € 2,4 mln., zijnde 1,1% van het balanstotaal. Van deze schuld heeft € 2,1 mln. betrekking op Groningen Seaports N.V. waar een vordering tegenover staat van € 24,2 mln. De netto vordering op Groningen Seaports N.V. bedraagt € 22,1 mln.

Verslag van de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports, gehouden op 08 juli 2022 van 9.30 uur tot 11.00 uur op het kantoor van Groningen Seaports, Handelskade Oost 1 Delfzijl.

Aanwezige leden:

Provincie Groningen : I.J.J. Rijzebol (voorzitter);
Gemeente Eemsdelta : J.A. Ronde (vicevoorzitter), J.H. Menninga, I. Poucki, E. Stulp;
Gemeente Het Hogeland : B. de Jong, A. Nolles, S. van Keijzerswaard;

Afwezig: : F. Gräper, H. Haze, G.J. Steenbergen, E. Dijkhuis, J. Klei.

Voorts aanwezig:

RvC GSP NV : F. Keurentjes (voorzitter RvC), J. Schiphorst (lid RvC);
Directie GSP NV : C.L. König (CEO), dhr. H.V. Sanders (CFO);

Ambtelijke ondersteuning:

GR GSP : A. Swart (secretaris GR);
RvC GSP NV : A. Dikkema (secretaris RvC en Directie);
Verslaglegger : Th. Poggemeier.

1. Opening en vaststellen agenda

Dhr. Rijzebol heet de aanwezige leden van harte welkom op deze openbare vergadering van het AB van de GR Havenschap Groningen Seaports. Berichten van verhindering zijn ontvangen van de heren Haze, Steenbergen en van diens vervanger dhr. Marquart Scholtz. Ook laten mevrouw Gräper en mevrouw Klei zich verontschuldigen. Dhr. Dijkhuis is ook verhinderd en wordt vervangen door dhr. Keijzerswaard. Dhr. Rijzebol constateert dat het quorum aanwezig is. Voorts verwelkomt hij de leden van de Directie van GSP NV, een afvaardiging van de RvC, hun secretaris, alsmede de eigen secretaris en voorts pers en publiek. De voorzitter meldt dat hij gisteravond kort contact heeft gehad met de heer König. Hij verzocht mij een aanvullend punt op deze vergadering te bespreken. Vanzelfsprekend brengt hij dat graag in, echter is het aan u om hierover te beslissen. De vergadering komt daar straks op terug, nadat duidelijk is waar het precies over gaat. Het onderwerp wordt in dat geval in beslotenheid behandeld onder agendapunt 5f.

Na afloop van de vergadering zal dhr. P. van de Wal, de havenmeester van GSP, een presentatie geven naar aanleiding van zijn jaarverslag en eventuele vragen beantwoorden. Daarna kan een bezoek worden afgelegd aan het zenuwcentrum van het havenbedrijf.
De agenda wordt vastgesteld.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

- a. Ingekomen brief naar aanleiding van onderzoek Necker van Naem.

Dhr. Rijzebol merkt op dat deze brief geen introductie behoeft. De brief bleek de avond voor de vorige AB-vergadering te zijn ontvangen en niet naar iedereen te zijn verstuurd, waarna besloten is dat de brief formeel behandeld zou worden volgens de afgesproken procedure.

Gisteravond is een bijeenkomst gehouden voor raden en Staten in het Provinciehuis waar dit onderwerp ook aan de orde is geweest. Vervolgens zal het onderwerp deel uitmaken van de besprekingen in raden en Staten. Dhr. Rijzebol stelt voor de brief in dat proces te bespreken en later te behandelen zoals de vorige keer is afgesproken.

Dhr. Stulp herinnert eraan dat hij bij de opdracht aan dhr. Boogers heeft aangegeven dat het dossier Wiertma meegenomen moest worden in het onderzoek, ook in het geval dat dit nog onder de rechter is. Dat heeft dhr. Boogers niet gedaan. Nu komt naar aanleiding van het rapport ook het dossier Waddenwind naar boven. Dhr. Stulp is daarom van mening dat ook met betrekking dit dossier nader onderzoek moet worden gedaan om te kijken wie dan uiteindelijk de rekening gaat betalen, tenminste als het betreffende bedrag onterecht blijkt te zijn betaald. Dat is nu nog onduidelijk. Er zijn genoeg aanknopingspunten om nader onderzoek te doen. Dhr. Stulp beveelt het AB aan om zelf stappen te ondernemen om, ook wat dit betreft, de onderste steen boven te krijgen.

Dhr. de Jong merkt op dat in de brief conclusies worden getrokken met forse implicaties en vraagt of de juristen uit de eigen organisaties hiernaar kunnen kijken om advies uit te brengen

over wat te doen.

Dhr. Rijzebol antwoordt dat er niets op tegen is om zich te laten adviseren binnen de eigen organisatie.

Dhr. de Jong verwacht dat ook de vaststellingsovereenkomst daarbij zal worden betrokken om te adviseren over te nemen stappen.

Dhr. Rijzebol antwoordt dat dit helder is. Gisteravond heeft men kunnen vernemen dat dit onderdeel (i.c. de windrechten die eventueel zouden zijn vastgelegd in de niet openbare sideletter en waarvan het bureau van dhr. Boogers kennis heeft kunnen nemen, maar er verder niets mee mag doen) onderwerp is geweest van het onderzoek. De kwestie Wiertma is hiervan geen onderdeel geweest, maar de windrechten wel. Daar is ook nadrukkelijk om gevraagd.

Dhr. Rijzebol verklaart dat hij al eerder in het openbaar heeft gezegd dat het zo schijnt te zijn dat er windrechten zijn verhandeld waarvan het AB en de GR geen kennis heeft kunnen nemen. Hij wilde dat dit onderzocht wordt en dat heeft dhr. Boogers meegenomen in het onderzoek. Verder is iedereen vrij om zich te laten adviseren en naar voren te brengen wat men ook wil, maar het moet wel onderdeel uit blijven maken van het proces dat nu wordt doorlopen en dat nog niet ten einde is.

Dhr. Poucki merkt op dat hij het overleg gisteravond heeft gevolgd. Hij zou zich ook graag juridisch willen laten adviseren en ondersteunt de eerder gemaakte opmerking daarover.

Dhr. Rijzebol begrijpt dat dhr. Poucki intern, vanuit het AB, een onderzoek zou willen wil naar de juridische haalbaarheid. Het DB zal zich daarover beraden.

- b. Termijnagenda
Niemand heeft behoefte hierover iets te zeggen

3. Verslag van de vergadering van 17 juni 2022

Dhr. Rijzebol heeft een opmerking over pag. 7. Daar staat: "Die sideletter is gedeeld en mag gedeeld worden met anderen dan de twee betrokkenen." Dat is onjuist, want die sideletter mag juist *niet* gedeeld worden. Dit blijkt ook uit de rest van de tekst.

Met inachtneming van deze essentiële wijziging wordt het verslag vastgesteld.

4. GR aangelegenheden

a. Rapportage dienstenvergoeding

Dhr. Rijzebol stelt voor deze rapportage voor kennisgeving aan te nemen, waarna zijn voorstel wordt aangenomen.

b. Jaarrekening 2021

Dhr. Rijzebol wijst erop dat deze jaarrekening uiterlijk vóór 15 juli 2022 bij de toezichthouder moet zijn ingeleverd. Om een goedkeurende verklaring van de account te krijgen is het noodzakelijk dat er zekerheid is over de juistheid van de cijfers van de deelneming van de GR. Die zekerheid is er, want de accountant heeft *mondeling* verklaard dat die zekerheid er voor hem wel is. Hij diende echter nog een aantal handelingen te verrichten om te komen tot een schriftelijke goedkeuring. Aan de cijfers zal niets veranderen. Er is daarom voor het AB geen aanleiding om de voorliggende jaarrekening niet te accorderen. Om volgende week een aparte bijeenkomst te organiseren om alleen de jaarrekening, waaraan nauwelijks meer iets aan kan veranderen, goed te keuren gaat wat ver. Accordering zou kunnen plaatsvinden onder de voorwaarde dat de accountant alsnog komende week haar goedkeurende verklaring uitbrengt.

Dhr. Stulp vraagt wat het probleem bij de accountant is.

Dhr. Rijzebol antwoordt dat sprake is van een ernstig capaciteitsprobleem. Vanwege de efficiëntie herhaalt dhr. Rijzebol zijn voorstel tot voorwaardelijke accordering.

Dhr. De Jong vraagt of de accountant heeft aangegeven dat hij volgende week wel een goedkeurende verklaring kan afgeven.

Dhr. Swart antwoordt dat hij dat gisteren telefonisch heeft bevestigd.

Dhr. Stulp verwacht dat de accountant meer klanten heeft die deadlines hebben met de overheid en dat daarbij hetzelfde probleem zich kan voordoen.

Dhr. Rijzebol vermoedt dat dit de reden is dat de accountant dit jaar heeft afgezien van inschrijving om de klus voor komend boekjaar te klaren.

Dhr. De heer Ronde vraagt of de functionaris gegevensbescherming inmiddels al aanwezig is.

Dhr. Swart antwoordt dat dit nog niet het geval is. Bekeken wordt wie dat voor de GR zou kunnen

doen. De taak moet worden belegd. In een grotere organisatie wordt daarvoor iemand aangewezen, maar men heeft ook te maken met functiescheidingen. Het probleem is dat de ambtelijke organisatie van de GR bestaat uit één persoon. Er wordt gesproken met moederorganisaties om te bezien hoe dat kan worden georganiseerd.

Dhr. heer Ronde merkt op dat in Q1 en Q2 zich formele onrechtmatigheden hebben voorgedaan in verband met het niet naleven van de Wet verplicht schatkist bankieren. De vraag is of dit financiële gevolgen heeft gehad, bijvoorbeeld in de vorm van een boete.

Dhr. Swart antwoordt dat dit niet het geval is geweest. Het kan voorkomen dat op zeker moment grotere bedragen binnenkomen die niet acuut worden doorgestort waardoor de drempelwaarde gedurende een beperkte tijd wordt overstegen. Daar dient de accountant op te wijzen, maar dit heeft niet geleid tot consequenties.

Dhr. De Jong meldt dat vanuit de raad van Het Hogeland de volgende vraag leeft. Wanneer er gronden worden verkocht, welke gevolgen heeft dat voor de financieringsbehoefte en de geborgde lening en hoe verhoudt dat zich tot elkaar?

Dhr. Rijzebol antwoordt dat dit de vorige keer reeds is besproken. Er is toen vastgesteld dat er geen probleem was.

Dhr. Sanders informeert dat inzicht is gegevens over de borgstelling en dat alle investeringen in het bedrijfsplan ruim blijven binnen het borgstellingsplafond. Bij elk nieuw bedrijfsplan zullen de betreffende projecties worden getoond. De verkoop van gronden leidt tot extra cash om de omvang van de leningen op een lager niveau te brengen.

Dhr. Rijzebol concludeert dat conform zijn voorstel wordt besloten.

c. Begroting 2023

Dhr. Rijzebol herinnert eraan dat het concept is besproken en dat dit naar de raden en Staten is verstuurd. Er zijn geen zienswijzen ontvangen. De vraag is of het AB akkoord kan gaan met de voorliggende Begroting 2023. Dat blijkt het geval te zijn, waardoor deze begroting is vastgesteld.

5. Aandeelhoudersaangelegenheden

Dhr. Rijzebol informeert dat het AB nog een aantal besluiten moet nemen, opdat hij als voorzitter zijn stem als aandeelhouder van de GR in de AvA van GSP NV kan uitbrengen. Hiertoe behoren de uitgiftes van terreinen die in dit agendapunt aan de orde komen.

a. Uitgifte terrein aan TKF

Dhr. Sanders heeft twee aanvullende opmerkingen over deze uitgifte.

De laatste informatie is dat de klant een uitgiftetijd heeft bedongen voor onbepaalde tijd met de mogelijkheid tot tussentijdse opzegging. De klant heeft aangegeven dat vanuit zijn beursgenoteerde situatie het voor hem lastig is dat GSP geen toestemming geeft voor een eventuele overdracht aan een derde partij. Hierop wil men een uitzondering.

Het tweede punt is dat, als GSP haar verplichtingen niet nakomt op de kade die zal worden gebruikt (i.c. de zware ladingkade), dit een grond is voor opzegging van het erfpachtcontract.

Dhr. Sanders acht het belangrijk dit te melden, want het staat niet als zodanig in het voorstel.

Dhr. Rijzebol concludeert dat deze aanvulling aan het voorstel wordt toegevoegd.

Dhr. Menninga begrijpt dat 120 fte ingevuld moet worden. De vraag is op welk niveau dit dient te geschieden. Heeft het AB hierbij nog een rol als het gaat om de invulling van de functies?

Dhr. König antwoordt dat het hier om een vergelijkbare fabriek gaat als de fabriek in Delfzijl waarbij de automatisering verder is doorgevoerd. Het gaat wel om het maken van aluminium kabels voor de offshore windindustrie. Het onderwijsniveau van de in te vullen functies zal MBO en hoger zijn, maar er is ook deels sprake logistieke functies. Dat betekent dat er van alle niveaus sprake is. GSP is druk bezig om mensen te enthousiasmeren om in de haven of op het industrieterrein aan het werk te gaan. GSP is bij 18 initiatieven in de regio betrokken om maar te zorgen dat er voldoende personeel is. Dit is een uitdaging. De ervaring tot nu toe is dat veel mensen het interessant vinden om bij een bedrijf met nieuwe technologie aan het werk te gaan. Het zou goed zijn als niet alleen GSP, maar ook de gemeenten en de provincie hier aandacht aan besteden en een bijdrage leveren om ervoor te zorgen dat er voldoende personeel is.

Dhr. Rijzebol wijst erop dat vanuit de provincie initiatieven worden gestart om aan het eind van het jaar te voorzien in scholing en de financiering daarvan in het kader van de ETF-subsidieregeling. Graag hoort hij tijdig signalen om hier concreet iets aan te kunnen doen.

Dhr. Menninga vertrouwt erop dat het goed komt als men een gezamenlijke inspanning doet.

Mogelijk kunnen mensen uit deze regio die in Emmen werkzaam zijn, dichterbij huis komen werken.

Dhr. Rijzebol vraagt het AB of het voorstel geaccordeerd kan worden en concludeert dat dit inderdaad het geval is.

c. Uitgifte terrein aan BTE

Dhr. König licht toe dat het gaat om een uitbreiding van de bestaande locatie.

Dhr. Rijzebol concludeert dat niemand het woord wenst en dat ingestemd wordt met de uitgifte.

d. Uitgifte terrein aan QTS

Dhr. Rijzebol merkt op dat het DB heeft geïnformeerd naar de koopties waarvan de klant gebruik van zou kunnen maken. Er is enige informatie over en die kan worden betrokken bij de nog volgende verzoeken tot goedkeuring. De intentie van het DB was niet om dit voorstel te blokkeren, maar wel om inzicht te hebben in wat er nog op de plank ligt ten aanzien van verkoop van terreinen en de relatie erfpacht versus verkoop.

Dhr. Stulp refereert aan de eerder gevoerde discussies over erfpacht en verkoop. In de notulen van 29 april jl. werd gesteld dat er afspraken zijn dat alleen bij wijze van uitzondering wordt overgegaan op verkoop. Echter, dhr. Stulp is van mening dat uitgifte van gronden alleen nog maar kan plaatsvinden in erfpacht en niet meer in verkoop. Dat betekent dat hij tegen het voorstel is voor verkoop van het terrein voor een datacenter voor QTS dat hier voorligt. Daarbij komt dat QTS volgens dhr. Stulp geen fijne jongens zijn en dat de kans groot is dat het terrein straks aan wie dan ook door wordt verkocht als hen dat zo uitkomt. Los van de financiële positie van de GR geeft deze transactie van verkoop aan een organisatie als QTS een verkeerd signaal af. Samengevat kan dhr. Stulp op grond van de genoemde argumenten niet instemmen met het voorstel.

Dhr. Rijzebol stelt dat het beleid dat dhr. Stulp voorstaat (namelijk gronden niet meer te verkopen maar in erfpacht uit te geven) feitelijk het beleid is van het gehele AB. Echter, in het verleden zijn toezeggingen gedaan tot bijvoorbeeld uitbreidingen van hier gevestigde bedrijven. Als dat eenmaal is vastgelegd, ben je een betrouwbare partner als je dat ook gaat uitvoeren. Daarom is inzicht nodig in wat er nog aan zou kunnen komen en die informatie is gegeven in de vorm van een lijst met oude toezeggingen. Die toezeggingen zullen moeten worden nagekomen.

Dhr. Stulp stelt dat geen inzicht is gegeven in de consequenties als die afspraak in dit geval niet wordt nagekomen. Daarom kan hij op grond van de geleverde informatie eigenlijk geen goede afweging maken om wel dan niet in te stemmen.

Dhr. Rijzebol stelt dat het DB op grond van haar argumenten toch meent om de transactie conform het voorstel te laten verlopen. Hij heeft begrip voor de positie van dhr. Stulp.

Dhr. König brengt een nuancering aan. Het AB heeft het grondbeleid vastgesteld. Daarin wordt de mogelijkheid van verkoop en erfpacht geboden. Er wordt ook een afwegingskader gegeven. De Directie volgt het AB en gepoogd wordt om gronden zoveel mogelijk in erfpacht uit te geven, maar er kunnen redenen zijn waarom dat niet altijd kan.

Waar het gaat om bedrijfsterreinen voor het MKB is vaak sprake van concurrentie met andere bedrijventerreinen en dan gaat het vaak om verkoop als het bedrijf past in de strategie van GSP. Een ander argument om wel verkoop aan te bieden is in dat grondbeleid vastgesteld. Het gaat dan om die terreinen waar sprake is van afvaloverslag, zoals in het geval van Schipper Recycling. Hierbij was sprake van huur en na het faillissement zegde de curator simpelweg de huur op met het gevolg dat GSP de (on)gelukkige eigenaar werd van 200.000 ton afval met alle financiële consequenties van dien. Er moest een voorziening worden getroffen van € 10 miljoen. In zo'n geval vormt verkoop een bescherming voor GSP en verhindert dat GSP zomaar eigenaar wordt van een berg afval, of algemener: van een failliete boedel.

Er zijn meerdere maatregelen genomen om dergelijke situaties te voorkomen. Zo wordt aan dit soort bedrijven een milieuverzekering gevraagd en elk jaar moet worden aangetoond dat deze nog steeds van kracht is. Echter, dan is het nog steeds verstandiger om aan dit soort bedrijven terreinen in verkoop te geven dan in huur.

Het grondbeleid is in 2018 vastgesteld, maar er is sprake van enorme ontwikkelingen in de haven. Daarom is de Directie van plan om te zijner tijd een voorstel bij het AB in te dienen tot actualisatie van het grondbeleid. Het gaat daarbij onder meer om uitbreiding van terreinen, om ruil, etc.. Momenteel heeft men veel meer om handen in erfpacht dan in verkoop, zeker als het om oppervlakte gaat.

Dhr. Rijzebol begrijpt dat men met dit voorstel binnen bestaand beleid handelt. Van dhr. Stulp is vernomen dat zoveel mogelijk in erfpacht moet worden uitgegeven en zo weinig mogelijk in verkoop, hetgeen conform de intentie is van het AB. Gezien het geval van Schipper zijn de risico's van huur bekend en zo zijn er meer voorbeelden dat het indertijd goed is geweest dat terreinen zijn verkocht.

Dhr. Rijzebol vraagt of het AB het voorstel in meerderheid kan accorderen en concludeert dat dit inderdaad het geval is.

e. Uitgifte terrein aan VMI

Dhr. Rijzebol herinnert eraan dat dit voorstel een lange geschiedenis kent. In het kader van de stikstofdiscussie is dit voorstel vooruit geschoven, maar nu krijgt het een vervolg. De voorzitter stelt voor om zich te concentreren op de wijzigingen.

Dhr. Stulp stelt voor om punt 2, inzake de koopoptie, uit het voorstel te schrappen.

Dhr. Menninga merkt op dat volgens de tekst een bijdrage wordt geleverd aan de CO2-reductie in vergelijking met de huidige fabriek in Almelo. Er wordt gesproken over groene stroom en de vraag is: waar komt die groene stroom vandaan?

Inzake de financiering het volgende. De kwestie loopt al vanaf 2019. Toen is een overeenkomst gesloten dat een marktconforme rente betaald zou worden. De huidige rente is hoger dan die in 2019. Wordt de voorgestelde financiering afgesloten met de rente die binnenkort gaat gelden of met de rente uit 2019?

Dhr. König antwoordt dat de groene stroom gekocht zal worden middels certificaten van oorsprong. Voor zover bekend gaan zij niet zelf groene stroom opwekken.

Dhr. Sanders gaat in op de rente. In 2019 heeft het AB goedkeuring verleend voor deze financiering. Vanwege de stikstofproblematiek is men indertijd aan de onderhandeling over de rente niet toegekomen. Inzake de rente is vastgehouden aan de actuele marktwaarde en die rente is inderdaad hoger dan die in 2019.

Dhr. Menninga begrijpt dit, maar het antwoord op zijn eerste vraag blijft voor hem onduidelijk, maar, zo voegt hij eraan toe, dat ligt niet aan het antwoord van de Directeur, maar aan hem, omdat hij die handel in certificaten om groene stroom te krijgen, niet begrijpt.

Dhr. Rijzebol vraagt het AB om conform het voorstel te besluiten, tenzij men het mondeling ingediende amendement van dhr. Stulp wil ondersteunen. Vervolgens concludeert hij dat het amendement niet wordt ondersteund en stelt voor conform het voorstel te besluiten. Hij concludeert dat aldus is besloten.

e. Financiering VMI

Dhr. Rijzebol vraagt of er nog iemand apart het woord wil voeren over de financiering VMI en dat blijkt niet het geval te zijn. Hij concludeert dat conform het financieringsvoorstel wordt besloten.

Het toegevoegde agendapunt f. komt aan de orde na de rondvraag achter gesloten deuren.

6. Rondvraag

Dhr. Menninga herinnert eraan dat twee vergaderingen geleden is gesproken over de gevolgen van het faillissement van Schipper. Er was toen sprake van risico's richting 1 januari 2023. De vraag is of men op schema ligt bij de sanering.

Dhr. König antwoordt dat er verschillende mogelijkheden worden onderzocht om het materiaal nuttig en milieu-hygiënisch verantwoord toe te passen. Als dat niet lukt, zal het materiaal moeten worden afgevoerd. Alles is erop gericht om die datum te halen.

Dhr. Stulp refereert aan de woorden van dhr. König dat er meerdere dossiers zijn in erfpachtconstructies waar sprake is van risico's. Hij neemt aan dat er een risicoanalyse over de gehele breedte is gemaakt en beschikbaar is voor kennisname door leden van het AB.

Dhr. Sanders vraagt of dhr. Stulp specifiek op de milieuaspecten doelt. Jaarlijks wordt een risicoanalyse opgesteld en daarover wordt verslag uitgebracht in de jaarrekening. Deze risicoanalyses in brede zin zijn inderdaad beschikbaar.

Dhr. König vult aan dat dit op een serieuze en gedegen manier plaatsvindt. Laatst is dat nog in samenspraak met de RvC gedaan. Het grootste risico is dat bedrijven failliet gaan waarbij GSP de eigenaar wordt van de grond.

Dhr. Stulp ziet zo'n risicoanalyse met belangstelling tegemoet.

Dhr. Rijzebol schorst de vergadering. Na de schorsing wordt de vergadering voortgezet als besloten

vergadering.

Advies aan het Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 14 oktober 2022

Nummer: .

Agendapunt: 4a

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris: A. Swart

23 september 2022

Onderwerp: financiële tussenrapportage

Inleiding

Jaarlijks stelt Het Algemeen Bestuur (AB) van de Gemeenschappelijke regeling havenschap Groningen Seaports (GR) een begroting en een jaarrekening op. Alle kosten van de GR komen uiteindelijk ten laste van Groningen Seaports NV (NV). Met de NV is afgesproken dat het resultaat van de GR uiteindelijk uitkomt op € 0. Het verschil tussen de lasten en baten van de GR heeft dus invloed op het resultaat van de NV. Daarnaast dient de GR verantwoording af te leggen aan de deelnemers over het financiële beleid en beheer. Zodoende is het van belang dat de GR een gedegen inzicht heeft en geeft in de inkomsten en uitgaven en de directe kosten van de GR. Ook om voor de toekomst een reële begroting op te kunnen blijven stellen is het van belang de financiële ontwikkelingen goed in beeld te hebben, evenals incidentele afwijkingen.

In de bijlage treft u een overzicht aan van de stand van zaken van de baten en lasten ten opzichte van de begroting 2022, zoals het AB deze heeft vastgesteld op 2 juli 2021. Hieronder treft u een korte toelichting op de posten.

Toelichting op de posten

- A. Het rekeningresultaat van de GR wordt ten gunste of ten laste gebracht van de exploitatie van de NV. Op basis van de huidige tussenstand is de conclusie dat er meer moet worden doorbelast (€ 61.200,-) dan verwacht. De oorzaak hiervan ligt onder andere in hogere meerwerkkosten van onderzoeken die in het vorig boekjaar zijn gestart.
- B. De definitieve dienstenvergoeding wordt in overleg definitief vastgesteld (art 4.1. Dienstverleningsovereenkomst). Voor 2022 is deze voorlopig en onderbouwd vastgesteld (vergadering van het AB 8 juli 2022) op € 2.319.180. Dat is € 390.180 meer dan begroot. Aan de kostenkant zijn de rente op de lening en de borgstellingspremie met hetzelfde bedrag aangepast zodat dit budgetneutraal verloopt.
- C. De post "secretariaat en beheerkosten" is in dit overzicht voor de overzichtelijkheid gesplitst.
 1. De personele lasten zijn de kosten voor de vergoeding van de secretaris. Op basis van de uitgaven gedurende het eerste half jaar is het de verwachting dat de werkelijke kosten hoger zullen uitvallen (€ 7.000,-). Afgelopen jaren is deze post lager begroot dan in de jaren na de verzelfstandiging, aangezien er over periode 2016 – 2020 structureel een overschot was op deze post. Door de

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING HAVENSCHAP GRONINGEN
SEAPORTS

- ontwikkelingen in de 2021 en 2022 (werkzaamheden rond onderzoeken) vallen deze kosten nu juist hoger uit door de inzet van extra uren.
2. iBabs (vergaderkosten) zijn in dit overzicht specifiek opgenomen in de begroting. Overige vergaderkosten worden gedekt door de post “overige kosten”.
 3. Hier zijn de kosten als verslaglegging, drukwerk, catering, publicaties etc. ondergebracht. De overschrijding van de kosten zijn een gevolg van de afronding van de onderzoeken. Het betreft hier kosten van extra AB-vergaderingen en de persconferentie waar het onderzoek door Professor Boogers is gepresenteerd
- D. Het gaat hier om kosten voor zowel het vervaardigen van de financiële stukken als de controle van de jaarrekening.
- E. Gedurende het jaar kan het noodzakelijk zijn om extern advies en ondersteuning in te huren. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag geraamd. Tot 2021 is de GR ruim binnen het daarvoor beschikbare budget gebleven, ondanks dat een lager bedrag in de begroting werd opgenomen dan de jaren daarvoor. Even als vorig jaar is er een verhoging van de kosten voor onderzoek en advies als gevolg van trajecten die 2021 in gang zijn gezet, maar nog niet in de begrotingen konden worden verwerkt. Een deel van die kosten vallen in het huidige boekjaar, doordat de onderzoeken meer tijd in beslag hebben genomen dan verwacht. In de begroting 2023 is wel rekening gehouden met kosten die eventueel ten behoeve van de opvolging van aanbevelingen gemaakt moeten worden. Voor dit jaar wordt rekening gehouden met een overschrijding van € 50.000,-

Advies:

De financiële tussenrapportage voor kennisgeving en in te stemmen met de bijgestelde verwachting.

Bijlage: Financiële stand van zaken en verwachting t.o.v. begroting 2022 per 1 juli 2022

Winst-en-verliesrekening	Realisatie 2021	Realisatie t/m Q2 2022	Begroting 2022	Verwachting 2022	Afwijking verwachting tov begroting	Toelichtingen
Opbrengsten:						
A Doorbelasting kosten aan NV	€ 392.188	€ 86.072	€ 286.500	€ 347.700	€ 61.200-	
Kosten:						
B Dienstenvergoeding	€ 2.104.727	€ -	€ 2.004.000	€ 2.394.180	€ 390.180-	verwachting o.b.v. notitie voorlopige vaststelling 2022
C Secretariaat en beheerskosten	€ 46.916	€ 28.727	€ 40.000	€ 50.600	€ 10.600-	
C1 Personele kosten	€ 40.379	€ 21.301	€ 32.900	€ 40.000	€ 7.100-	schatting o.b.v. realisatie 2021 en 2022 t/m Q2
C2 Kosten iBabs	€ 3.600	€ 1.800	€ 3.600	€ 3.600	€ -	
C3 Overige kosten	€ 2.937	€ 5.625	€ 3.500	€ 7.000	€ 3.500-	Extra kosten vanuit onderzoek naar aankoop gronden Eemshaven Zuid-Oost
D Accountantskosten	€ 43.365	€ 318	€ 35.000	€ 35.000	€ -	€ 318 meerkosten jaarwerk 2021
E Advieskosten	€ 110.620	€ 56.276	€ 20.000	€ 70.000	€ 50.000-	€ 50.000 hoger i.v.m. onderzoek aankoop gronden Eemshaven Zuid-Oost
TOTAAL KOSTEN	€ 2.305.627	€ 85.320	€ 2.099.000	€ 2.549.780	€ 450.780-	
Financiële baten en lasten:						
F Rente lening + borgstellingspremie	€ 2.104.727-	€ -	€ 2.004.000-	€ 2.394.180-	€ 390.180	verwachting o.b.v. notitie voorlopige vaststelling 2022
G Rente deelnemers	€ 190.588	€ -	€ 191.000	€ 191.000	€ -	
H Overige rente + bankkosten	€ 699	€ 751	€ 500	€ 1.100	€ 600-	creditrente door hoog banksaldo als gevolg van ontvangen BTW compensatie
TOTAAL FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	€ 1.913.440-	€ 751	€ 1.812.500-	€ 2.202.080-	€ 389.580	
TOTALEN	€ 392.188	€ 86.072	€ 286.500	€ 347.700	€ 61.200-	
RESULTAAT	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 14 oktober 2022

Nummer:

Agendapunt: 5a

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris: A.A. Swart

23 september 2022

Onderwerp:

Vaststelling jaarverslag en jaarrekening 2021 Groningen Seaports N.V.

Inleiding

De NV biedt het jaarverslag inclusief de jaarrekening 2021 aan, aan de GR als aandeelhouder. Het jaarverslag van de raad van commissarissen is hierin geïntegreerd.

Het Algemeen Bestuur dient op grond van het geregelde in de gemeenschappelijke regeling een besluit te nemen over de wijze waarop de voorzitter in de algemene vergadering van aandeelhouders (Ava) zijn stem dient uit te brengen ten aanzien van de hier voorliggende jaarstukken.

Nadere beschouwing van de jaarstukken 2021

Algemeen

Sinds de vaststelling van de aandeelhoudersstrategie eind 2016 wordt er samengewerkt tussen de GR als aandeelhouder en de NV als onderneming om de doelen in de aandeelhoudersstrategie te verwezenlijken en als middel daartoe de verantwoordingsdocumenten zo in te richten dat de ontwikkelingen afgezet kunnen worden tegen de in de strategie verwoorde doelen. Dit is wenselijk om tijdig te kunnen zoeken naar bijsturingsmogelijkheden, indien de resultaten achter blijven bij de ambities.

Aandeelhoudersstrategie

De doelen die de GR als aandeelhouder heeft vastgesteld voor GSP NV strekken zich op de volgende domeinen:

- Economische ontwikkeling en werkgelegenheid (*gemiddelde groei van 2% per jaar*)
- Duurzaamheid (*40% CO2 reductie tussen 2015 en 2030*)
- Financieel (*financieel rendement op eigen vermogen van 6%*)

Ad.a. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

De ontwikkeling van de directe werkgelegenheid van bedrijven in de haven en industriegebieden van Groningen Seaports laat een lichte stijging zien in 2020 ten opzichte van 2019, naar 6.868 werknemers. De indirecte werkgelegenheid is gestegen van 6.474 in 2019 naar 6.684 werknemers in 2020. De totale werkgelegenheid is daarmee gestegen. De werkgelegenheid betreft het aantal medewerkers (fte) gemeten op bedrijfsniveau. De directe toegevoegde waarde die door activiteiten in de Groningse zeehavens gerealiseerd is bedroeg in 2019 1,52 miljard euro. Dat is 0,3 miljard euro meer dan in het jaar daarvoor. De indirecte toegevoegde waarde is in 2020 gestegen naar 0,87 (2019 0,74). De cijfers van 2021 zijn nog niet bekend. Wel is duidelijk dat bijvoorbeeld bijzonderheden als de Coronapandemie beperkt invloed hebben gehad op de ontwikkelingen rondom Groningen Seaports, met name in de werkgelegenheid in de

industrie. De groei van het aantal werknemers in het werkgebied is met name toe te schrijven aan de datacenters.

Ad.b, Duurzaamheid

Door de ontwikkelingen op de sectoren energie en circulaire economie wordt ook bijgedragen aan de duurzaamheidsdoelstelling. Hierin worden stappen gemaakt. De offshore windparken maken een wezenlijk deel uit van de groei van de energiesector in het havengebied. Naast investeringen in onder andere utiliteiten wordt ook de aandacht gericht op onderzoek en innovatie, bijvoorbeeld gericht op CO₂-reductie. Door deel te nemen in zonne- en windenergieprojecten beoogt Groningen Seaports ook een bijdrage te leveren aan de verduurzaming van de energieproductie in haar beheersgebied. Al deze ontwikkelingen zijn uitgebreid beschreven in de jaarrekening, inclusief cijfers over aantallen windmolens en zonnecollectoren. Uit het jaarverslag is niet goed op te maken in welke mate de beschreven doelstelling (40% CO₂- reductie) ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd.

Ad.c. Financieel

Het resultaat voor belastingen in 2021 is uitgekomen op € 7,6 miljoen (2020: € 13,8 miljoen). Ten opzichte van de gerealiseerde bedrijfsopbrengsten 2020 is sprake van een daling van de opbrengsten van ca. € 39 miljoen. De belangrijkste oorzaak is de daling van de grondverkopen (37 miljoen). Ten opzichte van de gerealiseerde bedrijfslasten is sprake van een daling van de lasten van ca. 31 miljoen als gevolg door lagere transactie gerelateerde kosten als gevolg van minder afboeken van verkochte gronden naar de kosten.

Accountantscontrole

De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende controleverklaring. Deze verklaring is verstrekt door EY accountants. De jaarstukken worden later dan gebruikelijk aan de aandeelhouder aangeboden door ondercapaciteit was de accountant niet eerder in staat de controle te doen. Hierover is aan het begin van dit jaar contact geweest met de GR en heeft de GR als aandeelhouder besloten de termijn voor opmaken van de jaarrekening met vijf maanden te verlengen.

Voorstel:

U wordt voorgesteld om het Algemeen Bestuur te adviseren om te besluiten dat de stem van de GR als aandeelhouder van Groningen Seaports NV zo wordt uitgeoefend dat de Algemene vergadering van aandeelhouders besluit:

1. De jaarrekening van Groningen Seaports N.V. over 2021 vast te stellen;
2. kwijting en decharge te verlenen aan de directie van Groningen Seaports N.V. voor het door hen in 2021 gevoerde beleid;
3. kwijting en decharge te verlenen aan de commissarissen voor het door hen in 2021 uitgeoefende toezicht;
4. en het resultaat ad € 6.058.000 toe te voegen aan de overige reserves.

Mandaat: AB (doorsturing)

Bijlage: Jaarstukken Groningen Seaports NV.

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

ONDERWERP	VASTSTELLING JAARVERSLAG GRONINGEN SEAPORTS N.V. 2021		
DATUM VERGADERING	14 oktober 2022		
AGENDAPUNT		STATUS	■ Ter vaststelling
PROJECTNUMMER			
KENMERK	20220902KO0000146950		
DIRECTIEBESLUIT D.D.	12 juli 2022	PARAAF	

VOORSTEL	De algemene vergadering wordt verzocht: 1. het Jaarverslag van Groningen Seaports N.V. over 2021 vast te stellen; en 2. kwijting en decharge te verlenen aan de directie van Groningen Seaports N.V. voor het door hen in 2021 gevoerde beleid; en 3. kwijting en decharge te verlenen aan de commissarissen van Groningen Seaports N.V. voor het door hen in 2021 uitgeoefende toezicht; en 4. het resultaat ad € 6.058.000,- toe te voegen aan de overige reserves.
AANLEIDING	Groningen Seaports N.V. biedt hierbij het jaarverslag en de jaarrekening 2021 ter vaststelling aan aan de algemene vergadering. Het jaarverslag van de RvC is hierin geïntegreerd. Het jaarverslag laat zien wat Groningen Seaports in 2021 heeft gerealiseerd en gaat in op de vijf hoofdthema's die de basis vormen van het Bedrijfsplan 2021-2025, te weten 1) Economische ontwikkeling en werkgelegenheid, 2) Duurzaamheid, 3) Nautisch beheer, 4) Organisatieontwikkeling en 5) Financiën. Het jaarverslag is de rapportage over de voortgang en realisatie van de aandeelhoudersstrategie en de Havenvisie 2030, vertaald in het bedrijfsplan. De opzet van het Jaarverslag 2021 is als volgt: • Jaarverslag Groningen Seaports N.V., inclusief het voorwoord van de directie, met de hoofdstukken Economische Ontwikkeling en Werkgelegenheid, Duurzaamheid, Nautisch Beheer, Organisatieontwikkeling en Financiën; • Verslag van de Raad van Commissarissen Groningen Seaports 2021; • Jaarrekening; • Accountantsverklaring.
KANTTEKENING	<u>Verlengde termijn opmaken jaarrekening</u> O.g.v. art. 25.1 van de statuten van GSP NV (en art. 2:101 lid 1 BW) dient de directie van GSP NV jaarlijks binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar de jaarrekening op te maken, derhalve vóór 1 juni. Op grond van bijzondere omstandigheden kan deze termijn door de algemene vergadering worden verlengd met een termijn van ten hoogste vijf maanden (tot 1 november). De algemene vergadering heeft op 29 april 2022 besloten tot verlengen van de termijn voor het opmaken van de jaarrekening (Kenmerk: 20220318KO0001518548). De accountantscontrole is op 12 juli 2022 afgerond. Zoals gebruikelijk is op die datum ook de jaarrekening door de directie opgemaakt en door zowel de directie als de raad van commissarissen ondertekend.
FINANCIËN	Het resultaat over 2021 is uitgekomen op € 7.562.000,- (vóór belastingen).

	Voorstel winstbestemming 2021: Aan de algemene vergadering wordt voorgesteld om het resultaat (ná belasting) ad € 6.058.000,- toe te voegen aan de overige reserves.
BIJLAGE	Jaarverslag 2021 Groningen Seaports N.V. inclusief Accountantsverklaring

JAARVERSLAG - GRONINGEN SEAPORTS

Jaarverslag 2021

GRONINGEN SEAPORTS

Voorwoord directie

Voor Groningen Seaports was 2021 een bewogen, maar vruchtbaar jaar. Ondanks onmiskenbare invloeden van COVID-19 kreeg de pandemie in het algemeen nauwelijks vat op de ontwikkeling van ons havengebied. Met een overslag van ruim 13 miljoen ton benaderden we het niveau van het recordjaar 2018. Er is 36,5 hectare terrein uitgegeven: circa 22 hectare is verkocht en zo'n 15 hectare is in ondererfpacht uitgegeven.

Hoewel het stikstofvraagstuk nog om een oplossing vraagt, behaalde Groningen Seaports in 2021 goede resultaten. Met een totale omzet van € 54,1 miljoen en een nettoresultaat van € 6,1 miljoen na belastingen, was 2021 ook financieel een goed jaar.

De orderportefeuille werd ten gevolge van COVID-19 niet wezenlijk aangetast en de Eemshaven en Delfzijl bleven aantrekkelijk voor investeerders en gebruikers van terreinen.

Goed nieuws kwam in april met de bekendmaking door de provincie Groningen en de gemeente Het Hogeland dat de Eemshaven met 600 hectare wordt uitgebreid om te kunnen voorzien in de toenemende vraag naar grote kavels voor bedrijven. Voegen we daarbij de beslissing om substantieel te investeren in industrieterrein Oosterhorn, dan kunnen Groningen Seaports en Noord-Nederland de lijn voortzetten om de bakermat te zijn van de energietransitie. Samen met gelijkgestemde partijen willen we die toekomst groen realiseren.

In gang gezette ontwikkelingen kregen verder beslag: de transformatie van bedrijventerrein Heveskes maakt het geschikt voor de vestiging van nieuwe bedrijven. Aan de zuidzijde van het Oosterhornkanaal worden de terreinen en de infrastructuur klaargemaakt voor de vestiging van nieuwe bedrijven en aan het Eemskanaal bouwde een van de ondernemingen een nieuwe kade. Door een positieve investeringsbeslissing wordt in 2022 in Delfzijl begonnen met de bouw van een fabriek die de grondstof voor de productie van plantaardig plastic produceert. De eerste emissievrije mouterij ter wereld komt in Eemshaven, de nieuwe stroomsnelweg Eemshaven-Vierverlaten krijgt vorm en er is een nieuw zonnepark geopend.

De participaties in de windparken Mondriaan en Mauve in Delfzijl en in zonnepark Vopak Solar Park Eemshaven geven ons meer en beter inzicht in de mogelijkheden die groene energie ons kan bieden als duurzame en toekomstige bron van inkomsten. De focus ligt daarbij op het rendement van de investeringen, maar ook op de maatschappelijke acceptatie van energiewinning op land.

Ter gelegenheid van het verkrijgen van de zevende EcoPorts-certificering in successie en om ons groene imago extra te onderlijnen, liet Groningen Seaports een dynamische projectie maken van vijftig duurzame projecten in ons gebied.

Naast vergroening, doorvoer en productie boekten we successen in de offshore. Het met 165 windturbines grootste windpark ter wereld voor de Engelse kust, "Hornsea Two", koos de Eemshaven als ankerpunt voor het transport en de logistieke afhandeling voor de bouw van het onderwaterdeel van het park. Deze mammoetoperatie is inmiddels voltooid.

Het Offshore Wind Innovation Centre ontwikkelde zich verder met de oprichting van een Droneport en een Cable Centre in de Eemshaven en door middel van NorthGrid bevorderen we de samenwerking op het gebied van ontwikkeling van ondergrondse infrastructuur in Noord-Nederland.

Gelet op de geopolitieke ontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor de beschikbaarheid van energie zal in 2022 snelheid gemaakt moeten worden op het gebied van offshore wind (windparken op zee) in het algemeen en meer specifiek de aanlanding van de opgewekte energie hiervan in de Eemshaven. Dit onderwerp zal derhalve ook in 2022 onverminderd onze aandacht hebben.

Intussen dient zich bedrijvigheid van geheel andere aard aan: de nieuwe veerverbinding die in het voorjaar 2022 van start is gegaan tussen de Eemshaven en het Noorse Kristiansand brengt een toestroom van aankomst en afhandeling van personen, vervoermiddelen en goederen teweeg. Fysiek verrijst nabij de Beatrixhaven een gebouw met passagiersfaciliteiten.

Maar er zijn voor Groningen Seaports ook punten van zorg en aandacht. Dat zijn de infrastructuur, de voortgang in het ontsluiten en geschikt maken van wegen en terreinen en de beschikbaarheid van gekwalificeerde menskracht om onze ambities te verwezenlijken.

Om als gebied aantrekkelijk te blijven voor nieuwe bedrijven, moeten we inzetten op nieuwe terreinen en tegelijk de bereikbaarheid verbeteren. De toenemende druk op de infrastructuur noopt tot nieuwe besluiten, zowel voor onze terreinen, als voor de aan- en afvoerwegen. Het gemis aan een volwaardige verbinding met de A7 is dagelijks merkbaar. De nieuwe veerdienst Eemshaven-Kristiansand stelt nieuwe extra eisen aan ontsluiting en bereikbaarheid. Afgezien van de bekende havenbewegingen, gaat door de veerdienst toenemend zakelijk en toeristisch personenverkeer zich mengen met het goederenvervoer. Voorkomen moet worden dat de veiligheid en de doorstroming in het gedrang komen.

Het bieden van werkgelegenheid is en blijft één van onze doelstellingen. In het huidige economisch tijdsgewricht voegt zich daaraan een dimensie toe: werving van mensen, naar kwantiteit en kwaliteit. Bij de werving en selectie presenteert Groningen Seaports zich in toenemende mate als robuust, inspirerend en toekomstgericht. Groen en met de modernste technieken en kennis wordt hier gewerkt aan de nummer 1-positie in de energietransitie. Het hele havengebied daagt uit om daaraan mee te werken en biedt persoonlijke ontwikkelingskansen.

Governance

Het Dagelijks Bestuur van onze aandeelhouder de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports heeft in juni 2021 het Algemeen Bestuur geïnformeerd dat in de daaraan voorafgaande maanden de huidige governancestructuur van Groningen Seaports in beeld was gebracht en dat naar aanleiding daarvan aan een consultancybureau opdracht werd gegeven te onderzoeken of daar een verbeteringslag in mogelijk was.

Voorts is door het Algemeen Bestuur opdracht gegeven om naar aanleiding van een uitzending van het tv-programma Nieuwsuur over de komst van een datacenter naar de Eemshaven een onderzoek in te stellen. Dit onderzoek is uitgevoerd door het bureau Necker van Naem.

Beide onderzoeken zijn recentelijk afgerond en de verwachting is dat in de loop van 2022 bekend zal worden hoe er een vervolg zal worden gegeven aan de conclusies en aanbevelingen die zijn gedaan en of nader onderzoek nog wenselijk wordt geacht door de GR als opdrachtgever. Op basis van de bevindingen ten aanzien van de grondtransacties heeft nogmaals een review plaatsgevonden van de transacties en de verwerking daarvan in de jaarrekeningen van Groningen Seaports N.V.. De conclusie van deze review is dat de verwerking in de jaarrekeningen in lijn is met de verslaggevingsrichtlijnen.

De toelichting op de Gronden en erfpachtterreinen onder de Materiële vaste activa in de jaarrekening is aangescherpt ter verduidelijking.

Promotie

Niet zonder trots vermelden wij het werkbezoek in maart van Koning Willem-Alexander aan de Groninger zeehavens. De Koning liet zich uitgebreid informeren over de mogelijkheden en kansen van waterstof die hier volop in ontwikkeling is.

Nog in de greep van coronabeperkingen werd DelfSail helaas naar 2024 doorgeschoven. Niettemin kon Groningen Seaports zich fysiek presenteren tijdens eigen initiatieven en bij andere evenementen.

Ruim honderd mensen waren te gast bij het havendiner dat met de keuze voor het Forum Groningen extra allure kreeg.

Het Chemport Innovation Center in Delfzijl bood gastvrijheid aan de deelnemers van het congres Eemsdeltavisie 2021 “Truth or Dare” dat Groningen Seaports daar op 4 november organiseerde.

Dit jaarlijks terugkerende congres focust op innovatie en duurzaamheid in de Eemsdelta en richt zich tevens op scale-ups. Het kwam tot stand met medewerking van het vakblad Petrochem en de Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta.

De promotiedagen in MartiniPlaza op het nieuwe Havenplein in Groningen en de Offshore Wind-beurs in Kopenhagen boden Groningen Seaports uitstekende podia om zich te presenteren.

Ruim 2.500 belangstellenden bezochten in september het muziektheaterstuk HAIM. De voorstelling speelt zich af in en om de Eemshaven en vertelt het verhaal van ingenieur Johan van Veen, de grondlegger van de Eemshaven. Het stuk toont de vóór- en tegenspoed die daaruit voortvloeit. Het productieteam en de uitvoerenden oogstten enthousiasme en waardering bij het publiek.

Overleg

Het reguliere overleg met verschillende partijen verliep ten gevolge van de maatregelen rondom COVID-19 anders dan gebruikelijk. Vergaderingen met onze aandeelhouder, de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports, waren in 2021 meestal online. De resultaten en de prettige samenwerking leden daar overigens niet onder. Hetzelfde geldt voor de contacten met de provincie Groningen en de gemeenten Het Hogeland en Eemsdelta. Ook deze werden als prettig en constructief ervaren. Wij waarderen de flexibiliteit bij alle deelnemers om de overleggen steeds zo goed mogelijk voortgang te laten vinden.

Tot slot

Medio maart 2022 kondigde de minister van Klimaat en Energie aan dat het kabinet maatregelen ging nemen om de afhankelijkheid van gas uit Rusland zo snel mogelijk af te bouwen en de beschikbaarheid van voldoende gas voor de winter van 2022/2023 zeker te stellen. In verband daarmee wordt op korte termijn de importcapaciteit van vloeibaar gas (LNG) in Nederland vergroot. Aanlanding van LNG zal o.a. plaatsvinden in de Eemshaven. Dat gebeurt in eerste instantie via twee drijvende terminals, maar deze ontwikkeling moet zo spoedig mogelijk resulteren in een vaste LNG-terminal die in de toekomst kan worden uitgebreid naar een terminal voor groene waterstof. Hiervoor is op korte termijn de aanleg van buisverbindingen tussen de Eemshaven en Delfzijl noodzakelijk, zodat in dit kader een appel wordt gedaan op zowel de lokale, de regionale, als de nationale overheid.

Tot besluit willen we onze dank en waardering uiten aan alle medewerkers van Groningen Seaports. Mede door hun betrokkenheid, inzet en flexibiliteit zijn we erin geslaagd ontwikkelingen voort te zetten. Wij realiseren ons terdege dat allen een bijzondere prestatie hebben geleverd. De sterk toegenomen werkdruk onder de omstandigheden van een pandemie heeft hen er niet van weerhouden om klinkende prestaties te leveren. Er is hard gewerkt en eenieder heeft daarbij vanuit zijn eigen rol een bijdrage geleverd. Hulde!

In onze dank betrekken we ook de Raad van Commissarissen voor hun flexibiliteit en het door hen geschonken vertrouwen.

Onze dankbaarheid geldt ook jegens allen die zich op andere manieren hebben ingespannen ten faveure van Groningen Seaports.

Wij zijn trots op wat tot stand werd gebracht en constateren dat ons havengebied nog steeds aan aantrekkelijkheid wint. Dat geeft ons de moed en het vertrouwen om ook in het komend jaar ondernemend verder te gaan.

Cas König, CEO

Harold Sanders, CFO

Jaarverslag 2021

Scope van het jaarverslag (leeswijzer)

Groningen Seaports N.V. (hierna Groningen Seaports) bestuurt en beheert de havens en industriegebieden Eemshaven, de haven van Delfzijl, inclusief de binnenhavens Farmsumerhaven en Oosterhornhaven alsmede de railterminal Groningen Railport in Veendam. Ook speelt Groningen Seaports een rol bij het bestuur en beheer van het bedrijvenpark Fivelpoort nabij Appingedam.

Belangrijkste taak van Groningen Seaports is het stimuleren van de economische activiteiten en de werkgelegenheid in de havens, bedrijventerreinen en andere logistieke knooppunten.

Bijzonder is dat ons beheersgebied voor een deel grenst aan de Waddenzee en het Eems-Dollard estuarium. Dat legt Groningen Seaports min of meer de taak op naast economische belangen ook de natuur en de leefomgeving in het gebied met elkaar in balans te houden. Dat mag genoemd worden een bijzondere, gedeelde verantwoordelijkheid van zowel de regio Noord-Nederland als van Groningen Seaports. Het aandeel van Groningen Seaports daarin is vertaald in een missie. De missie en de visie van Groningen Seaports zijn opgenomen in het voortschrijdend vijf jaren bedrijfsplan. Energietransitie stond ook in 2021 hoog op de agenda. Waterstof, verandering van grondstoffen, biograndstoffen, elektrificatie, warmte, digitalisering en infrastructuur (inclusief utiliteiten) zullen de strategische doelen van Groningen Seaports blijven beïnvloeden. Deze onderwerpen maken deel uit van het bedrijfsplan 2022-2026.

De impact van COVID-19 op de wereldeconomie werd begin 2020 ook voelbaar in de omgeving waarin Groningen Seaports opereert. Vanaf het begin van de uitbraak lag de focus op het operationeel houden van de havens en havenactiviteiten. Zodoende konden de bedrijven hun activiteiten zo goed mogelijk continueren. De pandemie werd het meest 'zichtbaar' door inkomende schepen met bemanningsleden aan boord die besmet waren. Groningen Seaports prijst zich gelukkig dat het virus in 2021 nauwelijks effect had op haar organisatie.

De indeling van het jaarverslag 2021 is als volgt:

- Deel 1: Jaarverslag Groningen Seaports (inclusief het voorwoord van de directie en het verslag van de Raad van Commissarissen);
- Deel 2: Jaarrekening;
- Deel 3: Overige gegevens.

Het jaarverslag laat zien wat Groningen Seaports in 2021 heeft gerealiseerd. Deel 1 gaat in dat kader in op de vijf hoofdthema's die de basis vormen van het bedrijfsplan 2021-2025:

1. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid;
2. Duurzaamheid;
3. Nautisch beheer;
4. Organisatieontwikkeling;
5. Financiën.

Inhoudsopgave

Kerncijfers	8
-------------------	---

Deel 1 JAARVERSLAG

1. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid	9
2. Duurzaamheid.....	19
3. Nautisch beheer.....	21
4. Organisatieontwikkeling	24
5. Financiën.....	26
Verslag van de Raad van Commissarissen	33

Deel 2: JAARREKENING

A. Balans.....	41
B. Winst-en-verliesrekening.....	42
C. Overzicht van het totaalresultaat 2021.....	43
D. Kasstroomoverzicht	44
E. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening.....	45
F. Toelichting op de balans	54
G. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	69
H. Toelichting op de winst-en-verliesrekening.....	73
I. Gebeurtenissen na balansdatum	84
J. Ondertekening van de jaarrekening	85

Deel 3: OVERIGE GEGEVENS

A. Statutaire winstbestemmingsregeling.....	87
B. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	88

Kerncijfers

Economische ontwikkeling		
Aantal klanten 192 (2020: 159) Delfzijl 98 (2020: 90) Eemshaven 81 (incl. startup huurders Nijlicht) (2020: 57) Fivelpoort 12 (2020: 11) Railport 1 (2020: 1)	Terreinitgifte ondererfpacht 14,9 ha (2020: 3,16 ha) Terreinitgifte verkoop 21,6 ha (2020: 59,3 ha)	Terreinitgifte zon- en windparken: 0,0 ha (2020: 34,2 ha)
Utiliteiten (kabels en leidingen) In eigendom, beheer en onderhoud 376,5 km	Directe werkgelegenheid 2020: 6.868 werkzame personen (2019: 6.846) Indirecte werkgelegenheid 2020: 6.474 werkzame personen (2019: 6.684)	Directe toegevoegde waarde 2020: € 1,52 miljard (2019: 1,49) Indirecte toegevoegde waarde 2020: € 0,87 miljard (2019: 0,74)
Duurzaamheid		
Opgesteld vermogen duurzame energie in de havens 2.846 MW (2020: 2.517 MW)	Walstroomgebruik 1.495 MWh (2020: 1.396 MWh)	CO2 Uitstoot beheergebied (2020) 9,48 Mton (2019: 12,43 Mton)
Scheepvaart		
Aantal zeeschepen 5.261 (+ 18,7% t.o.v. 2020)	Aantal binnenvaartschepen 3.934 (+ 5,5% t.o.v. 2020)	Goederenoverslag 13,3 miljoen ton (+ 21,3% t.o.v. 2019)
Incidentmeldingen scheepvaart: 34 (2020: 15)		Gebaggerde hoeveelheden Delfzijl: 1,5 miljoen m ³ (2020: 1,4 miljoen m ³) Eemshaven: 1,6 miljoen m ³ (2020: 1,6 miljoen m ³)
Organisatie		
90 medewerkers (87,2 fte) (2020: 83 medewerkers, 79,6 fte)	Ziekteverzuim 3,8 % (2020: 4,9%)	Gemiddelde leeftijd 48 jaar (2020: 48,5 jaar)
Diversiteit Aandeel vrouwen 28% (2020: 27,5%), vrouwen in seniorfuncties 22% (2020: 23%)	Mobiliteit Uit dienst: 6 personen, in dienst: 13 personen (2020: 7 personen uit dienst, 7 personen in dienst)	Aandeel contract voor onbepaalde tijd 93% (2020: 95%), tijdelijk contract 5,8 fte (2020: 3,3 fte)
Externe inhuur 4,1 fte (2020: 2,6 fte)	Beroepsbegeleidende leerweg 0 fte (2020: 0,8 fte)	Stagiaires 28 studenten (2020: 24 studenten)
Financieel		
Resultaat voor belastingen € 7.562.000 (2020: € 13.813.000)	Investeringen € 8.881.000 (2020: € 5.137.000)	Opbrengst € 54.148.000 (2020: € 93.274.000)

NB: Waar in het bovenstaande overzicht geen cijfers uit 2021, maar uit voorgaande jaren zijn weergegeven, houdt dit in dat de cijfers over het jaar 2021 nog niet beschikbaar zijn.

Deel I

1. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Groningen Seaports richt zich op de sectoren chemie, energie en circulaire economie. Bedrijven in deze sectoren maken steeds vaker gebruik van duurzame energie en hernieuwbare grondstoffen. Door vooraf te investeren in haven- en infrastructurele voorzieningen, wil Groningen Seaports bedrijven optimaal faciliteren om duurzaam te ondernemen. Ook ambieert Groningen Seaports een leidende positie in het scheppen van duurzame faciliteiten om de havens en gevestigde bedrijven te laten groeien. Actieve personeelswerving moet ertoe bijdragen dat de regionale werkgelegenheid aan blijft sluiten bij de toenemende vraag.

Samen met overheden, economische en maatschappelijke partners schept het havenbedrijf Groningen Seaports randvoorwaarden en zorgt het voor groei ruimte.

Werkgelegenheid en toegevoegde waarde¹

Met een groei naar bijna 7.000 werknemers in 2020, vertoont de economische betekenis van Groningen Seaports qua werkgelegenheid een lichte stijging ten opzichte van 2019. De werkgelegenheid in de industrie nam iets af. Factoren van invloed zijn de impact van covid-19 op de industrie en de verminderde gaswinning door de NAM. Ook de elektriciteitsproductie en overige olie- en gaswinning realiseerden minder toegevoegde waarde. Daarentegen nam de waarde in de sector overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening en zeevaart met ruim € 100 miljoen toe. De groei van het aantal werknemers in het gebied van Groningen Seaports is vooral toe te schrijven aan de datacenters.

Gronduitgifte en investeringen

Gronduitgifte

In 2021 werd 36,5 hectare terrein uitgegeven. Daarvan is iets meer dan de helft is verkocht en de rest is in ondererfpacht gegeven. De uitgiftes gingen naar bestaande bedrijven, nieuwe initiatieven en nieuwe bedrijven. Deze bedrijven investeren tientallen miljoenen euro's.

Met een aantal bedrijven is een (tijdelijke) huurovereenkomst gesloten voor terreinen.

Uit 2021 bedroeg de netto grondvoorraad in Delfzijl en de Eemshaven 568 hectare. Voor zowel potentiële als bestaande klanten is daarvan ruim 250 hectare gereserveerd.

Investeringen

Om bedrijven te faciliteren heeft Groningen Seaports in 2021 ruim € 4 miljoen geïnvesteerd in het bouwrijp maken van het bedrijventerrein Heveskes (als onderdeel van een totale investering van € 25 miljoen) en in de aanleg van de infrastructuur (wegen, verlichting, glasvezelkabels, stoom- en waterstofleidingen).

¹ Bron: Havenmonitor 2020

Stikstof

De uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 over het Programma Aanpak Stikstof die leidde tot de stikstofcrisis, raakt ook Groningen Seaports. Samen met de provincie Groningen, de Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta, collega-havens en anderen, oefent Groningen Seaports blijvend druk uit op landelijke politici om mogelijkheden te scheppen voor de havens en industrie. Tegelijkertijd heeft Groningen Seaports grote inspanningen geleverd om zowel nieuwe als bestaande klanten bij te staan in het stikstofvraagstuk. Groningen Seaports denkt daarin mee en adviseert over oplossingen van hun problemen. Dit is vooral aan de orde bij de aanleg van nieuwe utiliteiten en de koppeling tussen verschillende bedrijven. Tegelijkertijd is er inventiviteit bij bedrijven om stikstofemissies aanzienlijk te verminderen door innovaties en nieuwe technische vindingen.

Mede door de remmende werking van de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof, worden de ontwerpbestemmingsplannen Oosterhorn en Eemshaven naar verwachting begin 2022 ter inzage gelegd.

Voldoende en kwalitatief hoogwaardige industriegebieden

Genoeg ontwikkelruimte voor nieuwe bedrijven

Anticiperend op verdere groei van de industrie, zijn verschillende gebieden in 2021 geoormd om in ontwikkeling te nemen. Cruciaal voor de groei is dat er zowel fysieke ruimte als milieuruimte beschikbaar is. Zo is begonnen om het Heveskes-terrein geschikt te maken voor nieuwe bedrijven. Parallel is er intensief overleg gevoerd met de netbeheerders om de infrastructuur tijdig aan te passen. Daarover werd een convenant gesloten waaraan ook de provincie zich heeft gecommitteerd.

In de Eemshaven werd door de netbeheerders een nieuw schakelstation opgeleverd; een voorbeeld van voorinvesteringen waarmee de markt sneller bediend wordt.

Bereikbaarheid havens en industrie

Een voortdurend obstakel in de groei van activiteiten, de vestiging van nieuwe bedrijven en de doorvoer van goederen en personen, is de beperkte capaciteit van de N33. Verdubbeling van de N33 tussen Zuidbroek en de Eemshaven laat al lang op zich wachten. Dit komt de bereikbaarheid van de havens en industrieclusters en bedrijventerrein Fivelpoort bepaald niet ten goede. De stikstofcrisis en beperkte financiële ruimte bij de provincie Groningen dragen niet bij aan een snelle oplossing. Op dit moment is nog steeds onduidelijk wanneer de schop de grond in gaat. Groningen Seaports zette in 2021 onverminderd in op spoedige verdubbeling van deze weg. Provincie, gemeenten, VNO-NCW, de Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta en Groningen Seaports lobbyen gezamenlijk voor financiering. De regiopartners deden een dringend beroep op de informateur van het nieuwe kabinet. De noodzakelijke verbreding van de N33, inclusief de bouw van een aquaduct onder het Eemskanaal, blijft hoog op de agenda staan.

Heliport Eemshaven

Heliport Eemshaven is sinds 1 november 2020 volledig operationeel. Dit verslagjaar werden 75 vluchten uitgevoerd.² Het is tevens de thuishaven van de drone-vluchten die worden verzorgd door een bedrijf nabij de heliport.

Heliport Eemshaven werd onder andere aangelegd voor de bouw en het onderhoud van windmolenparken op zee.

² Bron: Ems Maritime Offshore GmbH

Personenvervoer Eemshaven

In 2021 maakten 2.860 reizigers gebruik van de trein naar het station Borkumlijn.³ Dit is 36% minder dan in 2020, hetgeen is toe te schrijven aan de beperkingen die covid-19 ons land oplegde..

Veerdienst Borkum

De veerdienst naar Borkum vervoerde in 2021 228.000 passagiers.⁴ Dit personenvervoer daalde met 7% ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze daling is het gevolg van de coronamaatregelen die ook al in 2020 leidde tot vermindering van het aantal bootreizigers.

Groei van sectoren chemie, energie en circulaire economie

Groei van bedrijven

Data

Het datacentercluster ontwikkelde in 2021 door toename van hun bestaande bedrijvigheid als mede door uitbreiding met een groot colocation datacenter. Dataport Eemshaven verstevigde zijn positie als knooppunt van energie-uitwisseling en dataverkeer door uitbreiding van de glasvezelcapaciteit met onder andere een aantal Europese verbindingen.

Offshore wind

In offshore wind werden in 2021 uiteenlopende activiteiten ontplooid. Het 17e offshore windpark, 'Hornsea Two', werd met een voorsprong op de planning, afgebouwd. Voor het 18e offshore windpark 'Kaskasi' werd begonnen met de voorbereidingswerkzaamheden. De aanleg van dit park, aanvankelijk gepland voor oktober 2021, is verschoven naar begin 2022.

Met het oog op de bouw van windpark 'Hollandse Kust Noord', investeerden gerenommeerde stuwadoorsbedrijven fors in, of nabij de kaden en in extra terreinuitbreidingen. Zij bereiden zich daarmee voor op de steeds groter wordende windturbines en de vaartuigen die bij offshore wind worden ingezet.

Binnen het Offshore Wind Innovation Centre hebben zich inmiddels drie consortia gevormd, te weten: DronePort Eemshaven, een Decommissioning Group en Cable Centre Eemshaven.

In de offshore wind supply chain vonden twee nieuwe bedrijven hun plaats in de Eemshaven.

Mede door de genoemde activiteiten is de Eemshaven uitgegroeid tot één van de belangrijkste offshore windhavens aan de Noordzee. De waterstofagenda van Groningen Seaports draagt zeer bij aan de versterking van deze propositie.

Biograndstoffen

Groningen Seaports zet voortdurend in op vestiging van bedrijven die biograndstoffen gebruiken en daarmee kansen creëren op nieuwe en grotere waardeketens. Dat begint vruchten af te werpen. Chemport Europe richt zich onder meer op de inzet van biograndstoffen voor de chemie. Inmiddels zijn er twee pilotfabrieken in Delfzijl neergestreken. Eén van deze pilots werd met nieuwe financiële investeringen omgezet naar een definitieve fabriek in Delfzijl. Op basis van suikers gaat men daar een bouwsteen fabriceren voor de productie van een nieuw type biologisch afbreekbaar plastic. De verwachte start van de bouw is in 2022.

³ Bron: Arriva

⁴ Bron: AG Ems

Eveneens in Delfzijl wil een bio-energie gerelateerd bedrijf zich vestigen dat cellulose-houdend industrieel afval gaat verwerken tot biogas. Het maakt daarbij gebruik van een gepatenteerde enzymtechnologie. Het biogas wordt vervolgens verwerkt tot bio-LNG; een hernieuwbare, zeer schone vervanger van fossiel LNG en CO₂. Naar verwachting start de bouw van de fabriek in 2022.

Waterstof

Na de publicatie van het 'Investeringsplan Waterstof Noord-Nederland' in 2020, heeft Groningen Seaports samen met Gasunie in 2021 de Stichting HyNorth opgericht. Dit transformatie- en coördinatiekantoor zet zich in om de ontwikkeling van waterstofketens in Noord-Nederland aan te jagen. Dit doet HyNorth door lopende en nieuwe initiatieven, projecten en kennis met elkaar te verbinden. Het Investeringsplan omvat ruim 50 projecten over de hele waterstofketen, variërend van productie, transport en opslag, tot het gebruik van waterstof. Daarin bijgestaan door het regionaal bedrijfsleven, overheden en kennisinstituten, faciliteert Groningen Seaports deze projecten en ondersteunt de lobby richting Den Haag en Brussel.

De ambitie om in Noord-Nederland hét waterstofecosysteem te ontwikkelen blijft onverminderd bestaan. In samenwerking met Shell, Gasunie, RWE en Equinor is verder gewerkt aan de ontwikkeling van het project North2. North2 heeft de ambitie om meer dan 10GW aan waterstofequivalent te gaan produceren waarmee zo'n 8 tot 10 megaton aan CO₂-uitstoot wordt voorkomen. De eerste fase van de haalbaarheidsstudie is in 2021 afgerond en levert geen beletsels op.

Bij de ontwikkeling van een waterstofeconomie in Noord-Nederland is voldoende aanbod van duurzame energie uit wind op zee een noodzakelijke voorwaarde. Groningen Seaports heeft in 2021 volop ingezet om tijdig en genoegzaam voldoende energie beschikbaar te krijgen uit wind op zee.

Circulair

Noord-Nederland ziet de rol van circulaire economie toenemen. Groningen Seaports heeft zich daarom in 2020 aangesloten bij de circulaire plastic propositie van Chemport Europe. Daarmee werd ook de aansluiting gevonden bij het project 'Het Schone Noorden' dat als één van de pijlers van Chemport Europe fungeert. Hiermee kan Noord-Nederland uitgroeien tot hét kunststoffencuster van Europa.

Met de ontwikkeling van een circulair cluster op industrieterrein Oosterhorn-Zuid in Delfzijl, creëert Groningen Seaports een vestigingslocatie voor bedrijven in de circulaire economie. Naast recycling van kunststoffen is er ruimte gemaakt voor bedrijven die gericht zijn op hergebruik van windbladen, e-waste, bouwmaterialen, biograndstoffen, bioproducten en verwerking van bijvoorbeeld afgekeurde voedselstromen.

Industriële dienstverlening en MKB

De vraag van industriële dienstverleners naar terreinen van Groningen Seaports neemt toe. Ook wordt een steeds hogere bezetting van het bestaande vastgoed gezien en er is vraag naar nieuwe bedrijfsruimten. In bestaande gebouwen als Nijlicht, Fivelpoort 10 en in verzamelgebouwen op De Delta is nog ruimte beschikbaar. Groningen Seaports ziet verder kansen voor uitbreiding op Farmsumerpoort, De Delta, Fivelpoort en het MKB Park Eemshaven.

Met het label Maintenance Port positioneert Groningen Seaports zich als een brug tussen de industriële dienstverleners en de gevestigde bedrijvigheid in het haven- en industriegebied.

Voor industriële dienstverleners en MKB is in beide havens volop kans om business te genereren. Dat geldt ook voor hun toeleveranciers. Om hen te ondersteunen en aan te moedigen trekken de afdeling economische zaken van de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland, N.V. NOM, Economic Board Groningen/GroBusiness en Groningen Seaports samen op.

Goed ondernemingsklimaat

Demo's en start-ups

Met grote belangstelling wordt uitgekeken naar de resultaten die start-ups weten te behalen binnen de MOI Offshore Energy Community. Sinds ultimo 2021 zijn elf van dit soort ondernemingen actief. Eén van de start-ups test op de bodem van de havenbekkens, de opslag van energie in een 'ocean battery'. Een andere start-up beproeft op kleine schaal een natte zeewierkweek om zo te ontdekken of op termijn zeewierkweek tussen de offshore windparken mogelijk en economisch haalbaar is.

Deze 'proeftuin', MOI Werkplekken, is een initiatief van Economic Board Groningen om ondernemers in Noord-Groningen te helpen met laagdrempelige flexibele werkplekken. De MOI Offshore Energy Community creëert niet alleen werkplekken voor ondernemers, maar verbindt ook bedrijven aan elkaar en creëert samen met Groningen Seaports testmogelijkheden in de Eemshaven en Delfzijl. Groningen Seaports stimuleert op deze wijze de innovatie in het havengebied.

Onderzoek en innovatie

Een groot deel van onderzoek en innovatie in 2021 was gericht op de energietransitie, waterstof en CO2-reductie; veelomvattende en kennisintensieve vraagstukken die nopen tot samenwerking tussen verschillende partijen. Groningen Seaports participeerde in diverse werkgroepen en werkte mee aan verschillende studies.

Door marktonderzoek is kennis opgedaan over onder andere de waardeketen van de circulaire- en plastic propositie en van Europese afvalstromen. Er is ook onderzoek gedaan naar het bedieningsconcept voor MKB-klanten, de zuurstof supply chain en naar waterstof via biomassa.

Utilities

Groningen Seaports komt zoveel mogelijk tegemoet aan de wensen van klanten bij het aanbieden van kavels, infrastructuur en utiliteiten. Dit varieert van de beschikbaarheid van kades tot de aansluiting op utiliteiten als glasvezel of stoomleidingen. De pijpleidingen en andere basisvoorzieningen zorgen ervoor dat kosten voor bedrijven laag blijven, dat stoffen worden hergebruikt en milieuprestaties stijgen. Op deze manier draagt Groningen Seaports bij aan vergroening en versterking van de industrieclusters en wint de Delfzijl/Eemshaven-regio aan aantrekkingskracht voor bedrijven.

Aanbod van hernieuwbare energie

Aan de klimaattafels ontwikkelt de industrie- en energiesector ideeën over het terugdringen van hun CO2-uitstoot. Mede daardoor speelt energie uit duurzame bronnen een grote rol voor lokale en landelijke overheden. Wind- en zonne-energie dragen hieraan voor een steeds groter deel bij. Bij grote bedrijven in zowel de industrie-, als de datacentersector is het belangrijk om hun groene installaties onderdeel te maken van hun imago. Tot ver in de keten willen de afnemers aantoonbare zekerheid dat het product zo duurzaam mogelijk gemaakt is.

De beschikbaarheid van (oranje)groene stroom (zoals zonne- en windenergie) wordt een steeds belangrijkere vestigingsfactor. Dat geldt vooral voor grootgebruikers van energie, zoals datacenters en chemische bedrijven.

Op de terreinen van Groningen Seaports staan al jaren meer dan honderd windturbines en sinds 2016 zijn er ook zonnepanelen opgesteld. Groningen Seaports houdt grip op de in haar beheersgebied geproduceerde energie door haar actieve aandeelhouderschap via minderheidsdeelnemingen in zonen windprojecten.

Tabel 1 Aanbod hernieuwbare energie c.q. opgesteld vermogen (MW) per 31-12-2021 in het industriegebied Delfzijl/Eemshaven

	Aantal MW
Onshore	
Windparken	716,9
Zonneparken	78,8
Bio-energiecentrale	49,9
Offshore	
Windparken	600,0
COBRA (DK) en NorNed (N)	1.400,0
Totaal	2.845,6

Zonne-energie

Groene energie sluit naadloos aan bij de ambitie van Groningen Seaports als energy port. Door deel te nemen in zonne- en windenergieprojecten beoogt Groningen Seaports bij te dragen aan de verduurzaming van de energieproductie in haar beheersgebied. Duurzame energie sluit aan bij de groene havenvisie (CO₂-reductie, verduurzaming, vergroening chemiecluster, etc.) en bij de visie van de provincie Groningen en de gemeenten Het Hogeland en Eemshaven.

De vraag van de industriële sector naar groene stroom die in ons land, of liever nog lokaal, is opgewekt, neemt sinds enkele jaren enorm toe. Er heerst momenteel grote schaarste aan groene stroom die in Nederland is opgewekt en voorzien is van de gewenste Garantie van Oorsprong. Groningen Seaports spant zich structureel in om groene stroom met Garantie van Oorsprong te verkrijgen.

Met de realisatie van een 25 MW groot zonnepark in de Eemshaven is in 2021 het aanbod hernieuwbare energie opnieuw toegenomen. Binnen ons beheersgebied zijn ultimo 2021 zes zonneparken in bedrijf. Het opgesteld vermogen bedraagt momenteel 78,8 MW. Na oplevering van twee nieuwe zonneparken wordt hieraan nog een vermogen van 33,8 MW toegevoegd.

Tabel 2 Overzicht zonneparken

	In bedrijf		In ontwikkeling	
	Delfzijl	Eemshaven	Delfzijl	Eemshaven
Oppervlakte (ha)	37,0	35,7	29,0	20,0
Aantal panelen x 1000	151,0	131,5	122,0	80,0
Vermogen (MW)	38,1	40,7	33,8	-

Windenergie

In Delfzijl is de bouw van windpark Oosterhorn afgerond. Het park van circa 77 MW is sinds begin 2021 operationeel. In de Eemshaven is begonnen met de aanleg van de windturbines voor windpark Oostpolder met een capaciteit van circa 100 MW.

Tabel 1 toont een overzicht van het totale aanbod van hernieuwbare energie c.q. opgesteld vermogen in MW van de industriegebieden Delfzijl en Eemshaven. Ten opzichte van 2020 is dit met 13% gestegen.

Groningen Seaports en klantbelangen

Maatschappelijk draagvlak

Omgevingscommunicatie

Als onderdeel van de omgevingscommunicatie houdt Groningen Seaports haar (direct) omwonenden actief op de hoogte van de voortgang van de ontwikkelingen in de havens en van speciale projecten op de bedrijventerreinen. Er wordt actief contact onderhouden met bewonersgroeperingen van Oudeschip, Borgsweer, Roodeschool en Borkum. Normaal gesproken is er minimaal één keer per jaar een informatieavond voor omwonenden. Door de coronamaatregelen is dit in 2021 niet mogelijk geweest. Omwonenden werden in 2021 op de hoogte gehouden van ontwikkelingen in de havens via de nieuwsbrief die drie keer per jaar wordt afgedrukt in de huis-aan-huisbladen Ommelander Courant, Eemsbode en Borkumer Zeitung. Daarnaast publiceert Groningen Seaports de nieuwsbrieven op de eigen website.

Sponsoring

De sponsoring van Groningen Seaports is regionaal gericht op versterking van het imago, relatiemarketing en arbeidsmarkt bevorderende initiatieven. In 2021 is een deel van het sponsorbudget gegaan naar jeugdafdelingen van sportverenigingen om daarmee het belang van bewegen en gezondheid te benadrukken. Door covid-19 zijn, net als in 2020, veel evenementen niet doorgegaan en kon er minder via sponsoring worden gecommuniceerd.

Geïnduceerde aardbevingen

Net als de afgelopen jaren houdt Groningen Seaports mogelijke effecten en gevolgen van geïnduceerde aardbevingen en/of mijnbouwschade nauwlettend in het oog. Hierover is periodiek overleg met de Nationaal Coördinator Groningen en de NAM. Groningen Seaports ziet erop toe dat het level playing field niet wordt verstoord ten opzichte van regio's zonder aardbevingen en/of schade door mijnbouw.

Samenwerking strategische partners

Deelnemingen

Fivelpoort

Groningen Seaports houdt 100% van de aandelen in Fivelpoort Beheer B.V. Deze vennootschap is eigenaar van de nog niet uitgegeven kavels op het bedrijvenpark Fivelpoort in Appingedam. Het bedrijvenpark wordt beheerd door Coöperatie Bedrijvenpark Fivelpoort U.A.

De Coöperatie heeft als voornaamste doel om de infrastructuur op het park te beheren, onderhouden, herstellen en vernieuwen en heeft voor het gebruik van die infrastructuur regels opgesteld. Op deze manier krijgt en behoudt bedrijventerrein Fivelpoort een kwalitatief hoogwaardige, uitstraling.

Groningen Railport

Groningen Railport is met 32,5 ha omliggende bedrijventerreinen, één van de grootste binnenlandse spoorterminals en fungeert als logistieke hub tussen de westelijk gelegen havens van Rotterdam, Amsterdam en Antwerpen en de noordelijke van Bremen en Hamburg. Via Groningen Railport worden economische activiteiten in het gebied gestimuleerd. Groningen Railport is aangesloten op de Europese dienstregeling voor conventioneel transport over het spoor en zet zich daarnaast in voor behoud en optimalisatie van de regionale en nationale spoorinfrastructuur.

De terminal van Groningen Railport fungeerde in 2021 als ontvangst- en marshalling locatie voor de stikstoffabriek die Zuidbroek verrijst.

Groningen Seaports houdt 65,92% van de aandelen van Groningen Railport, de overige aandelen worden gehouden door de gemeente Veendam.

Groningen Railport is de handelsnaam van N.V. Ontwikkelingsmaatschappij Rail Service Centrum Groningen.

Windparken Mauve en Mondriaan

Groningen Seaports houdt 20% van de aandelen in zowel Windpark Mauve B.V., als in Windpark Mondriaan B.V. Deze vennootschappen exploiteren beide windparken. De overige 80% van de aandelen in deze beide parken worden gehouden door respectievelijk Eurus Energy Mauve Investment B.V. en Eurus Energy Mondriaan Investment B.V.

Zonnepark Valgenweg B.V.

Groningen Seaports houdt 25% van de aandelen in Zonnepark Valgenweg B.V. Deze vennootschap exploiteert dit zonnepark dat in 2021 nog in ontwikkeling is. De overige aandelen in dit zonnepark worden gehouden door Eneco Solar B.V., WIRCON GmbH en Bronnen Van Ons ZP Valgenweg Farmsum B.V.

Sunport Delfzijl B.V.

Groningen Seaports houdt 49% van de aandelen in Sunport Delfzijl B.V. Deze vennootschap exploiteert dit zonnepark. De overige aandelen in dit zonnepark worden gehouden door OH Eins GmbH.

Helios Eemshaven B.V.

Groningen Seaports houdt 20% van de aandelen in Helios Eemshaven B.V. Deze vennootschap exploiteert het zonnepark Vopak Solar Park Eemshaven. De overige aandelen in dit zonnepark worden gehouden door Vopak Terminal Eemshaven B.V.

Stichtingen

NorthGrid (voorheen Stichting UFO - Buisleidingenstraat Eemsdelta)

Groningen Seaports is één van de oprichters van Stichting UFO - Buisleidingenstraat Eemsdelta. In 2021 is de handelsnaam van deze stichting gewijzigd in NorthGrid.

NorthGrid houdt zich bezig met het onderzoeken en realiseren van een ruimtelijke inpassing voor de ontwikkeling van ondergrondse infrastructuur in de Chemport-regio. De visie van NorthGrid is dat de regio binnen 20 jaren is voorzien van de ondergrondse verbindingen die maakbedrijven nodig hebben om te kunnen innoveren en verduurzamen.

Stichting HyNorth

Na de publicatie van het 'Investeringsplan Waterstof Noord-Nederland' in 2020, heeft Groningen Seaports samen met Gasunie in 2021 de Stichting HyNorth opgericht. Dit transformatie- en coördinatiekantoor zet zich in om de ontwikkeling van waterstofketens in Noord-Nederland aan te jagen. Dit doet HyNorth door lopende en nieuwe initiatieven, projecten en kennis met elkaar te verbinden. Het Investeringsplan omvat ruim 50 projecten over de hele waterstofketen, variërend van productie, transport en opslag, tot het gebruik van waterstof. Daarin bijgestaan door het regionaal bedrijfsleven, overheden en kennisinstituten, faciliteert Groningen Seaports deze projecten en ondersteunt de lobby richting Den Haag en Brussel. In dit verslag werd de Stichting HyNorth ook beschreven bij Waterstof.

Stichting Beheer Natuurcompensatie Eemshaven

De Stichting Beheer Natuurcompensatie heeft ruim 50 ha binnendijs natuurgebied in bezit en beheert circa 20 ha buitendijs gebied. Het doel van de stichting is het aanleggen en in stand houden van een natuurgebied om het verlies aan natuurwaarden als gevolg van projecten in de Eemshaven te compenseren. Het dagelijks beheer en onderhoud van het gebied is in handen van Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland.

De stichting is in 2009 opgericht door RWE, (de rechtsvoorganger van) Vattenfall) en (de rechtsvoorganger van) Groningen Seaports.

Samenwerkingsverbanden/partnerschappen

Om haar doelstellingen te realiseren werkt Groningen Seaports samen met onder meer de volgende organisaties en samenwerkingsverbanden:

- Landelijke, regionale en lokale overheden
- New Energy Coalition
- Vereniging Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta
- Samenwerkingsverband Noord-Nederland
- Economic Board Groningen
- N.V. Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij
- Ecologie en Economie in balans
- Branche Organisatie Zeehavens
- Waddenzeehavens

- Eemscommissie
- VNO-NCW
- Dutch Data Center Association
- Wind Europe
- Nederlandse Wind Energie Associatie
- Northern Netherlands Offshore Wind
- Chemport Europe
- Energy Valley Topclub/New Energy Business Platform
- MissieH2
- NorthH2

Samenwerking regionaal onderwijs en kennisinstellingen

Om innovaties mogelijk te maken, startups te begeleiden en de verdere ontwikkeling van de offshore wind-activiteiten aan te jagen, werkt Groningen Seaports samen met regionale kennisinstellingen. Daartoe zijn te rekenen: Noorderpoort, Alfa College, Hogeschool Stenden, Hanzehogeschool Groningen en Rijksuniversiteit Groningen. In 2021 waren 28 studenten direct betrokken bij projecten. Onder andere bij de start van het project Offshore Innovation Center. Vanuit haar strategische koers en tevens om in haar informatiebehoefte te voorzien, heeft Groningen Seaports - onder het interne label Seaports Academy - een gestructureerd meerjarenplan ontwikkeld.

2. Duurzaamheid

De klimaatakkoorden van Parijs (2015) en Madrid (2019) hebben op allerlei fronten een revolutie ontketend met gevolgen voor de bestaande manier van productie en transport. Groningen Seaports moet, maar wil ook mee in deze ontwikkeling. Daarnaast rust nog een ander facet van het duurzaamheidsbeleid op ons gebied, namelijk de bescherming van het Werelderfgoed Waddenzee. Ook op andere terreinen spant Groningen Seaports zich in om de negatieve effecten van industrie- en havenactiviteiten op de leefomgeving te minimaliseren.

EcoPorts

Om het predicaat EcoPorts te verwerven, moeten milieu en duurzaamheid geborgd zijn en de voortgang ervan transparant zijn gemaakt. Groningen Seaports zette belangrijke stappen met de bouw van een zonnepark op de slaperdijk in de Eemshaven, in circulair werken en, gezamenlijk met andere stakeholders, met het milieumonitoringsprogramma van de structuurvisie.

Samenwerking tussen de Waddenzeehavens op het gebied van EcoPorts en duurzaamheid heeft er onder andere toe geleid dat deze havens een positie innemen in het Omgevingsberaad Wadden.

Op 20 september heeft de nieuwe voorzitter van de Raad van Advies Waddenzeehavens, mevrouw Anne-Wil Lucas, het EcoPorts-certificaat uitgereikt aan Groningen Seaports. De certificering vond al in 2020 plaats, maar in verband met de maatregelen rondom covid-19 kon de daadwerkelijke uitreiking niet eerder plaatsvinden. Groningen Seaports ontving het certificaat al voor de zevende keer op rij.

Verduurzaming havens en industrie

Industrietafel Noord-Nederland

De Industrietafel Noord-Nederland was ook in 2021 onverminderd actief, zij het digitaal. Onder voorzitterschap van de CEO van Groningen Seaports werd een aantal keren over klimaatissues gesproken met stakeholders in het Chemport Europe-gebied. De andere deelnemers waren CEO's en vertegenwoordigers van:

industriële en energie-gerelateerde bedrijven, de provincies Drenthe en Groningen, Noordelijke Milieu Federatie en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

De Industrietafel Noord-Nederland overhandigde in 2021 de Cluster Energie Strategie aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Dit document werd in samenwerking met de industrie, netwerkbedrijven, energieproducenten en decentrale overheden opgesteld. Op basis van de verduurzamingsplannen van de industrie geeft de Cluster Energie Strategie inzicht in de projecten die in de energie-infrastructuur gerealiseerd moeten worden om de CO₂-uitstoot te verminderen. Ook is er door de Industrietafel verder gewerkt aan de Biograndstoffen Agenda Noord-Nederland. Dit rapport laat zien waar de kansen, knelpunten en uitdagingen liggen om de biobased economie in het Noorden vorm te geven.

Uitvoering sedimentmanagementprogramma, circulair gebruik van slib

Om de hoeveelheid slib in het Eems-Dollard estuarium te verminderen en daarmee de ecologische toestand van het systeem te verbeteren, wordt samen met natuur- en milieuorganisaties, overheden en het bedrijfsleven gewerkt aan het programma Eems-Dollard 2050. Eén van de oplossingsrichtingen is om het slib nuttig toe te passen, bijvoorbeeld door het in te zetten als bodemverbetering op

landbouwgronden. In 2021 is ingezet op het ophogen van ongeveer 3 hectare laag liggend landbouwterrein ten zuiden van het Oosterhornterrein. Een proces van baggeren, spoelen, verpompen en egaal verspreiden is als pilot uitgevoerd. Er is in 2021 in totaal 37.075 m3 sediment onttrokken. De pilot wordt voortgezet met het opdoen van kennis over de uitvoering op grotere schaal. Tevens wordt bezien of er vanuit deze pilot ook goede landbouwgrond ontstaat.

Het nieuwe programma Eems-Dollard 2050 borgt voor de volgende vijf jaar de afspraken over de opschaling van de pilots kleirijperij, waddenslib voor zandgrondverbetering en fabricage van bouwelementen.

Schone scheepvaart

Walstroom

Alle steigers voor de zee- en binnenvaart zijn voorzien van walstroomaansluitingen. Dit voorkomt dat aangemeerde schepen zelf aan boord energie opwekken met brandstoffen. De emissies kunnen daardoor verminderen. Walstroom (in 2021: 1.495 MWh) wordt geleverd uit het energiecontract van Groningen Seaports waarvoor 100% duurzame energie wordt ingekocht.

Scheepsafvalinzameling

In het streven om de havens verder te vergroenen werkt Groningen Seaports voortdurend aan verbetering van de kwaliteit van afvalinzameling. Meer gescheiden afvalinzameling bracht de recycling van afval op een hoger niveau. Afgedankte visnetten worden bijvoorbeeld omgezet in het herbruikbare polypropyleen en polyethyleen.

Door deelname aan een landelijke werkgroep werkt Groningen Seaports mee aan het nieuwe Haven Afvalstoffen Plan dat in 2022 gepubliceerd wordt. In het Haven Afvalstoffen Plan wordt een uniform plan voor verduurzaming van de Nederlandse zeehavens uitgerold. Met de invoering van het nieuwe Haven Afvalstoffen Plan wordt tevens een begin gemaakt met de digitale gegevensverwerking en vermindering van de administratieve last.

Verduurzaming bedrijfsvoering Groningen Seaports

Energieverbruik

De grootste elektriciteitsverbruikers bij Groningen Seaports zijn walstroom, openbare verlichting, camera- en radarvoorzieningen, laadpalen voor elektrische auto's en het hoofdkantoor. Het totale verbruik bedraagt ruim 2.552 MWh. Alle stroom die Groningen Seaports gebruikt is volledig in Nederland opgewekte groene stroom is daarmee 100% CO2-vrij.

Duurzaam inkoopbeleid en circulair werken

Bij de inkoop van werken, diensten en goederen wordt rekening gehouden met zowel maatschappelijke aspecten als met duurzaamheid. De inkoopvoorwaarden in het moederbestek van Groningen Seaports zijn zodanig opgesteld dat circulair inkopen en sociaal rendement worden gestimuleerd. Groningen Seaports streeft naar 100% duurzaam inkopen in alle fasen van het inkoopproces volgens de normen van Professioneel en Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers, bij velen beter bekend als: PIANOo.

3. Nautisch beheer

Om een veilige, vlotte, schone en beveiligde afwikkeling van het scheepvaartverkeer te kunnen garanderen werkt Groningen Seaports aan digitalisering en automatisering van de nautische processen. Dit mede in verband met de nieuwe en gewijzigde EU-richtlijnen en de eisen voor betere registratie en monitoring van ballastwater en scheepsafval. Verder is de borging van de veiligheid in de havens, op de kade en voor de scheepvaart, een belangrijke pijler in het nautisch beheer.

Uitvoering publieke nautische taken

Professionalisering Nautisch Service Centrum

De in 2020 ingezette professionalisering van het Nautisch Service Centrum is in 2021 verder uitgewerkt door alle taken en verantwoordelijkheden die binnen de afdeling vallen, te spreiden over méér personen. Bij ziekte of verlof is daardoor altijd genoeg kennis en kunde in de haven om deze 24/7 te bedienen. In 2021 is een begin gemaakt met flankerend beleid voor substantieel bezwarende functies.

Scheepsincidenten

In 2021 waren er 38 scheepsincidenten. Geen daarvan was ernstig. Er was een aantal kleinere milieu-incidenten die hoofdzakelijk bestonden uit verontreinigingen op het water door lekkage of het morsen door schepen of door stofemissies bij bedrijven.

Scheepsincidenten worden in verband met de grote impact die zij kunnen hebben op het eigen vermogen van Groningen Seaports, meegenomen in het risicoprofiel. Daarnaast hanteert Groningen Seaports een managementtool om risico's proactief beheersbaar te houden en vooraf maatregelen te treffen. Deze tool wordt ook door andere grote zeehavens in Nederland gebruikt.

Een incident wordt zowel met externe als met interne partijen geëvalueerd. Zo nodig worden verbeteringen doorgevoerd.

Overleg met nautische stakeholders

Voor de publieke taken vindt op regelmatige basis overleg plaats met verschillende gremia, te weten:

- Havenoverleg met o.a. agentschappen, sleepbootmaatschappijen, loodsen, bootlieden en andere autoriteiten, over lopende operationele zaken.
- Operationeel kwartaaloverleg met Rijkswaterstaat en de regio Noord van het Nederlands Loodswezen over de operationele zaken op de Eems en in de havens.
- Protide overleg met alle havenautoriteiten die het Protide-programma, dat wil zeggen het getijde-poorten programma gebruiken, om dit voortdurend te actualiseren.
- Autoriteitenoverleg met rijksoverheden in het kader van het 'geografisch ondermijningsbeeld van de zeehavens'.
- Verkeersleiding Eems: met de Duitse verkeerscentrale en Rijkswaterstaat over de invulling van reglementen en verordeningen op de Eems.

Bij besprekingen tussen havens en betrokken ministeries over verschillende onderwerpen zijn de volgende voor Groningen Seaports positieve (tussen-) resultaten geboekt:

- Verplichtingen voor havens om een rol te spelen in de gegevensuitwisseling tussen scheepsagenten en afvalinzamelaars, zijn afgewenteld.

- Op verzoek van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat hebben zeehavens hun impactanalyse voor de European Maritime Single Window environment afgerond met een unanieme reactie. Onze teamleden hebben daarbij een kleine rol gespeeld als verbindende factor tussen de grote en de kleine havens. Deze impactanalyse krijgt een vervolg, waarbij de voorkeur van de havens ook als voorkeursscenario van het ministerie geldt en samen nader wordt uitgewerkt.

Simulaties

De Oosterhornhaven ontvangt sinds 2021 met regelmaat en onder voorwaarden schepen van 135 meter lang. Dit zijn op dit moment vooral binnenvaarttankers. Een simulatie bij Nautitec in Leer resulteerde in de verruiming van de maximum toegestane lengte van 110 naar 135 meter. Dat is van groot belang voor de binnenschippers en de (chemische) industrie. Door de schaalvergroting in de binnenvaart varen er steeds grotere tankschepen. Voor de Hoofdvaarweg Lemmer – Delfzijl is het maximum - met vergunning - ook 135 meter.

In eerste aanleg was de Oosterhornhaven bedoeld voor schepen tot 90 meter lengte. In de jaren '80 van de vorige eeuw heeft er al een opwaardering naar 110 meter plaatsgevonden. In 2021 werd een succesvol verlopen nieuwe simulatie uitgevoerd die zag op binnenschepen van 135 meter.

Uiteraard is hierover uitvoerig contact en overleg gevoerd met Rijkswaterstaat en de provincie Groningen.

De tweede simulatie was gericht op de veerdienst die in 2022 gaat varen tussen het Noorse Kristiansand en de Eemshaven. Door de grootte van de veerboot en een navenant groot windoppervlak, maar ook door de relatief beperkte omvang van de Beatrixhaven, was een simulatie noodzakelijk. Omdat de rederij in 2021 een grotere veerboot charterde, moest een aanvullende simulatie worden uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn dat de veerdienst in 2022 van wal kan steken.

Uitvoering overige nautische taken

Ontwikkeling scheepsbewegingen en overslag

De sterke ontwikkeling in de sector offshore wind brengt steeds meer installatieschepen naar de Eemshaven. Het is de uitvalsbasis voor het transport van windturbine-onderdelen en voor personeel dat werkt aan de bouw en het onderhoud van de windparken op zee. Deze bedrijvigheid vertaalt zich niet in de ontwikkeling van de overslag. De groei in 2021 daarin naar 13,3 miljoen ton lading, is vooral toe te schrijven aan een toename in de overslag van zand en vaste brandstoffen. Ten opzichte van 2020 is dat een stijging van ruim 21%.

Geografisch ondermijningsbeeld zeehavens

Een rapport van de rijksoverheid spreekt van blinde vlekken in de zeehavens op het gebied van 'geografisch ondermijningbeeld'. In vervolg hierop hebben de havenmeester en de politie een werkgroep in het leven geroepen die elke twee maanden samenkomt. Het gaat hierbij om de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de Koninklijke Marechaussee, de douane, de landelijke eenheid van de Nationale Politie (te water en regionaal), de Regionale Informatie en Expertise Centra Noord-Nederland, Rijkswaterstaat en de gemeenten Eemdelta en Het Hogeland.

In gezamenlijkheid wordt gewerkt aan een convenant dat de blinde vlekken oplost en het ontstaan ervan voorkomt.

Onderhoud en ontwikkeling van de haveninfrastructuur

In 2021 werden tien grote onderhouds- en ontwikkelingsprojecten (grotendeels) afgerond:

1. Groot onderhoud Schermdijk (deel A)
2. Vervanging meerpalen Farmsumerhaven zuidzijde
3. Reparatie betonschade Juliana - Emmahaven
4. Vervanging jukken kade vak A Handelshaven
5. Infra-aanpassingen Eemshaven t.b.v. windtransporten
6. Parkeervoorziening Eemshaven t.b.v. vrachtauto's
7. Ontmantelen depot Oterdummerwarven
8. Windpark Delfzijl Midden
9. Zonnepark Vopak Solar Park Eemshaven
10. Verlenging Kranssteenweg.

Havenverordening

De Rijksoverheid en de havens besloten tot een meer uniforme havenverordening voor de gebruikers.

In 2021 is de havenverordening van Groningen Seaports daaraan aangepast.

4. Organisatieontwikkeling

De wereld verandert, Groningen Seaports verandert mee. Klanten, overheden, partners, stakeholders, maar ook de aandeelhouder verwachten meer flexibiliteit van Groningen Seaports in hun benadering van producten, resultaten, werkwijzen en gedrag. Groningen Seaports ontwikkelt daarom een manier van werken waarin de vraag van de klant centraal staat en er op efficiënte wijze integrale producten en oplossingen geleverd kunnen worden. De organisatie inspireert, stimuleert en faciliteert de medewerkers om vanuit eigen verantwoordelijkheid samen te werken én oog te hebben voor elkaars talent en kunde om tot maximaal resultaat te komen. Intussen investeert Groningen Seaports in de ontwikkeling van de benodigde vaardigheden en talenten van haar medewerkers.

Diversiteit

Groningen Seaports hecht waarde aan diversiteit in het personeelsbestand en geeft hieraan gestalte bij het invullen van vacatures in alle lagen van de organisatie. Groningen Seaports registreert geen persoonsgegevens omtrent etniciteit, seksuele geaardheid, religie, etc.

De organisatie streeft naar evenwicht in de verhouding tussen mannen en vrouwen. Eind 2021 bestond de personeelssamenstelling uit 29% vrouwen en 71% mannen. Op 22% van de seniorfuncties werkt een vrouw. In 2021 werkte er één persoon met een afstand tot de arbeidsmarkt. Groningen Seaports hanteert voor haar leveranciers de verplichting om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of een arbeidsbeperking in te zetten.

Ook de Raad van Commissarissen hecht waarde aan diversiteit en een evenwichtige verdeling tussen het aantal mannen en vrouwen. Van de vijf posities in de Raad van Commissarissen worden er thans twee bekleed door een vrouw (40%).

Klantgericht en resultaatgericht werken

Verbetering IT-systemen, informatiebeveiliging en gegevensbescherming

Verbetering van IT-systemen

Evenals in 2020 werkten de medewerkers van Groningen Seaports in 2021 veel vanuit huis. Voor alle thuiswerkers waren er laptops, iPads en telefoons beschikbaar. Thuiswerken op een gebruikersvriendelijke, vlotte, veilige en beheersbare manier blijft de aandacht behouden ook al omdat het de inbedding van digitaal samenwerken verder gestalte heeft gegeven.

Informatiebeveiliging

De transitie die in 2020 is ingezet naar het veilig werken vanuit de Cloud, is in 2021 voortgezet. Inmiddels wordt de Multi-factor Authentication toegepast op alle applicaties. De gebruikers ervaren dit als vermindering van de last van de cybercriminaliteit die wereldwijd toeneemt.

De ingestelde veiligheidsmaatregelen konden niet voorkomen dat er toch misbruik is gemaakt van mobiele telefoonnummers van een aantal medewerkers. Deze zogenaamde Spoofing is erop gericht om persoonsgegevens van derden in bezit te krijgen.

Door medewerkers te informeren over dreigingen voor onze digitale systemen, apparatuur en veiligheid zijn zij zich nog meer bewust van de gevaren rondom cybercriminaliteit. De herkenning van, en de alertheid op phishing mail is daardoor toegenomen. Zoals ook door het Nationaal Cyber Security Centrum bevestigd, blijkt dit type mail in onverminderd grote getale verspreid te worden.

Verbondenheid en betrokkenheid bij de organisatie

Medewerkersonderzoek

Begin 2021 is een medewerkersonderzoek gehouden. De uitkomsten daarvan zijn met de medewerkers besproken. Begin 2022 vindt er opnieuw een medewerkersonderzoek plaats waarin de nadruk wordt gelegd op de gevolgen van covid-19.

Opleiding en training

Ook Groningen Seaports vraagt van medewerkers steeds meer digitale vaardigheid. Voor verschillende systemen, pakketten en veranderingen hebben medewerkers in 2021 trainingen gekregen. Dit komt de digitale samenwerking ten goede. Daarnaast werd geïnvesteerd in de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers.

Ondernemingsraad

De directie en de Ondernemingsraad voerden in 2021 regelmatig overleg. Het jaar 2021 stond voor de Ondernemingsraad voor een belangrijk deel in het teken van de invoering van de integrale CAO van het Havenbedrijf Rotterdam en van adviesaanvragen die zagen op door de onderneming voorgenomen deelnemingen. Daarnaast dacht en adviseerde de Ondernemingsraad mee over de keuzes en verbeterlagen die de directie wil gaan maken.

Door covid 19 vergaderde de Ondernemingsraad in 2021 niet met de Raad van Commissarissen. Er was wel overleg met de voorzitter van de Raad van Commissarissen, onder andere over diens opvolging en over de herbenoeming van de commissaris waarvoor de Ondernemingsraad een aanbeveling kan doen.

Voor de medewerkers is er een wekelijks inloopspreekuur waar de medewerkers op een laagdrempelige manier met de Ondernemingsraad in contact kunnen komen.

5. Financiën

Rendement en risico

Om de gestelde doelen te halen is een solide en bestendige financiële huishouding voor Groningen Seaports van groot belang. Het streven van Groningen Seaports is gericht op een marktconform financieel rendement. Bij het maken van business cases wordt tevens kritisch gekeken naar de maatschappelijke doelstelling van het betreffende bedrijf. Groningen Seaports legt zowel voor-, als achteraf verantwoording af over hoe positieve en negatieve afwijkingen op het beoogde financieel rendement, samenhangen met de beoogde maatschappelijke doelstellingen zoals werkgelegenheid en duurzaamheid.

Aandeelhoudersstrategie

De infrastructurele projecten van Groningen Seaports zijn binnen de afgesproken financiële rendementseisen afgesloten. In de aandeelhoudersstrategie wordt werkgelegenheid expliciet benoemd als publieke doelstelling. Hiermee wordt nadrukkelijk invulling gegeven aan de missie van Groningen Seaports: 'Groningen Seaports bestaat om op verantwoorde en duurzame wijze de economische activiteiten - en dus de werkgelegenheid - in de direct onder haar beheer dan wel regie vallende havens, bedrijventerreinen en andere logistieke knooppunten te stimuleren.'

Groningen Seaports wil evenwicht brengen tussen de publieke doelstelling en een marktconform, financieel rendement. De aandeelhouder van Groningen Seaports is bereid in dat kader het deel van het marktconforme rendement, dat in een private omgeving als dividend zou worden uitgekeerd, (ongeveer de helft) in te zetten als afslag op het financieel rendement, om daarmee business cases te realiseren ten behoeve van het publieke belang. Daarbij moet dan wel steeds, zowel voor- als achteraf, een heldere verantwoording gegeven worden over de bijdrage aan de aandeelhoudersdoelstellingen. Hierdoor is er meer aandacht voor maatschappelijk rendement en is er meer ruimte voor investeringen in duurzaamheid en werkgelegenheid.

Risicomanagement

'Risicomanagement is een continu proces, waarbij wordt geïdentificeerd wat mis kan gaan (risico) en wat bijdraagt aan het realiseren van de doelen (kansen). Het doel is beheersing van de risico's, zodat doelen binnen acceptabele grenzen (aanvaardbare risico's) en met meer zekerheid worden gerealiseerd.'

Het beleid dat Groningen Seaports voert ten aanzien van risicomanagement en de aanpak hiervan, is neergelegd in een beleidsdocument.

Beheersing

Voor beheersing van risico's hanteert Groningen Seaports het zogenaamde 'three lines of defence model'. De eerste lijn bestaat uit directie, managementteam en het lijnmanagement. Zij zijn verantwoordelijk voor het onderkennen, beheersen en eventueel bewust accepteren van risico's.

De tweede lijn bestaat uit de afdelingen control, risicomanagement en juridische zaken. Zij treden op als sparringpartner voor de eerste lijn en ondersteunen bij de dagelijkse beheersing van risico's. De derde lijn wordt gevormd door de Interne Audit Functie. Vanuit een objectieve en onafhankelijke positie toetst deze de beheersingsconstructie die door de eerste en tweede lijn is gevormd.

De Interne Audit Functie is daarmee niet verantwoordelijk voor risicomanagement, maar vormt een oordeel over de kwaliteit en effectiviteit ervan. De Interne Audit Functie voert onderzoeken uit naar governance, risicomanagement en interne beheersing van processen en is verantwoordelijk voor de voortgangsrapportage van het actieplan (uitkomsten van het onderzoek) en de toetsing van verbeteracties die door het management zijn geïmplementeerd.

In 2021 is het risicoprofiel van Groningen Seaports NV geactualiseerd, de restrisico's (na getroffen beheersmaatregelen) zijn in beeld gebracht en er is bepaald hoe deze zich verhouden tot de risicobereidheid van het management. Bij de bepaling van de impact is een relatie gelegd met de doelenboom uit het meeste recente Bedrijfsplan van Groningen Seaports. Voor de actualisatie van de benodigde weerstandscapaciteit 2021 is een relatie gelegd met de financiële impact. Daarmee is er inzicht verworven in de belemmeringen die kunnen optreden in het streven naar de bedrijfsdoelstellingen en waarmee structureel rekening wordt gehouden in de bedrijfsvoering.

Tabel 3: Risicoprofiel – voornaamste risico's

Risico's	Beheersmaatregelen	Huidig ervaren risico ☐	Beoogd ervaren risico ☐
(per categorie)			
<i>Corporate</i>			
Politiek (Wet- en regelgeving die voor GSP nadelig kan uitpakken zoals PFAS, PAS)	Lobbyactiviteiten bij de relevante stakeholders Public affairs, public relations en politieke netwerken inzetten		
Reputatie en imago Vertrouwen verliezen	Lobbyactiviteiten bij de juiste stakeholders; Proactieve externe communicatiebeleid; Protocol voor sociale media; Goede interne communicatie;		
Aandeelhouder (Tegenstrijdige belangen, prioriteiten)	Aandeelhoudersstrategie, de havenvisie 2030 en 5-jaren bedrijfsplan Frequent overleg en afstemming met de aandeelhouder		
<i>Strategisch</i>			
CO2 (Niet voldoen aan CO2 doelstellingen (energie sector))	Deelnemen aan de industrietafel Ondersteunen van initiatieven m.b.t. energietransitie Actief meedenken met overheid en bedrijfsleven Focus op realiseren strategie Regie houden middels voorzitterschap klimaat tafel		
Business Analytics (Gegevens omzetten in informatie, dat moet leiden tot kennis en aanzetten tot actie)	Jaarlijkse update strategie incl. doelenboom Monitoring van voortgang en periodiek sturen op behalen van strategische doelen Regelmatige marktanalyse Deelname in diverse netwerken Lidmaatschap van brancheorganisaties		
<i>Operationeel</i>			
Milieu / bodem (Vervuilde grond, bodemsanering)	Bodembeleid T0-meting en monitoring Milieuverzekering Monitoren vergunning en inspecties Bankgaranties voor negatieve waarden Holding garanties		
Voorraad (Beschikbaarheid van gronden)	Aankoopbeleid Reguliere afstemming met aandeelhouder en regionale politiek Samenwerken aan bestemmingsplannen ontwikkelen Strategische gebiedsontwikkeling		
Contract management verkoop (Geen inzicht in rechten, volledigheid opbrengsten)	Contractenregister Contractenbeheer m.b.v. assetmanagementsysteem Haveninformatieinformatiesysteem basis voor facturatie scheepvaart Analyse van de realisatie opbrengsten t.o.v. begroot in kwartaalrapporten		
Catastrofe (Zware aardbeving of extreme weersomstandigheden)	Aardebevingbestendig ontwerpen en bouwen Monitoren eigen assets, assetmanagement Deelnemen aan diverse lopende trajecten o.a. m.b.t. aardbevingen en dijkverhoging Aansprakelijkheid van de staat is wettelijk geregeld (aardbevingsschade)		
<i>Financieel</i>			
Rente	Treasurybeleid Rente derivaat Relatiemanagement banken		

Risicoreserve

Waar de mogelijkheden tot beheersing van risico's gering zijn, zal er bij een incident sprake zijn van directe impact op het eigen vermogen. Om ervoor te zorgen dat de bedrijfsvoering van Groningen Seaports niet in gevaar komt, is hiervoor een risicoreserve gevormd.

Tweejaarlijks wordt de berekening van de weerstandscapaciteit geactualiseerd, de laatste actualisatie is ultimo 2021 uitgevoerd. Groningen Seaports hanteert een grote mate van financiële zekerheid, namelijk het hoogste niveau van 99,5%. Berekening van de scenario's heeft bij dit niveau geresulteerd in een benodigde buffer van € 23 miljoen. Het eigen vermogen per balansdatum is hiervoor ruim toereikend.

Monitoring

Met het geheel aan werkzaamheden dat Groningen Seaports uitvoert in het kader van risicobeheersing, is het van belang de overkoepelende rol verder uit te werken. Zoals in de voorgaande paragraaf 'Beheersing' werd beschreven, is risicomanagement bedrijfsbreed verankerd, waarmee het principe van het 'three lines of defence' model gestalte heeft gekregen. Voor de geactualiseerde risico's zijn voor zover mogelijk beheersmaatregelen getroffen. Monitoring en actualisatie van de risico's en de beheersmaatregelen vinden continu plaats.

Risicocategorieën

De directie van Groningen Seaports heeft een risicobereidheidsmatrix vastgesteld die als kader dient bij de risicoprioritering. Door zijn maatschappelijke functie en langetermijnperspectief, is Groningen Seaports over het algemeen een risicomijdend bedrijf. Een groot deel van de risico's heeft een externe oorzaak die Groningen Seaports in beperkte mate of alleen met onevenredig hoge kosten kan beheersen. Voor deze risico's accepteert Groningen Seaports een licht hogere risicobereidheid. Zoals in bovenstaande benoemd, zijn er verschillende risicocategorieën gedefinieerd binnen Groningen Seaports die met verschillende maatregelen worden beheerst:

Corporate risico's

Risico's die de continuïteit van de organisatie kunnen beïnvloeden, worden structureel beheerst door het managen van verwachtingen op basis van de aandeelhoudersstrategie, de Havenvisie 2030 en het bedrijfsplan, frequent overleg en afstemming met de aandeelhouder en overleg en afstemming met stakeholders.

Strategische risico's

Hieronder vallen risico's en onzekerheden die een belemmering vormen om onze (lange termijn) doelstellingen te realiseren. De strategische risico's worden beheerst door in de doelenboom de visie en missie van Groningen Seaports te operationaliseren, proactief deel te nemen aan de industrietafel, aan de slag te gaan met energietransitie en te praten met overheid en bedrijfsleven om de CO2 doelstellingen te halen.

Operationele risico's

Hieronder vallen risico's en onzekerheden die de effectiviteit en efficiëntie van operationele activiteiten en vooral de kortetermijndoelstellingen van Groningen Seaports beïnvloeden. Operationele risico's worden door de organisatie met grote regelmaat geëvalueerd.

De komst van nieuwe schepen, zoals bijvoorbeeld kraanschepen, zijn hiervan een voorbeeld waarbij Groningen Seaports haar risicobereidheid opnieuw moet vaststellen. Op ICT-gebied wordt hard- en software toekomstbestendig gemaakt. Tevens wordt de digitale veiligheid gewaarborgd. Projecten worden beheerst door richtlijnen die zijn vastgelegd in Groningen Seaports-Kompas. Dit is een bedrijfsbrede toegepaste methodiek voor projectmanagement. Daarnaast past Groningen Seaports assetmanagement toe om uitval en (onderhouds-)kosten van assets beter te beheersen.

Financiële risico's

Dit betreft risico's en onzekerheden over de financiële positie en de mogelijkheden om financiering aan te trekken. Het beleid ter afdekking van financiële risico's is vastgelegd in het Treasurystatuut en kent een aantal doelstellingen. Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Doel van het beleid is verder het verkrijgen en handhaven van toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities en bescherming van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's. Het beleid wordt ondersteund door het realiseren van adequate informatiestromen. De belangrijkste en meest relevante risico's voor Groningen Seaports worden hieronder beschreven.

Renterisico

In 2016 is de herfinanciering van Groningen Seaports gerealiseerd. Een groot gedeelte van de kasgeldleningen is daarbij omgezet in langlopende leningen. Hiermee is de continuïteit van de financiering gegarandeerd. Voor afdekking van het renterisico is een derivaat afgesloten, het renterisico is per ultimo 2021 voor ongeveer 85% van het vreemd vermogen afgedekt.

Liquiditeitsrisico

Voor beheersing van het liquiditeitsrisico worden periodiek liquiditeitsbegrotingen opgesteld die zo nodig door tussentijdse monitoring kunnen worden bijgestuurd. De liquiditeitsbegrotingen houden rekening met de beperkte beschikbaarheid van liquide middelen en de margin call met betrekking tot het afgesloten derivaat. Voor een toelichting op de liquiditeitsrisico's van de renteswap wordt verwezen naar de toelichting op de renteswap (zie deel II).

Kredietrisico

Groningen Seaports handelt met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid van deze partijen te controleren. Tevens zijn er richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien bewaakt Groningen Seaports voortdurend haar vorderingen en hanteert de vennootschap een strikte aanmaningsprocedure. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor Groningen Seaports beheersbaar. Binnen de vennootschap zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico.

Impairment

Groningen Seaports beoordeelt per balansdatum of een materieel actief of groep van materiele vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Op grond van informatie uit externe en interne bronnen zijn er geen aanwijzingen, noch is het waarschijnlijk dat er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Een impairment-toets heeft derhalve niet plaatsgevonden.

Financieel

Het resultaat voor belastingen in 2021 bedraagt € 7,6 miljoen (2020: € 13,8 miljoen). Ten opzichte van de gerealiseerde bedrijfsopbrengsten 2020 is sprake van een daling van de opbrengsten van circa € 39 miljoen. Het belangrijkste effect is de daling uit hoofde van de grondverkoop (circa € 37 miljoen lager).

Ten opzichte van de gerealiseerde bedrijfslasten 2020 is sprake van een daling van de lasten van circa € 31 miljoen. Dit wordt voornamelijk verklaard door lagere transactie gerelateerde kosten van € 32 miljoen als gevolg van minder afboeken van verkochte gronden naar de kosten.

De grootste infrastructurele investeringen in 2021 betroffen de investeringen in het bedrijventerrein Heveskes en het groot onderhoud aan wegen in het beheersgebied. Verder is geïnvesteerd in aankoop en ontwikkeling van een gebouw ten behoeve van het Chemport Innovation Center. De investeringsomvang kwam in 2021 met € 8,9 miljoen hoger uit dan in 2020 (€ 5,1 miljoen).

In 2021 is een positieve operationele kasstroom gerealiseerd van € 28,2 miljoen (2020: € 44,7 miljoen positief). De operationele kasstroom in 2021 ligt ruim lager dan in 2020, doordat in dat jaar de kasstroom vanuit grondverkoop ruim hoger lag. De investeringskasstroom is als gevolg van investeringen in infrastructuur en deelnemingen op € 18,1 miljoen uitgekomen. Per saldo resteert een positieve kasstroom waarvan € 5 miljoen is gebruikt voor het aflossen van leningen. Deze € 5 miljoen is een saldo van € 22,5 miljoen leningen aantrekken en € 17,5 miljoen leningen aflossen.

De current ratio bedraagt 0,93 (2020: 0,88). Deze liquiditeitsratio is gestegen omdat in 2021 kortlopende schulden zijn afgelost, voornamelijk mogelijk gemaakt door grondverkoop. Gelet op de mogelijkheid tot geborgde kasgeldfinanciering is de liquiditeit toereikend. De solvabiliteitsratio is per ultimo 2021 47,2% (2020: 46,5%). De hogere solvabiliteitsratio is het gevolg van positieve resultaat over 2021 en een afname van de (kortlopende) schulden.

De DSCR ultimo 2021 komt uit op 2,49 en voldoet daarmee aan de voorwaarde van een minimale DSCR van 1,1 zoals gesteld in de financieringsovereenkomst tussen Groningen Seaports en de BNG Bank.

Financieel meerjarenplan 2022–2026

De cijfers over de resultaten en kasstromen zijn ontleend aan het Bedrijfsplan 2022–2026. In het financieel meerjarenplan is te lezen dat er na een negatief resultaat in 2022 voor de jaren 2023 tot en met 2026 positieve resultaten worden verwacht.

Bedragen x €1.000

Tabel 4: Financieel meerjarenplan 2022-2026

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Resultaat na belastingen	-3.023	2.067	5.681	3.595	4.365
Afschrijvingen	9.842	10.267	10.887	13.064	13.450
Mutatie vlottende activa	399	552	555	559	563
Mutatie reserves & voorzieningen	203	393	200	200	200
Bouwrente	-123	-310	-527	-190	-125
Operationele kasstroom	7.298	12.969	16.795	17.228	18.453
Investeringskasstroom	-48.832	-72.859	-39.699	-11.169	-655
Financieringskasstroom	41.534	59.889	22.902	-6.057	-17.798

Uitgangspunt van het Bedrijfsplan 2022-2026 is het voldoen aan de toenemende vraag naar beschikbare terreinen in het beheersgebied van Groningen Seaports. Om deze toegenomen vraag om te zetten in daadwerkelijke vestiging van nieuwe bedrijven en het daarmee realiseren van economische groei, moeten de terreinen in het beheersgebied worden ontwikkeld. In het bedrijfsplan

zijn hiertoe benodigde investeringen opgenomen. In Delfzijl betreft dat de ontwikkeling van het terrein Heveskes (reeds in 2020 in gang gezet) en de terreinen aan de zuidkant van het Oosterhornkanaal. Voor de Eemshaven worden de resterende terreinen van Energypark en de terreinen nabij de Emmapolder (ten zuiden van Vopak) ontwikkeld. Er wordt door Groningen Seaports voornamelijk ingezet op het in erfpacht uitgeven van terreinen.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Inleiding

De raad van commissarissen (hierna: RvC of raad) houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in Groningen Seaports N.V. (hierna: 'de vennootschap') en de met haar verbonden onderneming. Hierbij richt de raad zich tevens op de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen van de vennootschap en de integriteit en kwaliteit van de financiële verslaggeving. Voorts houdt de raad toezicht op de wijze waarop de directie de strategie uitvoert, vervult hij de rol van werkgever van de directie en geeft hij gevraagd en ongevraagd advies. Gedurende het verslagjaar heeft de raad zijn taken uitgevoerd in overeenstemming met de toepasselijke wet- en regelgeving en de statuten van de vennootschap.

Samenstelling, onafhankelijkheid

De raad van commissarissen van de vennootschap bestaat uit vijf leden. Alle leden van de raad zijn onafhankelijk in de zin van de Corporate Governance Code en het reglement van de raad van commissarissen. De samenstelling van de raad van commissarissen en de auditcommissie staat op pagina 38 en 39. De raad wordt ondersteund door de secretaris van de vennootschap.

Op 14 oktober 2021 is de voorzitter van de raad, dhr. Bert Bruggeman, na afloop van zijn tweede termijn afgetreden. De raad dankt dhr. Bruggeman voor zijn jarenlange inzet en betrokkenheid bij de raad en bij de (door)ontwikkeling van de vennootschap, alsmede voor zijn voorzitterschap en bijdrage aan de vergaderingen. Ter invulling van de ontstane vacature is, eveneens per 14 oktober 2021, dhr. Frans Keurentjes benoemd als commissaris voor een eerste termijn van vier jaar. Dhr. Keurentjes is vervolgens tevens als voorzitter van de raad gekozen.

Er hebben in 2021 vier herbenoemingen plaatsgevonden:

- Mw. Dertje Meijer en dhr. Joop Atsma zijn in maart 2021 beide voor een tweede termijn benoemd.
- Mw. J. Schiphorst werd in december 2021 voor een tweede termijn benoemd.
- Teneinde de continuïteit binnen de raad te waarborgen, is dhr. H. Roose in oktober 2021 voor een derde termijn van maximaal twee jaar benoemd.

Het rooster van benoeming en aftreden staat op pagina 37.

Er wordt gestreefd naar een evenwichtige samenstelling van de raad van commissarissen op basis van verschillende ervaringen, achtergronden, deskundigheid en onafhankelijkheid. Gelet op de verschillende profielen van de leden wordt hier aan voldaan.

Tevens wordt gestreefd naar een gelijke verdeling van mannen en vrouwen in de raad. Met twee vrouwelijke leden wordt ook hier aan voldaan.

Vergaderingen van de raad van commissarissen

De raad van commissarissen heeft in het verslagjaar negen keer vergaderd. Een overzicht van de aanwezigheid van de verschillende leden van de raad bij de vergaderingen staat op pagina 37.

Ook buiten de reguliere vergaderingen was er onderling contact tussen commissarissen, als ook met de directie van de vennootschap en leden van het managementteam.

Naast deze vergaderingen heeft er vier keer een informeel overleg plaatsgevonden tussen leden van de raad en de directie waar ook de leden van het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports op uitnodiging bij aanwezig waren. In verband met COVID-19 waren dit hybride overleggen.

De raad is steeds in de volle breedte geïnformeerd over zaken die de raad en de onderneming raken.

In de periode mei tot en met december is de raad met grote regelmaat op de hoogte gehouden van en betrokken bij de gang van zaken in de onderneming naar aanleiding van de media-aandacht die een uitzending van het programma Nieuwsuur voor de vennootschap genereerde en het onderzoek dat de aandeelhouder naar aanleiding hiervan instelde. Hetzelfde geldt voor het onderzoek naar mogelijke verbeterpunten in de governance structuur waar de aandeelhouder in 2021 opdracht voor heeft gegeven. Deze overleggen vonden zowel digitaal als fysiek, als hybride plaats. Directie en raad bleken hierin ook in 2021 weer flexibel te zijn.

Werkbezoek

In mei heeft de raad een rondleiding gehad van de directie door het beheersgebied van de onderneming, waarbij de raad van zowel de directie als een aantal businessmanagers een toelichting heeft gekregen op lopende projecten en (aanstaande) ontwikkelingen in het gebied.

In september hebben de raad en de directie een werkbezoek gebracht aan Port of Amsterdam (hierna: PoA), waarbij met de raad van commissarissen en directie van PoA is gesproken over governance en strategie.

Hoofdpunten van aandacht

Businesscase Oosterhorn-Zuid:

In 2021 heeft de directie besloten fors te gaan investeren in de integrale ontwikkeling en het uitgeefbaar maken van het gebied Oosterhorn-Zuid om zodoende in te spelen op schaarste in de markt met betrekking tot terreinen.

Governance structuur:

Een onderwerp dat in 2021 veel aandacht heeft gekregen is de governance structuur van de vennootschap en haar aandeelhouder en daarmee samenhangend de wijze van financiering van de onderneming, nu en naar de toekomst. In juni 2021 heeft de aandeelhouder een consultancy bureau opdracht gegeven tot het doen van onderzoek naar de meest passende governance structuur. Dit onderzoek is recent afgerond.

Onderzoek:

Naar aanleiding van een uitzending van het tv-programma Nieuwsuur heeft de aandeelhouder opdracht gegeven een onderzoek in te stellen naar de aantijgingen die in de betreffende uitzending werden gedaan. Zowel de directie als de raad hebben hier steeds hun volledige medewerking aan verleend, waarbij transparantie voorop stond. Van dit onderzoek zijn recent de resultaten gepresenteerd.

Deelnemingen:

Groningen Seaports heeft in 2021 een aandelenbelang verworven van 20% in zowel het windpark Mauve, als het windpark Mondriaan. Niet alleen dragen deze duurzame deelnemingen bij aan de financiële gezondheid van de onderneming, ook levert Groningen Seaports op deze manier een bijdrage aan de energietransitie.

Besluiten

De RvC heeft in 2021 13 directiebesluiten goedgekeurd die betrekking hebben op grondtransacties. Daarnaast heeft de RvC drie directiebesluiten tot het aangaan van een deelneming in een zonne- of windpark goedgekeurd en één besluit tot het aangaan van een duurzame samenwerking.

Voorts heeft de raad zeven overige directiebesluiten goedgekeurd, welke betrekking hadden op investeringen en een statutenwijziging. Acht van deze directiebesluiten zijn op grond van de wet en/of statuten tevens ter goedkeuring aan de aandeelhouder aangeboden.

Strategische onderwerpen en projecten

In het kader van strategievorming is gesproken over de vertaling van de strategie naar de verdere ontwikkeling van de organisatie om zodoende vervolgens een aantal strategische onderwerpen verder uit te werken. Onderwerpen die aan de orde zijn geweest:

- Groningen Seaports is een organisatie in ontwikkeling. De energietransitie, de groei van het aantal bedrijven dat zich in het beheersgebied van Groningen Seaports wil vestigen, maar ook de complexiteit van deze bedrijven vragen een hoge mate van deskundigheid en professionaliteit van de medewerkers. Eén van de uitdagingen in dat kader is krapte op de arbeidsmarkt. Om klaar te zijn voor de toekomst, heeft de raad verschillende keren met de directie gesproken over de inrichting c.q. structuur van de interne organisatie en de daarmee gepaard gaande verandering van de organisatiestructuur. Dit brengt de noodzaak mee tot het nemen van verschillende maatregelen die uitvoerig zijn besproken en door de raad zijn goedgekeurd. Uitvoering en implementatie hiervan zal plaatsvinden in 2022.
- De veranderende rol en positie van Groningen Seaports.
- Risicobeoordeling- en beheersing in brede zin, waarbij aan de hand van een risicomatrix is gesproken over de gedefinieerde risico's. Met name het onderscheid tussen strategisch, tactisch en operationeel aan de orde is geweest en in welke mate de mitigerende maatregelen het netto-effect op het risico beheersbaar maken.

Financiële rapportage

De directie heeft elk kwartaal een kwartaalrapportage met de actuele financiële resultaten aan de raad verstrekt, e.e.a. afgezet tegen het budget voor 2021, de jaarverwachting 2021 en de resultaten van 2020. Overige onderwerpen die in de vergaderingen aan de orde kwamen zijn o.a. de acties die worden genomen bij tegenvallende resultaten en de aandacht voor risicomanagement.

Werkzaamheden

Naast de reeds genoemde hoofdpunten van aandacht, heeft de raad zich in zijn vergaderingen beziggehouden met de volgende onderwerpen:

- Goedkeuring van het jaarverslag 2020;
- Goedkeuring van de begroting voor 2022 en het Bedrijfsplan 2022-2026;
- Beoordeling/functioneren van de externe accountant (beoordeling/functioneren);
- Besluitvorming t.a.v. een voorgenomen deelneming;
- Goedkeuring van het geactualiseerde treasurystatuut;
- Risicobeoordeling/-beheersing;
- Goedkeuring van investeringen;
- Een tweetal dossiers van gefailleerde klanten waarbij sprake is van vervuilde grond
- Goedkeuring van verschillende grondtransacties
-

Auditcommissie

De raad van commissarissen heeft een auditcommissie ingesteld die de raad over specifieke taken adviseert en besluitvorming door de raad voorbereidt. De auditcommissie ziet toe op interne risicobeheersings- en controlesystemen, de financiële informatievervalsing door de directie en op de rol van de interne auditfunctie. Ook let de auditcommissie erop dat de aanbevelingen van de accountant worden opgevolgd en ziet zij toe op de toepassingen van ICT.

De auditcommissie heeft in 2021 vier keer vergaderd. Bij deze vergaderingen is de CFO van Groningen Seaports steeds aanwezig geweest. Bij enkele vergaderingen was ook de CEO aanwezig. Ook buiten de vergaderingen was er contact tussen de leden van de auditcommissie onderling en met de CFO.

De auditcommissie heeft de volgende onderwerpen besproken en hierover geadviseerd aan de RvC:

- jaarverslag en de jaarrekening (in aanwezigheid van de accountant);
- kwartaalrapportages;
- auditplan;
- voorgenomen transacties;
- voorgenomen investeringen;
- voorgenomen deelnemingen;
- begroting en bedrijfsplan
- beoordeling functioneren externe accountant;
- aanbesteding externe accountant i.v.m. de aflopende overeenkomst met de bestaande externe accountant;
- actualisatie van het treasurystatuut;
- risicomanagementbeleid.

Voorts is er met de auditcommissie gesproken over de wijze van financiering van de onderneming om voldoende robuust en toekomstbestendig te zijn en voldoende wendbaar om in te spelen op kansen die zich voordoen. Ook is de auditcommissie geïnformeerd over de werkzaamheden van de interne auditor. De auditcommissie constateerde dat de effectiviteit van de interne controle assessments de afgelopen jaren voortschrijdend is toegenomen.

In het kader van het jaarverslag en de jaarrekening heeft de auditcommissie overleg gehad met de externe accountant.

Jaarrekening 2021

De jaarrekening is opgesteld door de directie en gecontroleerd door Ernst & Young Accountants (hierna: EY). De auditcommissie van de RvC heeft de jaarrekening uitvoerig besproken met de CFO van Groningen Seaports en EY. Vervolgens heeft de RvC de jaarrekening met de directie besproken en heeft EY de jaarrekening van een goedkeurende controleverklaring voorzien.

Op 14 oktober 2022 wordt de jaarrekening ter vaststelling aan de algemene vergadering van aandeelhouders voorgelegd. Dit is later dan in voorgaande jaren, doordat EY de vennootschap heeft laten weten ten gevolge van ondercapaciteit niet in staat te zijn de controle - zoals te doen gebruikelijk - in het voorjaar te doen, maar hier (pas) eind mei 2022 mee te kunnen starten. In verband hiermee heeft de aandeelhouder besloten de termijn voor het opmaken van de jaarrekening 2021 met een periode van vijf maanden te verlengen.

De RvC stelt de algemene vergadering voor de jaarrekening van Groningen Seaports over 2021 vast te stellen en de directie van Groningen Seaports kwijting en decharge te verlenen voor het door hen in 2021 gevoerde beleid, alsmede kwijting en decharge te verlenen aan de commissarissen voor het door hen in 2021 uitgeoefende toezicht.

Werkgeversrol van de raad

In het kader van de werkgeversrol van de raad kwam in het jaargesprek het functioneren van de directie aan de orde. Het jaargesprek werd gevoerd door twee commissarissen met zowel de afzonderlijke directieleden, als met de beide directeuren gezamenlijk.

Beloningsbeleid

De bezoldiging van de directie en de raad valt binnen de normen van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De bezoldiging wordt jaarlijks geïndexeerd. Hoewel niet wettelijk voorgeschreven, volgt Groningen Seaports de WNT.

Zelfevaluatie

De RvC evalueert regelmatig haar functioneren als geheel, alsmede dat van de individuele leden. Ook evalueert de RvC de wijze waarop de voltallige raad en de auditcommissie toezicht houden. Dit komt ook terug bij de tussentijdse contacten en mondelinge evaluaties tussen de leden buiten de formele vergaderingen, passend bij het streven van de RvC naar voortdurende verbetering.

Ondernemingsraad

In 2021 heeft er overleg plaatsgevonden tussen de voorzitters van beide raden. Daarbij is onder meer gesproken over de algemene gang van zaken van Groningen Seaports en de organisatieontwikkeling.

Aandeelhouder en algemene vergadering

In de algemene vergadering van 30 april 2021 heeft de aandeelhouder de jaarrekening over 2020 vastgesteld en is over dat boekjaar decharge verleend aan directie en RvC. Verder is de RvC op uitnodiging aanwezig geweest bij, en heeft deelgenomen aan de vergaderingen van het Algemeen Bestuur (AB) van de Gemeenschappelijke Regeling Groningen Seaports waar wordt besloten over de wijze waarop de Gemeenschappelijke Regeling het stemrecht als aandeelhouder van de vennootschap uitoefent.

Slotwoord

Groningen Seaports is volop in beweging. Van ontwikkelingen op het gebied van energietransitie, gebiedsontwikkeling, vestigings- en industriebeleid en groene chemie tot aan uitdagingen rondom toenemende schaarste van gronden, het stikstofbeleid en een energiecrisis die o.a. wordt veroorzaakt door de oorlog in Oekraïne. Dit alles tegen een achtergrond van het einde van de COVID-19 pandemie, kostenstijgingen en krapte op de arbeidsmarkt.

Deze ontwikkelingen dagen Groningen Seaports uit om verder door te groeien naar een organisatie die op professionele wijze haar missie realiseert, zoals dit door haar stakeholders verwacht wordt.

De RvC bedankt de medewerkers en directie van de vennootschap voor het vele werk dat in 2021 werd verricht. De vele aanvragen van (potentiële) nieuwe klanten, de aanhoudende pandemie en de beide onderzoeken waar de aandeelhouder opdracht voor gaf, hebben veel gevraagd van de interne organisatie. De wijze waarop de organisatie hiermee om is gegaan, getuigt van een grote mate van betrokkenheid en flexibiliteit van haar medewerkers.

Frans Keurentjes

Voorzitter Raad van Commissarissen Groningen Seaports

Hoofd- en nevenfuncties leden Raad van Commissarissen 2021

Dhr. L.C. (Bert) Bruggeman (voorzitter Raad van Commissarissen tot 14 oktober 2021)

(1950, Nederlandse nationaliteit, man)

Hoofdfunctie

- Toezichthouder en adviseur

Nevenactiviteiten

- Voorzitter Raad van Toezicht Noordwest Ziekenhuisgroep Alkmaar/Den Helder (tot 1 december 2021)
- Lid Raad van Commissarissen Brightlands Maastricht Health Campus B.V.

Dhr. F.A.M. Keurentjes (voorzitter Raad van Commissarissen per 14 oktober 2021)

(1957, Nederlandse nationaliteit, man)

Hoofdfunctie

- Ondernemer en bestuurder

Nevenactiviteiten

- Toezichthouder Fascinating (Institute for Sustainable Process Technology)
- Agrarisch ondernemer, Melkveehouderij en akkerbouw De Tatelaar Agro B.V., Hornhuizen
- Beëdigd Agrarisch Taxateur, Grondkamer Noord, Assen

Dhr. H. (Herman) Roose (voorzitter auditcommissie)

(1965, Nederlandse nationaliteit, man)

Hoofdfunctie

- CEO/aandeelhouder Steel Tower Europe Group B.V.
- Algemeen directeur/aandeelhouder THR Marine B.V.

Nevenactiviteiten

- Bestuurslid Stichting Drenthe Kunst Cultuur & Natuur
- Bestuurslid Stichting Noordelijk Cultuur Fonds

Dhr. J. (Joop) Atsma

(1956, Nederlandse nationaliteit, man)

Hoofdfunctie

- Voorzitter Stichting Brancheorganisatie Kalversector (SBK)
- Voorzitter VOTOB

Nevenactiviteiten

- Lid Eerste Kamer der Staten-Generaal
- Voorzitter Stichting TVM Foundation
- Voorzitter Stichting Fraude Aanpak Detailhandel
- Lid Raad van Advies Arriva
- Lid Algemeen Bestuur VNO-NCW

Mw. D. (Dertje) Meijer

(1965, Nederlandse nationaliteit, vrouw)

Hoofdfunctie

- Directeur Coöperatie Food Center Amsterdam

Nevenactiviteiten

- Associate partner Boer&Croon
- Voorzitter Raad van Advies NIWO (nationaal en internationaal wegtransport organisatie)
- Commissaris Ontwikkeling Maatschappij Airport Lelystad Almere (OMALA) N.V.
- Commissaris Teijin Aramid B.V.

Mw. J. (Jantje) Schiphorst (lid auditcommissie)

(1965, Nederlandse nationaliteit, vrouw)

Hoofdfunctie

- Bestuurder Stichting Economic Board Groningen

Nevenactiviteiten

- Bestuurder a.i. Noord Nederlands Orkest
- Bestuurslid VNO-NCW en MKB-Groningen.

Aanwezigheid bij vergaderingen

Leden raad van Commissarissen	Vergaderingen raad van commissarissen (9)	Vergaderingen auditcommissie (4)
L.C. Bruggeman (tot 14/10/2021)	4/9	
F.A.M. Keurentjes (per 14/10/2021)	5/9	
H. Roose	9/9	4/4
J. Atsma	9/9	
D. Meijer	9/9	
J. Schiphorst	9/9	4/4

Rooster van benoeming en aftreden

Naam	Kwaliteit	Start 1 ^{ste} termijn	1 ^{ste} herbenoeming	2 ^e herbenoeming	Tot
L.C. Bruggeman (voorzitter)	Algemeen lid	3 oktober 2013	3 oktober 2017		2021
F.A.M. Keurentjes (voorzitter)	Algemeen lid	14 oktober 2021			2025
H. Roose	Op aanbeveling OR	3 oktober 2013	3 oktober 2017	3 oktober 2021	2023
D. Meijer	Op voordracht gemeente Eemsdelta	7 maart 2017	30 april 2021		2025
J. J. Atsma	Op voordracht provincie Groningen	7 maart 2017	30 april 2021		2025
J. Schiphorst	Op voordracht gemeente Het Hogeland	21 december 2017	21 december 2021		2025

Commissarissen kunnen worden benoemd voor maximaal twee termijnen van vier jaar, gevolgd door een derde termijn van maximaal twee jaar (4+4+2).

Deel II: JAARREKENING

A. Balans

Voor winstbestemming		Bedragen x € 1.000	
	Ref.	31-12-2021	31-12-2020
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	408.262	417.141
Financiële vaste activa	2	60.555	48.987
Totaal Vaste activa		468.817	466.128
Vlottende activa			
Vorderingen	3	87.682	90.970
Liquide middelen	4	9.303	4.332
Totaal Vlottende activa		96.985	95.302
TOTAAL ACTIVA		565.802	561.430
PASSIVA			
Eigen Vermogen			
Geplaatst aandelenkapitaal	5	198.058	198.058
Overige reserves	5	62.818	30.264
Resultaat verslagjaar	5	6.058	32.553
Totaal Eigen Vermogen		266.934	260.875
Voorzieningen	6	13.918	10.667
Langlopende schulden	7	180.356	181.806
Kortlopende schulden	8	104.593	108.082
TOTAAL PASSIVA		565.802	561.430

B. Winst-en-verliesrekening

Bedragen x € 1.000

	Ref.	2021	2020
Bedrijfsopbrengsten			
Netto omzet	9	51.568	90.212
Overige opbrengsten	10	2.580	3.062
Totaal Bedrijfsopbrengsten		54.148	93.274
Bedrijfslasten			
Salarissen	11	7.054	6.642
Sociale lasten	11	1.874	1.746
Afschrijvingen	12	9.763	9.386
Overige kosten	13	22.558	54.694
Totaal Bedrijfslasten		41.249	72.468
OPERATIONEEL RESULTAAT		12.899	20.806
Resultaat Deelnemingen	14	937	371
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	15	1.258	259
Financiële lasten	15	-7.532	-7.623
Totaal Financiële baten en lasten		-6.274	-7.364
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN		7.562	13.813
Belastingen	16	1.504	-18.740
NETTO RESULTAAT NA BELASTINGEN		6.058	32.553

C. Overzicht van het totaalresultaat 2021

	Bedragen x € 1.000	
	2021	2020
Nettoresultaat na belastingen	6.058	32.553
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	-	-
Totaalresultaat	6.058	32.553

D. Kasstroomoverzicht

	Bedragen x € 1.000	
	2021	2020
Operationeel bedrijfsresultaat	12.899	20.806
Correctie operationele kasstroom grondtransacties	7.809	20.074
Afschrijvingen	9.763	9.386
Mutatie werkkapitaal	6.339	-1.478
Mutatie voorzieningen / deelnemingen	3.251	2.662
Uit bedrijfsactiviteiten	40.061	51.450
Ontvangen rente	828	177
Betaalde rente	-7.923	-8.130
Betaalde vennootschapsbelasting	-4.745	1.204
	-11.840	-6.749
Kasstroom uit operationele activiteiten	28.221	44.701
Investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-9.215	-4.953
Desinvesteringen in materiële vaste activa	180	-104
Bijdragen derden	-	660
Investerings in financiële vaste activa	-11.208	-5.565
Desinvesteringen in financiële vaste activa	2.143	432
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-18.100	-9.530
Financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit leningen	17.500	70.900
Aflossingen leningen	-22.650	-105.750
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-5.150	-34.850
Netto kasstroom	4.971	321
Saldo liquide middelen begin verslagperiode	4.332	4.011
Saldo liquide middelen einde verslagperiode	9.303	4.332
Mutatie liquide middelen	4.971	321

E. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening

Verslaggevingskader

De jaarrekening over 2021 is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activiteiten

Groningen Seaports is een naar Nederlands recht opgerichte Naamloze Vennootschap, statutair gevestigd te Delfzijl (KvK-nummer 58141057). De voornaamste activiteiten bestaan uit: het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens in Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen en niet haven-gebonden terreinen, het aan derden uitgeven van deze terreinen, het ondersteunen van het Havenschap bij de uitoefening van haar taken, het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied. De jaarrekening is opgesteld op basis van het continuïteitsbeginsel.

Oordelen en schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van de activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Lijst van kapitaalbelangen

Niet geconsolideerde maatschappijen en kapitaalbelangen, gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde:

- NV Ontwikkelingsmaatschappij Rail Service Centre Groningen (RSCG) - Groningen Railport te Veendam: 65,92%-deelneming (2020: 65,92%-deelneming);
- Fivelpoort Beheer BV te Delfzijl: 100%-deelneming (2020: 100%-deelneming).
- Zonnepark Valgenweg BV te Delfzijl: 25%-deelneming (2020: 25% deelneming)
- Sunports Delfzijl BV te Rotterdam: 49%-deelneming (2020: 49% deelneming)
- Helios Eemshaven BV te Eemshaven: 20%-deelneming (2020: 20% deelneming)
- Windpark Mauve BV te Amersfoort: 20%-deelneming (2020: nvt)
- Windpark Mondriaan BV te Amersfoort: 20% deelneming (2020: nvt)

De deelnemingen RSCG en Fivelpoort Beheer BV zijn niet geconsolideerd in de jaarrekening van Groningen Seaports omdat de feitelijke betekenis te verwaarlozen is voor het geconsolideerde geheel. Voor de deelnemingen in zonneparken en windparken geldt dat Groningen Seaports wel invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid echter is hier geen sprake van overheersende zeggenschap.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen en het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Algemeen

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en bijdragen van derden. De onder de materiële vaste activa opgenomen 'Materiële vaste activa in aanbouw' zijn opgenomen voor zover de prestatie door de tegenpartij is gerealiseerd. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. In de vervaardigingsprijs van projecten wordt de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

De in erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus eventuele investeringssubsidies en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardevermindering-verliezen. In de jaren voor de verzelfstandiging werden de in erfpacht uitgegeven gronden gewaardeerd tegen eerste uitgifteprijs. Per verzelfstandigingsdatum (14 juni 2013) is verondersteld dat de boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden de historische kostprijs betreft ("deemed cost") rekening houdend met eventuele lagere opbrengstwaarde.

Het groot onderhoud van de activa wordt geactiveerd en afgeschreven op basis van de verwachte levensduur. De reguliere jaarlijkse onderhoudskosten worden op het moment van realisatie ten laste van het resultaat gebracht. Indien de verwachting omtrent de afschrijvings-methode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord. Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

Groningen Seaports beoordeelt op elke balansdatum of een materieel vast actief of groep van materiële vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Groningen Seaports onderkent één groep van materiële vaste activa/kasstroom genererende eenheden, namelijk de gezamenlijke havens van Delfzijl (zeehaven en de binnenhavens) en de Eemshaven.

Voor alle categorieën materiële vaste activa (kasstroom genererende eenheden) die tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs worden gewaardeerd, wordt bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen een impairmenttoets uitgevoerd. Indien uit deze toets blijkt dat er sprake is van een bijzondere waardevermindering dan wordt de omvang van dit verlies bepaald en als bijzondere waardevermindering in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Terugneming

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

Financiële vaste activa

Niet geconsolideerde deelnemingen waarin Groningen Seaports invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van Groningen Seaports in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten en haar aandeel in de directe mutaties in het eigen vermogen vanaf het moment van verwerving verminderd met haar aandeel in de dividenduitkeringen. In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van Groningen Seaports in het resultaat van de deelnemingen opgenomen.

Indien de waarde van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode nihil is geworden, wordt deze methode niet langer toegepast en blijft de deelneming bij ongewijzigde omstandigheden op nihil gewaardeerd. Hierbij worden andere langlopende belangen in de deelneming die feitelijk worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering, ook meegenomen. Indien en voor zover geheel of ten dele voor de schulden van de deelneming wordt ingestaan respectievelijk een feitelijke verplichting bestaat de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt zo nodig een voorziening opgenomen. Een vervolgens verkregen aandeel in de winst van de deelneming wordt pas weer verwerkt indien en voor zover het cumulatief niet-verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen.

De langlopende vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderverschillen. Baten en lasten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt zodra de vorderingen aan een derde worden overgedragen of een bijzondere waardevermindering ondergaan, alsmede via het amortisatieproces.

Latente belastingvorderingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het boekjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze zijn doorgevoerd in de Wet op de vennootschapsbelasting. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd indien het waarschijnlijk is dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekening-mogelijkheden kunnen worden benut. Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd voor zover de vorderingen en verplichtingen onderdeel uitmaken van dezelfde fiscale eenheid en voor zover deze eenzelfde looptijd hebben.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde, vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus een eventuele benodigde voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen en de tegoeden op bankrekeningen.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit Geplaatst aandelenkapitaal, Overige reserves en Resultaat boekjaar.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien de groep op balansdatum een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang betrouwbaar is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Tenzij anders vermeld, worden voorzieningen gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien het effect van de tijdswaarde materieel is, worden de voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde.

De grondslag nominale waarde geldt voor de opgenomen voorzieningen nazorg baggerspeciéstortplaatsen, geluidsisolatie, jubileum personeel, personele regelingen en sanering terreinen.

Indien het waarschijnlijk is dat voor uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen een vergoeding van een derde zal worden ontvangen, wordt deze vergoeding gepresenteerd als een afzonderlijk actief.

Langlopende schulden

Bij de eerste opname van langlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. De langlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde cumulatieve amortisatie van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Kortlopende schulden

De overige kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Financiële instrumenten

Groningen Seaports maakt gebruik van een afgeleid financieel instrument (renteswap) ter afdekking van de gelopen risico's betreffende renteschommelingen. Ten aanzien van het rentederivaat wordt hedge-accounting toegepast. In geval sprake is van kostprijs-hedge-accounting en voor zover sprake is van ineffectiviteit (de nominale waarde van de renteswap overstijgt de afgedekte positie, zijnde de te betalen rente over de toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen), is de lagere marktwaarde van de renteswap tot waardering gebracht. De marktwaarde van de renteswap wordt onder meer bepaald door de marktrente en de verwachte ontwikkeling daarvan in relatie tot de contractuele rente.

Derivaten met toepassing van kostprijs hedge-accounting

De afdekkingen worden volgens kostprijs hedge-accounting verwerkt, indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- documentatie van de algemene hedge-strategie, hoe de hedge-relaties passen in de doelstellingen van risicobeheer en de verwachting aangaande de effectiviteit van deze hedge-relaties;

documentatie van de in het soort hedge-relatie betrokken hedge-instrumenten en afgedekte posities;

- verwerking van de ineffectiviteit in de winst-en-verliesrekening.

De afdekkingen die aan deze strikte voorwaarden voor hedge-accounting voldoen, worden als volgt verantwoord.

De waardering van het derivaat is afhankelijk van de afgedekte post en is als volgt:

- Indien de afgedekte (geamortiseerde) post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, dan wordt ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd;
- Zolang de afgedekte post in de kostprijs hedge nog niet in de balans is verwerkt, wordt ook het hedge-instrument niet geherwaardeerd. Indien de afgedekte post een monetaire post in vreemde valuta betreft, wordt het derivaat ook gewaardeerd tegen de contante koers op balansdatum. Indien het derivaat valuta-elementen in zich heeft, wordt het verschil tussen de contante koers die geldt op het moment van afsluiten van het derivaat en de termijankoers waartegen het derivaat zal worden afgewikkeld, verdeeld over de looptijd van het derivaat.

De resultaatbepaling is als volgt:

- Op elke balansdatum wordt bepaald of er sprake is of is geweest van ineffectiviteit;
 - Indien de kritische kenmerken van het hedge-instrument en van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn of zijn geweest, is dit een indicatie dat de kostprijs hedge een ineffectief deel bevat;
 - Indien en voor zover de ineffectiviteit per balansdatum op cumulatieve basis in een verlies resulteert, wordt de ineffectiviteit verwerkt in de winst-en-verliesrekening;
 - Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot een financieel actief of een financiële verplichting, dan worden de daarmee verbonden nog niet in het resultaat verwerkte winsten of verliezen in dezelfde periode(n) in de winst-en-verliesrekening verantwoord als waarin het verkregen actief/aangegane verplichting van invloed is op het resultaat. Indien wordt verwacht dat een (deel van een) verlies dat nog niet in de winst-en-verliesrekening is verwerkt, in de toekomst niet met een tegengestelde winst uit de afgedekte positie wordt gecompenseerd, dan wordt dit verlies direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Kostprijs hedge-accounting wordt beëindigd indien:

- Het hedge-instrument afloopt, wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend. Het cumulatieve gerealiseerde resultaat op het hedge-instrument dat nog niet in de winst-en-verliesrekening was verwerkt toen er sprake was van een effectieve hedge, wordt afzonderlijk in de overlopende posten in de balans verwerkt tot de afgedekte transactie plaatsvindt;
- De hedge-relatie niet meer voldoet aan de criteria voor hedge-accounting. Indien de afgedekte positie een in de toekomst verwachte transactie betreft, vindt de verwerking van de hedge-resultaten als volgt plaats:

- Indien de verwachte transactie naar verwachting nog plaatsvindt, wordt hedge-accounting vanaf dat moment stopgezet. Het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst-en-verliesrekening of off-balance was gehouden, blijft afhankelijk van de situatie off-balance of op de balans.
- Indien de verwachte transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, wordt het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst-en-verliesrekening of off-balance was gehouden, naar de winst-en-verliesrekening overgebracht.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst (waaronder een erfpachtovereenkomst) een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. Het contract wordt aangemerkt als een leaseovereenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat.

Groningen Seaports als lessee

Groningen Seaports is lessee ten aanzien van een aantal financial lease contracten. In geval van financiële leasing (waarbij de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van het lease-object geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen) worden het lease-object en de daarmee samenhangende schuld bij het aangaan van de overeenkomst in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het lease-object op het moment van het aangaan van de leaseovereenkomst of, indien dit lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. De initiële directe kosten van de lessee worden opgenomen in de eerste verwerking van het actief. De leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande verplichting, waarmee een constante rentevoet wordt bereikt over de resterende netto-verplichting.

Het geactiveerd lease-object wordt afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object, in geval er geen redelijke zekerheid is dat de lessee aan het einde van de leaseperiode eigenaar wordt. In geval van operationele leasing worden de leasebetalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Groningen Seaports als lessor

Groningen Seaports is lessor ten aanzien van een aantal operational lease contracten. Bij operationele lease worden de leasebaten op tijdsevenredige basis over de leaseperiode ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Initiële directe kosten worden toegerekend over de leaseperiode tegenover de leasebaten. De uitgegeven erfpachtcontracten worden gekwalificeerd als operationele leasing.

Groningen Seaports is lessor ten aanzien van een financial lease contract. Bij financial lease wordt de contante waarde van de in de toekomst te ontvangen leasetermijnen opgenomen. Het verschil tussen de contante waarde van de in de toekomst te ontvangen leasetermijnen van de lessee en de boekwaarde van het actief wordt als omzet in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Netto-omzet

Onder netto omzet wordt verstaan de omzet die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd onder aftrek van kortingen en van over de omzet geheven belastingen. De omzet heeft voornamelijk betrekking op in rekening gebrachte havengelden, verkoop gronden en inkomsten uit exploitatie van terreinen en faciliteiten.

Scheepvaart

De opbrengsten uit hoofde van exploitatie van de havens (waaronder havengelden, kadegelden en ligplaatsgelden) worden toegerekend aan het jaar waarin de prestatie door Groningen Seaports is geleverd.

Exploitatie van terreinen

De opbrengsten uit hoofde van de exploitatie van terreinen (waaronder uitgifte van gronden in erfpacht, verhuur van gronden en verlening van opstalrechten) worden verwerkt naar rato van de verrichte prestaties.

Verkoop van gronden

Opbrengst uit verkoop van gronden wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt als alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's met betrekking tot de gronden zijn overgedragen aan de koper, het bedrag van de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden bepaald en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is.

Verlenen van diensten aan derden

Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt naar rato van de verrichte prestaties.

Rente

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen, waarin de opbrengsten zijn gederfd dan wel waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. Subsidies en bijdragen met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en per saldo als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Personeelslasten

De uit de arbeidsvoorwaarden voortvloeiende kosten voor salarissen, pensioenen en sociale lasten worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Rente

Rente wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom. (Dis)agio en aflossingspremies worden als rentelast aan de opeenvolgende verslagperioden toegerekend zodanig dat tezamen met de over de lening verschuldigde rentevergoeding de effectieve rente in de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt en in de balans de amortisatiewaarde van de schuld. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op materiële vaste activa worden gebaseerd op de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Indien extra wordt afgeschreven, wordt dit toegelicht. Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt de omvang van het verlies (bijzondere waardevermindering) bepaald en in de winst-en-verliesrekening verwerkt in het jaar waarin de bijzondere waardevermindering haar oorsprong vindt.

Vennootschapsbelasting

Alle aandelen van Groningen Seaports worden gehouden door een publieksrechtelijk rechtspersoon (GR Havenschap Groningen Seaports). Op grond van art. 2 lid 3 en 7 van de wet op de Vennootschapsbelasting waren de activiteiten van Groningen Seaports tot en met 31 december 2016 vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting. Vanaf 1 januari 2017 is dit artikel vervallen en is Groningen Seaports wel vennootschapsbelastingplichtig.

Uitvloeisel van de invoering van de belastingplicht ingaande 1 januari 2017 is dat een fiscale openingsbalans naar de situatie per 1 januari 2017 is opgesteld. De onderscheiden balansposten dienen op de fiscale openingsbalans te worden gewaardeerd naar de waarde in het economisch verkeer. Groningen Seaports is reeds geruime tijd doende geweest om ten behoeve van de waardering van de balansposten informatie te verzamelen en op basis hiervan, mede met behulp van externe deskundigheid op het gebied van waardering en taxatie, te komen tot een bepaling van de waarde van de activa en passiva van Groningen Seaports per 1 januari 2017 in het economisch verkeer.

Ten tijde van het opmaken van de jaarrekening 2021 is met de Belastingdienst nog geen vaststellings-overeenkomst ondertekend. De besprekingen zijn dusdanig gevorderd dat dit nog slechts een formele afhandeling is. In de jaarrekening 2021 is door de directie thans meest gerede schatting opgenomen van de fiscale openingsbalans en de jaarwinstbepaling. De belasting over het resultaat omvat de belasting over het resultaat van het verslagjaar en latente belastingen.

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscale compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Acute belastingen

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat uitgaande van het geldende belastingtarief, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-aftrekbare kosten. De belastingvorderingen en belastingverplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering. Tussen de vennootschap en haar Nederlandse groepsmaatschappijen bestaat alleen met Fivelpoort Beheer BV een fiscale eenheid.

Latente belastingen

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering, wordt een latente belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen onder de financiële vaste activa respectievelijk voorzieningen.

De waardering van latente belastingverplichtingen en -vorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de vennootschap, per balansdatum, voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van activa, voorzieningen, schulden of overlopende passiva. Hierbij wordt uitgegaan van het geldende belastingtarief. De latente belastingverplichtingen en vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien de vennootschap een in rechte afdwingbaar recht heeft om actuele belastingvorderingen te salderen met actuele belastingverplichtingen en de uitgestelde belastingvorderingen en de uitgestelde belastingverplichtingen verband houden met winstbelastingen die betrekking hebben op dezelfde fiscale eenheid en door dezelfde belastingautoriteit worden geheven.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

F. Toelichting op de balans

1. Materiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Gronden en erfpacht	Infra-structuur	Materiële vaste activa in aanbouw	Gebouwen	Overige vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde 31-12-2020	164.195	308.197	14.242	6.580	18.626	511.842
Cumulatieve afschrijvingen	-	-78.702	-	-2.048	-13.951	-94.702
Boekwaarde 31-12-2020	164.195	229.495	14.242	4.532	4.675	417.141
Investerings	1.950	-	6.391	540	-	8.881
Desinvesteringen	-7.809	-	-	-285	-	-8.094
Afschrijving Desinvestering	-	-	-	104	-	104
Herwaardering	1	-10	-	-	-	-8
Ingebruikneming activa	167	3.721	-5.550	-	1.662	-0
Afschrijvingen	-	-8.613	-	-193	-957	-9.763
Boekwaarde 31-12-2021	158.504	224.594	15.083	4.700	5.381	408.262
Cumulatieve afschrijvingen	-	-87.315	-	-2.137	-14.909	-104.361
Aanschafwaarde 31-12-2021	158.504	311.908	15.083	6.837	20.290	512.623

Gronden en erfpachtterreinen

De gronden en erfpachtterreinen hebben betrekking op de nog in erfpacht uit te geven/te verkopen gronden en de in erfpacht uitgegeven terreinen.

De verdeling van de post gronden en erfpachtterreinen is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	31-12-2021	31-12-2020
Uit te geven gronden	568 ha 38.779	600 ha 42.684
Terreinen uitgegeven in erfpacht	381 ha 119.725	375 ha 121.511
	158.504	164.195

Voorraad gronden (nog in erfpacht uit te geven/te verkopen)

Van de nog uit te geven gronden met een boekwaarde van € 38.779.000 (2020: € 42.684.000) is Groningen Seaports NV geen juridisch, maar wel economisch eigenaar. Het economisch eigendom is onder andere overgedragen door GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports NV door middel van het vestigen van erfpachtrecht op de terreinen (financiële leasecontracten). Voor het deel van de gronden waarop nog geen erfpacht recht is gevestigd, geldt dat de economische voor- en nadelen door GR Havenschap Groningen Seaports zijn overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze gronden worden dientengevolge ook verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports NV. Voor een nadere toelichting op deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Naast de netto 568 uitgeefbare hectares is er ook nog 240 hectare niet uit te geven grond omdat dit gebruikt wordt voor kabel- en leidingstroken of een groenbestemming heeft.

In erfpacht uitgegeven terreinen

De in erfpacht uitgegeven terreinen betreffen operationele leaseovereenkomsten. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de toelichting op operationele lease onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Van de in erfpacht uitgegeven terreinen met een boekwaarde van € 119.725.000 (2020: € 121.511.000) is Groningen Seaports NV geen juridisch, maar wel economisch eigenaar. Het economisch eigendom is onder andere overgedragen door GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports NV door middel van het vestigen van erfpachtrecht op de terreinen (financiële leasecontracten). Voor het deel van de gronden waarop nog geen erfpacht recht is gevestigd, geldt dat de economische voor- en nadelen door GR Havenschap Groningen Seaports zijn overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze gronden worden dientengevolge ook verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports NV. Voor een nadere toelichting op deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Naast de uitgegeven gronden in erfpacht zijn er ook gronden uitgegeven in verhuur en opstal, dit betreft in totaal 112 hectare.

Infrastructuur

Onder infrastructuur zijn de in gebruik genomen infrastructurele werken opgenomen. Het betreft hier met name havenbekkens, kaden, wegen, steigers en utilitaire voorzieningen zoals stoomleidingen. De totale oppervlakte dat gebruikt wordt voor infrastructuur bedraagt 869 hectare. De jaarlijkse onderhoudskosten komen ten laste van de exploitatie.

Materiële vaste activa in aanbouw

Onder Materiële vaste activa in aanbouw zijn de investeringsprojecten opgenomen die nog niet gereed zijn dan wel nog niet in gebruik zijn genomen. De infrastructurele werken die gereed zijn dan wel in gebruik zijn genomen worden opgenomen onder de post 'Infrastructuur'. Ook in 2021 is om die reden een deel van de Materiële vaste activa in aanbouw overgeboekt naar Infrastructuur. De grootste projecten welke worden verantwoord onder de Materiële vaste activa in aanbouw betreffen de werkzaamheden op Energypark West en de investeringen op het bedrijventerrein Heveskes. In de vervaardigingsprijs van projecten wordt rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen. De toegerekende bouwrente is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente en de cumulatieve investering in de projecten en bedraagt voor 2021 € 183.000. De overige betaalde rente is ten laste gebracht van het resultaat. Op de totale investeringen is € 2,2 miljoen subsidie in mindering gebracht.

Bedrijfsgebouwen en overige vaste activa

De bedrijfsgebouwen betreft met name het kantoorgebouw aan de Handelskade Oost in Delfzijl. De jaarlijkse onderhoudskosten komen ten laste van de exploitatie.

Toelichting

Afschrijvingen

De afschrijvingen worden berekend op basis van een vast percentage van de kosten van aanschaf of vervaardiging (lineaire afschrijving) waarbij rekening wordt gehouden met de geschatte economische gebruiksduur. Bij infrastructurele werken vindt de eerste afschrijving plaats in het jaar waarop het actief beschikbaar is voor beoogd gebruik. Op overige investeringen wordt afgeschreven vanaf het moment van levering of bij ingebruikname. Op gronden wordt niet afgeschreven.

De afschrijvingstermijnen zijn als volgt:

Asset	Percentage	Jaren
Gronden en terreinen	-	-
Infrastructuur	1,33% - 20%	5 - 75
Bedrijfsgebouwen	2,50% - 20%	5 - 40
Overige materiele vaste activa	2,00% - 20%	5 - 50

Impairment

Groningen Seaports beoordeelt per balansdatum of een materieel actief of groep van materiele vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Op grond van informatie uit externe bronnen en interne bronnen zijn er geen aanwijzingen bekend dan wel waarschijnlijk dat sprake is van een bijzondere waardevermindering. Een impairment toets heeft derhalve niet plaatsgevonden.

2. Financiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
1 Deelnemingen	20.411	7.884
2 Langlopende vorderingen	260	662
3 Financial lease	19.893	20.943
4 Actieve belastinglatentie	19.991	19.498
Totaal Financiële vaste activa	60.555	48.987

2.1 Deelnemingen

Bedragen x € 1.000

Deelneming	31-12-2020	Aandeel in resultaat	Kapitaalstorting	Investering / aankoop	31-12-2021
1 Groningen Railport Veendam (65,92%)	2.800	274	-	-	3.074
2 Fivelpoort Beheer BV te Delfzijl (100%)	-	-	-	-	-
3 Zonnepark Valgenweg BV (25%)	25	20-	213	-	218
4 Sunport Delfzijl BV (49%)	4.765	64	-	-	4.829
5 Helios Eemshaven BV (20%)	294	78-	-	-	216
6 Windpark Mondriaan BV (20%)	-	636	-	6.227	6.863
7 Windpark Mauve BV (20%)	-	443	-	4.768	5.211
Totaal deelnemingen	7.884	1.319	213	10.995	20.411

1 Het aandeel in het resultaat van Groningen Railport betreft het verwachte resultaat van 2021 en de verwerking van het definitieve resultaat van 2020.

2 De negatieve vermogenswaarde van Fivelpoort Beheer BV bedroeg per 1-1-2021 € 10.710.000. In 2021 is het definitieve resultaat van 2020 en het verwachte resultaat over 2021 verwerkt, samen bedraagt dit € 382.000 negatief. De netto vermogenswaarde per 31-12-2021 komt hiermee uit op € 11.092.000 negatief. Deze negatieve netto vermogenswaarde is gesaldeerd met de vordering vanuit rekening-courant met Fivelpoort beheer BV, onderdeel van de kortlopende vorderingen.

3, 4 en 5 In 2020 zijn deelnemingen genomen in Zonnepark Valgenweg BV, Sunports Delfzijl BV en Helios Eemshaven BV. Voor Zonnepark Valgenweg BV is in 2021 een aanvullende kapitaalstorting gedaan.

6 en 7 In 2021 zijn deelnemingen genomen in Windpark Mondriaan BV en Windpark Mauve BV.

De deelnemingen Groningen Railport en Fivelpoort Beheer BV zijn niet geconsolideerd in de jaarrekening van Groningen Seaports omdat de feitelijke betekenis te verwaarlozen is voor het geconsolideerde geheel. Voor de deelnemingen in zonneparken en windparken geldt dat Groningen Seaports wel invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid echter is hier geen sprake van overheersende zeggenschap.

2.2 Langlopende vorderingen

Bedragen x € 1.000					
Vordering	31-12-2020	Verstreckte leningen	Ontvangen aflossingen	Voorziening oninbaar	31-12-2021
Termijndebiteuren	662	-	402	-	260
Voorziening dubieuze debiteuren	-	-	-	-	0
Totaal langlopende vorderingen	662	0	402	0	260

De post Termijndebiteuren betreft betalingsafspraken welke met klanten zijn overeengekomen, veelal bij verkoop van terreinen. De looptijd van de vorderingen wordt met de verschillende debiteuren in een overeenkomst vastgelegd. Onder de aflossingen is ook een bedrag opgenomen dat naar verwachting in 2022 wordt ontvangen, in totaal € 402.000. Dit bedrag is opgenomen onder de Overige vorderingen.

2.3 Financial lease

Bedragen x € 1.000				
Financial lease	31-12-2020	Toevoeging	Aflossing	31-12-2021
Financial lease	20.943	691	1.741-	19.893
Totaal Financial lease	20.943	691	1.741-	19.893

In 2017 is een koopoptie overeengekomen met een gevestigd bedrijf in de haven waarbij dit bedrijf het recht heeft grond aan te kopen tegen een overeengekomen (indexeerde) prijs. Dit bedrijf kan deze koopoptie op elk moment tot uiterlijk 2026 uitoefenen, waarbij Groningen Seaports verplicht is de grond te leveren. Vanaf de jaarrekening 2020 wordt deze overeenkomst verwerkt als een vordering vanuit financial lease.

2.4 Actieve belastinglatentie

Bedragen x € 1.000				
Actieve belastinglatentie	31-12-2020	Dotatie	Vrijval	31-12-2021
Actieve belastinglatentie	19.498	2.036	1.542-	19.991
Totaal actieve belastinglatentie	19.498	2.036	1.542-	19.991

Met ingang van 1 januari 2017 is Groningen Seaports onderworpen aan vennootschapsbelasting. In 2020 is een concept overeenstemming bereikt met de Belastingdienst over de fiscale openingsbalans. Voor het verschil tussen de fiscale waarde en de commerciële waarde is in 2020 een latente belastingvordering gevormd van € 19,4 miljoen. In 2021 is de concept overeenstemming verder uitgewerkt. Voor een verdere toelichting zie toelichting 16 'Belastingen'. Van de looptijd van de actieve belastinglatentie korter dan een jaar is geen betrouwbare schatting te geven.

3. Vorderingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
1 Handelsdebiteuren	2.194	3.189
2 Vorderingen op groepsmaatschappijen/deelnemingen	5.581	6.351
3 Overige vorderingen	78.614	80.170
4 Overlopende activa	1.294	1.260
Totaal Vorderingen	87.682	90.970

3.1 Handelsdebiteuren

De post handelsdebiteuren bedraagt € 8.662.000, hiervan is € 3.488.000 voorzien als oninbaar. Tegen een aantal debiteuren loopt een juridische procedure om inning te bewerkstelligen. Het verloop van de voorziening op handelsdebiteuren is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2020	2.882
Mutaties in 2021	
Toevoeging	606
Vrijval ten gunste van het resultaat	
Stand 31-12-2021	3.488

3.2 Vorderingen op Groepsmaatschappijen en Deelnemingen

De vorderingen op groepsmaatschappijen en deelnemingen bestaan uit de volgende rekening-courant verhoudingen:

Bedragen x € 1.000

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports	191
Fivelpoort Beheer BV	16.482
Stand 31-12-2021	16.672

Fivelpoort Beheer BV

Conform de rekening-courant overeenkomst met Fivelpoort wordt er rente in rekening gebracht over de gemiddelde stand van het rekening-courant saldo. Over 2021 is 3,08% rente in rekening gebracht. De renteopbrengst is verantwoord onder 'financiële baten en lasten' in de Winst-en-verliesrekening. Groningen Seaports is hoofdelijk aansprakelijk voor de vermogenstekorten van de deelneming in Fivelpoort Beheer BV. Om deze reden is een voorziening gevormd voor het volledige vermogenstekort van Fivelpoort Beheer BV. Deze voorziening is in mindering gebracht op het te vorderen bedrag rekening-courant verhouding met Fivelpoort Beheer BV. Het verloop van de voorziening deelneming Fivelpoort is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2020	10.710
Mutaties in 2021	
Negatief resultaat Fivelpoort	382
Stand 31-12-2021	11.092

3.3 Overige vorderingen

De specificatie van de 'Overige vorderingen' is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Vordering in verband met de gestorte borg als gevolg van de negatieve waarde van een afgesloten derivaat. Groningen Seaports heeft geen recht van onderpand. In het hoofdstuk 'Financiële instrumenten' is deze zogenaamde CSA verder toegelicht.	55.118
Vordering op GR Havenschap Groningen Seaports voor de dienstenvergoeding 2021	2.105
De verwachte aflossing van de termijndebiteuren	402
Overige vorderingen	20.989
Stand 31-12-2021	78.614

'De 'Overige vorderingen' van bijna € 21 miljoen bestaat voornamelijk uit een vordering als gevolg van een verkooptransactie die eind december 2021 heeft plaatsgevonden.

3.4 Overlopende activa

De post overlopende activa heeft betrekking op vooruitbetaalde kosten voor 2022.

4. Liquide middelen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Kas	0	1
Bank	9.303	4.332
Totaal Liquide middelen	9.303	4.332

Bankrekeningen met een positief saldo zijn onder de liquide middelen opgenomen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de vennootschap.

5. Eigen Vermogen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
1 Geplaatst aandelenkapitaal	198.058	198.058
2 Overige reserves	62.818	30.264
3 Resultaat verslagjaar	6.058	32.553
Totaal Eigen vermogen	266.934	260.875

5.1 Geplaatst aandelenkapitaal

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2019	198.058
Mutaties in 2020	-
Stand 31-12-2020	198.058
Mutaties in 2021	-
Stand 31-12-2021	198.058

Groningen Seaports NV is opgericht op 14 juni 2013 door de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (voorheen Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Eemshaven/Delfzijl).

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 600 miljoen, verdeeld over 600 miljoen aandelen met een nominale waarde van € 1. Het geplaatst kapitaal bedraagt bij oprichting en einde boekjaar € 198.058.000, verdeeld in 198.058.000 gewone aandelen van € 1 nominaal. Volstorting van het geplaatst kapitaal heeft plaatsgevonden door inbreng (in natura) van de onderneming van GR Havenschap Groningen Seaports.

5.2 Overige reserves

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2019	29.804
Bij: verdeling resultaat boekjaar 2019	460
Stand 31-12-2020	30.264
Bij: verdeling resultaat boekjaar 2020	32.553
Stand 31-12-2021	62.818

5.3 Resultaat verslagjaar

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Resultaat boekjaar 2020	-	32.553
Resultaat boekjaar 2021	6.058	-
Resultaat verslagjaar	6.058	32.553

Voorstel winstbestemming 2021

Aan de algemene vergadering wordt voorgesteld om het resultaat ad. € 6.058.000 toe te voegen aan de overige reserves.

6. Voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
1 Nazorg baggerspeciéstortplaatsen	3.798	3.217
2 Geluidsisolatie	241	239
3 Jubileum personeel	58	54
4 Personele regelingen	163	457
5 Sanering terreinen	9.659	6.700
Totaal voorzieningen	13.918	10.667

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

6.1 Voorziening nazorg baggerspeciéstortplaatsen

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2020	3.217
Mutaties in 2021	
Toevoeging	1.281
Onttrekking	-700
Vrijval ten gunste van het resultaat	-
Stand 31-12-2021	3.798

De voorziening nazorg baggerspeciéstortplaatsen is tot en met 2020 gevormd om de kosten voor de nazorgregelingen te kunnen dekken. De voorziening is altijd gebaseerd geweest op de Verordening op de instelling en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Groningen. In 2021 is besloten tot, en aangevangen met, het ontmantelen van twee stortplaatsen en het gereedmaken van één stortplaats om over te dragen in de nazorgregeling. Ter dekking van de kosten van het ontmantelen en het gereedmaken van de stortplaatsen is in 2021 een aanvullende dotatie aan de voorziening gedaan.

De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde. Het saldo van de voorziening per 31 december 2021 zal naar verwachting toereikend zijn voor de genoemde uitgaven. Naar verwachting zal in 2022 de volledige voorziening ter hoogte van € 3,8 miljoen worden aangewend.

6.2 Voorziening Geluidsisolatie

Bedragen x € 1.000

Stand 31-12-2020	239
Mutaties in 2021	
Toevoeging	2
Onttrekking	-
Stand 31-12-2021	241

Eind januari 2010 is in de Stuurgroep Geluid (Provincie, Gemeente Delfzijl, EZ Noord, Groningen Seaports en SBE) een akkoord bereikt over een nieuwe geluidszone voor het haven- en industriegebied van Delfzijl. Dit akkoord behelst onder meer een nieuwe geluidszone Havens/Industrie Delfzijl, die voldoende ruimte biedt aan zowel wonen als werken. Ook over de verdeling van de kosten van de nieuwe geluidszone hebben de betrokken partijen een akkoord gesloten. Groningen Seaports voorziet één euro per uitgegeven vierkante meter in Delfzijl vanaf 2010.

Naar verwachting zal in 2022 geen onttrekking plaatsvinden ten laste van deze voorziening. In de komende vijf jaren zal naar verwachting € 241.000 worden aangewend ten laste van deze voorziening.

6.3 Voorziening Jubileum personeel

Bedragen x € 1.000	
Stand 31-12-2020	54
Mutaties in 2021	
Toevoeging	7
Onttrekking	-3
Stand 31-12-2021	58

Deze voorziening is gevormd in verband met de betaling van een jubileumuitkering bij een dienstverband van 12,5, 25 of 40 jaar. In 2021 is een bedrag van € 3.000 onttrokken aan de voorziening jubileum personeel in verband met betaling van jubileumuitkeringen. In 2022 zal naar verwachting € 1.000 worden aangewend voor jubileumuitkeringen en in de komende 5 jaren zal naar verwachting € 22.000 worden aangewend ten laste van deze voorziening.

6.4 Voorziening Personele regelingen

Bedragen x € 1.000	
Stand 31-12-2020	457
Mutaties in 2021	
Toevoeging	0
Onttrekking	-68
Vrijval ten gunste van het resultaat	-226
Stand 31-12-2021	163

Deze voorziening is gevormd in verband met verplichtingen aan personeel in het kader van uittreden wegens ziekte, toekomstige bijdragen in reïntegratie-trajecten tweede spoor en overige uitgestelde beloningen. Naar verwachting heeft € 16.000 van de voorziening personele regelingen betrekking op een looptijd korter dan een jaar, € 64.000 heeft betrekking op de periode van 2 tot 5 jaar. Het resterende deel is langlopend.

6.5 Voorziening sanering terreinen

Bedragen x € 1.000	
Stand 31-12-2020	6.700
Mutaties in 2021	
Toevoeging	3.550
Onttrekking	-591
Stand 31-12-2021	9.659

In 2017 is een voorziening gevormd voor het saneren van terreinen die onder het beheer van Groningen Seaports vallen. De voorziening is onder andere gevormd in verband met een discontinuïteit van gebruikers van terreinen. Op de terreinen zijn afvalstoffen opgeslagen welke verwijderd dienen te worden. Deze verplichting is na faillissement van een gebruiker van een terrein bij Groningen Seaports komen te liggen. De omvang van de voorziening is bepaald door de beste schatting van de kosten te maken die noodzakelijk zijn om saneringen uit te voeren, welke afhankelijk zijn van bepaalde ingeschatte parameters. Deze parameters omvatten onder meer de hoeveelheid af te voeren afvalstoffen en de hiermee gepaard gaande verwerkingskosten en transportkosten, alsmede de mate van verontreiniging van de ondergrond en grondwater en zijn ingeschat op basis van de thans beschikbare informatie. De schatting van de kosten voor de verwijdering van de afvalstoffen is gebaseerd op twee mogelijke scenario's. Enerzijds het volledig laten afvoeren van de afvalstoffen naar een stortlocatie en anderzijds de immobilisatie en toepassing van de afvalstoffen in het beheersgebied.

Van deze scenario's zijn de best mogelijke inschattingen gemaakt van de te verwachten kosten en de bijbehorende kansen op deze kosten. Tevens is een inschatting gemaakt van de verwachte kosten als gevolg van de opgelegde last onder dwangsom. Op basis van voorstaande is in 2021 in totaal € 3,5 miljoen aanvullend gedoteerd aan de voorziening. Als gevolg van het substantiële verschil in verwachte kosten van de verschillende scenario's, kunnen de werkelijke kosten substantieel afwijken van de opgenomen voorziening. In 2021 is een deel van de voorziening aangewend voor het verwijderen van een deel van de afvalstoffen. In 2022 zal naar verwachting € 8,8 miljoen worden aangewend en in de komende 5 jaren zal naar verwachting € 0,9 miljoen worden aangewend ten laste van deze voorziening.

7. Langlopende schulden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2020	Opname	Aflossing	Aflossing verplichting	31-12- 2021
1 Schulden aan kredietinstellingen	159.800	-	-	1.450	158.350
2 Schulden aan verbonden partijen	22.006	-	-	-	22.006
Totaal Langlopende schulden	181.806	0	0	1.450	180.356

7.1 Schulden aan kredietinstellingen

De schulden aan kredietinstellingen bestaat uit een Vaste geldlening, Roll-over leningen en een Lening project-specifiek. De DSCR ultimo 2021 komt uit op 2,49 en voldoet daarmee aan de voorwaarde van een minimale DSCR van 1,1 zoals gesteld in de financieringsovereenkomst tussen Groningen Seaports en de BNG Bank.

Vaste geldlening

De vaste geldlening betreft een lening van € 50 miljoen (rente 0,69%). De oorspronkelijke looptijd van de lening is zeven jaar. Deze lening van € 50 miljoen wordt afgelost op 16 februari 2023. De GR Havenschap Groningen Seaports staat niet borg voor de terugbetaling van deze lening. Met de bank is afgesproken dat de debt-service-coverage-ratio per balansdatum telkens minimaal 1,1 bedraagt. Voorts zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- stil pandrecht, eerste rang, op alle bestaande en toekomstige (erfpacht) vorderingen van Groningen Seaports met alle daaraan verbonden afhankelijke rechten en nevenrechten op al haar bestaande en toekomstige debiteuren;
- het recht om hypotheek te vestigen op de thans en in de toekomst aan Groningen Seaports in eigendom toebehorende onroerende zaken en terreinen.

Roll-over leningen

De roll-over leningen bestaan uit twee leningen van elk € 50 miljoen. De oorspronkelijke looptijd van de leningen is respectievelijk tien jaar en twaalf jaar. De rente over de 10-jaars lening bedraagt de 3-maands euribor met een opslag van 56 basispunten. De rente over de 12-jaars lening bedraagt de 3-maands euribor met een opslag van 60 basispunten. De 10-jaars lening wordt geheel afgelost op 2 januari 2026. De 12-jaars lening wordt geheel afgelost op 3 januari 2028. De GR Havenschap Groningen Seaports staat 100% borg voor de terugbetaling van deze leningen.

Lening project-specifiek

De project-specifieke lening betreft een lening welke is aangetrokken ten behoeve van de aanleg van openbare industriële infrastructuur. De oorspronkelijke looptijd van de lening is twaalf jaar, de rente gedurende deze periode bedraagt 3,9%. De lening wordt in twaalf jaar afgelost, bovendien kan jaarlijks 5% van de hoofdsom boetevrij worden afgelost. In 2022 zal € 1,45 miljoen worden afgelost. Zekerheid is gesteld vanuit verpanding van huidige en toekomstige opbrengsten uit hoofde van gesloten huurcontracten tussen Groningen Seaports NV enerzijds en de gebruikers van de openbare industriële infrastructuur anderzijds.

7.2 Schulden aan verbonden partijen

De schulden aan verbonden partijen betreft een lening bij de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (GR). Groningen Seaports is niet verplicht om af te lossen op de hoofdsom van de lening gedurende de looptijd. Wel is Groningen Seaports bevoegd om jaarlijks 5% af te lossen op de hoofdsom. Voor 2021 is niet uitgegaan van een aflossing op de hoofdsom. De lening is aangegaan per 1-1-2013 en heeft geen einddatum. De verkregen langlopende lening is direct opeisbaar indien:

- Groningen Seaports tekort schiet in enige betalingsverplichting jegens de GR en/of
- de overige schulden direct opeisbaar zijn en Groningen Seaports hierbij in verzuim is en/of
- Groningen Seaports zonder voorafgaande toestemming van de GR partij is of zal zijn bij een fusie of splitsing en/of
- Groningen Seaports als rechtspersoon wordt ontbonden, nietig wordt verklaard, in staat van faillissement is verklaard dan wel voorlopige surseance van betaling wordt verleend en/of
- de dienstverleningsovereenkomst /erfpachten tussen de GR en de NV eindigen.

Groningen Seaports heeft ter nakoming van haar verplichtingen uit hoofde van de verkregen langlopende lening geen zekerheden verstrekt aan de GR. Over de hoofdsom is een jaarlijkse rente van 3% verschuldigd.

8. Kortlopende schulden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
1 Schulden aan leveranciers	3.653	4.636
2 Te betalen vennootschapsbelasting	1.594	4.342
3 Belastingen/premies sociale verzekeringen	3.949	1.468
4 Pensioenpremies	128	109
5 Overige schulden	716	778
6 Aflossingsverplichting langlopende leningen	1.450	1.450
7 Overlopende passiva	8.504	6.998
8 Bankkrediet	84.600	88.300
Totaal Kortlopende schulden	104.593	108.082

8.1 Schulden aan leveranciers

De post 'Schulden aan leveranciers' bestaat uit te betalen bedragen aan crediteuren.

8.2 Te betalen vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2017 is Groningen Seaports belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Een uitgebreide toelichting ter zake is opgenomen onder de “Grondslagen voor de resultaatbepaling” onder de kop “Vennootschapsbelasting”. De opgenomen schuld betreft vennootschapsbelasting over 2020 op basis van een correctie op de ingediende aangifte. Verder is een vordering opgenomen over 2018 en 2019 op basis van een correctie op de ingediende aangifte en een schuld over 2021 waarvoor de aangifte nog moet worden ingediend.

8.3 Belastingen/premies sociale verzekeringen

De schuld 'Belastingen en premies sociale verzekeringen' betreft de nog te betalen aanslag loonheffing over de maand december 2021. Verder betreft het af te dragen omzetbelasting over de maand december 2021.

8.4 Pensioenpremies

De schuld 'Pensioenpremies' betreft de nog te betalen pensioenpremies over de maand december 2021.

8.5 Overige schulden

De post 'Overige schulden' betreft het restant verlofuren van medewerkers van Groningen Seaports.

8.6 Aflossingsverplichting langlopende leningen

Dit betreft de aflossing op de langlopende lening welke in 2022 zal plaatsvinden.

8.7 Overlopende passiva

De post 'Overlopende passiva' betreft facturen die in 2022 binnen zijn gekomen maar betrekking hebben op 2021. Het betreft voor een groot deel rentelasten die Groningen Seaports betaalt aan de GR Havenschap Groningen Seaports. Verder betreft het ontvangen vooruitbetalingen, het gaat hierbij om ontvangen betalingen van facturen welke in 2021 zijn uitgegaan maar betrekking hebben op 2022.

8.8 Bankkrediet

Vanaf 16 februari 2016 heeft Groningen Seaports het grootste deel van de benodigde externe financiering middels langlopende leningen vastgelegd, gedeeltelijk onder volledige borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports. Ook het bankkrediet (kasgeldleningen) vallen onder deze volledige borgstelling. De huidige kasgeldleningen zijn onder andere aangetrokken ten behoeve van

de financiering van de bijstortingsverplichting (€ 55.600.000) voor de CSA in verband met de negatieve waarde van het derivaat.

Vanuit kredietovereenkomsten heeft Groningen Seaports de beschikking over een tweetal kredietfaciliteiten. Het betreft een kredietfaciliteit van € 84,5 miljoen c.q. de omvang welke noodzakelijk is ten behoeve van de negatieve marktwaarde van het derivaat. Verder betreft het een kredietfaciliteit ter hoogte van € 80 miljoen.

G. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Hieronder worden de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële rechten en verplichtingen vermeld waaraan Groningen Seaports voor toekomstige jaren is verbonden.

- Groningen Seaports heeft contractuele verplichtingen inzake leaseauto's. Voor de leaseauto's zijn contracten aangegaan met een gemiddelde looptijd van 60 maanden. De jaarlijkse verplichting bedraagt gemiddeld € 204.000.
- De lopende verplichtingen uit 2021 op projecten in uitvoering bedraagt € 5,1 miljoen.
- Groningen Seaports heeft ten gevolge van een verkooptransactie in 2020 een investeringsverplichting van naar schatting € 500.000 voor het realiseren van een waterberging.
- Op een aantal locaties in ons beheersgebied is bodemverontreiniging aangetroffen. Deze gronden worden gesaneerd en tegenpartijen zijn aansprakelijk gesteld. Sanering van gronden die in erfpacht zijn uitgegeven is een verantwoordelijkheid van de erfpachter. In geval van faillissement bestaat het risico dat de verplichting voor sanering van de gronden bij Groningen Seaports komt te liggen. In 2017 is voor een terrein binnen het beheersgebied een voorziening getroffen voor sanering in verband met een discontinuïteit van een huurder.
- In februari 2014 is met een bedrijf dat windturbines heeft geplaatst een opstalovereenkomst getekend. In deze overeenkomst is vastgelegd dat indien Groningen Seaports het betreffende terrein voor andere doeleinden wenst te gebruiken, zij verplicht is tot het betalen van een schadebedrag van maximaal € 8,5 miljoen. Deze verplichting loopt in 14 jaar lineair af tot € 0.
- In 2018 is een verkoopovereenkomst gesloten waarin dit bedrijf het recht heeft om tot uiterlijk in 2023 de grond te verkopen aan Groningen Seaports, of aan derden, indien dit bedrijf er niet in slaagt een project te verwerven in een specifieke sector. Groningen Seaports is verplicht de grond terug te kopen indien aan de gestelde voorwaarde is voldaan.
- Tegen Groningen Seaports is in een eerder boekjaar een juridische procedure gestart inzake het al dan niet tot stand komen van een overeenkomst tot aankoop van grond door Groningen Seaports. Groningen Seaports is in deze juridische procedure in eerste aanleg in het gelijk gesteld. De tegenpartij is in hoger beroep gegaan tegen deze uitkomst. Groningen Seaports is ook in het hoger beroep in het gelijk gesteld. Hierop heeft de tegenpartij cassatie ingesteld. De datum gepland voor de behandeling van het cassatieberoep is nog niet bekend. Op basis van de gedane uitspraken ten aanzien van dit juridische geschil, is besloten geen voorziening te treffen.
- Groningen Seaports heeft een hypotheekrecht verkregen ter hoogte van circa € 750.000 ter zekerheidsstelling van een verkooptransactie uit 2020 waarbij de verkoopsom in termijnen wordt ontvangen.
- Het Dagelijks Bestuur van onze aandeelhouder de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports heeft in juni 2021 het Algemeen Bestuur geïnformeerd dat in de daaraan voorafgaande maanden de huidige governancestructuur van Groningen Seaports in beeld was gebracht en dat naar aanleiding daarvan aan een consultancybureau opdracht werd gegeven te onderzoeken of daar een verbeterslag in mogelijk was.

Voorts is door het Algemeen Bestuur opdracht gegeven om naar aanleiding van een uitzending van het tv-programma Nieuwsuur over de komst van een datacenter naar de Eemshaven een onderzoek in te stellen. Dit onderzoek is uitgevoerd door het bureau Necker van Naem.

Beide onderzoeken zijn recentelijk afgerond en de verwachting is dat in de loop van 2022 bekend zal worden hoe er een vervolg zal worden gegeven aan de conclusies en aanbevelingen die zijn gedaan en of nader onderzoek nog wenselijk wordt geacht door de GR als opdrachtgever.

Financiële lease - Groningen Seaports als lessee

Groningen Seaports heeft bij de verzelfstandiging als lessee de terreinen in het beheersgebied in erfpacht gekregen (financiële leasecontracten) van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports. De toekomstige minimale leasebetalingen bedragen nihil. Deze gronden zijn voor onbepaalde tijd in erfpacht gegeven aan Groningen Seaports, tegen een jaarlijkse erfpachtcanon van nihil waarbij het economisch eigendom bij Groningen Seaports ligt. De Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports bezit derhalve het juridische eigendom.

Indien Groningen Seaports grond verkoopt dient eerst het bloot-eigendom van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports te worden geleverd. Vervolgens kan Groningen Seaports de volle eigendom aan de nieuwe eigenaar leveren. De erfpacht van deze grond gaat door vermenging teniet op het moment dat Groningen Seaports het bloot-eigendom van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports geleverd krijgt.

Operationele lease – Groningen Seaports als lessor

Groningen Seaports heeft als lessor operationele leasecontracten voor erfpachtgronden afgesloten. Voor een verloopoverzicht van de in erfpacht uitgegeven gronden wordt verwezen naar de toelichting op de materiële vaste activa.

De toekomstige minimale leasebetalingen (erfpachtcanon) van deze contracten (niet tussentijds opzegbaar) zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000	
Periode	Bedrag
Korter dan 1 jaar	12.061
Tussen 1 en 5 jaar	41.589
Langer dan 5 jaar	817.309

De aangegane erfpachtcontracten (leaseovereenkomsten) betreffen overeenkomsten met een variabele looptijd. De looptijden hangen sterk af van de specifieke wensen van de klant en variëren van enkele jaren tot meer dan 100 jaar. Jaarlijks worden leasebetalingen ontvangen waarvan de erfpachtcanon in de contracten vastliggen. De gemiddelde resterende looptijd van de leasecontracten per balansdatum is tot 2059, waarvan de lengte sterk verschilt per contract.

Financiële instrumenten

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De actuele waarde wijkt niet significant af van de boekwaarde.

Groningen Seaports heeft een derivaat (renteswap), om het renterisico af te dekken dat ontstaat uit de financieringsactiviteiten van de vennootschap. Het beleid van de vennootschap is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van Groningen Seaports zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en het renterisico.

Kredietrisico

Groningen Seaports handelt enkel met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid te bepalen. Tevens heeft Groningen Seaports richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken.

Bovendien bewaakt Groningen Seaports voortdurend haar vorderingen en hanteert de vennootschap een strikte aanmaningsprocedure. Door de bovenstaande maatregelen is het resterende kredietrisico voor Groningen Seaports minimaal. Het maximale kredietrisico aangaande vorderingen, liquide middelen en niet in de balans opgenomen financiële activa is weergegeven onder de desbetreffende

toelichtingen. Het maximale kredietrisico aangaande derivaten is weergegeven onder de toelichting op de hedges. Binnen de vennootschap zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld en door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bankgaranties en de margin call (uit hoofde van een afgesloten Credit Support Annex) met betrekking tot het afgesloten derivaat. Voor een toelichting van de liquiditeitsrisico's van de renteswap wordt verwezen naar de, hieronder beschreven, toelichting op de renteswap.

Reële waarde

De reële waarde van de financiële instrumenten is bepaald met behulp van beschikbare marktinformatie en schattingsmethoden. De reële waarde van de renteswap is bepaald door een contante waarde-berekening met als disconteringsvoet de 3-maands Euribor, die op 31 december 2021 gelijk is aan -0,572%.

Rente- en kasstroomrisico

Renterisico is het risico dat de reële waarde van toekomstige kasstromen van een financieel instrument fluctueert als gevolg van wijzigingen in markrentetarieven. Het door Groningen Seaports gelopen risico wegens fluctuaties in de marktresen heeft voornamelijk betrekking op de te betalen rente over de toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen.

Groningen Seaports beheerst haar renterisico door een evenwichtig portfolio van vast en variabel rentende leningen aan te houden. In 2016 is een groot gedeelte van de variabele rentende leningen omgezet naar vast rentende leningen. De vennootschap heeft zich ten doel gesteld een deel van haar opgenomen leningen tegen vaste rentetarieven aan te houden. Hiertoe heeft Groningen Seaports een renteswap afgesloten waarvan ultimo 2021 nog één actief is. De renteswap is afgesloten bij ABN AMRO en heeft als einddatum 1 januari 2042 met een tussentijdse opzegging. De te betalen rente is gesteld op 3,575% en wordt via de winst- en verliesrekening verwerkt.

Groningen Seaports heeft de komende jaren het renterisico voor gemiddeld 64% afgedekt middels vaste leningen en een renteswap. Dit betekent dat over ongeveer 36% van het rentedragend vreemd vermogen de marktrente (3-maands Euribor) moet worden betaald. Wanneer deze rente stijgt, zullen de rentelasten van Groningen Seaports toenemen en indien de marktrente daalt zullen de rentelasten van Groningen Seaports afnemen.

Hedges

Op de renteswap wordt kostprijs hedge-accounting toegepast.

Renteswap

Per 31 december 2021 heeft Groningen Seaports een rente instrument uitstaan met een marktwaarde van - € 61,33 miljoen en een boekwaarde van € 0. Deze is ingegaan op 2 januari 2014 en heeft per ultimo 2021 een resterende looptijd van 20 jaar.

Bedragen x € 1.000

Code	Type	Afgedekt	Te betalen	Te ontvangen	31-12-2021	31-12-2020
ABN1	IRS	€ 100.000	3,58%	3-mnd-Euribor	-61.328	-79.005

Het rente instrument dient ter dekking van het renterisico dat Groningen Seaports loopt over de kasgeldleningen waarvoor een variabele rente wordt betaald. De te betalen rente hangt af van de marktrente (Euribor) op het moment van opname en de voor Groningen Seaports geldende kredietopslag. Deze kasgeldleningen hebben een gemiddelde looptijd van één maand.

In het financieel meerjarenplan 2022–2042 van Groningen Seaports is de toekomstige hoogte van de benodigde kasgeldleningen bepaald. Hierin zijn, mede op basis van de ervaringen van Groningen Seaports in de afgelopen jaren, aannames gemaakt over de verwachte opbrengsten, kosten en investeringen. De in het financieel meerjarenplan begrepen investeringen, welke bepalend zijn voor de toekomstige vreemd vermogensbehoefte, betreffen voornamelijk geaccordeerde projecten (projecten welke in de komende jaren zeker zullen worden uitgevoerd) en reguliere vervangingsinvesteringen. Toegevoegd zijn de niet-reguliere vervangingsinvesteringen. De daaruit voortvloeiende verwachte vreemd vermogensbehoefte welke niet met een vast rentecomponent is aangetrokken, overstijgt de hoogte van het derivaat gedurende de gehele looptijd van het derivaat waarmee het derivaat effectief is.

Credit Support Annex ABN-1 (margin calls)

Vanaf het moment dat de reële waarde van rente instrument ABN-1 meer dan € 7,5 miljoen negatief is, kan de contractpartij zekerheden vereisen via zogenaamde ‘margin calls’. Dit kan ontstaan als de variabele rente lager is dan de vaste rente van 3,575%. Wanneer de variabele rente, gebaseerd op de 3-maands Euribor gaat dalen, moet er weer worden bijgestort. Middels het aantrekken van vreemd vermogen heeft Groningen Seaports naar verwachting voldoende liquide middelen beschikbaar om deze margin calls te kunnen betalen. Op grond van de overeenkomst met ABN AMRO wordt bij beëindiging van het rente instrument de marktwaaarde verrekend. Op grond van de afgesloten Credit Support Annex is per ultimo 2021 € 55,6 miljoen als borg gestort bij ABN AMRO. Dit is gebaseerd op de waarde per ultimo september 2021. Begin januari 2022 is op basis van de waarde per ultimo 2021 € 1,7 miljoen door ABN AMRO als borg teruggestort.

H. Toelichting op de winst-en-verliesrekening

In het navolgende overzicht worden de verschillen tussen de gerealiseerde kosten en opbrengsten over het boekjaar 2021 vergeleken met de gerealiseerde kosten en opbrengsten over het boekjaar 2020.

Bedrijfsopbrengsten

In het navolgende overzicht worden de verschillen tussen de gerealiseerde opbrengsten over het boekjaar 2021 vergeleken met de gerealiseerde opbrengsten over het boekjaar 2020.

9. Netto omzet

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2021	2020
Scheepvaart	8.254	7.678
Scheepvaartgerelateerd	1.498	1.527
Terreinen core business	12.180	14.246
Terreinen non-core business	7.664	7.750
Opbrengsten grondverkoop	21.972	59.011
Totaal Netto Omzet	51.568	90.212

9.1 Scheepvaart

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2021	2020
Zeeschepen	6.567	6.314
Binnenschepen	750	592
Ligplaatsgelden	937	772
Totaal scheepvaart	8.254	7.678

9.2 Scheepvaartgerelateerd

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2021	2020
Kadegelden	1.072	1.062
Steigers / Ligplaatsen	207	204
Retributie wateroppervlak	101	96
Opbrengst water en stroom	119	166
Totaal scheepvaartgerelateerd	1.498	1.527

9.3 Terreinen core business

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2021	2020
Erfpachtopbrengsten	11.633	12.669
Tijdelijk verhuur	759	1.229
Optievergoedingen	-265	108
Vergoeding overslag faciliteiten	52	240
Totaal terreinen core business	12.180	14.246

9.4 Terreinen non-core business

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2021	2020
Huur landerijen en opstallen	150	142
Vent- en jachtvergunningen	-	-
Recognities (vergunningen)	26	18
Opbrengsten (nuts)infrastructuur	7.488	7.590
Totaal terreinen non-core business	7.664	7.750

9.5 Opbrengsten grondverkoop

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	2021	2020
Opbrengsten grondverkoop	21.972	59.011

De opbrengsten grondverkoop bestaan uit gerealiseerde verkooptransacties in 2021. De kostprijs van de grondverkoop is opgenomen in de overige kosten onder 'project en transactie'.

10. Overige opbrengsten

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	2021	2020
Dienstverlening t.b.v. derden	2.276	2.465
Overige opbrengsten	304	597
Totaal overige opbrengsten	2.580	3.062

Het grootste deel van de opbrengst vanuit werkzaamheden/dienstverlening ten behoeve van derden bestaat uit de dienstenvergoeding (2021: € 2,105 miljoen) welke door GR Havenschap Groningen Seaports betaald wordt aan Groningen Seaports voor het uitvoeren van de publieke taken.

TOTAAL BEDRIJFSOPBRENGSTEN	54.148	93.274
-----------------------------------	---------------	---------------

Bedrijfslasten

In het navolgende overzicht worden de verschillen tussen de gerealiseerde kosten over het boekjaar 2021 vergeleken met de gerealiseerde kosten over het boekjaar 2020.

11. Salarissen en sociale lasten

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	2021	2020
Salarissen	7.054	6.642
Sociale lasten	1.874	1.746
Totaal Salarissen en sociale lasten	8.928	8.389

11.1 Salarissen

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	2021	2020
Salarissen	6.539	5.874
Secundaire kosten personeel	178	515
Externe loonkosten	337	254
Totaal Salarissen	7.054	6.642

Medewerkers

In onderstaande tabel wordt het aantal medewerkers vermeld dat in dienst is van Groningen Seaports, aangevuld met het ziekteverzuimpercentage.

Omschrijving	2021	2020
Aantal fte (in dienst)	87,2	79,6
Ziekteverzuim	3,80%	4,90%

Beloning commissarissen en bestuurders

De bezoldiging van de Raad van Commissarissen (RvC) over 2021 bedraagt € 94.900 (2020: € 91.100). De bezoldiging, inclusief pensioenlasten en sociale lasten, van de bestuurders over 2021 bedraagt € 428.000. Dit betreft de bezoldiging voor de heer C.L. König (CEO) en de heer H.V. Sanders (CFO). De bezoldiging van de bestuurders over 2020 bedraagt € 393.000.

Externe loonkosten

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	2021	2020
Projectmedewerkers	14	46
Ziektevervanging	211	195
Overige personeelskosten derden	332	294
Doorbelasting investeringsprojecten	-221	-281
Totaal	337	254

11.2 Sociale lasten

Bedragen x € 1.000			
Omschrijving	2021	2020	
Pensioenlasten	1.092	989	
Overige sociale lasten	782	758	
Totaal Sociale lasten	1.874	1.746	

Pensioenen

Groningen Seaports NV heeft de pensioenen ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Aan het personeel is een pensioen toegezegd op basis van een middelloonregeling. Geen rekening is gehouden met eventuele actuariële risico's die verband houden met de voornoemde pensioenregeling. Omdat er naast de betaling van pensioenpremies geen verplichting bestaat ten aanzien van de pensioenregeling is geen voorziening getroffen. De dekkingsgraad van het ABP bedroeg 110,2% per 31-12-2021. Wettelijk is bepaald dat de dekkingsgraad 126% dient te zijn en dat de dekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder de 104,2% mag liggen. Groningen Seaports NV heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het ABP, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

12. Afschrijvingen

Bedragen x € 1.000			
Omschrijving	2021	2020	
Infrastructuur	8.613	8.258	
Bedrijfsgebouwen	193	214	
Overige materiele vaste activa	957	914	
Totaal Afschrijvingen	9.763	9.386	

13. Overige kosten

Bedragen x € 1.000			
Omschrijving	2021	2020	
1 Core business	720	776	
2 Project en transactiegerelateerde kosten	8.093	41.515	
3 Structurele onderhoudskosten	5.422	5.681	
4 Voorzieningen	4.833	3.789	
5 Overige kosten	3.491	2.934	
Totaal Overige kosten	22.558	54.694	

13.1 Core business

Bedragen x € 1.000			
Omschrijving	2021	2020	
Marketing en Public Relations	682	766	
Ontwikkeling projecten	37	9	
Totaal core business	720	776	

13.2 Project en transactiegerelateerde kosten

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	2021	2020
Projectgerelateerde bijdragen	228	420
Transactiegerelateerde kosten	7.866	41.095
Totaal project- en transactie	8.093	41.515

De projectgerelateerde bijdragen betreft onder andere kosten voor projecten in de voorbereidende fase. Het gaat hierbij onder meer om kosten voor onderzoek naar optimalisering van het gebruik van utiliteiten, waterstoftoepassingen en kosten voor het realiseren van deelnemingen in zonneparken en windparken.

De transactiegerelateerde kosten betreft met name de kostprijs van de gronden die in het boekjaar zijn verkocht.

13.3 Structurele onderhoudskosten

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	2021	2020
Baggerkosten	2.880	2.960
Onderhoud infrastructurele werken	1.564	1.871
Beheerskosten	978	850
Totaal structurele onderhoudskosten	5.422	5.681

13.4 Voorzieningen

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	2021	2020
Nazorg baggerspeciéstortplaatsen	1.281	178
Geluidsisolatie	1	10
R/C Fivelpoort	0	600
Sanering terreinen	3.550	3.000
Totaal voorzieningen	4.833	3.789

In 2021 heeft ten behoeve van toekomstige kosten voor ontmanteling en nazorg baggerspeciéstortplaatsen in Delfzijl, kosten voor geluidsisolatie voor woningen rondom het industriegebied in Delfzijl en voor sanering terreinen een dotatie aan de voorzieningen plaatsgevonden.

13.5 Overige kosten

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	2021	2020
Huisvestingskosten	288	284
Middelen en materialen	1.135	1.142
Kantoorkosten	216	217
Administratie en algemene kosten	1.459	1.025
Kosten GR Groningen Seaports	392	265
Totaal Overige kosten	3.491	2.934

Onder de administratie en algemene kosten is € 132.000 aan accountantskosten verantwoord, op basis van het stelsel van baten en lasten. De accountantskosten kunnen als volgt worden verbijzonderd:

Omschrijving	Bedragen x € 1.000	
	2021	2020
Onderzoek van de jaarrekening	129	125
Adviesdiensten op fiscaal terrein	3	4
Totaal	132	129

De 'Kosten GR Groningen Seaports' bestaan uit rente deelnemers 2021, accountantskosten en personele inhuur. In 2015 is besloten dat Groningen Seaports NV deze kosten vanaf het moment van verzelfstandiging draagt.

TOTAAL BEDRIJFSLASTEN	41.249	72.468
------------------------------	---------------	---------------

14. Resultaat deelnemingen

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	2021	2020
Groningen Railport	274	257
Fivelpoort Beheer	-382	41
Sunport Delfzijl	64	73
Zonnepark Valgenweg	-20	-
Helios Eemshaven	-78	-
Windpark Mondriaan	636	-
Windpark Mauve	443	-
Totaal Resultaat deelnemingen	937	371

15. Financiële baten en lasten

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	2021	2020
Financiële baten	1.258	259
Financiële lasten	-7.532	-7.623
Totaal Financiële baten en lasten	-6.274	-7.364

15.1 Financiële baten

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	2021	2020
Rente diversen	1.258	259
Totaal Financiële baten	1.258	259

15.2 Financiële lasten

Bedragen x € 1.000		
Omschrijving	2021	2020
Rente langlopende leningen	-5.162	-4.952
Rente kasgeldleningen	-265	-317
Rente lening GR	-660	-660
Borgstellingspremie GR	-1.445	-1.694
Totaal Financiële lasten	-7.532	-7.623

Een deel van de betaalde rente is als bouwrente aan een aantal projecten toegerekend en geactiveerd. De toegerekende bouwrente is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente en de cumulatieve investering in de projecten. Voor 2021 gaat het om een rentepercentage van 2,88% waarbij € 183.000 is geboekt als bouwrente. De overige betaalde rente is ten laste gebracht van het resultaat. De borgstellingspremie heeft betrekking op de aan Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (GR) betaalde vergoeding voor de verkregen borgstelling voor de financiering op basis van de afgesloten borgstellingsovereenkomst tussen de GR en Groningen Seaports NV.

16. Belastingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2021	2020
Latente vennootschapsbelasting	-493	-19.499
Vennootschapsbelasting boekjaar	2.043	3.519
Correcties voorgaande jaren	-45	-2.762
Totaal Belastingen	1.504	-18.740

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2017 is voor Groningen Seaports de vennootschapsbelasting van toepassing. In 2020 is met de Belastingdienst overeenstemming bereikt over de fiscale openingsbalans. In de jaarrekening 2020 zijn op basis van deze fiscale openingsbalans latente belastingvorderingen opgenomen. In 2021 zijn verdere afspraken met de Belastingdienst overeengekomen en vastgelegd in een concept vaststellingsovereenkomst die naar verwachting in 2022 door Groningen Seaports zal worden ondertekend. De concept vaststellingsovereenkomst zoals in 2021 overeengekomen leidt tot een aanpassing van de latente belastingvorderingen en acute belastingen voor de jaren 2017 tot en met 2020. De belastingen in deze jaarrekening zijn gebaseerd op de concept vaststellings-overeenkomst.

Latente belastingen

Volgens de fiscale openingsbalans in de concept vaststellingsovereenkomst is het fiscale vermogen per 1-1-2017 € 140 miljoen hoger dan het commerciële vermogen per die datum. Het fiscale vermogen per 1-1-2017 bedraagt € 357 miljoen, het commerciële vermogen bedraagt € 218 miljoen per die datum. Een deel van dit verschil is tijdelijk van aard. In 2020 is op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving een latente belastingvordering gevormd voor het verschil tussen de fiscale waarde en de commerciële waarde. Jaarlijks wordt voor fiscale doeleinden een hogere boekwaarde grond ten laste van het resultaat gebracht bij verkoop van gronden wat leidt tot een vermindering van de te betalen ('acute') vennootschapsbelasting. Tevens wordt jaarlijks fiscaal een vrijval van de fiscale voorziening derivaat geboekt wat leidt tot een vermeerdering van de te betalen ('acute') vennootschapsbelasting.

Een latente belastingvordering (actieve belastinglatentie) dient te worden verantwoord ten gunste van de winst-en-verliesrekening, voor zover het waarschijnlijk is dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn, waarmee de verrekening mogelijkheden kunnen worden benut.

Op grond van de aanvullende afspraken die in 2021 met de Belastingdienst zijn gemaakt worden aanvullend latente belastingvorderingen gevormd voor dotaties aan voorzieningen. De vrijval van de latente belastinglatentie vindt plaats na aanwending van de voorziening. Deze afspraak heeft voor de jaren 2017 tot en met 2020 geleid tot een aanpassing van de belastinglatenties en acute belastingen. Voor de latente belastingen per 31-12-2021 is uitgegaan van het meest actuele belastingplan. Het tarief voor de vennootschapsbelasting bedraagt vanaf 2022 25,8%. Als gevolg van de tariefaanpassing van 25% naar 25,8% is in 2021 een aanvullende latente belastingvordering opgenomen.

Uitsplitsing belastingen

bedragen x € 1.000

Omschrijving		
<i>Latente belastingen</i>		
Correctie belastinglatentie 2017, vrijval	830	
Correctie belastinglatentie 2018, dotatie	-135	
Correctie belastinglatentie 2019, dotatie	-130	
Correctie belastinglatentie 2020, dotatie	-693	
Vrijval belastinglatentie 2021	255	
Dotatie belastinglatentie in verband met tariefwijziging	-620	
		-493
<i>Acute belastingen</i>		
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2017	-81	
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2018	-476	
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2019	-35	
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2020	547	
Acute vennootschapsbelasting 2021	2.043	
		1.997
Totaal		1.504

Acute belastinglast 2017

bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Grondslag acute belasting	0
Vennootschapsbelasting	25%
Subtotaal	0
Tarief correctie	0
Totaal acute belastinglast	0
Opgenomen schatting belastinglast 2017 in voorgaande jaren	81
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2017	-81

Acute belastinglast 2018

bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Grondslag acute belasting	-
Vennootschapsbelasting	25%
Subtotaal	0
Tarief correctie	0
Totaal	0
Opgenomen schatting belastinglast 2018 in voorgaande jaren	476
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2018	-476

Acute belastinglast 2019

bedragen x € 1.000	
Omschrijving	
Grondslag acute belasting	3.464
Vennootschapsbelasting	25%
Subtotaal	866
Tarief correctie	-12
Totaal	854
Opgenomen schatting belastinglast 2019 in voorgaande jaren	889
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2019	-35

Acute belastinglast 2020

bedragen x € 1.000	
Omschrijving	
Grondslag acute belasting	16.332
Vennootschapsbelasting	25%
Subtotaal	4.083
Tarief correctie	-17
Totaal	4.066
Opgenomen schatting belastinglast 2020 in voorgaande jaren	3.519
Schattingswijziging acute vennootschapsbelasting 2020	547

Acute belastinglast 2021

bedragen x € 1.000	
Omschrijving	
Grondslag acute belasting	8.270
Vennootschapsbelasting	25%
Subtotaal	2.068
Tarief correctie	-24,5
Totaal	2.043

Effectieve belastingdruk

bedragen x € 1.000	
Omschrijving	
Resultaat voor belastingen	7.562
Belastingen	1.504
Effectieve belastingdruk	20%

De afwijking tussen het nominale tarief en de effectieve belastingdruk wordt veroorzaakt door de hierboven gespecificeerde omstandigheden, waaronder aanpassingen in de aangiften op basis van nadere afspraken met de Belastingdienst welke invloed hebben op de latenties en acute belastinglasten in voorgaande jaren.

I. Gebeurtenissen na balansdatum

Na 31 december 2021 hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan welke belangrijke financiële gevolgen hebben voor Groningen Seaports.

J. Ondertekening van de jaarrekening

Delfzijl, 12 juli 2022

Directie:

De heer C.L. König
CEO

De heer H.V. Sanders
CFO

Raad van commissarissen:

De heer F.A.M. Keurentjes

De heer H. Roose

De heer J.J. Atsma

Mevrouw D. Meijer

Mevrouw J. Schiphorst

Deel 3: OVERIGE GEGEVENS

A. Statutaire winstbestemmingsregeling

De winstbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 26 van de statuten. Daarin is bepaald dat het resultaat ter beschikking staat van de algemene vergadering.

B. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van Groningen Seaports N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Groningen Seaports N.V. te Delfzijl gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Groningen Seaports N.V. per 31 december en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ de balans per 31 december 2021;
- ▶ de winst-en-verliesrekening over 2021;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Groningen Seaports N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring, bestaande uit:

- ▶ het bestuursverslag;
- ▶ de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Groningen, 12 juli 2022

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. M.J. Noordhoff RA

GRONINGEN SEAPORTS

Kenmerk: 20220902KO0000147030

AANDEELHOUDERSBESLUIT

(Vaststellen Jaarverslag 2021 en het verlenen van kwijting en decharge)

Besluit van de enig aandeelhouder van de naamloze vennootschap: **Groningen Seaports N.V.**, statutair gevestigd te Delfzijl en kantoorhoudend te (9934 AR) Delfzijl, Handelskade Oost 1 (postadres: Postbus 20004, 9930 PA Delfzijl), ingeschreven in het handelsregister onder nummer 58141057; hierna ook te noemen: **de Vennootschap**.

DE ONDERGETEKENDE:

Havenschap Groningen Seaports, gevestigd te Delfzijl, kantoorhoudende te (9934 AR) Delfzijl, Handelskade Oost 1 (postadres: Postbus 20004, 9930 PA Delfzijl), zijnde een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (voorheen genaamd: Havenschap Delfzijl/Eemshaven), goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van zeven april negentienhonderdnegenentachtig, nummer 89.008542, en in werking getreden op één januari negentienhonderdnegenentig; hierna ook te noemen: **de Aandeelhouder**;

NEEMT HET VOLGENDE IN AANMERKING:

- A. de Aandeelhouder is de houder van alle aandelen op naam in het geplaatste kapitaal van de Vennootschap;
- B. de Vennootschap heeft geen aandelen aan toonder uitgegeven;
- C. met medewerking van de Vennootschap zijn geen certificaten van aandelen uitgegeven en is geen recht van vruchtgebruik of pandrecht op de aandelen van de Vennootschap gevestigd ten gevolge waarvan de vruchtgebruiker of pandhouder de rechten heeft die de wet toekent aan de houders van met medewerking van de Vennootschap uitgegeven certificaten;

Kenmerk: 20220902KO0000147030

- D. de directie van de Vennootschap heeft het Jaarverslag 2021, inclusief de jaarrekening 2021 (hierna: '**het Jaarverslag**') opgemaakt en ondertekend en ook de raad van commissarissen van de Vennootschap heeft het Jaarverslag ondertekend, zodat de directie het Jaarverslag ter vaststelling aan de Aandeelhouder aanbiedt;
- E. de directie van de Vennootschap verzoekt de Aandeelhouder:
- het Jaarverslag (incl. de jaarrekening) van Groningen Seaports N.V. over 2021 vast te stellen;
 - kwijting en decharge te verlenen aan de directie van Groningen Seaports N.V. voor het door hen in 2021 gevoerde beleid;
 - kwijting en decharge te verlenen aan de commissarissen voor het door hen in 2021 uitgeoefende toezicht;
 - het resultaat ad € 6.058.000,- toe te voegen aan de overige reserves.
- F. op grond van artikel 20.5 van de statuten van de Vennootschap kan de Aandeelhouder buiten vergadering rechtsgeldige besluiten nemen;

EN BESLUIT HIERBIJ BUITEN VERGADERING:

- tot vaststelling van het Jaarverslag (incl. de jaarrekening) van Groningen Seaports N.V. over 2021; en
- tot het verlenen van kwijting en decharge aan de directie van Groningen Seaports N.V. voor het door hen in 2021 gevoerde beleid; en
- tot het verlenen van kwijting en decharge aan de commissarissen voor het door hen in 2021 uitgeoefende toezicht; en
- tot het toevoegen van het resultaat ad € 6.058.000,- aan de overige reserves.

Bovenstaand aandeelhoudersbesluit is genomen nadat het Algemeen Bestuur van de Aandeelhouder op 14 oktober 2022 heeft besloten over de wijze waarop het stemrecht op de aan de Aandeelhouder toekomende aandelen in de Vennootschap zal worden uitgeoefend, bij welk besluit werd besloten om bedoeld stemrecht uit te oefenen op de wijze zoals hiervoor vermeld.

Kenmerk: 20220902KO0000147030

ONDERTEKENING

Dit besluit is ondertekend in de plaats en op de datum zoals hieronder bij de handtekening is vermeld.

.....

naam : IJ. Rijzebol
functie : Voorzitter van het
Algemeen Bestuur
plaats : Delfzijl
datum : 14 oktober 2022

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 14 oktober 2022

Nummer:

Agendapunt: 5b

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris: A.A. Swart

23 september-2022

Onderwerp: ONDERERFPACHT HNL FERRY TERMINAL BV

Inleiding

Aan de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports zijnde de enig aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. wordt verzocht om goedkeuring te verlenen aan het directiebesluit, waarin de directie heeft besloten tot de uitgifte in ondererfpacht aan Holland Norway Line Ferry Terminal B.V. van een perceel van ca. 4 ha gelegen aan de Noordzijde Beatrixhaven (HNL) voor de duur van 49 jaar met een gekapitaliseerde waarde van ca. € 5.370.000.

Grondslag

Het AB is bevoegd te besluiten op welke wijze de GR als aandeelhouder zijn uitbrengt aangaande de voorgelegde voorstellen (art. 15.2.5 van het instellingsbesluit).

Voor de inhoudelijke beleidsmatige afweging bij de beoordeling van een dergelijk goedkeuringsverzoek wordt getoetst aan het beleid dat is vastgelegd in de aandeelhoudersstrategie (vastgesteld door het AB op 25 oktober 2016). Het verzoek om goedkeuring gaat vergezeld van argumenten waaruit blijkt dat dit verzoek daarbinnen past, in die zin dat het gaat om de uitbreiding en continuering van het reeds door de GR als aandeelhouder geaccordeerd project.

Voor de overige inhoudelijke toelichting verwijzen wij naar de bij dit agendapunt gevoegde bijlagen.

Voorgesteld besluit:

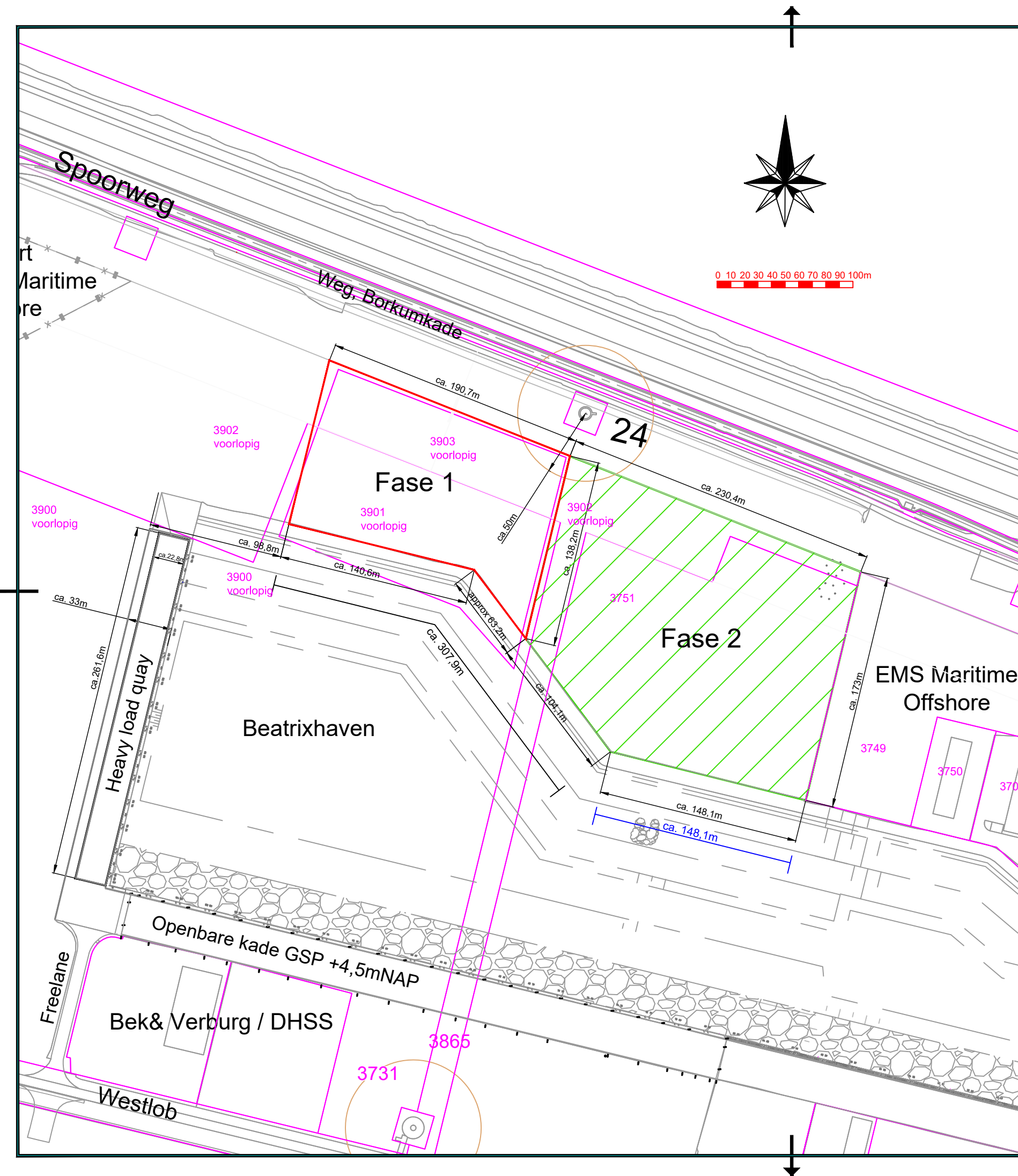
De stem als enig aandeelhouder zodanig uit te brengen dat wordt besloten om goedkeuring te verlenen aan het directiebesluit waarin de directie heeft besloten tot de uitgifte in ondererfpacht aan Holland Norway Line Ferry Terminal B.V. van een perceel van ca. 4 ha gelegen aan de Noordzijde Beatrixhaven (HNL) voor de duur van 49 jaar met een gekapitaliseerde waarde van ca. € 5.370.000.

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

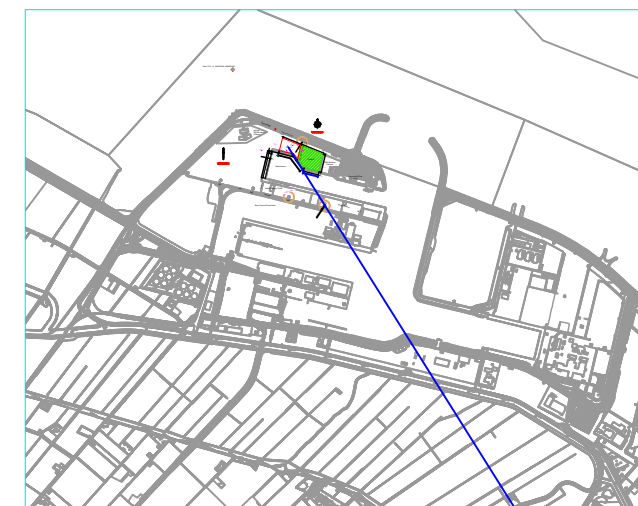
ONDERWERP	ONDERERFPACHT HNL FERRY TERMINAL BV		
DATUM VERGADERING	14 oktober 2022		
AGENDAPUNT		STATUS	• Ter goedkeuring
PROJECTNUMMER	n.v.t.		
KENMERK	20220920KO0001691829		
DIRECTIEBESLUIT D.D.	25 augustus 2022	PARAAF	

VOORSTEL	De aandeelhouder wordt verzocht goedkeuring te verlenen aan het directiebesluit van 25 augustus 2022 waarin de directie heeft besloten tot de uitgifte in ondererfpacht aan Holland Norway Line Ferry Terminal B.V. van een perceel van ca. 4 ha gelegen aan de Noordzijde Beatrixhaven (HNL) voor de duur van 49 jaar met een gekapitaliseerde waarde van ca. € 5.370.000. In zijn vergadering van 1 september 2022 heeft de raad van commissarissen het directiebesluit van 25 augustus 2022 goedgekeurd onder de (opschortende) voorwaarde dat HNL een deugdelijk onderbouwd businessplan bij Groningen Seaports aanlevert dat vervolgens dient te worden getoetst en geaccordeerd door een externe deskundige partij. Aan deze voorwaarde is invulling gegeven middels een nieuwe opschortende voorwaarde in het ondererfpachtcontract dat HNL de financiering voor de aan te leggen kade- en ro-ro voorziening op haar bestaande ondererfpachtterrein (Fase 1) heeft geregeld. Hiermee wordt het directiebesluit nu – gelet op de hoogte van de gekapitaliseerde waarde – ter goedkeuring aan de algemene vergadering aangeboden.
AANLEIDING	HNL Ferry Terminal B.V. (hierna: HNL) is sinds 7 april 2022 operationeel in de Eemshaven met een ferryverbinding op Kristiansand (Noorwegen). Drie keer per week vaart de MS Romantika vanaf de tijdelijke afmeerlocatie via het erfpachtterrein van 2,2 hectare. De start van de ferry dienst is succesvol verlopen. Met een gemiddelde van 900 passagiers per afvaart gaat het boven verwachting. HNL is voornemens om – in de nabije toekomst – naast de MS Romantika nog een kleiner schip in te zetten voor vrachtvervoer. In 2021 werd reeds een terrein van ca. 2,2 ha aan HNL uitgegeven in ondererfpacht. Reeds ten tijde van die uitgifte liet HNL weten voornemens te zijn om in 2022 een extra stuk grond van ca. 4 ha in ondererfpacht te willen nemen (Fase 2). Onderhavige notitie ziet op die uitbreiding met 4 ha. Op het uitbreidingsgebied zullen de activiteiten die op dit moment vanaf het tijdelijke huurterrein plaatsvinden worden geplaatst, alsmede meer parkeergelegenheid en overdekte opslagruimte.
BEOOGD EFFECT	<i>Bijdrage aan groei van logistiek in de haven en het financieel rendement voor het Bedrijfsplan 2022-2026</i> Deze transactie draagt bij aan het financieel rendement voor het Bedrijfsplan 2022-2026 door middel van inkomsten uit ondererfpacht. Daarnaast draagt de transactie bij aan de groei van logistiek in de havens van GSP.

ARGUMENTEN	<i>1.1 Het voorstel past in het ingezet beleid</i> HNL heeft met deze nieuwe verbinding met voornamelijk passagiers tussen Nederland en Noorwegen een positief effect op de haven. Qua werkgelegenheid is HNL gegroeid van 45 naar inmiddels >200 fte. De recent geplaatste ANWB- bebording vanaf de N33/N46 verwijst naar de ferries van HNL en AG Ems.
KANTTEKENINGEN	Een ferry verbinding opzetten blijft een risicovolle onderneming. Zo vallen de brandstofprijzen dit jaar hoger uit dan verwacht. Omdat het water gerelateerde terrein dat HNL reeds in ondererfpacht heeft nog niet gereed is voor gebruik, doordat het 'werk in water' niet gereed is, maakt HNL o.g.v. een huurovereenkomst tijdelijk gebruik van een locatie aan de zware ladingkade in de Beatrixhaven. De locatie aan de zware lading kade is tot 1 oktober 2022 beschikbaar voor HNL. Voor de periode vanaf 1 oktober 2022 vindt nu overleg plaats over een alternatieve afmeervoorziening ter overbrugging van de bouwperiode van de finale situatie. Het voorstel hiertoe komt vanuit HNL. GSP zal alleen instemmen indien nautische veiligheid gewaarborgd is en rekening houdend met andere klantbelangen. Aangezien vanuit GSP op dit moment over beschikbaarheid van de Eemshaven ná 1 oktober 2022 geen toezeggingen aan HNL kunnen worden gedaan, is niet uit te sluiten dat een of meer afvaarten vanuit de Eemshaven hierdoor niet mogelijk is (voor rekening en risico van HNL).
FINANCIËN	De gekapitaliseerde waarde van deze transactie bedraagt € 5.370.000, zodat het directiebesluit goedkeuring van zowel de RvC als de algemene vergadering behoeft.
UITVOERING	Na een positieve besluitvorming zal de akte van deze transactie naar verwachting in 2022 passeren.
COMMUNICATIE	Deze erfpachttransactie zal in overleg met de directie aan het personeel worden meegedeeld.
BIJLAGEN	Bijlage 1: Tekening 15799-20 revisie L

Overzicht Eemshaven schaal n.v.t.

Locatie

Legenda

- Terrein fase 2 oppervlakte ca. 4,0374 ha Kadastraal gemeente Uithuizermeeden Section 2A, nr. 3751 gedeeltelijk, 3900 gedeeltelijk en 3903 gedeeltelijk.
- Terrein fase 1, bestaand, oppervlakte ca. 2,2015 ha Kadastraal gemeente Uithuizermeeden Sectie 2A, nr. 3901 en 3902, beide voorlopig.
- Kadaster grens met nummer.
- Locatie windturbine, ca. 25 x 25 m, wieklengte = 45m1, as hoogte turbine 100m1. Safety zone cirkel windturbine, radius R = 50m1
- Kadelengte.

Title Uit te geven terrein, fase 2, Borkumkade, Eemshaven Discription Holland Norway Line, oppervlakte ca. 4,0374 ha.					Ready		Approved	
					E. Bertholet			
					Checked		Approved	
		J. Dijkstra						
		Drawn by		Approved				
		K vd Veen						

Language		Documenttype		Projectnumber		 GRONINGEN SEAPORTS N.V. Groningen Seaports N.V. Handelskade Oost 1 Postbus 20004 9930 PA Delfzijl Netherlands Harbournumber 1001 T +31 (0) 596 64 04 00 E info@groningen-seaports.com www.groningen-seaports.com					
Nederlands		Contract		P000110							
Date made		Status		Drawingnumber							
19-11-2020		Contract		15799-20, Autocad							
Scale		Format	Sheet	of	Revision	Revisiondate					
1 : 3.000		A3	1	1	L	12-05-2022					